

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ ΠΕ΄ - ΤΕΥΧΟΣ 8 - ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ-ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2008
ΑΘΗΝΑΙ

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ
ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ίω. Γενναδίου 14 – 115 21 Αθήναι
Τηλ.: 210-72.72.253. Fax 210-72.72.251
<http://www.ecclesia.gr>
e-mail: periodika@ecclesia.gr

Έκδιδεται

Προνοίᾳ τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν
καὶ πάσης Ἑλλάδος
κ. ΙΕΡΩΝΥΜΟΥ

Ίδιοκτησία τοῦ Κλάδου Ἐκδόσεων τῆς
Ἐπικοινωνιακῆς καὶ Μορφωτικῆς
Ὑπηρεσίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

Έκδότης:
‘Ο Διευθυντής τοῦ Κλάδου Ἐκδόσεων
Ἄρχιψ. Κύριλλος Μισιακούλης,
Ίω. Γενναδίου 14
115 21 Αθήναι

Ἄρχισυντάκτης
Κωνσταντῖνος Χολέβας

Τμῆμα Συντάξεως
Ἐπιμέλεια ὕλης, διόρθωσις δοκιμίων
Βασιλειος Δ. Τζέρπος, Δρ. Θ.

Φωτογραφίες
Χρῆστος Μπόνης

Στοιχειοθεσία - Ἐκτύπωση - Βιβλιοδεσία
ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗ ΔΙΑΚΟΝΙΑ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
Ιασίου 1 – 115 21 Αθήναι
Τηλ.: 210-7272.356 – Fax 210-7272.380
<http://www.apostoliki-diakonia.gr>

Ύπεύθυνος Τυπογραφείου:
Νικόλαος Κάλτζιας
Πρωτομαγιᾶς 3, Κρυονέρι Ἀττικῆς

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΤΟ ΑΡΘΡΟΝ ΤΗΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ	579
ΣΥΓΚΡΟΤΗΣΙΣ ΤΗΣ ΔΙΑΡΚΟΥΣ ΙΕΡΑΣ ΣΥΝΟΔΟΥ	581
ΠΙΝΑΞ ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ	585
ΟΜΙΔΙΑΙ	
Ἐνθρονιστήριος λόγος τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Παροναξίας	
κ. Καλλινίκου	586
Ἐνθρονιστήριος λόγος τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Θηβῶν καὶ Λεβαδείας	
κ. Γεωργίου	593
Ἐνθρονιστήριος λόγος τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Λευκάδος καὶ Ιθάκης	
κ. Θεοφίλου	598
ΜΕΛΕΤΑΙ	
π. Γεωργίου Μεταλληνοῦ,	
Ἰωάννης Καποδίστριας ('Ο πολιτικός - μάρτυρας τῆς Ὁρθοδοξίας καὶ τοῦ Ἐλληνισμοῦ)	604
Ἀλέξανδρου Ἀναγνωστόπουλου,	
Ο ἄγιος Νεομάρτυρας Νικήτας, ὁ ἐκ Κερκύρας ἡ Ἡπείρου καταγόμενος καὶ ἐν Σέρ- ραις ἀθλήσας, ὁ Ἅγιαννανίτης	610
ΣΥΝΟΔΙΚΑ ΑΝΑΛΕΚΤΑ	
Συνοδικὸν Γραφεῖον Προσκυνηματικῶν Περιηγήσεων “Τουρισμὸς καὶ Χριστιανικὴ Μαρτυρία”	616
ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΟΝ	
Παναγιώτου Ι. Μπούμη,	
Περὶ τῆς ἀπαλλαγῆς ἀπὸ τὸ μάθημα τῶν Θρησκευτικῶν	623
ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ - ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ	627
ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΧΟΛΙΑ	656
ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ	659
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	669

Κατὰ τὰ εἰωθότα τὸ τεῦχος αὐτὸν καλύπτει τὴν καλοκαιρινὴν περίοδο καὶ φέρει χρονολογικὴν σήμανση δύο μηνῶν, δηλαδὴ τοῦ Αὐγούστου καὶ τοῦ Σεπτεμβρίου. Καὶ μὲ τὴν εὐκαιρίαν αὐτὴν εὐχόμεθα Καλὴ Χρονιά ἐκκλησιαστικὴν καὶ ἀκαδημαϊκήν, δεδομένου ὅτι γιὰ τὴν Ὁρθόδοξην Ἐκκλησίαν ἡ 1η Σεπτεμβρίου εἶναι ἡ ἀρχὴ τῆς Ἰνδίκτου. Η νέα αὐτὴ ἐκκλησιαστικὴ περίοδος σηματοδοτεῖται μὲ τὴν ἀνάληψη τῶν καθηκόντων τῆς Διαρκοῦς Ιερᾶς Συνόδου ὑπὸ τὴν νέαν τῆς σύνθεσην, ὅπως θὰ διαβάσετε στὴν ἐνότητα **ΤΟ ΘΕΜΑ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ**.

Κατὰ τὴν διάρκεια τοῦ θέρους ἔλαβαν χώραν οἱ τελετὲς ἐνθρονίσεως τῶν Σεβασμιωτάτων Μητροπολιτῶν Παροναξίας κ. Καλλινίκου, Θηβῶν καὶ Λεβαδείας κ. Γεωργίου καὶ Λευκάδος καὶ Ἰθάκης κ. Θεοφίλου. Στὸ παρὸν τεῦχος δημοσιεύονται οἱ ἐνθρονιστήριοι λόγοι τους, οἱ ὅποιοι ἔξεφωνήθησαν στὶς ἔδρες τῶν Μητροπόλεων τους τῇ παρουσίᾳ τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἐλλάδος κ. Ιερωνύμου καὶ πολυαρίθμων Ἀρχιερέων.

Κατὰ τὸ μήνα Σεπτέμβριο ἐνθυμούμεθα τὴν 29η Σεπτεμβρίου 1831, ὅταν δολοφονικὸν χέρι στέρησε τὴν ζωὴν τοῦ πρώτου Κυβερνήτου τῆς πατρίδος μας, τοῦ Ἰωάννου Καποδίστρια. Ἐπειδὴ ἐφέτος συμπληρώθηκαν 180 χρόνια ἀπὸ τὴν ἄφιξη καὶ ὁριωμοσία τοῦ Καποδίστρια στὴν Αἴγινα (Ἰανουάριος 1828) δημοσιεύομε στὸ ἀνὰ χεῖρας τεῦχος μία μελέτη τοῦ πρωτοπρεσβυτέρου Γεωργίου Μεταλληνοῦ, Ὄμοτίμου καθηγητοῦ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς Ἀθηνῶν, γιὰ τὸ ἔργο καὶ τὴν προσφορὰ τοῦ εὐλαβοῦς καὶ δημιουργικοῦ Κυβερνήτου.

Οἱ Νεομάρτυρες ἔχουν μία ἔχωριστὴ θέση στὴν ίστορία τῆς Ἐκκλησίας μας καὶ τιμῶνται μὲ ίδιαίτερη συγκίνηση ἀπὸ τὸν λαό μας. Ἐχουσαν τὸ αἷμα τοὺς κατὰ τὴν διάρκεια τῆς δουλείας καὶ ἄλλοι μὲν ἀρνήθηκαν νὰ ἔξισλαμισθοῦν, ἄλλοι δὲ μετενόησαν γιὰ τὴν προσωρινὴ ἀρνηση τῆς Ὁρθοδοξίας καὶ ὅμολόγησαν εὐθαρσῶς τὴν πίστη τους στὸν Χριστὸν ἐνώπιον τῶν Ὀθωμανικῶν ἀρχῶν. Τὸ μαρτύριο τους ἀπέτρεψε τὴν ἐπέκταση τῶν ἔξισλαμισμῶν καὶ συνετέλεσε στὴν ἀναπτέρωση τοῦ ἡθικοῦ καὶ στὴν ἐθνικὴ ἀφύπνιση τῶν ὑποδούλων Ρωμηῶν. Στὸ δημοσιεύμενο ἄρθρο τοῦ κ. Γεωργίου Ἀναγνωστοπούλου γίνεται ἀναφορὰ στὸν Νεομάρτυρα Νικήτα τὸν ἀθλήσαντα στὴν πόλη τῶν Σερρῶν (1808) μὲ τὴν εὐκαιρία τῆς συμπληρώσεως ἀκριβῶς 200 ἑτῶν ἀπὸ τὸ μαρτύριο του.

Στὸ πλαίσιο τῆς προβολῆς τοῦ ἔργου τῶν Συνοδικῶν Ἐπιτροπῶν δημοσιεύομε τὴν μελέτη τοῦ Ἀρχιμ. Σπυρίδωνος Κατραμάδου περὶ τοῦ Θρησκευτικοῦ Τουρισμοῦ (Προσκυνηματικῶν Περιηγήσεων).

Στὴν ἐνότητα **ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΟΝ** δημοσιεύεται μία ἐνδιαφέρουσα γνωμοδότηση τοῦ Ὄμοτίμου Καθηγητοῦ τοῦ Κανονικοῦ Δικαίου κ. Παναγιώτου Μπούμη περὶ τῶν προσφάτων Ἐγκυκλίων γιὰ τὸ μάθημα τῶν Θρησκευτικῶν. Πέροιαν τῆς νομικῆς πλευρᾶς τοῦ ζητήματος ὑπάρχει, βεβάιως, καὶ ἡ ἐκπαιδευτική-μορφωτικὴ πτυχή. Τὸ μάθημα τῶν Θρησκευτικῶν, τὸ περιεχόμενο καὶ ἡ θέση του στὸ ἐλληνικὸν Σχολεῖο ἐντάσσεται στὸ εὐρύτερο

έρωτημα: Ποιός εἶναι ὁ σκοπὸς τῆς Παιδείας; Τί ἄνθρωπο θέλουμε νὰ διαπλάσουμε; Θέλουμε ἔναν ἄνθρωπο ρομπότ γεμάτο γνώσεις καὶ πληροφορίες ἡ θέλουμε πέραν τῶν γνώσεων νὰ μεταδώσουμε ἀρχὲς καὶ ἀξίες στοὺς νέους μας; Καὶ ἂς μὴν λησμονοῦμε τὴν ὑποθήκη τοῦ Ἅγιου Κοσμᾶ τοῦ Αἰτωλοῦ, ὁ ὅποιος

ἐκήρυξε: «Τὸ Σχολεῖο χρειάζεται γιὰ νὰ μᾶς διδάσκει τί εἶναι ὁ Θεός, τί εἶναι ἡ Παναγία, τί εἶναι οἱ Ἅγιοι!»

Τέλος ἀκολουθοῦν κανονισμοί, προκηρύξεις θέσεων καὶ λοιπὰ ὑπηρεσιακὰ θέματα, σχόλια καὶ ἐκκλησιαστικὲς εἰδήσεις.

**ΣΥΝΟΔΙΚΗ
ΠΕΡΙΟΔΟΣ 152α**
(1.9.2008 έως 31.8.2009)

**ΣΥΓΚΡΟΤΗΣΙΣ
ΤΗΣ ΔΙΑΡΚΟΥΣ
ΙΕΡΑΣ ΣΥΝΟΔΟΥ**

ΠΡΟΕΔΡΟΣ

‘Ο Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος
κ. ΙΕΡΩΝΥΜΟΣ

**ΕΚ ΤΗΣ ΑΥΤΟΚΕΦΑΛΟΥ
ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ**

† ‘Ο Μαντινείας καὶ Κυνουρίας
κ. Ἄλεξανδρος
† ‘Ο Ἀργολίδος κ. Ἰάκωβος
† ‘Ο Φωκίδος κ. Ἀθηναγόρας
† ‘Ο Ἀρτης κ. Ἰγνάτιος
† ‘Ο Λαρίσης καὶ Τυρνάβου
κ. Ἰγνάτιος
† ‘Ο Νέας Ιωνίας καὶ Φιλαδελφείας
κ. Κωνσταντῖνος

**ΕΚ ΤΩΝ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΝ
ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΧΩΡΩΝ**

† ‘Ο Νικοπόλεως καὶ Πρεβέζης
κ. Μελέτιος
† ‘Ο Ιερισσοῦ, Ἅγιου Ὁρους καὶ
Ἄρδαμερίου κ. Νικόδημος
† ‘Ο Μηθύμνης κ. Χρυσόστομος
† ‘Ο Κίτους καὶ Κατερίνης
κ. Ἀγαθόνικος
† ‘Ο Διδυμοτείχου καὶ Ὁρεστιά-
δος κ. Νικηφόρος
† ‘Ο Μυτιλήνης, Ἐρεσσοῦ καὶ
Πλωμαρίου κ. Ἰάκωβος

‘Ο Ἀρχιγραμματεὺς τῆς Ιερᾶς Συνόδου
† Ἀρχιμ. Κύριλλος Μισιακούλης

ΚΑΤΑΡΤΙΣΙΣ ΣΥΝΟΔΙΚΩΝ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ

ΣΥΝΟΔΙΚΟΙ ΣΥΝΔΕΣΜΟΙ

152ης Συνοδικής Περιόδου

1. **Συνοδική Έπιτροπή ἐπὶ τῆς Ἀρχιγραμματείας:** Ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Λαρίσης καὶ Τυρνάβου κ. Ἰγνάτιος.

2. **Συνοδική Έπιτροπή ἐπὶ τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Τέχνης καὶ Μουσικῆς:** Ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Νέας Ἰωνίας καὶ Φιλαδελφείας κ. Κωνσταντίνος.

3. **Συνοδική Έπιτροπή ἐπὶ τῶν Δογματικῶν καὶ Νομοκανονικῶν Ζητημάτων:** Ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Νικοπόλεως καὶ Πρεβέζης κ. Μελέτιος.

4. **Συνοδική Έπιτροπή ἐπὶ τῆς Θείας Λατρείας καὶ τοῦ Ποιμαντικοῦ Ἐργου:** Ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Ἱερισσοῦ, Ἀγίου Ὁρους καὶ Ἀρδαμερίου κ. Νικόδημος.

5. **Συνοδική Έπιτροπή ἐπὶ τοῦ Μοναχικοῦ Βίου:** Ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Κίτρους καὶ Κατερίνης κ. Ἀγαθόνικος.

6. **Συνοδική Έπιτροπή ἐπὶ τῆς Χριστιανικῆς Ἀγωγῆς τῆς Νεότητος:** Ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Ἀρτης κ. Ἰγνάτιος.

7. **Συνοδική Έπιτροπή ἐπὶ τῶν Διορθοδόξων καὶ Διαχροιστιανικῶν Σχέσεων:** Ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Μαντινείας καὶ Κυνουρίας κ. Ἀλέξανδρος.

8. **Συνοδική Έπιτροπή ἐπὶ τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἐκπαιδεύσεως καὶ τῆς Ἐπιμορφώσεως Ἐφημεριακοῦ Κλήρου:** Ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Ἀργολίδος κ. Ἰάκωβος.

9. **Συνοδική Έπιτροπή ἐπὶ τοῦ Τύπου, τῶν Δημοσίων Σχέσεων καὶ τῆς Διαφωτίσεως:** Ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Μυτιλήνης, Ἐρεσσοῦ καὶ Πλωμαρίου κ. Ἰάκωβος.

10. **Συνοδική Έπιτροπή ἐπὶ τῶν Αἰρέσεων:** Ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Φωκίδος κ. Ἀθηναγόρας.

11. **Συνοδική Έπιτροπή ἐπὶ τῆς Κοινωνικῆς Πρόνοιας καὶ Εὐποιΐας:** Ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Μηθύμνης κ. Χρυσόστομος.

12. **Συνοδική Έπιτροπή ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν:** Ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Διδυμοτείχου καὶ Ὁρεστιάδος κ. Νικηφόρος.

ΣΥΓΚΡΟΤΗΣΙΣ ΣΥΝΟΔΙΚΩΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΩΝ

διὰ Πρεσβυτέρους, Διακόνους καὶ Μοναχούς.

A. **ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΟΝ Συνοδικὸν Δικαστήριον διὰ Πρεσβυτέρους, Διακόνους καὶ Μοναχούς:**

Πρόεδρος: Ό Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Νικοπόλεως καὶ Πρεβέζης κ. Μελέτιος.

Τακτικὰ Μέλη:

1. Ό Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Ἱερισσοῦ, Ἀγίου Ὁρους καὶ Ἀρδαμερίου κ. Νικόδημος.

2. Ό Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Ἀργολίδος κ. Ἰάκωβος.

3. Ό Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Μυτιλήνης, Ἐρεσσοῦ καὶ Πλωμαρίου κ. Ἰάκωβος.

4. Ό Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Ἀρτης κ. Ἰγνάτιος.

Άναπληρωματικὸν μέλος: Ό Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Νέας Ἰωνίας καὶ Φιλαδελφείας κ. Κωνσταντίνος.

B. **ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΟΝ Συνοδικὸν Δικαστήριον:**

Πρόεδρος: Ό Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἰερώνυμος.

Τακτικὰ Μέλη:

1. Ό Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Μαντινείας καὶ Κυνουρίας κ. Ἀλέξανδρος.

2. Ό Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Μηθύμνης κ. Χρυσόστομος.

3. Ό Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Κίτρους καὶ Κατερίνης κ. Ἀγαθόνικος

4. Ό Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Φωκίδος κ. Ἀθηναγόρας.

5. Ό Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Διδυμοτείχου καὶ Ὁρεστιάδος κ. Νικηφόρος.

6. Ό Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Λαρίσης καὶ Τυρνάβου κ. Ἰγνάτιος.

Άναπληρωματικὸν Μέλος: Ό Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Νέας Ἰωνίας καὶ Φιλαδελφείας κ. Κωνσταντίνος.

**ΚΕΝΤΡΙΚΟΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ
ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗΣ ΔΙΑΚΟΝΙΑΣ**

Διορίζονται 2 Συνοδικοί ἐπὶ ἐνιαυσίῳ θητείᾳ μετ' ἵσαριθμων Ἀναπληρωματικῶν Μελῶν.

”Αρθρον 4 παράγρ. 1 του Ν. 976/46 (Φ.Ε.Κ. 58, τεύχος Α' 21.2.1996).

Τακτικὰ Μέλη: 1) Ό Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης, Μαντινείας καὶ Κυνουρίας κ. Ἀλέξανδρος, 2) Ό Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Μυτιλήνης, Ἐρεσσοῦ καὶ Πλωμαρίου κ. Ἰάκωβος.

Αναπληρωματικὰ Μέλη: 1) Ό Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Μηθύμηνς κ. Χρυσόστομος, 2) Ό Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Νέας Ιωνίας καὶ Φιλαδελφείας κ. Κωνσταντίνος.

ΣΥΓΚΡΟΤΗΣΙΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΚΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΩΝ

1. Α.Υ.Σ.Ε.

1. ”Αρθρον 42 παράγρ. 5 του Νόμου 590/1977.
2. ”Αρθρον 2 παράγρ. 1 του Κανονισμοῦ 3/1977.
3. ”Αρθρον 5 του Κανονισμοῦ 5/1978.
4. ”Αρθρα 2 καὶ 3 του Κανονισμοῦ 38/1988.
5. ”Αρθρον 1 του Κανονισμοῦ 38/1988 ὡς ἀντικατεστάθη διὰ τοῦ ἀρθρου 1 τοῦ ὑπ’ ἀριθμ. 167/2005 Κανονισμοῦ.
6. ”Αρθρον 14 παράγρ. 2 του Ν. 3149/2003 ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸ ἀρθρον 2, παράγρ. 2 του Ν. 2993/2002.

Πρόεδρος: Ό Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Νικοπόλεως καὶ Πρεβέζης κ. Μελέτιος.

Αναπληρωτής: Ό Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Ιερισσοῦ, Ἅγ. Ὁρους καὶ Ἀρδαμερίου κ. Νικόδημος.

Μέλη: 1. Ό Πανος. Ἀρχιμ. κ. Κύριλλος Μισιακούλης, Ἀρχιγραμματεὺς τῆς Ιερᾶς Συνόδου. 2. Ό Θεοφ. Ἐπίσκοπος Φαναρίου κ. Ἀγαθάγγελος, Γενικὸς Διευθυντὴς τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας. 3. Ό κ. Δημήτριος Καπετσώνης, Ἐπίτιμος Ἐφέτης. 4. Ό κ. Ἀντώνιος Ζαμπέλης, Γενικὸς Διευθυντὴς Ε.Κ.Υ.Ο. 5. Ό Αἰδεσ. Πρωτοπρ. κ. Ἡλίας Μαρκαντώνης, Ὑπάλληλος Ιερᾶς Συνόδου, Α' Βαθμοῦ. 6. Ό κ. Χρῆστος Γκόγκος, Ὑπάλληλος τῆς Ι. Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν.

Αναπληρωταί: 1. Ό Πανος. Ἀρχιμ. κ. Μᾶρκος Βασιλάκης, Α' Γραμματεὺς τῆς Ιερᾶς Συνόδου.

2. Ό Αἰδεσ. Πρωτοπρ. κ. Λεωνίδης Ψαριανός, Διευθυντὴς Διοικητικοῦ - Οἰκονομικοῦ τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἐλλάδος.

3. Ό Ἐντιμ. κ. Χαράλαμπος Κότσυφας, Ἀνωτ. Δικαστικός.

4. Ό Πανος. Ἀρχιμ. κ. Ἀντώνιος Ἀβραμιώτης, Διευθυντὴς Δ/σεως Ε.Κ.Υ.Ο.

5. Ό κ. Ἐμμανουὴλ Μελινός, Ὑπάλληλος Ιερᾶς Συνόδου, Α' Βαθμοῦ.

6. Ή Ἐρίτιμος κ. Εἰρήνη Λιγνοῦ, Ὑπάλληλος τῆς Ιερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν.

Γραμματεύς: Ή Ἐρίτιμος κ. Ἀναστασία Περιβολίδου, Ὑπάλληλος Ἀποστολικῆς Διακονίας

Αναπληρωτής Γραμματεύς: Ό Ἀξιότιμος κ. Γεώργιος Τσούτσος, Ὑπάλληλος τῆς Ιερᾶς Συνόδου.

2. ΤΡΙΜΕΛΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΚΟΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΥΠΑΓΟΜΕΝΩΝ ΕΙΣ ΤΟΝ ΚΩΔΙΚΑ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ (Κ.Ε.Υ.) ΗΤΟΙ ΤΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ

(Διορίζεται προσωρινῶς καὶ μέχρι τῆς συγκροτήσεως Ὑπηρεσιακοῦ Συμβουλίου κατὰ τὰς κειμένας διατάξεις).

1. ”Αρθρα 2, 3, 4 του Κανονισμοῦ 5/1978.

2. ”Αρθρον 1, παράγρ. 2, 3 του Κανονισμοῦ 23/1982.

Πρόεδρος: Ό Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Ἀρτης κ. Ἰγνάτιος.

Αναπληρωτής: Ό Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Νέας Ιωνίας καὶ Φιλαδελφείας κ. Κωνσταντίνος.

Μέλη: 1. Ό Αἰδεσιμολογιώτατος Πρωτοπρεσβύτερος κ. Λεωνίδης Ψαριανός, Διευθυντὴς Διοικητικοῦ - Οἰκονομικοῦ τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας. 2. Ό κ. Δημήτριος Τίκας, Ὑπάλληλος τῆς Ε.Κ.Υ.Ο.

Αναπληρωταί: 1. Ό Ἀξιότιμος κ. Λεωνίδας Δρόλας, Ὑπάλληλος τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας. 2. Ό Ἀξιότιμος κ. Δημήτριος Τίκας, Ὑπάλληλος τῆς Ε.Κ.Υ.Ο.

Γραμματεύς: Ό Ἀξιότιμος κ. Ἀντώνιος Κουσαθανᾶς, Ὑπάλληλος τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας.

Αναπληρωτής Γραμματεύς: Ό Ἀξιότιμος κ. Σπυρίδων Στολίγκας, Ὑπάλληλος τῆς Ιερᾶς Συνόδου.

3. ΤΡΙΜΕΛΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΚΟΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΙΕΡΩΝ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΝ

(Διορίζεται προσωρινῶς καὶ μέχρι τῆς συγκροτήσεως Ὑπηρεσιακοῦ Συμβουλίου κατὰ τὰς κειμένας διατάξεις).

1. Ἀρθρα 2, 3, 4 τοῦ Κανονισμοῦ 5/1978.

2. Ἀρθρον 2 τοῦ Κανονισμοῦ 23/1982.

Πρόεδρος: 'Ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Ιερισσοῦ, Ἅγιου Ὁρούς καὶ Ἀρδαμερίου κ. Νικόδημος.

Ἀναπληρωτής: 'Ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Κίτρους καὶ Κατερίνης κ. Ἀγαθόνικος.

Μέλη: 1. Ἡ Ἐρίτιμος κ. Ἀναστασία Ποντίκα, 'Υπάλληλος τῆς Ι.Μ. Ἀπτικῆς. 2. Ὁ Ἄξιότιμος κ. Θεόδωρος Φερεντῖνος, 'Υπάλληλος τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας.

Ἀναπληρωταί: 1. Ὁ Ἄξιότιμος κ. Ἰωάννης Βιδάλης, 'Υπάλληλος τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας. 2. Ὁ Ἐρίτιμος κ. Ἐλένη Χριστοδούλου, 'Υπάλληλος τῆς Ἱερᾶς Συνόδου.

Γραμματεύς: 'Ο Πανοσ. Ἀρχιμ. κ. Σπυρίδων Κατραμάδος, Γραμματεὺς Ἱερᾶς Συνόδου.

Ἀναπληρωτής Γραμματεύς: 'Ο Ἄξιότιμος κ. Βασίλειος Σώρρας, 'Υπάλληλος τῆς Ἱερᾶς Συνόδου.

ΥΠΟΕΠΙΤΡΟΠΗ ΕΚΔΟΣΕΩΣ ΔΙΠΤΥΧΩΝ (2009)

ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

Πρόεδρος: 'Ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Ιερισσοῦ, Ἅγιου Ὁρούς καὶ Ἀρδαμερίου κ. Νικόδημος.

Ἀναπληρωτής: 'Ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Νέας Ἰωνίας καὶ Φιλαδελφείας κ. Κωνσταντίνος.

Μέλη: 1. Ὁ Πανοσ. Ἀρχιμ. κ. Πατρίκιος Καλεώδης.

2. Ὁ Πανοσ. Ἀρχιμ. κ. Μάξιμος Ματθαίου. 3. Ὁ Πανοσ. Ἀρχιμ. κ. Σεραφείμ Καλογερόπουλος. 4. Ὁ Ἐλλογιμ. κ. Γρηγόριος Στάθης.

Ἐπιμεληταί «ΔΙΠΤΥΧΩΝ»: 1. Ὁ Πανοσ. Ἀρχιμ. κ. Πλάτων Κρικρῆς. 2. Ὁ Ἄξιότιμος κ. Διονύσιος Μπιλάλης (γεν. ἐπιμέλεια).

ΕΦΟΡΕΥΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΙΕΡΑΣ ΣΥΝΟΔΟΥ

Ἀρθρον 2 τοῦ Κανονισμοῦ 31/1971.

Πρόεδρος: 'Ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Λαρίσης καὶ Τυρνάβου κ. Ἰγνάτιος.

Μέλη: 1. Ὁ Πανοσ. Ἀρχιμ. κ. Κύριλλος Μισιακούλης, Ἀρχιγραμματεὺς τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, 2. Ὁ Πανοσ. Ἀρχιμ. κ. Μᾶρκος Βασιλάκης, Α' Γραμματεὺς τῆς Ἱερᾶς Συνόδου. 3. Ὁ Ἐλλογιμ. κ. Ἡλίας Μουτσούλας. 4. Ὁ Ἄξιότιμος κ. Βασίλειος Σούζας, Δικηγόρος.

Εἰσηγητής: 'Ο Ἄξιότιμος κ. Ἐμμανουὴλ Μελινός.

**ΠΙΝΑΞ
ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ
ΠΡΟΣ
ΑΡΧΙΕΡΑΤΕΙΑΝ**

Πρωτ. 3025
Άριθμ.
Διεκπ. 1785

**Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ**

Αθήνησι 29η Αύγουστου 2008

”Έχοντες ύπ’ ὄψει τὴν παράγραφον 1 τοῦ ἀριθμού 21 τοῦ Νόμου 590/1977 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος», ως καὶ τοὺς διὰ τῶν ύπ’ ἀριθμ. 152/108/15.1.2008 καὶ 615/336/3.3.2008 Συνοδικῶν Ἐγγράφων δημοσιευθέντας «Προκαταρκτικὸν Πίνακα» καὶ «Συμπληρωματικὸν Πίνακα» τῶν ὑποψηφίων Κληρικῶν πρὸς ἐγγραφὴν εἰς τὸν Κατάλογον τῶν πρὸς Ἀρχιερατείαν ἐκλογίμων, δημοσιεύομεν κατωτέρῳ τὸν καταρτισθέντα ὑπὸ τῆς Διαρκοῦς Ιερᾶς Συνόδου, ἐν τῇ Συνεδρίᾳ τῆς 27.8.2008, Τελικὸν «Πίνακα τῶν ὑποψηφίων Κληρικῶν», τῶν ἔχοντων τὰ ὑπὸ τοῦ Νόμου καὶ τῶν Ιερῶν Κανόνων ὁριζόμενα τυπικὰ καὶ οὐσιαστικὰ προσόντα διὰ τὴν ἐγγραφὴν αὐτῶν εἰς τὸν Κατάλογον τῶν πρὸς Ἀρχιερατείαν Ἐκλογίμων.

**ΤΕΛΙΚΟΣ ΠΙΝΑΞ
ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ ΚΛΗΡΙΚΩΝ ΔΙ' ΕΓΓΡΑΦΗΝ
ΕΙΣ ΤΟΝ ΚΑΤΑΛΟΓΟΝ
ΤΩΝ ΠΡΟΣ ΑΡΧΙΕΡΑΤΕΙΑΝ ΕΚΛΟΓΙΜΩΝ**

1. Ὁ Ἀρχιμανδρίτης Παῦλος Ἀλεξῆς, τῆς Ιερᾶς Μητροπόλεως Πειραιῶς.
2. Ὁ Ἀρχιμανδρίτης Ραφαὴλ Γρίβας, τῆς Ιερᾶς Μητροπόλεως Φθιώτιδος.
3. Ὁ Ἀρχιμανδρίτης Γεράσιμος Καραμολέγκος, τῆς Ιερᾶς Μητροπόλεως Περιστερίου.
4. Ὁ Ἀρχιμανδρίτης Χρυσόστομος Καράμπελας, Ιερᾶς Μητροπόλεως Πειραιῶς.
5. Ἀρχιμανδρίτης Σωτήριος Κοσμόπουλος, τῆς Ιερᾶς Μητροπόλεως Σάμου καὶ Ικαρίας.
6. Ὁ Ἀρχιμανδρίτης Θεόκλητος Μέντης, τῆς Ιερᾶς Μητροπόλεως Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης.
7. Ὁ Ἀρχιμανδρίτης Ἀνθιμος Νεραντζῆς, τῆς Ιερᾶς Μητροπόλεως Φθιώτιδος.
8. Ὁ Ἀρχιμανδρίτης Ἀνθιμος Παπαλεξόπουλος, τῆς Ιερᾶς Μητροπόλεως Νέας Ιωνίας καὶ Φιλαδελφείας.
9. Ὁ Ἀρχιμανδρίτης Δαμασκηνὸς Πετρᾶκος, τῆς Ιερᾶς Μητροπόλεως Ἡλείας.
10. Ἀρχιμανδρίτης κ. Κύριλλος Συκῆς, τῆς Ιερᾶς Μητροπόλεως Μυτιλήνης, Ἐρεσσοῦ καὶ Πλωμαρίου.
11. Ἀρχιμανδρίτης κ. Ἀχίλλιος Τσούτσουρας, τῆς Ιερᾶς Μητροπόλεως Λαρίσης καὶ Τυρνάβου.

Ἐντολῇ τῆς Ιερᾶς Συνόδου

‘Ο Ἀρχιγραμματεὺς
Ἀρχιμ. Κύριλλος Μισιακούλης

**ΕΝΘΡΟΝΙΣΤΗΡΙΟΣ
ΛΟΓΟΣ ΤΟΥ
ΣΕΒΑΣΜΙΩΤΑΤΟΥ
ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ
ΠΑΡΟΝΑΞΙΑΣ
κ. ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΥ**

(Νάξος, 12.7.2008)

«Ἐπιμελοῦ λοιπὸν σὺ ὁ Ποιμὴν καὶ Ἀρχιερεὺς διὰ τὴν πνευματικὴν ποίμνην σου, καὶ διὰ τὰ λογικὰ πρόβατά σου, ἀγρυπνῶν διὰ τὴν σωτηρίαν αὐτῶν καὶ μυρίους θανάτους ἔτοιμος ὡν νὰ ὑπομένῃς δι’ αὐτὰ καθὼς καὶ οἱ τῶν ἀλόγων προβάτων βοσκοὶ καὶ ποιμένες εἰς θάνατον παραδίδουσι τὸν ἔαυτόν τους, διὰ τὰ πρόβατά των».

Μακαριώτατε Πάτερ καὶ Δέσποτα,
Σεβασμιώτατε Μητροπολῖτα Σάμου καὶ Ἰκαρίας καὶ Τοποτηρητὰ τῆς Ι.Μ. Παροναξίας κ. Εὐσέβιε,
Σεβασμία τῶν Ἅγίων Ἀρχιερέων Χορεία,
Τίμιον Πρεσβυτέριον,
Χριστοῦ Διακονία,
Οσιώτατοι Μοναχοὶ καὶ Μοναχαί,
Σεβασμιώτατε Ἀρχιεπίσκοπε τῶν Ρωμαιοκαθολικῶν Νάξου, Τήνου, Ἀνδρου καὶ Μυκόνου κ. Νικόλαε,
Ἐξοχώτατε κ. Ὑπουργέ,
Κύριοι Βουλευταί,
Κύριε Περιφερειάρχα,
Κύριοι Δήμαρχοι Νάξου, Πάρου καὶ Δρυμαλίας,
Κυρία Ἐπαρχεία Πάρου καὶ Κύριε Ἐπαρχεία Νάξου,
Κυρία Πρόεδρε τῆς Κοινότητος Ἀντιπάρου,
Κύριοι Ἐκπρόσωποι τῶν Πολιτικῶν, Στρατιωτικῶν, Ἀστυνομικῶν, Λιμενικῶν, Δικαστικῶν καὶ Ἐκπαιδευτικῶν Ἀρχῶν,
Λαὲ τοῦ Κυρίου πιστέ, περιούσιε καὶ εὐλογημένε,

Μὲ βαθειὰ συγκίνηση ἀλλὰ καὶ ἔντονη ἀγωνία, ἀναλαμβάνω σήμερα τὴν εὐθύνη τῆς διαποιμάνσεως τοῦ λαοῦ τοῦ Θεοῦ τῆς Παροναξίας. Αἰσθάνομαι εὐγνωμοσύνη γιὰ τὴν τιμὴ καὶ τὴν ἐμπιστοσύνη τῆς Ἐκκλησίας πρὸς τὸ ταπεινὸ πρόσωπό μου καὶ ἴδιαίτερα πρὸς τὸν παριστάμενο σήμερα Μακαριώτατο Ἀρχιεπίσκοπο Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἰερούνυμο, ἀλλὰ καὶ πρὸς τὰ Τίμια Μέλη τῆς Σεπτῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Αἰσθάνομαι ὅμως ἐπίσης χαρὰ καὶ συγκίνηση διότι ἀξιώνομαι νὰ διακονήσω τὸν λαὸ τοῦ Θεοῦ ποὺ παροικεῖ στὴν ἴδιαίτερη πατρίδα μου. Ἄλλὰ ἡ χαρὰ καὶ ἡ συγκίνηση ποὺ αἰσθάνομαι δὲν μποροῦν νὰ συγκριθοῦν μὲ τὴν ἀγωνία ποὺ μὲ διακατέχει! Ἀγωνία διότι συνέχουν τὴν καρδιά μου καὶ συγκλονίζουν τὴν ὑπαρξή μου τὰ παραπάνω λόγια τοῦ μεγάλου συμπολίτου μας Ἅγίου Νικοδήμου τοῦ Ἀγιορείτου ὅταν ἐρμηνεύει τὸν σχετικὸ ἀναβαθμὸ στὴν Νέα Κλίμακά του. Λόγια μεγάλης εὐθύνης καὶ οὐσιαστικῆς ἀγάπης τοῦ ποιμένα πρὸς τὸ λογικό του ποίμνιο. Ἀγωνία διότι ἡ εὐθύνη τῆς διαποιμάνσεως τοῦ λαοῦ τοῦ Θεοῦ οὕτε διασκεδάζεται ἀπὸ τὶς τιμὲς καὶ τὰ μεγαλεῖα, οὕτε ἀντισταθμίζεται ἀπὸ ὅποιαδήποτε συναισθηματικὴ φόρτιση καὶ συγκίνηση!

Ἡ εἰς Ἐπίσκοπον χειροτονία καὶ ἡ ἐνθρόνιση, ἀποτελοῦν ἰερὴ στιγμή, ὅχι τιμῆς καὶ δόξης, ἀλλὰ ἀναλήψεως εὐθύνης. Καὶ τὸ βάρος τῆς εὐθύνης

Από τὴν ὑποδοχὴν τοῦ Σεβ. Παροναξίας κ. Καλλινίκου. Διακρίνονται ὁ Μακαριώτατος καὶ ὁ Σεβ. Τοποτηρητής.

αὐτῆς δὲν μετριέται εὔκολα, διότι ἔχει νὰ κάνει μὲ τὸ μυστήριο τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς ἐν Χριστῷ σωτηρίας, τὸ ὅποιο καλεῖται νὰ διακονήσει ταπεινὰ καὶ ὑπεύθυνα ὁ Ἐπίσκοπος!

“Ἄς μοῦ ἐπιτροπεῖ σὲ αὐτὸ τὸ σημεῖο νὰ παραπέμψω σὲ θεόπνευστους λόγους τοῦ Ἅγιου Μαξίμου τοῦ Ὄμολογητοῦ, ὃπου μὲ τρόπο ἄριστο καὶ σοφὸ περιγράφεται τὸ μυστήριο τῆς Ἐκκλησίας: «Εἰκὼν ἔστι τοῦ Θεοῦ ἡ Ἁγία Ἐκκλησία!»

Ἡ Ἐκκλησία, ὡς Σῶμα Χριστοῦ, μᾶς λέγει ὁ ἄγιος Μάξιμος, εἰκονίζει τὸν ἴδιο τὸ Θεό! Καὶ συνεχίζει: γιατί ἡ Ἐκκλησία εἰκονίζει τὸ Θεό;

«‘Ως τὴν αὐτὴν τῷ Θεῷ περὶ τοὺς πιστοὺς ἐνεργοῦσα ἐνωσιν». Καὶ ἐπεξηγεῖ:

«Αὐτοὶ ποὺ γίνονται μέλη τῆς Ἐκκλησίας, ἀναγεννῶνται ἀπ’ αὐτὴν καὶ ἀναδημουργοῦνται ἀπὸ τὸ Ἀγιό Πνεῦμα, ἀν καὶ εἶναι πολλοί, σχεδὸν ἀπειροί ἀριθμητικά, ἀνδρες, γυναῖκες καὶ παιδιά, καὶ

διαφέρουν πολὺ μεταξύ τους, καὶ διαιροῦνται ὡς πρὸς τὸ γένος, τὴν ἐμφάνιση, τὴν ἐθνικότητα, τὶς γλῶσσες, τὴν ἡλικία, τὸν τρόπο σκέψεως, τὶς τέχνες, τὸν τρόπο ζωῆς, τὰ ἥθη, τὶς ἐπιδόσεις, τὶς ἐπιστῆμες, τὰ ἀξιώματα, τὶς τύχες, τοὺς χαρακτῆρες καὶ τὶς συνήθειες, ὅμως ἡ Ἐκκλησία χαρίζει σὲ ὅλους αὐτοὺς ἐξ ἵσου τὸ νὰ εἶναι ἐνωμένοι μὲ τὸ Χριστό, νὰ ὑπάρχουν χάρις σ’ Αὐτὸν καὶ νὰ ὀνομάζονται ἀπὸ τὴ σχέση τους μὲ τὸ Χριστό. Χαρίζει σὲ ὅλους αὐτοὺς μία ἀπλή, ἀδιαίρετη καὶ ἀδιάσπαστη σχέση μεταξύ τους, ποὺ δὲν ἐπιτρέπει οὕτε καν νὰ φαίνεται ὅτι ὑπάρχουν μεταξύ τους διαφορές, χάρις στὴν κοινὴ ὅλων ἀναφορὰ καὶ συνέλευση σύμφωνα μὲ τὴν ὅποια κανεὶς δὲν εἶναι μόνος του, ἔκεικομένος ἀπὸ τοὺς ἄλλους, ἀλλὰ ὅλοι συνυπάρχουν μαζί, ὁ ἕνας μέσα στὸν ἄλλον, συνδεδεμένοι μὲ τὴν μία ἀπλὴ καὶ ἀδιαίρετη χάρη καὶ δύναμη τῆς πίστεως».

Μὲ τὰ λόγια αὐτὰ τοῦ Ἅγίου Πατρός, ἡ Ἐκκλησία παρουσιάζεται ως μία κοινωνία ἀγάπης, ποὺ πραγματοποιεῖται μὲ τὴν ἀναγέννηση τῶν πιστῶν ἀπὸ τὸ Πανάγιο Πνεῦμα καὶ τὴν ἔνωσή τους μὲ τὸ Χριστό! Δηλαδή, μία κοινωνία ἀγάπης θεϊκῆς καὶ ἀνθρώπινης, ποὺ ἐπιτελεῖται μὲ τὸ Βάπτισμα καὶ τὴν Θεία Εὐχαριστία. Στὴν κοινωνία αὐτή, ὁ κάθε πιστός, διὰ τῆς χάριτος τοῦ Ἅγίου Πνεύματος καὶ τῆς πίστεώς του ταυτίζεται προσωπικὰ μὲ τὸν Μονογενῆ Υἱὸν τοῦ Θεοῦ, ὑπάρχει χάρις σ' Αὐτὸν καὶ χάριν Αὐτοῦ, καὶ ἀπ' Αὐτὸν ὄνομάζεται καὶ εἶναι. Τὸ κάθε μέλος τῆς Ἐκκλησίας, δηλαδὴ ἀναδεικνύεται σὲ Χριστὸν Κυρίου, γίνεται κάτι μοναδικό, μεγάλο καὶ ἀσύγκριτο. Στὸ Σῶμα τῆς Ἐκκλησίας, μέσα ἀπὸ τὴν ἀγάπη τοῦ Θεοῦ καὶ τῶν ἀνθρώπων –ὅταν πράγματι αὐτὴ εἶναι ἀληθινὴ καὶ λειτουργεῖ σωστὰ— ὁ κάθε πιστὸς ἀποκτᾷ αἰώνια ἀξία στὴ ζωὴ. Ὁ κάθε πιστός, διὰ τοῦ Βαπτίσματος καὶ τῆς Εὐχαριστίας, ἀπελευθερώνεται, ἀναδεικνύεται σὲ προσωπικότητα μοναδικὴ καὶ ἀναντικατάστατη, μπορεῖ νὰ ἀναπνέει ἐλεύθερα, νὰ εἶναι ἀφοβα ὁ ἑαυτός του! Κοιτάζοντας τὸν ἄλλον ἐντὸς τῆς Ἐκκλησίας, ἀντικρύζουμε ἔνα Υἱὸν Θεοῦ, τὸ Χριστὸ «ἐν ἑτέρᾳ μορφῇ»!

Αὐτὴ ὅμως ἡ κατὰ χάριν κοινωνία δὲν πραγματοποιεῖται αὐτόματα καὶ μαγικά. Γιὰ νὰ λειτουργήσει σωστά, γιὰ νὰ ἐπιτελεσθεῖ τὸ μυστήριο τῆς Ἐκκλησίας ως χῶρος ἀνακουφίσεως καὶ παρηγοριᾶς τοῦ ἀνθρώπου, ἀπαιτεῖται καὶ ἡ ἀνθρώπινη προσπάθεια. Δὲν ἐνεργεῖ αὐτόματα ἡ Θεία Χάρις! Χρειάζεται καὶ τὴν συνεργασία τῆς ἀνθρώπινης ἐλεύθερίας. Καὶ ὅταν ὁ ἀνθρώπος πραγματικὰ συνεργασθεῖ μὲ τὴν Θεία Χάρη καὶ ἀξιοποιηθοῦν τὰ χαρίσματα τοῦ Ἅγιου Πνεύματος, τότε ὅντως μέσα στὴν κοινωνία τῆς Ἐκκλησίας εἰκονίζεται ἡ Βασιλεία τοῦ Θεοῦ «ὅσον εἰς τὴν ἡμετέραν δύναμιν», γεννῶνται τρόποι συμπεριφορᾶς διαφορετικοί, ἐπέρχεται «ὁθνεία ἀλλοίωσις εὐπρεπέστατη», ὅπου κυριαρχεῖ ὑψίστου βαθμοῦ ἀγάπη καὶ ἀλληλοσεβασμός. Οἱ πιστοί, «λάμποντες, ἀστράποντες, ἥλιοιωμένοι», ἀγαποῦν δόλους, ἀκόμη καὶ τοὺς ἔχθρούς τους ἐν παροξυσμῷ ἀγάπης καὶ εὐχαριστοῦν ἀδιαλείπτως τὸν Θεό «κατὰ πάντα καὶ διὰ πάντα».

Αὐτὴν τὴν κοινωνία ἀγάπης καλεῖται νὰ διακονήσει ὁ Ἐπίσκοπος. Ὁ ρόλος τοῦ Ἐπισκόπου δὲν εἶναι νὰ κυβερνᾶ οὕτε νὰ ἔχουσιάζει. «Οἱ ἄρχοντες τῶν ἐθνῶν κατακυριεύουσαν αὐτῶν καὶ οἱ μεγάλοι κατεξουσιάζουσιν αὐτῶν!» Γιὰ μᾶς ὅμως «οὐχ οὕτως ἔσται» ἀλλά «ὅς ἐὰν θέλῃ ἐν ἡμῖν μέγας γενέσθαι, ἔσται ... διάκονος, καὶ ὃς ἐὰν θέλῃ ἐν ἡμῖν εἶναι πρῶτος, ἔσται ... δοῦλος!» (Ματθ. 20:25-27). Ἡ Ἐκκλησία, μέσω τῆς Ἀποστολικῆς Της Παραδόσεως, ἔχει ἀναθέσει στοὺς Ἐπισκόπους –μὲ τὴν βοήθεια τῶν Πρεσβυτέρων– τὴν εὐθύνη νὰ οἰκοδομοῦν αὐτὴν τὴν κοινωνία ἀγάπης –ἀγάπης Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων, τὴν τοπικὴ Ἐκκλησία! Καλεῖται ὁ Ἐπίσκοπος νὰ εἶναι ὁ ἀρχιτέκτονας καὶ ὁ στύλος αὐτῆς τῆς κοινότητος ζωῆς καὶ ἀγάπης Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων, ποὺ εἶναι ἡ Ἐπισκοπή του ἡ τοπικὴ Ἐκκλησία.

Αὐτὸς εἶναι ὁ ρόλος τοῦ Ἐπισκόπου: «νὰ συναγάγει τὰ ἐσκορπισμένα εἰς ἔν» ἐν Χριστῷ διὰ τῆς Ἐκκλησίας! Δηλαδή, μέσα σὲ μία κοινωνία διχασμένη, μέσα σὲ μία κοινωνία ὅπου αἰῶνες τώρα βασιλεύει ἡ ἐγωπάθεια καὶ ὁ ναρκισσισμός, ἡ ζήλεια καὶ ὁ φθόνος, ἡ ἀλληλοεξόντωση καὶ ὁ ἀλληλοσπαραγμός, καλεῖται ὁ Ἐπίσκοπος μὲ τὴν Ἐκκλησία του νὰ εἰσάγει τὴν ἀγάπη, τὴν ἀληθινὴ ἀγάπη, τὴν ἀγάπη τοῦ Χριστοῦ! Μὲ τὴν τέλεση τῆς Εὐχαριστίας, ἔρχεται ὁ Ἐπίσκοπος νὰ ἐμβολιάσει τὴν Κτίση μὲ τὴν ἀληθινὴ ζωὴ, ποὺ εἶναι ἡ ζωὴ τῆς ἐν Χριστῷ ἐνότητας καὶ ἀγάπης!

Ἐρχεται λοιπόν, ἡ Ἐκκλησία διὰ τοῦ Ἐπισκόπου στὴν Εὐχαριστία νὰ συνάξει τὰ τέκνα της! Ὁ Ἐπίσκοπος ως ἀληθινὸς Πατέρας, «εἰς τόπον καὶ τύπον τοῦ Θεοῦ Πατρός», νὰ συμφιλιώσει τοὺς ἀντιμαχομένους, νὰ ἐνώσει τοὺς χωρισμένους, νὰ κάνει φίλους τοὺς ἔχθρούς, νὰ κάνει συνεργάτες τοὺς ἀνταγωνιστές, νὰ ἐμπνεύσει πνεῦμα συγχωρητικότητας καὶ συγγνώμης στοὺς πληγωμένους καὶ πικραμένους. «“Ωσπερ γὰρ ὁ Θεὸς πάντα ... συνέχει καὶ συνάγει καὶ ἀλλήλοις καὶ ἐαυτῷ ἐνδιασφίγγει”» ἐν ἀγάπῃ, κατὰ τὴν φράση πάλι τοῦ Ἅγιου Μαξίμου, ἔτσι καὶ ὁ Ἐπίσκοπος καλεῖται διὰ τῆς ἀγάπης τοῦ Χριστοῦ νὰ συνέχῃ καὶ συνάγῃ καὶ ἀλλήλοις καὶ ἐαυτῷ ἐν Χριστῷ, δίνοντας στὸν καθένα ξεχωριστὴ ταυτότητα καὶ ὄνομα μὲ τὴν ἄφθονη πατρική του ἀγάπη!

‘Ο Ἐπίσκοπος καλεῖται, κατὰ συνέπειαν, νὰ ἀφοσιωθεῖ σὲ ἔνα πολύπλευρο διακόνημα ἀγάπης. Νὰ εἶναι στοργικὸς Πατέρας, ἀφοσιωμένος φίλος, σοφὸς θεραπευτής, καταρτισμένος σύμβουλος, μεθοδικὸς παιδαγωγός, ταπεινὸς ἡγέτης. Οὕτε λίγο οὔτε πολύ, ἡ ἀποστολὴ τῆς ἀγάπης τοῦ Χριστοῦ εἶναι καὶ ἡ ἀποστολὴ τῆς ἀγάπης τοῦ Ἐπισκόπου.

Εἶναι μία ἀποστολὴ πραγματικὰ ὑπεράνθρωπη. Εἶναι στὴν κυριολεξίᾳ συνέχιση τοῦ ἔργου τοῦ Χριστοῦ ἐπὶ τῆς γῆς! Ποιός θὰ μποροῦσε νὰ τὸ κατορθώσει; Ποιές ἀνθρώπινες δυνάμεις θὰ μποροῦσαν νὰ ἐπιτύχουν ἔργο στὴν κυριολεξίᾳ θεϊκό! Ποῦ νὰ στηριχθῶ καὶ νὰ ἐλπίσω; Σὲ ποιά δύναμη νὰ καταφύγω;

«Κύριος στερέωμά μου καὶ καταφυγή μου καὶ ωρίστης μου!»

Ἐκεῖνον θὰ παρακαλῶ νὰ εἶναι ὁ βοηθὸς καὶ σκεπαστής μου καὶ σὲ Ἐκεῖνον θὰ ἐπιρρίπτω τὴν μέριμναν τῶν πολυευθύνων ποιμαντικῶν καθηκόντων μου ἐπικαλούμενος τὶς πρεσβείες τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου ποὺ ἴδιαίτερα ἔχει εὐλογήσει καὶ εὐλογεῖ τὰ νησιά μας. Τῆς Παναγίας μας τῆς Ἐκατονταπλιανῆς, τῆς Παναγίας τῆς Ἀργοκοιλιώτισσας, τῆς Φανερωμένης, τῆς Χρυσοπολίτισσας..., ἔξαιτούμενος τὶς μεσιτεῖες τῶν τοπικῶν μας Ἅγιων, Νικοδήμου τοῦ Ἅγιορείτου, Ἄρσενίου καὶ Θεοκτίστης τῶν ἐν Πάρῳ, Νικολάου τοῦ Πλανᾶ, καὶ Ἀθανασίου τοῦ Παρίου.

Μετὰ τὸν Κύριο μας, τὴν Παναγία μας καὶ τοὺς Ἅγιους μας ὅμως θὰ ἔχω τὴν ἀνάγκη ἀπὸ τὸ στήριγμα τῶν ἀδελφῶν μου τῶν συμπρεσβυτέρων. Δὲν ἔρχομαι πρὸς αὐτοὺς ὡς ξένοις πρὸς ξένους. Τοὺς γνωρίζω τοὺς ἴδιους προσωπικὰ καὶ τὶς οἰκογένειές τους. Οἱ παλαιότεροι ἔξι αὐτῶν μὲ την γνωρίζουν ἀπὸ παιδὶ καὶ τοὺς νεωτέρους τοὺς γνωρίζω ἀπὸ παιδιά. Τώρα πλέον θὰ εἶναι οἱ ἄμεσοι συνεργοί μου ἐν Κυρίῳ καὶ ὅλοι μαζὶ θὰ ἔχουμε κοινὸ σκοπὸ τὴν δόξα τοῦ Θεοῦ, τὴν προσωπικὴ μας σωτηρία καὶ τὴν σωτηρία τῶν χριστιανῶν. Θέλω νὰ διαβεβαιώσω τοὺς ἀδελφούς μου Τερεῖς ὅτι δὲν θὰ ἔχουν Δεσπότη, ἀλλὰ πατέρα καὶ ἀδελφό. Τὸ μόνο ποὺ ζητῶ ἀπὸ ὅλους εἶναι ἡ μεταξύ τους καὶ μεταξύ μας ἀγάπη καὶ φιλαδελφία. Ἀν ἐμεῖς οἱ κληρικοὶ δὲν ἀποτελοῦμε ἄγια πρότυπα καὶ τύπους τῶν πιστῶν

«ἐν λόγῳ, ἐν ἀγάπῃ, ἐν ἀναστροφῇ, ἐν πνεύματι Ἅγιῳ», πῶς νὰ ἐλκύσουμε στὴν Ἅγια ζωὴ τοὺς χριστιανούς μας;

Μὲ εὐλάβεια ὑποκλίνομαι στὶς Ιερὲς Μονὲς καὶ τὰ Προσκυνήματα τῆς Μητροπόλεώς μας. Προέρχομαι ἀπὸ τὴν Ιερὰ Μητρόπολη Ὑδρας ποὺ εἶναι γνωστὴ γιὰ τὰ πολλὰ Μοναστήρια τῆς καὶ ἔχω ζήσει ὁ ἴδιος γιὰ ἀρκετὰ χρόνια σὲ Μοναστήρι. Ἐμεῖς δὲν ἔχουμε πολλὰ καὶ μεγάλα Μοναστήρια, ἔχουμε ὅμως πλούσια Μοναχικὴ παράδοση καὶ οἱ λίγες μοναχικὲς ἀδελφότητες ἀποτελοῦν τὸν πνευματικὸ πνεύμονα τῆς νησιωτικῆς Μητροπόλεώς μας. Παρακαλῶ τοὺς Μοναχοὺς καὶ τὶς Μοναχές μας νὰ βιώνουν πάντοτε τὸν ἡσύχιον βίον καὶ τὴν ἀγγελικὴν πολιτείαν καὶ νὰ προσεύχονται γιὰ τὸν Ἐπίσκοπό τους νὰ ἐπιτελεῖ ἀπρόσκοπτα τὰ εὐθυνοφόρα καθήκοντά του καὶ νὰ εὗρῃ ἔλεος παρὰ Θεοῦ ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως.

Κύρια μέριμνα τῆς Ἐπισκοπικῆς μας διακονίας θὰ εἶναι ὁ ἐπανευαγγελισμὸς τοῦ λαοῦ μας ὁ ὅποιος θὰ ἐπιτευχθεῖ σὺν Θεῷ μὲ τὴν δραστηριοποίηση τῶν θεολόγων κληρικῶν μας ἀλλὰ καὶ μὲ τὴν περαιτέρω ἐπιμόρφωση τῶν ὑπολοίπων ἱερέων καθὼς καὶ μὲ τὴ συμβολὴ τῶν ἀγαπητῶν μας λαϊκῶν θεολόγων. Μοχλὸς τῆς ὅλης κηρυκτικῆς καὶ ποιμαντικῆς δραστηριότητος θὰ εἶναι ἡ ἐντονη λειτουργικὴ ζωὴ τῶν Ἐνοριῶν μας ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὴν σοφαρὴ ἀσκηση τοῦ λειτουργήματος τῆς ιερᾶς ἔξιμολογήσεως καὶ τοῦ θείου κηρύγματος μὲ τὴν παράλληλη ἐνεργοποίηση ἡ ἀνέγερση πνευματικῶν κέντρων καὶ τὴν ἰδρυση καὶ λειτουργία ἐκκλησιαστικῶν κατασκηνώσεων. Εἴμαστε ὅλοι φιρεῖς μιᾶς σπάνιας ἐλληνορθόδοξης παράδοσης καὶ ἐπ’ οὐδὲν πρέπει νὰ ἀλλοτριωθοῦμε καὶ νὰ ἀπολέσουμε τὴν ἴδιοπροσωπεία μας.

Ἀνάγκη ἐπιτακτικὴ αἰσθάνομαι νὰ ἀναφερθῶ στὴ χρυσὴ νεολαία μας ποὺ ἀποτελεῖ τὸ ἐκλεκτότερο τμῆμα τῆς Ἐκκλησίας μας. Σ’ αὐτὴν ἐναποθέτουμε ὅλες τὶς χρηστὲς ἐλπίδες μας γιὰ τὸ μέλλον καὶ τὴν βελτίωση τῆς κοινωνίας καὶ τοῦ ἔθνους μας. Διακρίνεται γιὰ τὴν εἰλικρίνειά της, τὴν αὐθεντικότητα καὶ τὸν ἐνθουσιασμό της. Ἐργάσθηκα γιὰ 30 περίπου χρόνια, ἀπὸ πρωτοετής δηλαδὴ φοιτητής, κοντά στοὺς νέους μας καὶ ἔχω ἴδιαίτερη εὐαισθησία γιὰ

‘Ο Σεβ. Μητροπολίτης Παροναξίας κ. Καλλίνικος κατά τὴν τελετὴν ἐνθρονίσεως στὴ Νάξο, περιστοιχιζόμενος ἀπὸ τὸν Μακαριώτατο Ἀρχιεπίσκοπο Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἰερώνυμο καὶ τὸν Τοποτηρητὴ Σεβ. Μητροπολίτη Σάμου κ. Εὐσέβιο.

τὸν τομέα τοῦ νεανικοῦ ἔργου. Βέβαια οἱ νέοι καὶ οἱ νέες μας ἐδῶ στὰ νησιά μας, λόγῳ τῆς τρομερῆς τουριστικῆς λαίλαπας κατὰ τὴν διάρκεια τοῦ καλοκαιριοῦ, ἀντιμετωπίζουν πολλοὺς πειρασμοὺς ποὺ θέτουν σὲ κίνδυνο τόσο τὴν πνευματικὴν ὅσο καὶ τὴν σωματικὴν τους ἀκεραιότητα καὶ υγεία. Γι’ αὐτὸν χρειάζεται ἡ συστράτευση ὅλων μας, γονέων, ἐκπαιδευτικῶν καὶ Ἐκκλησίας, ὥστε νὰ δπλίζονται μὲ πνευματικὰ ἐφόδια ἵνανὰ νὰ τοὺς βοηθήσουν στὶς δύσκολες στιγμὲς τῆς ζωῆς. Θέλω πάντως νὰ γνωρίζουν, ὅπως καὶ ὅλοι οἱ κάτοικοι τῶν νησιῶν μας, ὅτι δόξα τῷ Θεῷ, ἡ Μητρόπολή μας εἶναι μικρὴ καὶ ἀνθρώπινη καὶ ἄρα οἱ σχέσεις μας προσωπικὲς καὶ οἰκογενειακές, ὡς ἐκ τούτου θὰ πρέπει νὰ νιώθουν ὅλη τους τὴν ἄνεσην νὰ χτυποῦν τὴν πόρτα τοῦ Ἐπισκοπείου γιὰ νὰ συζητοῦν μὲ τὸν Ἐπίσκοπο καὶ

τοὺς πατέρες τὰ προβλήματά τους καὶ τὴν ἀγωνία τους.

‘Ο μακαριστὸς προκάτοχός μου καὶ σεπτὸς Γέροντάς μας κυρὸς Ἀμβρόσιος ὁ Β΄ ἐκόσμησε τὴν Μητρόπολή μας μὲ περικαλλεῖς Ναοὺς ὅλων τῶν τοπικῶν μας Ἅγιων στὴν Πάρο καὶ στὴ Νάξο, ἐνῶ εύρισκεται ἐν τῷ περατοῦσθαι ὁ παμμεγέθης Ἱερὸς Ναὸς τῆς Παναγίας στὸ Ἀργοκοίλι, δόξα καὶ καύχημα τῶν ἀπανταχοῦ τῆς γῆς Ναξίων. Μᾶς κληροδότησε ὅμως καὶ μία σπουδαία παρακαταθήκη τὰ δύο Γηροοκομεῖα τῆς Μητροπόλεως. Τῆς Πάρου εἶναι χτισμένο σ’ ἓνα ἀπὸ τὰ ὠραιότερα σημεῖα τοῦ νησιοῦ καὶ ἥδη λειτουργεῖ μὲ εὐρωπαϊκὲς προδιαγραφὲς καὶ τῆς Νάξου τὸ ὅποιο δὲν ἔχει ἀκόμη ὅλη κληρωθεῖ ἀλλὰ διαθέτει τὶς καλύτερες δυνατὲς προοπτικές. Ή σωστὴ καὶ υποδειγματικὴ λειτουργία

αὐτῶν τῶν δύο Ἰδρυμάτων, παρ' ὅτι καθίσταται ἴδιαίτερα δύσκολη λόγῳ τῶν δυσβάσταχτων δαπανῶν γιὰ τὰ δεδομένα μιᾶς μικρῆς Μητροπόλεως, θὰ ἀποτελέσει ἴδιαίτερη καὶ συνεχῆ μέριμνα τῆς ἐπισκοπικῆς διακονίας μου. Οἱ γέροντες καὶ οἱ γερόντισσες εἶναι γιὰ ὅλους, ἴδιαίτερα γιὰ ἡμᾶς τοὺς νησιώτες, ὅτι τιμαλφέστερο διαθέτουμε. Γι' αὐτὸ καὶ εἶναι χρέος μας ἵερὸ νὰ φροντίζουμε μὲ κάθε θυσία ὅστε τὰ τελευταῖα χρόνια τῆς ζωῆς τους νὰ εἶναι εἰρηνικά, ἀνώδυνα, ἀξιοπρεπή καὶ ἀντάξια τῆς ἀνεκτίμητης προσφορᾶς τους σὲ μᾶς τοὺς νεωτέρους.

Ἄλλὰ καὶ γιὰ τὰ γενικότερα κοινωνικὰ προβλήματα ὅπως τῆς φτώχειας, τῆς ἀνεργίας καὶ τῆς ὑγειονομικῆς περίθαλψης θὰ ἐπιδειχθεῖ, σὺν Θεῷ, ἴδιαίτερη εὐαισθησία, κατὰ τὴν αὐστηρὴ ἐπισήμανση τοῦ Κυρίου μας: «Ἐφ' ὅσον οὐκ ἐποιήσατε ἐνὶ τούτων τῶν ἀδελφῶν μου τῶν ἐλαχίστων οὐδὲ ἐμοὶ ἐποιήσατε». Ἐκκλησία ἀδιάφορη γιὰ τὴν ἐπίλυση τῶν κοινωνικῶν προβλημάτων τοῦ λαοῦ δὲν μπορεῖ νὰ ὑπάρχει, διότι «ἡ πίστις χωρὶς τῶν ἔργων νεκρά ἐστι». Στὰ πλαίσια αὐτὰ θὰ προσπαθήσουμε νὰ συμβάλουμε μὲ τὶς ταπεινές μας δυνάμεις στὴν ταχύτερη λειτουργία τοῦ Νοσοκομείου τῆς Νάξου καὶ στὴν προώθηση τοῦ ζητήματος τῆς δημιουργίας Νοσοκομείου καὶ στὴν Πάρο.

Τὰ νησιά μας ἀποτελοῦν τόπους ἀγιασμένους καὶ ἴδιαίτερα εύνοημένους ἀπὸ τὸ Θεό. Οἱ εὐλαβεῖς καὶ φιλότεχνοι κάτοικοι τους ἀνήγειραν διὰ μέσου τῶν αἰώνων μεγαλοπρεπεῖς Ναοὺς ἢ γραφικότατα Ἐξωκλήσια ἢ κατανυικτικὰ Μοναστήρια ποὺ ἀποτελοῦν συγχρόνως σπουδαῖα Μνημεῖα τῆς Χριστιανικῆς καὶ Βυζαντινῆς Τέχνης. Κορυφαῖο καὶ ἀνυπέρβλητο μεγαλούργημα ὁ Ναὸς τῆς Παναγίας Ἐκατονταπλιανῆς μὲ τὸ μοναδικὸ Σύνθρονο καὶ τὸ περίφημο Βαπτιστήριο. Ἄλλὰ καὶ τὰ πάμπολλα μνημεῖα τῆς Νάξου ποὺ συνθέτουν ἔναν πραγματικὸ Μυστρᾶ τοῦ Αἰγαίου.

Ἀποτελοῦν σπάνια ἔργα πολιτισμοῦ γι' αὐτὸ καὶ θὰ καταβληθεῖ κάθε προσπάθεια περαιτέρω προβολῆς καὶ ἀξιοποίησεώς τους, μὲ τὴν συνδρομὴ τοῦ μεγάλου Πανεπιστημιακοῦ καὶ ἐν γένει ἐπιστημονικοῦ δυναμικοῦ τῶν νησιῶν μας, καὶ κυρίως τῆς ἀδιάκοπης καὶ ζωντανῆς λειτουργικῆς τους ζωῆς καὶ πνευματικῆς προσφορᾶς στὸν λαὸ τοῦ Θεοῦ.

Ἄφήσαμε ὡς τελευταῖο θέμα τὴν σχέση μας μὲ τὴν μικρὴν οριακοθεολικὴ κοινότητα τοῦ νησιοῦ μας. Κατὰ τὰ τελευταῖα χρόνια ὑπάρχουν ἀρμονικότατες σχέσεις σὲ διαπροσωπικὸ καὶ κοινωνικὸ ἐπίπεδο, χωρὶς τοῦτο νὰ σημαίνει τὴν παραμικρὴ μετακίνησή μας σὲ θέματα πίστεως καὶ δόγματος. Γνωρίζουμε πολὺ καλὰ τί μᾶς συνδέει καὶ τί μᾶς χωρίζει. Η Ἐκκλησία ὅμως διδάσκει τὴν ἀγάπη πρὸς πάντας καὶ δὲν υἱοθετεῖ ἐκδηλώσεις μισαλλοδοξίας.

Ο καύσωνας τῆς ἡμέρας καὶ τὸ πολὺ πρόσφατο τῆς χειροτονίας μου (μόλις πρὸ 12ημέρου) κατὰ τὴν ὅποια ἔκανα ἐκτενὴ ἀναφορὰ σὲ ζῶντες καὶ κεκοιμημένους πρὸς τοὺς ὅποιους ἐξέφρασα τὶς εὐγνωμονες εὐχαριστίες μου, δὲν μοῦ ἐπιτρέπουν νὰ ἐπαναλάβω τὸ αὐτὸ σήμερα. Αἰσθάνομαι ὅμως ἐπιτακτικὴ τὴν ἀνάγκη νὰ προβῶ σὲ γενικὲς εὐχαριστίες. Εὐχαριστῶ λοιπὸν ἀπὸ τὰ μύχια τῆς καρδιᾶς μου τὸν Μακαριώτατο Ἀρχιεπίσκοπό μας κ. Ιερώνυμο γιὰ τὴν πολλή του ἀγάπη καὶ τὸν κόπο στὸν ὅποιο ὑπεβλήθη καὶ εύρισκεται σήμερα κοντά μας καὶ θὰ ἥθελα ἐπ' εὐκαιρίᾳ νὰ τὸν προσκαλέσω υἱίκα νὰ παραστεῖ τοῦ χρόνου στὶς ἑόρτιες ἐκδηλώσεις ποὺ θὰ πραγματοποιηθοῦν, σὺν Θεῷ, ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς συμπληρώσεως 200 ἐτῶν ἀπὸ τῆς κοιμήσεως (1809-2009) τοῦ προστάτου Ἅγίου μας Νικοδήμου τοῦ Ἅγιορείτου τοῦ Ναξίου. Μακαριώτατε μὲ πολλὴ ἀγάπη καὶ βαθύτατο σεβασμό σᾶς προσκαλοῦμε καὶ σᾶς παρακαλοῦμε, αληῆρος καὶ λαός, νὰ μᾶς τιμήσετε μὲ τὴν παρουσία Σας καὶ νὰ μᾶς εὐλογήσετε πατρικά.

Εὐχαριστῶ ἐπίσης εὐγνωμόνως τὸν Σεβασμιώτατο Τοποτηρογῇ γιὰ τὴν ἀπέραντη καὶ εἰλικρινῆ ἀγάπη του πρὸς τὸ πρόσωπό μου καὶ γιὰ τὴν ἀνύστακτη μέριμνά του ὅλο αὐτὸ τὸ διάστημα τῆς Τοποτηρογείας γιὰ τὸν Κλῆρο καὶ τὸ Λαό τῆς νησιωτικῆς ἐπαρχίας μας καθὼς καὶ ὅλους τοὺς παρευρισκομένους Ἅγίους Ἀρχιερεῖς, ποὺ μὲ τὴν παρουσία τους ἀποδεικνύουν τὴν ἀγάπη τους πρὸς τὸν λαὸ τῆς Παροναξίας καὶ τὸν νέο Μητροπολίτη του.

Εὐχαριστῶ ἐπίσης τοὺς συμμετέχοντες στὴν τελετὴ Κληρικοὺς καὶ Μοναχοὺς γιὰ τὴν ἐκτίμησή τους στὴν ταπεινότητά μου καθὼς ἐπίσης καὶ τοὺς ἀξιοτίμους κ. Βουλευτὲς καὶ τοὺς λοιποὺς Ἀρχοντες τῶν νησιῶν μας, τοῦ Νομοῦ Κυκλαδῶν καὶ τῆς

περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου, καθώς καὶ ὅλους ἀνεξαιρέτως ποὺ παρευρίσκονται στὴν σημερινὴ ἀκολουθία τῆς ἐνθρόνισεώς μου στὴν Μητροπολιτικὴ μας καθέδρα.

Τέλος ἐκ βαθέων εὐχαριστῶ τὸν τρισευλογημένο λαὸ τῆς Παροναξίας, τοὺς πολυαγαπημένους καὶ ἐκλεκτοὺς συμπατριῶτες μου Ναξίους, Παρίους καὶ Ἀντιπαρίους. Εἶσθε πλέον ἡ οἰκογένειά μου. Εἶσθε ἐσεῖς ποὺ θὰ μνημονεύω σὲ κάθε Θεία Λειτουργία καὶ σὲ κάθε προσευχὴ καὶ ἀναφορά μου στὸ Θεό. Γι' αὐτὸ καὶ σᾶς ζητῶ παρακλητικὰ νὰ μνημονεύετε ἀπὸ σήμερα τὸν Ἐπίσκοπό σας στὶς προσευχές σας καὶ ὅλοι μαζὶ νὰ συμπορευθοῦμε πρὸς τὸν δρόμο τῆς σωτηρίας καὶ τοῦ ἄγιασμοῦ μας.

Μοναδική μου ἀληθινὴ ἐλπίδα «ἡ Θεία Χάρις, ἡ τὰ ἀσθενῆ θεραπεύουσα καὶ τὰ ἐλλείποντα ἀναπληροῦσα!» Εἶναι αὐτὸ ποὺ λέει πολὺ ὅμορφα καὶ παρηγορητικὰ ὁ Ἱερὸς Χρυσόστομος κάτω ἀπ’ τὴ σκέπη τοῦ ὅποιουν βρισκόμαστε, μιᾶς καὶ τὸ παλαιόφατο καὶ πανέμορφο Μοναστήρι του, μοναδικὸ στὸν ἔλλαδικὸ χῶρο, δεσπόζει στὴν πόλη μας:

«Οὕτε ἄγγελος, οὕτε ἀρχάγγελος ἐργάσασθαι τι δύναται εἰς τὰ δεδομένα παρὰ Θεοῦ· ἀλλὰ Πατὴρ καὶ Υἱὸς καὶ ἄγιον Πνεῦμα πάντα οἰκονομεῖ· ὁ δὲ Ἀρχιερεὺς τὴν ἐαυτοῦ δανείζει γλῶτταν, καὶ τὴν ἐαυτοῦ παρέχει χεῖρα».

Αὐτὸ λοιπόν, ἃς παρακαλέσουμε τὸ Θεό. Ὁχι νὰ ἐπιτελέσω δικό μου ἔργο, ἀλλὰ ὁ Πατὴρ καὶ ὁ Υἱὸς καὶ τὸ Ἅγιον Πνεῦμα νὰ οἰκονομήσει τὰ πάντα, ἐγὼ δὲ νὰ δανείζω τὴν γλώσσα μου, τὰ χέρια μου, τὸν νοῦ μου, τὴν καρδιά μου, τὸν ἐαυτό μου ὄλοκληρο, στὴ χάρη τοῦ Θεοῦ ὥστε νὰ γίνει τὸ θέλημά Του!

Ναί, Κύριε! «Σὺ οἶδας ὅτι φιλῶ Σε».

Πατέρες καὶ ἀδελφοί, εὐχεσθε πάντες! Συνεπίσκοποι, συμπρεσβύτεροι, συνδιάκονοι, ἐν Χριστῷ ἀδελφοί, εὐχηθεῖτε ὑπὲρ ἐμοῦ σήμερα. Προσευχηθεῖτε στὸν Κύριο νὰ ἀνταποκριθῶ στὴν κλήση Του ὅσο καὶ ὅπως Ἐκεῖνος θέλει ἡ ἐπιτρέπει καὶ νὰ μᾶς ἀξιώσει ὅλους νὰ γίνουμε μέτοχοι τῆς Οὐρανίου Βασιλείας Του!

Ἀμήν!

**ΕΝΘΡΟΝΙΣΤΗΡΙΟΣ
ΛΟΓΟΣ ΤΟΥ
ΣΕΒΑΣΜΙΩΤΑΤΟΥ
ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ
ΘΗΒΩΝ ΚΑΙ
ΛΕΒΑΔΕΙΑΣ
κ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ**

(Λειβαδιά, 20.7.2008)

Λόγους δοξολογίας καὶ ἐγκάρδιες εὐχαριστίες ἀναπέμπω στὸν Πανάγαθο Θεό, τὸν δομήτορα τῆς Ἑκκλησίας, γιατὶ μέσα στὸ ὄφατο καὶ ἀνέκφραστο ἔλεός Του, ἀξίωσε τὴν μετριότητά μου νὰ φθάσει στὴν εὐφρόσυνη καὶ ξεχωριστὴ αὐτὴ ἡμέρα, ἡ ὅποια θὰ χαραχθεῖ ἀνεξίτηλα στὴν ψυχή μου ὡς σελίδα εύτυχίας καὶ πνευματικῆς ἀγαλλιάσεως.

Εἶναι δικαιολογημένο, νομίζω, τὸ αἴσθημα τῆς χαρᾶς καὶ εὐφροσύνης ποὺ τούτη τὴν ὥρα μὲ διακατέχει, καθὼς ἀνέρχομαι στὸν ἰστορικὸ καὶ ἀποστολικὸ θρόνο τῆς Ἅγιων Μητροπόλεως Θηβῶν καὶ Λεβαδείας, τὸν ὅποιο ἐλάμπουν πρὸς ἀπὸ μένα διαπρεπεῖς ἱεράρχες, ποὺ πορεύθηκαν διὰ μέσου τῶν αἰώνων σὲ μία πνευματικὴ σκυταλοδοριμία, γιὰ νὰ φθάσει σήμερα στὰ ταπεινά μου χέρια ἡ σκυτάλη τῆς ἀποστολικῆς διαδοχῆς.

Ἄπὸ τὴν ἱερὴ αὐτὴ θέση, στὴν ὅποια χάριτι θείᾳ εὐρίσκομαι, στρέφω τοὺς ὁφθαλμοὺς τῆς ψυχῆς μου στοὺς προμάχους τῆς πίστεως καὶ ἀκάματους ἐργάτες τῆς χριστιανικῆς ἀγάπης: τὸν ἄγιο ἐνδοξὸν Ἀπόστολο καὶ Εὐαγγελιστὴ Λουκᾶ, ἴδρυτὴ καὶ προστάτη τῆς κατὰ Βοιωτίαν Ἑκκλησίας· τὸν διάδοχό του Ἅγιο Ροῦφο τὸν ἐκλεκτόν· τὸν ἄγιο ἱεράρχη Ἰωάννη τὸν Καλοκατένη, τὸν νέο ἐλέημονα· τὶς μεγάλες ὁσιακὲς μορφὲς τῆς Βοιωτίας, τὸν ὄσιο καὶ Θεοφόρο πατέρα μας Λουκᾶ τὸν ἐν Στειρίῳ, τὸν ὄσιο Σεραφεὶμ τὸν ἐν Δομπῷ, τὸν ὄσιο Κλήμεντα τοῦ Σαγματᾶ. Αὐτῶν τὴν μεσιτεία καὶ τὶς πρεσβείες ἔξαιτοῦμαι πρὸς τὸν Παντοδύναμο Θεό, γιὰ τὴν ἐνίσχυση τῶν ἀσθενῶν μου δυνάμεων στὴ νέα πορεία τῆς ζωῆς μου.

Ἡ χαρὰ τῆς παρούσης ὥρας γίνεται ἐντονώτερη ἀπὸ τὸ γεγονὸς τῆς θεομῆτρος καὶ εἰλικρινοῦς ὑποδοχῆς ποὺ μισθίζει σήμερα σύσσωμος ὁ Ἱερὸς κλῆρος, ὁ εὐσεβὴς λαὸς καὶ οἱ ἐντιμώτατοι ἀρχοντες τῆς θεοσώστου ἐπαρχίας μας.

Δὲν εἴμαστε ἄλλωστε ἄγνωστοι! Ἡ μαροχορόνιος διακονία μου ὡς Ἱεροκήρυκος καὶ κυρίως ὡς ἡγούμενου τῆς Ἱερᾶς καὶ ἰστορικῆς Μονῆς τοῦ Ὁσίου Λουκᾶ, σφυρολάτησε μεταξύ μας στενὸ δεσμὸ ὄχι ἀπλῆς γνωριμίας, ἀλλὰ ἀμοιβαίας ἀγάπης καὶ εἰλικρινοῦς συνεργασίας.

Ἡ ἀγάπη ποὺ αὐθόρυμητα καὶ πλουσιοπάροχα ἐκδηλώσατε ἀπὸ τὴν ὥρα τῆς ἐκλογῆς μου, μὲ καθιστᾶ ἐσαεὶ εὐγνώμονα καὶ ὀφειλέτη.

Ἀνέρχομαι στὴν ἐπισκοπικὴ καθέδρα μετὰ φόβου Θεοῦ, ὑπήκοος στὸ κέλευσμα τῆς Ἑκκλησίας. Θὰ ἥθελα νὰ ἐπισημάνω, ὅτι οἱ λέξεις θρόνος καὶ ἐνθρόνιση, ποὺ ἀκούστηκαν τόσο πολὺ σήμερα, δεν πρέπει νὰ μᾶς ἀποπροσανατολίσουν ἀπὸ τὴν πνευματικὴ ούσία τοῦ γεγονότος, καθὼς δὲν ἀντιστοιχοῦν σὲ θώκους ἐγκόσμιας ἔξουσίας.

Ο ἐπισκοπικὸς θρόνος εἶναι σύμβολο καὶ ἀπεικόνιση τοῦ ἐπουρανίου θρόνου τοῦ Θεοῦ, τῆς ἄνω καθέδρας. Τοποθετούμενος ὁ ἐπίσκοπος σ' αὐτὸν τὸν ἵεροθάνατον, ἵσταται εἰς τόπον καὶ τύπον Χριστοῦ. Αὐτὸς καθορίζει καὶ τὸ περιεχόμενο τοῦ ἀγώνα του: νὰ καθιστᾶ αἰσθητὴ τὴν παρουσία τοῦ Μεγάλου Ἀρχιερέως στὴν εὐχαριστιακὴ σύναξη, μεταφέροντας τὴν ἀγιαστικὴ χάρη διὰ τῆς εὐλογίας, διδάσκοντας τὴν σώζουσα ἀλήθεια τῆς πίστεως, ἐμπνέοντας οὐράνια φρονήματα, καθοδηγώντας τοὺς πιστοὺς εἰς νομὰς σωτηρίους.

Οι τοπικὲς Ἅρχες καὶ ὁ λαὸς τῆς Λειβαδιᾶς ὑποδέχθηκαν πανηγυριῶν τὸν Μακαριώτατον Ἅρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Τερψίνυμο καὶ τὸν νέο Σεβ. Μητροπολίτη Θηβῶν καὶ Λεβαδείας κ. Γεώργιο.

Δὲν πρέπει ὅμως νὰ λησμονοῦμε μία μεγάλη ἀλήθεια. Ἡ Ἐκκλησία, μὲ τὸ ἀλάθητο ἀγιοπνευματικό της αἰσθητήριο, ἀναγνώριζε καὶ ἀναγνωρίζει πάντοτε ὡς τὸν κατ’ ἐξοχήν «Θρόνον τῆς Δόξης» τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, δχι κάποιο λαμπρὸ καὶ χρυσοποίκιλο βασιλικὸ θῶντο, ἀλλὰ τὸν αἵματοβαφῆ Σταυρὸ καὶ τὰ σύμβολα τοῦ πάθους ποὺ τὸν περιστοιχίζουν. Αὐτὸ σημαίνει ὅτι ἀποστολὴ τοῦ Χριστοῦ στὸν κόσμο, καὶ ἐπομένως καὶ τοῦ Ἐπισκόπου, ὃς κατὰ χάριν ὑπέχοντος τὴν θέσιν τοῦ Χριστοῦ, δὲν εἶναι κυριαρχία καὶ ἐπιβολὴ ἀπὸ θέσεως ἰσχύος καὶ ὑπεροχῆς, ἀλλὰ μέχρι αἵματος θυσιαστικὴ ἀγάπη καὶ διακονία τοῦ πάσχοντος ἀνθρώπου, καθὼς ὁ Χριστός «οὐκ ἦλθε διακονηθῆναι, ἀλλὰ διακονῆσαι».

Ἡ Ἐκκλησία ἀπὸ τὶς πρῶτες ἴστορικὲς στιγμές της δρισε ὁκιναρχικὰ ἀξιώματα, ἀλλὰ θέσεις διακονίας καὶ ἀγαπητικῆς προσφορᾶς. Ἡ κατὰ Χριστὸν κοινωνία τῶν σωζομένων ἀνθρωπίνων προσώπων δὲν θεμελιώνεται στὴ κυριαρχία τῶν συμπτωματικῶν

ἀξιωμάτων, ἀλλὰ στὸ φρόνημα διακονίας καὶ στὴν ἔμπρακτη ἄσκηση ἀγάπης. Διαφορετικὰ μᾶς παρασύρει τὸ πνεῦμα τῆς ἐκκοσμίκευσης καὶ διοιλισθαίνομε, πολλὲς φορές ἀνεπίγνωστα, σὲ μιὰ ἴδιοτυπη καταδυνάστευση τοῦ ποιμνίου, ποὺ ἀποτελεῖ τραγικὴ νόθευση καὶ παραμόρφωση τῆς ἐπισκοπικῆς ἀποστολῆς.

Ξεπερνώντας τὴ φευγαλέα λάμψη τῶν στοιχείων, ποὺ συνθέτουν τὴν ἔξωτερη ὄψη τῆς σημερινῆς τελετῆς, διακατέχομαι ἀπὸ τὴ συναίσθηση, ὅτι σήμερα ἀναλαμβάνω τὸν σταυρὸ τῆς ἐπισκοπικῆς ἀποστολῆς, ὡς ἄλλος Κυρηναῖος.

Συνειδητοποιῶ μὲ δέος ὅτι δὲν εἶμαι ἀπλῶς εὐεργετημένος ἀπὸ τὴ θυσία τοῦ Θεανθρώπου ὑπὲρ τῆς τοῦ κόσμου ζωῆς καὶ σωτηρίας, ἀλλά, ἰστάμενος εἰς τύπον καὶ τόπον Χριστοῦ, καλοῦμαι νὰ συμμερίζομαι ἔμπρακτως τὴν ἀγωνία τοῦ Κυρίου μας, ὅπως ἐκφράσθηκε κατὰ τὴν ὑπερφυὰ ἀρχιερατικὴ προσευχὴ στὸν κῆπο τῆς Γεσθημανῆς καὶ νὰ ἀγωνίζομαι «ἴνα πάντες

«εν ὕσιν» σ' ἔνα κόσμο διάσπασης και ἀκοινωνησίας.
Ἐλπίζω και προσεύχομαι νὰ διακονήσω τὸ λαὸ τοῦ Θεοῦ στοὺς δύσκολους καιρούς μας ἐνωτικά, χωρὶς ψυχρεῖς ἥθικολογίες και κενὲς μεγαλοστομίες, ἀλλὰ ἐκφράζοντας μὲ κάθε τρόπο τὴν ἀγάπη τοῦ Θεοῦ και τὴν καταλλαγή. Νὰ βοηθήσω νὰ διαλυθεῖ τὸ ἔρεβος τῆς σύγχυσης και νὰ ζεσταθοῦν οἱ παγωμένες ἀπὸ τὴ δουλεία τοῦ ὑλισμοῦ καιρδίες.

Στὴν καταναλωτικὴ κοινωνία τῆς ἀφθονίας ἔχουμε πολλὰ και ἐν πολλοῖς περιπτὰ ἀγαθά. Λείπει ὅμως ἀπὸ τὴ ζωὴ μας ὁ συνάνθρωπος. Ἀναλαμβάνω τὸ χρέος, μὲ τὴ βοήθεια τοῦ Θεοῦ, νὰ γίνω ὁ ἀνθρωπὸς ποὺ λείπει ἀπὸ τὸν καθένα, ὁ εἰλικρινὴς φίλος, ὁ προσφιλὴς ἀδελφός, ὁ φιλόστοργος πατέρας. Νὰ ἀγωνισθῶ νὰ ξεπεραστεῖ τὸ βασανιστικὸ αἴσθημα μοναξιᾶς και ἀποξένωσης ποὺ μαστίζει τοὺς ἀνθρώπους τῆς ἀτομιστικῆς και ἀκοινώνητης ἐποχῆς μας. Ἐπιθυμῶ βαθύτατα νὰ συναντηθοῦμε ἐπὶ τὸ αὐτό, νὰ γίνουμε πρόσωπα, νὰ εῖμαστε μία ἐν Χριστῷ οἰκογένεια, μιὰ αὐθεντικὴ κοινωνία ἀνθρώπων.

Κατ' ἀναλογίαν τοῦ γεγονότος ὅτι ὁ ἐπίσκοπος ἴσταται εἰς τόπον και τύπον Χριστοῦ, οἱ πρεσβύτεροι ἴστανται εἰς τόπον και τύπον τοῦ ἐπισκόπου. Ἐπομένως εἶναι αὐτονόητο ὅτι θεωρῶ κάθε ἰερέα πολύτιμο συνεργάτη στὸν κοινὸ ἀγώνα γιὰ τὴν ποιμαντικὴ διακονία τοῦ λαοῦ μας.

Θέλω νὰ θεωρεῖτε δεδομένο τὸ ἐνδιαφέρον και τὴν ἀγάπη μου γιὰ τοὺς ἰερεῖς και τὶς ἰερατικὲς οἰκογένειες. Ἀλλωστε μὲ τοὺς περισσότερους ἰερεῖς τῆς Μητροπόλεως μας μᾶς συνδέουν μακροχρόνιοι δεσμοὶ εἰλικρινοῦς φιλίας και κοινῆς διακονίας στὸν ἀμπελώνα τοῦ Κυρίου. Σᾶς παρακαλῶ νὰ μὲ αἰσθάνεσθε ὡς πρεσβύτερο ἀδελφὸ και πατέρα.

Δὲν ἔχω προσωπικὲς ἀξιώσεις ἀπὸ τὸ τίμιον πρεσβυτέριον τῆς Μητροπόλεως μας, παρὰ μόνον αὐτὲς ποὺ περιγράφει ὁ πρωτοκορυφαῖος ἀπόστολος Πέτρος: «Οἱ πρεσβύτεροι ποιμάνατε τὸ ἐν ὑμῖν ποίμνιον τοῦ Θεοῦ μὴ ἀναγκαστῶς, ἀλλ' ἐκουσίως, μηδὲ αἰσχροκερδῶς, ἀλλὰ προθύμως, μηδ' ὡς κυριεύοντες τῶν κλήρων, ἀλλὰ τύποι γινόμενοι τοῦ ποιμνίου¹. Ἀλλωστε αὐτὰ ζητᾶ ἀπὸ μᾶς ἡ Παράδοση τῆς Ἐκ-

κλησίας μας ὅπως και ὁ ἔτερος πρωτοκορυφαῖος ἀπόστολος Παῦλος ἀναφέρει πρὸς τὸν μαθητὴ τοῦ Τιμόθεο, ὅτι πρέπει ὁ κληρικὸς νὰ εἶναι «σώφρων, κόσμιος, φιλόξενος, διδακτικός, ... ἐπιεικής, ἄμαχος, ἀφιλάργυρος, τοῦ ἵδιου οἴκου καλῶς προϊστάμενος, τέκνα ἔχων ἐν ὑποταγῇ μετὰ πάσης σεμνότητος².

Ἐχω τὴν αἰσθηση ὅτι τὸ μεγαλύτερο και γονιμότερο κομμάτι τῆς ἰερατικῆς μου ζωῆς ταυτίζεται μὲ τὴ διακονία μου ὡς ἡγουμένου τῆς ἴστορικῆς Μονῆς τοῦ Ὁσίου Λουκᾶ και ἔτσι γνωρίζω στὴ πράξη τὰ προβλήματα τῆς μοναστικῆς πολιτείας. Οἱ μοναχοὶ και οἱ μοναχὲς θὰ βροῦν στὸ πρόσωπό μου σταθερὸ συμπαραστάτη και ἀρρωγό. Ἀλλωστε ὁ ἐπίσκοπος θεωρεῖται ὁ πρῶτος τῇ τάξει μοναχὸς στὴν ἐπαρχία του. Προσωπικὰ δὲν ἐπιθυμῶ νὰ εἶμαι ἀπλῶς φιλομόναχος, ἀλλὰ ὡς ἐπίσκοπος νὰ πολιτευθῶ ἐμπνευόμενος ἀπὸ τὶς μοναχικὲς ἀρετὲς ποὺ διδάχθηκα.

Ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία χωρὶς μοναστήρια εἶναι ἀνάπτηρη. Τὰ μοναστήρια εἶναι ιεροὶ τόποι ἀπὸ τοὺς δροὶους ἀναβλύζουν οἱ ἀείζωοι χυμοὶ πνευματικότητος, ποὺ τρέφουν και ζωογονοῦν κλῆρο και λαό.

Ἡ κατὰ Χριστὸν ζωὴ μας ξεκινᾶ ἀσφαλῶς ἀπὸ τὸ ιερὸ θυσιαστήριο και τὴ θεία λατρεία. Ἡ μεγάλη πρόκληση ὅμως τῆς ἐποχῆς μας εἶναι νὰ ἐμβολιάσουμε μὲ τὸ δυναμισμὸ τῆς θείας εὐχαριστίας τὴν κοινωνικὴ πραγματικότητα σὲ ὅλες τὶς πτυχές της.

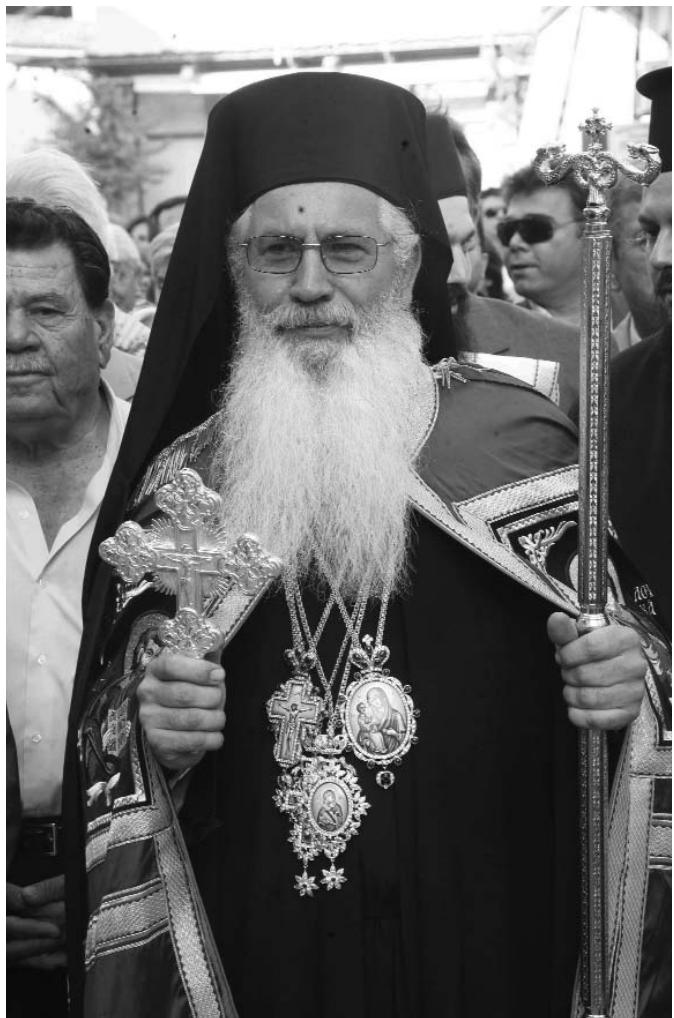
Τὸ αἵτημα τῆς ἐποχῆς μας εἶναι ἡ λατρεία νὰ συνεχίζεται και μετὰ τὴ λατρεία. Ἡ θεία εὐχαριστία νὰ συνεχίζεται και μετὰ τὸ δι' εὐχῶν. Αὐτὸ ἀλλωστε ἐκφράζουν τὰ ἔργα φιλανθρωπίας διὰ τῶν ὁποίων ἀποδεικνύεται ἐμπράκτως ἡ φιλοθεῖα και ἡ φιλαδελφία.

Στὴ Μητρόπολή μας, χάρη στὶς ἀοκνες προσπάθειες τοῦ Μακαριωτάτου γέροντα και προκατόχου μας, ἔχουμε ἀξιοζήλευτα καθιδρύματα ποὺ διακονοῦν και ἀνακουφίζουν τὶς ἀνάγκες και τὸν πόνο τῶν ἀδελφῶν μας. Αὐτὴ τὴ λαμπρὴ παράδοση Χριστιανικῆς κοινωνικῆς πρόνοιας ἔχουμε χρέος νὰ συνεχίσουμε μὲ σεβασμὸ και ἀγάπη πρὸς τοὺς πάσχοντες συνανθρώπους μας.

Στὸ σημεῖο αὐτὸ θὰ ἥθελα νὰ ἀναφερθῶ μὲ εὐγνωμοσύνη στοὺς πολλοὺς λαϊκοὺς συνεργάτες μας, χάρη

1. Α' Πέτρ. 5, 1-3.

2. Α' Τιμ. 3.

‘Ο Σεβ. Μητροπολίτης Θηβῶν καὶ Λεβαδείας
κ. Γεώργιος

στοὺς ὅποίους γίνεται δυνατὴ ἡ πραγματοποίηση τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ προνοιακοῦ μᾶς ἔργου.

“Ομως οἱ ἀνάγκες εἶναι πολλὲς καὶ οἱ ἔργατες τοῦ ἀμπελῶνος ὀλίγοι. Γι’ αὐτὸ ἀπευθύνουμε ἐκκληση πρὸς ὅσους θέλουν καὶ μποροῦν νὰ βοηθήσουν.

Μέσα στὴν Ἐκκλησία ὁ ἐθελοντισμός, ποὺ εἶναι οὕτως ἡ ἄλλως μιὰ εὐγενῆς ἰδέα, ἔξαγιάζεται καὶ γίνεται γόνιμος καὶ καρποφόρος, ἀρκεῖ νὰ μὴν ὑποκύπτουμε στὸν πειρασμὸ τῆς αὐτοπροβολῆς καὶ τῆς ἰδιοτέλειας.

Καὶ βέβαια ἡ Ἐκκλησία δὲν μπορεῖ νὰ ἀδιαφορήσει γιὰ τὸ μέλλον τῆς ζωῆς, δηλαδὴ γιὰ τὴ νεολαίᾳ μᾶς. Μέσα στὴ Βαβέλ τοῦ σύγχρονου κόσμου ἔχουμε ὑποχρέωση νὰ σταθοῦμε στοργικὰ πλάι στὰ παιδιά μᾶς καὶ νὰ τὰ βοηθήσουμε νὰ ἀνακαλύψουν τὸ ἀλη-

θινὸ νόημα τῆς ζωῆς μέσα ἀπὸ τὸ εὐαγγέλιο τῆς ἐλπίδας.

“Ἄνθρωποι μὲ σωστὸ προσανατολισμὸ καὶ πνευματικὴ ὑποδομὴ εἶναι θωρακισμένοι ἀπέναντι στὴ μεγάλη μάστιγα τῆς ἐποχῆς μας, τὸν Μινώταυρο τῶν ναρκωτικῶν, καὶ τὶς ἄλλες ξελογιάστρες σειρῆνες τῆς ὑλιτικῆς κοινωνίας.

Ἡ Ἐκκλησία ἀγκαλιάζει ἀνεξαιρέτως ὅλους τοὺς ἀνθρώπους, χωρὶς διάκριση χρώματος, φύλου, τάξεως καὶ ἡλικίας. Ἰδιαίτερα ὅμως προσκαλεῖ κοντά της τοὺς νέους, γιατὶ ὁ Χριστιανισμὸς στὴ γνησιότητά του εἶναι ἡ νιότη τοῦ κόσμου, ἡ μυστικὴ δύναμη ἡ ὅποια «καινοποιεῖ τοὺς γηγενεῖς».

Πρὸς ὅλοκληρώσω τὸ λόγο μου καθηκόντως ὀφείλω νὰ ἐκφράσω ὀλόθερμες εὐχαριστίες πρὸς τοὺς παρισταμένους ἀγίους ἀρχιερεῖς. Ἡ παρουσία τους λαμπρύνει τὸ χαρούσυνο τῆς ἡμέρας καὶ ἡ προσευχὴ τους μὲ ἐνισχύει στὴ νέα διακονία μου.

Ἀπευθυνόμενος πρὸς τοὺς ἀξιοτίμους καὶ ἀγαπητοὺς ἐκπροσώπους τῆς Πολιτείας καὶ τῶν τοπικῶν πολιτικῶν, στρατιωτικῶν, ἀστυνομικῶν καὶ λοιπῶν ἀρχῶν μὲ τοὺς ὅποιους μᾶς συνδέουν μακροχρόνιοι δεσμοὶ φιλίας καὶ συνεργασίας τοὺς προσκαλῶ καὶ τοὺς παρακαλῶ νὰ σταθοῦν ἀρωγοὶ στὸ ἔργο τῆς τοπικῆς Ἐκκλησίας ἐπ’ ὧφελείᾳ τοῦ λαοῦ μας πρὸς τὸν ὅποιον ἔχουμε κοινές τὶς εὐθύνες.

Θερμὲς εὐχαριστίες ἐκφράζω πρὸς τοὺς ἀξιοτίμους καὶ ἀγαπητοὺς ἀρχοντας καὶ φορεῖς τῆς πεφιλημένης καὶ ἀγιοτόκου ἰδιαιτέρας μου πατρίδος Νάξου, καὶ στὸν νομάρχη Κυκλάδων γιὰ τὴν ἐξόχως τιμητικὴ δι’ ἐμὲ ἐδῶ παρουσία τους.

Τοὺς κληρικοὺς καὶ λαϊκοὺς ἀδελφοὺς ποὺ ἐκοπίασαν φιλαδέλφως γιὰ τὴν ἀρτια προετοιμασία καὶ πραγμάτωση τῶν λαμπρῶν σημερινῶν ἐκδηλώσεων, τὸν κ. Δήμαρχο καὶ τὸ δημοτικὸ συμβούλιο τῆς πόλης τῶν Λεβαδέων γιὰ τὴν ἀρχοντικὴ ἀρωγὴ τους καὶ τὸν κ. Νομάρχη ὡς ἐκπρόσωπο ὅλων τῶν Βοιωτῶν, εὐχαριστῶ ἐκ βάθους καρδίας.

* * *

Τέλος, Μακαριώτατε, πολυσέβαστε καὶ πολυαγαπημένε γέροντα, μὲ τὸ θάρρος τῆς μεταξύ μας πολυετοῦς σχέσεως καὶ ἀγάπης, ἐπιτρέψτε μου νὰ ἐκφράσω γιὰ ἄλλη μιὰ φορὰ πρὸς τὸ τετιμημένο πρόσωπο Σας

τὸν υἱὸν σεβασμό, τὴν ἀφοσίωση καὶ εὐγνωμοσύνη μου. Στὴν προσφώνησή Σας κατὰ τὴν εἰς ἐπίσκοπον χειροτονίαν μου ἐπισημάνατε ὅτι μοῦ παραδίδετε τὸ πνευματικὸ ἀμπέλι τῆς ἐπαρχίας μας πρὸς καλλιέργεια καὶ οἰκοδομὴ ὅλων τῶν πιστῶν.

Ἐχοντας, Μακαριώτατε, τὴν πατρικὴ εὐχὴν καὶ εὐλογία σας πολύτιμο ἐφόδιο καὶ βακτηρία, ἔκεινῷ τῇ νέᾳ διακονίᾳ μου στὸν ἄγρο, τὸν ὅποιο γιὰ περισ-

σότερα ἀπὸ σαράντα χρόνια καλλιεργήσατε μὲ κόπο καὶ μόχθο, ἐπαναλαμβάνοντας καὶ πάλι ὅτι ἡ Βοιωτικὴ γῆ ποὺ γεννηθήκατε, ἀνατραφήκατε καὶ πολλαπλῶς διακονήσατε ἐξακολουθεῖ νάντοι τὸ σπίτι σας.

Τὸ λοιπὸν ἀδελφοί: «Ἡ Χάρις τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ καὶ Πατρὸς καὶ ἡ κοινωνία τοῦ Ἅγιου Πνεύματος εἴη μετὰ πάντων ἡμῶν». Ἀμήν.

**ΕΝΘΡΟΝΙΣΤΗΡΙΟΣ
ΛΟΓΟΣ
ΣΕΒΑΣΜΙΩΤΑΤΟΥ
ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ
ΛΕΥΚΑΔΟΣ ΚΑΙ
ΙΘΑΚΗΣ
κ. ΘΕΟΦΙΛΟΥ**

(Λευκάδα, 2 Αύγουστου
2008)

Μακαριώτατε, Πάτερ καὶ Δέσποτα, Σεπτὲ Προκαθήμενε τῆς καθ' Ἑλλάδα
Ἄγιωντάης Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, Κύριε ἡμῶν κύριε Ιερώνυμε,
Σεβασμιώτατε Μητροπολίτα Κεφαλληνίας κ.κ. Σπυρίδων, περίσεμνε Τοπο-
τηρητὰ ἄχρι τοῦ νῦν τῆς Ιερᾶς Μητροπόλεως Λευκάδος καὶ Ιθάκης.
Σεβασμιώτατοι καὶ Θεοφιλέστατοι Ἀρχιερεῖς,
Πανοσιολογιώτατε ἄγιε Ἀρχιγραμματεῦ τῆς Ἁγίας καὶ Ιερᾶς Συνόδου τῆς
Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος,
Πανοσιολογιώτατοι Ἅγιοι Καθηγούμενοι,
Τίμιον Πρεσβυτέριον καὶ ἐν Χριστῷ Διάκονοι,
Φιλόθεον καὶ ἴσαγγελον σύστημα τῶν Μοναχῶν,
Περισπούδαστοι Κύριοι Καθηγηταί,
Ἐντιμότατοι Ἀρχοντες, Ὑπουροί, Βουλευτές, Νομάρχες, Δήμαρχοι καὶ
Δημοτικοὶ Σύμβουλοι, Πρόεδροι καὶ Κοινοτικοὶ Σύμβουλοι, Ἐκπρόσωποι
τῶν Πολιτικῶν, Στρατιωτικῶν, Δικαστικῶν, Ἀστυνομικῶν, Λιμενικῶν καὶ
λοιπῶν Ἀρχῶν,
Ἄξιότιμοι Πρόεδροι Συλλόγων καὶ Τοπικῶν Ὀργανώσεων,
Ἄπαξάπαντες ἐκλεκτοὶ Προσκεκλημένοι,
Λαὲ τοῦ Θεοῦ περιούσιε καὶ εὐλογημένε.

«Ἀγαλλιάσεται ἡ καρδία μου ἐπὶ τῷ σωτηρίῳ σου· ἀσω τῷ Κυρίῳ τῷ εὐεργετήσαντί με, καὶ ψαλῶ τῷ ὀνόματι Κυρίου τοῦ Ὑψίστου» (Ψαλμ. ΙΒ' (12)).

Μετὰ τὴν Ἐκλογή μου σὲ Μητροπολίτη τῆς Ιερᾶς καὶ Θεοσάστου Μητροπόλεως Λευκάδος καὶ Ιθάκης ὑπὸ τῆς Σεπτῆς Ιεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ τὴν Χειροτονία μου στὸν Καθεδρικὸ Ναὸ τῶν Ἀθηνῶν, ἀνέρχομαι σήμερα στὸν περίπου αὐτὸ Θρόνο, τῆς Ιερᾶς ταύτης Μητροπόλεως, κανονικῶς Μητροπολίτης αὐτῆς, μὲ σκοπὸ νὰ ἀναλάβω τὴ διακονία τῆς διαπομάνσεως ἐκλεκτοῦ λαοῦ τοῦ Θεοῦ. Στὸ ὥραῖο καὶ φιλόξενο νησί μας, τὸ νησὶ τῶν μεγάλων ποιητῶν, μὲ τὸν καλλιτεχνικὸ του πλοῦτο καὶ τὸν ἄφθαστο ἐπτανησιακὸ πολιτισμό, μὲ τὴν πηγαία καὶ ἀδολη θρησκευτικότητα.

Δεόμενος τοῦ Δομήτορος παντὸς ἀγαθοῦ, ἀναλαμβάνω αὐτὴν τὴν ἐπισκοπικὴν διακονία «μετὰ φόβου Θεοῦ, πίστεως καὶ ἀγάπης», ἐνῶ τὴν «πᾶσαν ἐλπίδα μου ἀνατίθημι» στὸν Κύριο τῶν Δυνάμεων.

Μὲ ἡρώτησαν πολλοί: "Εχεις ποτὲ ἐπισκεφθῆ τὴν Λευκάδα; Ἀπάντησα ναι! Ἄρα πηγαίνεις σὲ γνωστὸ τόπο! Ἀπήντησα καὶ πάλιν: Ναι! Καὶ τοῦτο διότι καὶ ἐγώ, ἐδῶ γεννήθηκα, ἐδῶ μεγάλωσα, ὅχι στὸ κέντρο τῆς πόλεως ταύτης, ἀλλὰ στὸ μικρὸ χωρίον Κάλαμος, προερχόμενος ἀπὸ πολύτεκνη οἰκογένεια.

Ο λόγος τοῦ Ἅγίου Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου εἶναι ἐπίκαιρος καὶ ἐκφραστικός: «Μικροὶ μὲν ἡμεῖς καὶ ἐλάχιστοι ἐν νίοῖς Ἰσραὴλ· εὐχαριστεῖν δὲ πλουσίως οὐδὲν κωλύει καὶ τοὺς μικρούς» (Γρηγ. Θεολόγου, Ἐργα, Ε.Π.Ε. 1, 320).

Ἐλάχιστος εἶμαι μεταξὺ τόσων τέκνων τέκνων ἐκλεκτῶν, τέκνων τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ. Παρὰ τὴν μικρότητά μου ὅμως τίποτε δὲν μπορεῖ νὰ μὲ ἐμπο-

Η Λευκάδα ύποδέχθηκε μὲ συγκίνηση τὸν Μακαριώτατο Ἀρχιεπίσκοπο Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἰερώνυμο καὶ τὸν νέο Σεβ. Μητροπολίτη Λευκάδος καὶ Ἰθάκης κ. Θεόφιλο.

δίση στὸ νὰ δοξάσω καὶ ἀνυμνήσω πλουσίως τὸ ὑπερύμνητο καὶ ὑπερδεδοξασμένο "Ονομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος γιὰ τὴν μεγάλη δωρεά, νὰ μὲ ἀναδείξῃ Ποιμένα ψυχῶν μέσα στὴν Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ, διάδοχο τῶν μεγάλων καὶ Ἁγίων Ἀποστόλων καὶ Πατέρων, οἱ δόποι οἱ ἐδόξασαν τὸ ὄνομά Του καὶ ἐτίμησαν τὴν ἀτίμητη μητέρα μας, τὴν Ἐκκλησία. "Οπως, ἐπίσης, κανεὶς δὲν μπορεῖ νὰ μὲ ἐμποδίσῃ νὰ ἀπευθύνω πολλές καὶ θερμές εὐχαριστίες πρὸς τὴν Σεπτὴν Ἰεραρχία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ ἴδιαιτέρως πρὸς τὸν Σεπτὸ Προκαθήμενο Αὐτῆς, Μακαριώτατο Ἀρχιεπίσκοπο Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος Κύριο Ιερώνυμο γιὰ τὴν μεγάλη τιμὴ τῆς Ἀρχιερατικῆς Χάριτος, τὴν δόπια διὰ τοῦ Παναγίου καὶ τελεταρχικοῦ Πνεύματος δέχθηκα.

"Εχω βαθυτάτη συναίσθηση τῆς ἀποστολῆς του Ἀρχιερέως, οἱ δόποις δὲν εἶναι κοσμικὸς ἄρχοντας ποὺ διοικεῖ τὸ λαὸ τοῦ Θεοῦ μὲ ἀνθρωποκεντρικὲς μεθόδους. Τὸ ἥθος τοῦ πνευματικοῦ ἄρχοντος διαφέρει

ἀπὸ τὸ ἥθος τοῦ κοσμικοῦ ἄρχοντος, γιατὶ ἐδῶ πρόκειται γιὰ θυσία καὶ προσφορά, κατὰ τὸ πρότυπο τοῦ μεγάλου Ἀρχιερέως Χριστοῦ. Ἀκριβῶς δὲ αὐτὴ ἡ διαφορὰ δὲν μοῦ ἐπιτρέπει νὰ προβῶ αὐτὴ τὴν στιγμὴ σὲ προγραμματικὲς δηλώσεις. Ἄλλωστε ἡ Ἐνθρόνιση τοῦ Ἀρχιερέως δὲν ἔχει σχέση μὲ ἔκθεση προγραμμάτων καὶ μεθόδων δράσεως, ἀλλὰ μὲ τὴν ἀνάληψη τῶν μεγάλων εὐθυνῶν, ποὺ ἀπορρέουν ἀπὸ τὴν Ιερωσύνη ποὺ τοῦ προσφέρει ἡ Ἐκκλησία. Ἐκεῖνο ποὺ μπορῶ νὰ σᾶς πῶ αὐτὴν τὴν Ἱερὴν ὕδωρα εἶναι, ὅτι ἔρχομαι κοντά σας, ἐπέστρεψα μόνιμα πλέον στὸ σπίτι μου, εἶμαι καὶ ἐγὼ συμπατριώτης σας «οὐ καθ' ὑπερβολὴν λόγου ἢ σοφίας», ἀλλὰ μὲ μοναδικὸ ἐφόδιο τὴν ἐλπίδα στὸν Θεό καὶ τὴν ἀγάπη τὸν ἀνθρώπο. Σὲ μία μόνο λέξη θὰ μποροῦσαν νὰ συνοψισθοῦν τὰ προγράμματα καὶ οἱ δραματισμοὶ μου γιὰ σᾶς. Καὶ αὐτὴ ἡ λέξις εἶναι ἀγάπη. Μὲ τὴν ἀγάπη ἔρχομαι νὰ ἐνθρονισθῶ ὅχι μόνο στὸν θρόνο τῆς Μητροπόλεως, ἀλλὰ καὶ στῆς καρδιᾶς σας τὸν θρόνο. "Ερχομαι νὰ

τεθώ στήν ύπηρεσία ὅλων σας καὶ νὰ γίνω δέκτης τῆς χαρᾶς καὶ τοῦ πόνου σας, πομπὸς τῆς ἀγάπης καὶ τῆς ἐλπίδος τοῦ Χριστοῦ σὲ σᾶς. "Ερχομαι νὰ συντονίσω τοὺς παλμοὺς τῆς καρδιᾶς μου, στῆς δικῆς σας καρδιᾶς τοὺς χτύπους καὶ νὰ γίνω «ώς εἰς ἐξ ὑμῶν». Άπο σήμερα εἶμαι ὁ Πατέρας σας καὶ εἴστε τὰ παιδιά μου καὶ τὰ ἀδέλφια μου. Άπο σήμερα μοιράζομαι τὴ ζωὴ σας. Οἱ χαρές σας εἶναι καὶ χαρές μου. Οἱ πόνοι σας καὶ πόνοι μου. Τὰ προβλήματά σας καὶ δικά μου προβλήματα. "Εμβλημά μου θὰ εἶναι ὁ λόγος τοῦ Ἀποστόλου: «Ἀργυρίου ἥ χρυσίου οὐδενὸς ἐπεθύμησα». Καὶ τοῦ Κυρίου ἡ διαβεβαίωση: «Μακάριον ἔστιν μᾶλλον διδόναι ἥ λαμβάνειν». Εἶμαι ἀποφασισμένος νὰ ὑποβληθῶ σὲ κόπους καὶ νὰ ὑποστῶ θυσίες καὶ στερήσεις γιὰ τὴν πνευματική σας πρόοδο, ἀντιγράφοντας τὸ παράδειγμα Ἐκείνου, ὁ Ὁποῖος στὴ γῆ «οὐκ ἦλθε διακονηθῆναι, ἀλλὰ διακονῆσαι καὶ δοῦναι τὴν ψυχὴν Αὐτοῦ λύτρον ἀντὶ πολλῶν». Ή πόρτα τῆς καρδιᾶς μου καὶ τῆς Μητροπόλεώς μας θὰ εἶναι πάντα ἀνοικτὴ γιὰ ὅλους. Μὲ τὴν ἀγάπη, λοιπόν, ὁδηγὸ καὶ συνισταμένη τῶν σκέψεων, τῶν ἀποφάσεων καὶ τῶν προσπαθειῶν μου, θὰ σκύψω μὲ στοργὴ πρῶτα - πρῶτα πάνω ἀπὸ τὰ προβλήματα καὶ τὶς ἀνάγκες τῆς ψυχῆς Σας καὶ θὰ φροντίσω ὥστε νὰ καλλιεργηθῇ ὁ «ἔσω ἀνθρωπός». Τοῦτο, ἡ προτεραιότητα, δηλαδή, στὶς ἀνάγκες τῆς ψυχῆς, δὲν εἶναι μόνο χριστιανικὴ ἐπιταγή, ἀλλὰ καὶ αἴτημα τῶν καιρῶν. Ό Ἐπίσκοπος ὁφείλει, πρὸ τοῦ ἀπὸ κάθε ἄλλο, νὰ προσφέρῃ στοὺς ἀνθρώπους ποὺ τοῦ ἐμπιστεύθηκε ὁ Θεὸς τὴν «ἀγαθὴν μερίδα», τὴν Ἀλήθεια τοῦ Χριστοῦ. Όφείλει νὰ τονώσῃ τὴν ψυχὴν τους, νὰ ἴκανοποιήσῃ τὶς μεταφυσικὲς ἀγωνίες καὶ ἀναζητήσεις τους, νὰ προσφέρει τὴν αὔρα τοῦ οὐρανοῦ στοὺς ἀγωνιστές ποὺ κινδυνεύουν ἀπὸ τὶς ἀναθυμιάσεις τῆς ὑλῆς. Πρῶτο καὶ βασικὸ μέλημα ἐνὸς ἐκκλησιαστικοῦ ἥγετη εἶναι «πτερῶσαι ψυχὴν, ἀρπᾶσαι κόσμου καὶ δοῦναι Θεῷ» κατὰ τὸν Ἀγιο Γρηγόριο τὸν Ναζιανζηνό. Γι' αὐτὸ καὶ ἐγὼ «οὐ δώσω ὑπνον τοῖς ὁφθαλμοῖς μου καὶ τοῖς βλεφάροις μου νυσταγμὸν καὶ ἀνάπαυσιν τοῖς κροτάφοις μου», «ἄχοις οὖ μορφωθῆ Χριστὸς ἐν ὑμῖν» καὶ γίνῃ πραγματικότητα μέσα μας «ὅ καινὸς ἀνθρωπὸς ὁ κατὰ Θεὸν κτισθείς».

Γιὰ νὰ ἐπιτευχθῇ αὐτὸ τὸ τόσο μεγάλο καὶ ζωτικῆς σημασίας ἔργο, θὰ ἀγωνισθῶ μὲ δλες μου τὶς δυνά-

μεις γιὰ τὴν καλλιέργεια, τὴν βελτίωση καὶ τὴν ἀνύψωση τοῦ κηρύγματος, τῆς κατηχήσεως, τῆς φιλανθρωπίας, τῆς Θείας Λατρείας, μὲ τὰ ὅποια οἰκοδομεῖται καὶ ἀγιάζεται ὁ λαὸς τοῦ Θεοῦ.

Μὲ ίδιαίτερη στοργὴ θὰ σκύψω ἐπάνω ἀπὸ τὰ προβλήματα καὶ τὶς ἀνησυχίες τῆς νέας γενιᾶς. Τὰ νιάτα, κατὰ τὸν μεγάλο παιδαγωγὸ Πεσταλότσι, «εἶναι ἡ ἐλπίδα τοῦ Θεοῦ», ἐπομένως καὶ τοῦ ἀνθρώπου. Σ' αὐτὰ ἀνήκει τὸ μέλλον. Καὶ ἔχομε χρέος νὰ τὰ βοηθήσουμε νὰ φτάσουν ἐκεῖ ποὺ ἐμεῖς δὲν μπορέσαμε νὰ φθάσουμε. Στὸ κτίσμα ἐνὸς ὅμορφου κόσμου, ἐλεύθερου καὶ εἰρηνικοῦ. Όφείλουμε νὰ προσφέρουμε ιδανικὰ στὰ παιδιά μας καὶ προπάντων ὑποδείγματα ζωῆς, πέρα ἀπὸ τὶς ἐπιστημονικὲς γνώσεις καὶ τὶς συμβουλές μας. Καὶ ἀκόμα νὰ τὰ στηρίξουμε στὸν δύσκολο δρόμο γιὰ τὴν κοινωνικὴ καὶ τὴν ἐπαγγελματικὴ τους ἀποκατάσταση, ὥστε νὰ τὰ προστατεύσουμε ἀπὸ τὴν ἀπογοήτευση, τὴν ἀποχαύνωση, τὴν ἐσωτερικὴ κενότητα, ποὺ τὰ ὁδηγοῦν σὲ ἀντικοινωνικὲς ἐνέργειες καὶ στὴν κόλαση τῶν ναρκωτικῶν καὶ νὰ τοὺς δώσουμε τὴν δυνατότητα νὰ οἰκοδομήσουν ἔνα καλύτερο ἀπὸ τὸν δικό μας κόσμο. «Ω νέοι... νὰ τῆς τρανῆς χαρᾶς τὸ πλήρωμα καὶ τὸ λευτέρωμα τοῦ νοῦ. Διάπλατ' ἀνοῖχτε τὶς φτεροῦγες σας πρὸς τὰ γαλάξια τ' οὐρανοῦ» (Γ. Βερίτης). Μέριμνά μας θὰ εἶναι καὶ ἡ περαιτέρω στήριξη τῆς οἰκογενείας, τοῦ κυπτάρου αὐτοῦ τῆς ζωῆς καὶ τοῦ τόπου. Γνωρίζουμε ὅτι σήμερα συναντᾶ πολλὲς δυσκολίες. Θὰ ἐπιθυμοῦσαμε νὰ εἴμαστε σὲ θέση νὰ τὶς συνδράμουμε στὶς ποικιλόμορφες ἀνάγκες της, νὰ τὴ δοῦμε νὰ ὀρθοφρονῇ καὶ νὰ ἀκμάζῃ. Πρωταρχικῆς σημασίας θεωροῦμε τὴ συνεργασία μας μὲ τὴν ἐκπαιδευτικὴ κοινότητα. Σχολεῖο καὶ Ἐκκλησία εἶναι οἱ σύγχρονοι φορεῖς ἀνθρωπιᾶς καὶ ἀντίστασης στὴ λογικὴ, ποὺ θέλει τὸν ἀνθρωπὸ νὰ ξῆ μόνο «ἐπ' ἀρτῳ». Γι' αὐτὸ δὲν μποροῦμε νὰ μὴν ἔχουμε ἐπικοινωνία. Ή Λευκάδα μας ἔχει ίστορία, εἶναι μιὰ ἔξεχουσα πόλη, μιὰ πόλη τοῦ πνεύματος. Χαιρετίζω ξεχωριστὰ τὸν πνευματικὸ κόσμο τῆς Λευκάδος, τοὺς Ἐλλογιμωτάτους Καθηγητὰς καὶ τοὺς διδασκάλους καὶ καθηγητὰς τῶν λοιπῶν βαθμίδων τῆς Ἐκπαιδεύσεως. Άγαπητοί μου, ἔχετε στὰ χέρια σας τὰ νιάτα μας, τὰ παιδιά μας, τὴν ἐλπίδα τοῦ τόπου μας, τῆς Πατρίδος μας. Σφραγίζετε μὲ τὴν δική σας προσωπικότητα τὶς ψυχὲς τῶν νέων ἀνθρώπων. Εἶμαι πε-

πεισμένος ότι δίδετε τὸν καλύτερο ἑαυτό σας. Πιστεύω ἀκράδαντα στὴν δύναμη τοῦ Θεοῦ. Ὑψώνω ἵκετευτικὰ τὰ χέρια μου καὶ τὴν καρδιά μου σὲ Ἐκεῖνον καὶ ζητῶ «πάλιν καὶ πολλάκις» τὸ ἔλεος καὶ τὴν βοήθειάν Του. Μετὰ τὸν Θεὸν ἀπλώνω τὰ χέρια μου σὲ σᾶς. Ζητῶ τὴν προσευχή σας, τὴν βοήθειά σας καὶ τὴν συνεργασία σας, γιὰ τὴν ἐπιτυχία τοῦ ἔργου μας. Ἡ ἐπιτυχία μου θὰ εἶναι καὶ δική σας ἐπιτυχία. Ζητῶ τὴν βοήθεια τοῦ εὐσεβοῦ λαοῦ, τῶν Ἀρχόντων, τῶν Ἐπιστημονικῶν, Ἐπαγγελματικῶν, Ἐκπολιτιστικῶν καὶ Φιλανθρωπικῶν Ὀργανώσεων, τῶν ἀγαπητῶν μου Ἐκπαιδευτικῶν, προπάντων δὲ τοῦ Ἱεροῦ Κλήρου. Ἐσεῖς οἱ Κληρικοί, σεβαστοί μου Πατέρες καὶ ἀδελφοί, εἴστε οἱ ἄμεσοι συνεργάτες μου. Εἴστε τὰ χέρια, τὰ μάτια, τὸ στόμα τοῦ Ἐπισκόπου σας.

Νὰ εἴστε βέβαιοι ότι θὰ ἔχετε ἀπέραντη τὴν στοργή, τὴν ἀγάπη καὶ τὴν συμπαράστασή μου στὸ δύσκολο ἔργο σας. Ἐνα μόνο ζητῶ ἀπὸ σᾶς. Τὸ κύριο ἔργο μου καὶ ἔργο σας νὰ εἶναι ἡ κατὰ Χριστὸν σωτηρία τῶν ποιμαινομένων. Μὲ τὴν σωστὴ καὶ συνειδητὴ λατρεία. Μὲ τὰ Ἱερὰ Μυστήρια, μὲ τὴν κατήχησι, μὲ τὸ κήρυγμα, μὲ τὴν ἀγάπη, μὲ τὴν προσευχή, μὲ τὴν ἀγρυπνία, μὲ τὸ προσωπικό μας ἐνδιαφέρον, μὲ τὴν θυσία, μὲ τὴν ἀνιδιοτέλεια ὅλων ἡ διακονία μας εἶναι αὐτονόητα ἀναμενόμενη. Συνεπῶς ὅλων ἡ ἐργασία εἶναι ἀναγκαία. Κανείς μας νὰ μὴν εἶναι πνευματικῶς ἄνεργος. Ἐνορία χωρὶς ἔργο εἶναι Ἐνορία νεκρή.

Μὴν ξεχνάτε ότι ὁ σύγχρονος κόσμος περιμένει πολλὰ ἀπὸ ἡμᾶς, τοὺς διαδόχους τῶν Ἀποστόλων καὶ συνεχιστές τοῦ ἔργου Μαρτύρων καὶ Ὁμολογητῶν τῆς πίστεως. Ὁ λαὸς τοῦ Θεοῦ ἀναζητᾶ στοὺς Κληρικοὺς ὑποδείγματα ζωῆς. Ὁ καθένας ἀπὸ μᾶς ὀφείλει νὰ ζῇ γιὰ τὸν Χριστὸ καὶ ὅχι ἀπὸ τὸν Χριστὸ καὶ νὰ εἶναι γιὰ τοὺς ἀνθρώπους «ζῶσα καὶ σιωπῶσα παραίνεσις». Ἡ ζωή μας μέσα στὴν κοινωνία εἶναι προέκταση τῆς λατρείας ποὺ προσφέρουμε στὸ Ἱερὸ θυσιαστήριο. Εἶναι Ἱερουργία. Ὁμως γιὰ νὰ ὀδηγήσουμε τοὺς ἄλλους στὴν λύτρωση πρέπει πρῶτα ἐμεῖς νὰ εἴμαστε λυτρωμένοι· «Σοφισθῆναι καὶ οὕτω σοφίσαι· γενέσθαι φῶς καὶ φωτίσαι· Ἐγγίσαι Θεὸν καὶ προσαγαγεῖν ἄλλους... καθαρθῆναι δεῖ πρῶτον καὶ εἶτα καθαῖραι», μᾶς παραγγέλει ὁ ἄγιος Γοηγόριος ὁ Ναζιανζηνός. Ἡς ἀφοσιωθοῦμε, λοιπόν, μὲ αὐταπάρνηση στὸ ἔργο μας καὶ ὁ Θεὸς θὰ εἶναι κοντά μας.

Ίδιαίτερη βαρύτητα καὶ εὐαισθησία ὀφείλουμε νὰ δείξουμε στὸν τομέα τῆς φιλανθρωπίας. Ὁλοι μας, Κληρικοί καὶ λαϊκοί, ὅλος ὁ λαὸς τοῦ Θεοῦ, ὅλο τὸ Σῶμα τοῦ Χριστοῦ νὰ στρατευθοῦμε στὸ ἔργο τῆς φιλανθρωπίας.

Ἀναφερόμενος στὸν Ἱερὸ Κλῆρο, ἃς μοῦ ἐπιτραπῆ νὰ μνημονεύσω εὐλαβικὰ τῶν ἀοιδίμων Προκατόχων μου Σεπτῶν Ἱεραρχῶν.

Δωρόθεον Παλλαδινὸν καὶ Νικηφόρον Δεδούστην, τῶν ὄποιων τὸ ἀνάστημα καλύπτει χρυσὲς σελίδες τῆς τοπικῆς ἐκκλησιαστικῆς ἴστορίας τῆς Θεοσώστου ταύτης Ἐπαρχίας. Μετὰ σεβασμοῦ μνημονεύω τοῦ ἀοιδίμου Προκατόχου μου κυροῦ Δωροθέου, Ἱεράρχου θερμουργοῦ πίστεως, ἐμπράκτου ἀγάπης καὶ παροιμιώδους φιλανθρωπίας, τῆς ὄποιας ἐσαεὶ μάρτυς ἔσται τὸ ὑπ’ αὐτοῦ ἰδρυθὲν Γηροκομεῖον τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεώς μας. Ποιμένος διδακτικοῦ, στοργικοῦ, ἀπλοῦ, κοινωνικοῦ, φιλοξένου καὶ διακατεχομένου ἐξ ἀπεράντου ἀγάπης, τόσον πρὸς τὸ πρόσωπον τοῦ Κυρίου, ὅσον καὶ πρὸς τὴν ἔνδοξον Ἐλληνικὴν Πατρίδα.

Ἐν εὐλαβείᾳ ὅμως καὶ εὐγνωμοσύνῃ πολλῇ τὴν Ἱερὰν αὐτὴν ὥραν στρέφω ἐπίστης τὸν νοῦν καὶ τὴν καρδίαν καὶ πρὸς τὸν ἀμέσως Προκάτοχόν μου ἀείμνηστον Ἱεράρχην Νικηφόρον «ἄνδρα ἐπιθυμιῶν τῶν τοῦ πνεύματος», κλείσαντα τὸν Μητροπολιτικὸν τοῦτον θρόνον ἐπὶ τεσσαράκοντα (40) ἔτη.

Ο ἀείμνηστος Ἱεράρχης, τὸν ὄποιον, εὐδοκίᾳ Κυρίου, ἐγνώριζον καλῶς καὶ ὁ ὄποιος ἔτρεφεν ὄντως ἄδολον καὶ πατρικὴν ἀγάπην πρὸς τὴν ἐλαχιστότητά μου, ἡνάλωσεν τὸν ἑαυτόν του διὰ τὴν δόξαν τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς Ἅγιας Του Ἐκκλησίας, γιὰ τὸν ἐπανευαγγελισμὸ τοῦ ποιμνίου του καὶ τὸν ἐπιστηριγμὸν αὐτοῦ στὴν ἐν Χριστῷ ζωή. Ἱεράρχης ζώσης πίστεως πρὸς τὸν εὐσεβῆ λαόν «πολυμερῶς καὶ πολυτρόπως», ἀείποτε ἐκδηλουμένης· Ἡτο ἀνὴρ ἀσκήσεως, προσευχῆς καὶ περισυλλογῆς, παροιμιώδους φιλοπτωχείας καὶ λιτότητος, λογιζόμενος τὴν εὐτέλειαν ὡς δόξαν, ὡς πλοῦτον τὴν πτωχεία καὶ ὡς μεγαλεῖν τὴν ἀπλότητα καὶ τὸν σεμνὸν βίον.

Τὸ φωτεινὸ παράδειγμα ἀμφοτέρων τῶν ἀοιδίμων Προκατόχων μου, θὰ ἐμπνέῃ πάντοτε τὴν ταπεινότητά μου στὴ νέα μου διακονία, κατὰ τὴν ἀσκησιν τῆς ὄποιας εἴθε νὰ μὲ συνοδεύουν αἱ πατρικαὶ αὐτῶν

‘Ο Σεβ. Μητροπολίτης Λευκάδος και Ἰθάκης
κ. Θεόφιλος.

εὐχαὶ καὶ εὐχομαι «ἐκ βαθέων» νὰ ἀναπαύῃ αὐτοὺς ὁ Κύριος «ἐν Χώρᾳ ζώντων καὶ ἐν σκηναῖς δικαίων».

Άδελφοί μου, νοιώθω τὴν ἀνάγκη, προτοῦ τελειώσω, νὰ ἐκφράσω, πέρα ἀπὸ τὴν εὐγνωμοσύνη μου πρὸς τὸν Δωρεοδότη Θεό, τὶς ὀλόθεροις εὐχαριστίες καὶ τὴν βαθειὰ εὐγνωμοσύνη μου πρὸς ὅλους ἐκείνους ποὺ συνεργάσθηκαν μὲ τὴν Χάρη τοῦ Θεοῦ καὶ ὠδήγησαν τὰ βήματά μου κοντά σας, καθὼς καὶ πρὸς ἐκείνους οἱ ὄποιοι βιώνουν μαζί μου τὴν συγκίνηση αὐτῆς τῆς ιερῆς στιγμῆς.

Εὐχαριστῶ ἀπὸ τὰ βάθη τῆς ψυχῆς μου τὴν Σεπτὴν Ιεραρχία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ποὺ μὲ τὴν ἀγάπην των ἀνέβασε τὴν ἐλαχιστότητά μου στὸν ὑψηλὸ καὶ περιλαμπρὸ τοῦτο θρόνο. Δικαίως καὶ ὀφειλετικῶς τώρα σὲ τούτη τὴν ὥρα τῆς χαρᾶς τῆς Μητροπόλεως Λευκάδος καὶ Ἰθάκης καὶ ἐμοῦ, ἀπευθύνομαι πρὸς Σᾶς προσωπικῶς Μακαριώτατε Ἀρχιεπίσκοπε Ἀθηνῶν καὶ πάστης Ἑλλάδος κ.κ. Ιερώνυμε καὶ Πρόεδρε τῆς Ιερᾶς Συνόδου τῆς Ιεραρχίας τῆς

Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, γιὰ νὰ ἐκφράσω τὰ πλημμυρίζοντα τὴν ψυχήν μου συναισθήματα ἴδιαιτέρας τιμῆς, σύνκησ, ἐν Χριστῷ, ἀγάπης, ἀλλὰ καὶ ἀπείρου εὐγνωμοσύνης γιὰ τὴν πρὸς τὸ πρόσωπόν μου ἐπιδειχθεῖσα ἀγάπη καὶ ἐμπιστοσύνη Σας. Εὕχομαι καὶ προσεύχομαι ὁ Ἅγιος Θεὸς νὰ Σᾶς κρατᾷ ὑγιαίνοντα καὶ μακροημερεύοντα στὸν ἴστορικὸ ἀρχιεπισκοπικὸ Θρόνο τῶν Ἀθηνῶν, γιὰ νὰ μεριμνᾶτε γιὰ τὰ ὄσια τοῦ εὐσεβοῦς πληρώματος τῆς Ἁγίας μας Ἐκκλησίας καὶ γιὰ τὸ καλὸ τῆς Πατρίδος μας.

Εὔχαριστῶ τοὺς Σεβασμιωτάτους καὶ Θεοφιλεστάτους Ἰεράρχες, ἀγαπητοὺς δὲ καὶ ἐπιποθήτους ἀδελφούς μου στὴν Ἀρχιερωσύνη, ποὺ ἀπὸ κοντὰ καὶ ἀπὸ μακριὰ ἔσπευσαν νὰ μὲ πλαισιώσουν καὶ νὰ μοιρασθοῦν μαζί μου τὴν χαρὰ καὶ τὴν συγκίνηση αὐτοῦ τοῦ μεγάλου σταθμοῦ τῆς ζωῆς μου.

Ἐπίσης θὰ εἴμαι εὐγνώμων στὸ Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Γρεβενῶν Κύριο Σέργιο καὶ πολυσέβαστό μοι Γέροντα, διότι, τῇ ἀδείᾳ καὶ εὐλογίᾳ τοῦ ἀειμνήστου μακαριστοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάστης Ἑλλάδος κυροῦ Σεραφείμ, μοῦ μετέδωσε τὸ Χάρισμα τῆς Ιερωσύνης καὶ μοῦ ἐνέπνευσε ὁρθόδοξο ἐκκλησιαστικὸ φρόνημα. Στὸ πρόσωπό του συνάντησα καὶ συναντῶ Ἀρχιερέα μὲ μεγάλη πεῖρα, μὲ ἀξιοθάμαστη σύνεση καὶ πρὸ παντὸς μὲ φιλανθρωπία καὶ ἀγάπη.

Εὔχαριστῶ τοὺς Ἐντιμοτάτους Ἀρχηγοὺς τῶν Πολιτικῶν Κομμάτων, τοὺς Ἐντιμοτάτους κυρίους Ὑπουργοὺς καὶ Βουλευτές, τοὺς ἀξιοτίμους Ἡγέτες καὶ Ἐκπροσώπους τῶν Πολιτικῶν, Στρατιωτικῶν, Δικαστικῶν, καὶ Ἀστυνομικῶν Ἀρχῶν, καθὼς καὶ τοὺς τοπικοὺς Ἀρχοντες καὶ μάλιστα τὸν Κύριο Νομάρχη καὶ τοὺς Κυρίους Δημάρχους καὶ Προέδρους τῶν Κοινοτήτων τῆς Μητροπολιτικῆς μου Περιφερείας, γιὰ τὴν τιμητικὴ παρουσία τους κοντά μας, ἀποδεικτικὴ τοῦ σεβασμοῦ καὶ τῆς ἀγάπης τους πρὸς τὴν Ἐκκλησία. “Ολως ἴδιαιτέρως εὐχαριστῶ τὸν ἀγαπητό μου Κύριο Δημάρχο Λευκάδος Βασίλειο Φέτση, γιὰ τὴν θερμὴ καὶ ἐγκάρδια ὑποδοχὴ ποὺ ὠργάνωσε γιὰ μένα καὶ γιὰ τὰ καλὰ λόγια του, γιὰ τὴν ταπεινότητά μου.

Γιὰ τὴν συμμετοχὴ του στὴν ἀποψινὴ τελετὴ καθὼς καὶ γιὰ τοὺς συγκινητικοὺς λόγους εὐχαριστῶ ἀπὸ καρδίας ὅλους τοὺς προλαλήσαντάς, ὡς ἐπίσης καὶ ὅλους τοὺς προσφιλεῖς μου, ἐν Χριστῷ, ἀδελφούς μου, Κληρικούς καὶ Λαϊκούς, ποὺ πρόθυμα ὑποβλη-

θήκατε στὸν κόπο νὰ ἔλθετε ἀπὸ τὴν Ἱερὰ Σύνοδο γιὰ νὰ ἐκφράσουν σὲ μένα γιὰ μιὰ ἀκόμα φορὰ τὴν ἀγάπη καὶ τὸν σεβασμό τους.

Διαβεβαιώνω, ὅτι ποτὲ δὲν θὰ ἔχεις τὴν ἀρίστη συνεργασία μας ποὺ εἴχαμε ἐπὶ πολλὰ ἔτη, τὰ ὡραιότερα χρόνια τῆς ζωῆς μου καὶ τῆς διακονίας μου. Ἐγκάρδιες εὐχαριστίες πρὸς τὸν Σεβασμώτατο Μητροπολίτη Κεφαλληνίας κ. Σπυρίδωνα, ὁ ὄποιος ὡς Τοποθητής τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Λευκάδος καὶ Ἰθάκης ἐκράτησε τὸ βάρος τῶν διοικητικῶν καὶ ποιμαντικῶν εὐθυνῶν τῆς τοπικῆς Ἑκκλησίας μας. Ὁφείλω εὐχαριστίας καὶ στὸν Γενικὸν Ἀρχιερατικὸν Ἐπίτροπο τῆς Ἱερᾶς ταύτης Μητροπόλεως Αἰδεσιμολογιώτατο Πρωτοπρεσβύτερο π. Ἡλία Μάλφα, διότι μαζὶ μὲ τοὺς λοιποὺς Κληρικοὺς καὶ λαϊκοὺς τῶν Γραφείων καὶ τῶν λοιπῶν Ὑπηρεσιῶν τῆς τοπικῆς Ἑκκλησίας μας διεκπεραιώσαν μὲ προθυμία ὅλα τὰ τρέχοντα ὑπηρεσιακά, διοικητικὰ καὶ πνευματικὰ προβλήματα τῆς Ἑκκλησίας μας.

Εὐχαριστῶ τὴν φιλαρμονική, τὸ ἄγημα τοῦ Στρατοῦ καὶ ἴδιαιτέρως τὰ Ἀστυνομικὰ Ὅργανα γιὰ τὸν κόπο καὶ τὴν φροντίδα τους πρὸς τὴν τήρηση τάξεως.

Εὐχαριστῶ τοὺς ἐκλεκτοὺς φίλους, Κληρικούς καὶ λαϊκούς, ὅλων τῶν Ἱερῶν Μητροπόλεων, ἐπωνύμους καὶ ἀνωνύμους, τοὺς συγχωριανούς μου ἀπὸ τὸ μικρὸ χωρίο μας τὸν Κάλαμο, μαζὶ μὲ τὸν Ἐντιμότατο Πρόεδρο καὶ τὰ Μέλη τοῦ Κοινοτικοῦ Συμβουλίου, τὸν ἀγαπητὸν Ἐφημέριο καὶ τοὺς εὐλογημένους Χριστιανοὺς ἀπ’ ὅλα τὰ νησάκια καὶ χωρία μας, τὰ ἀνήκοντα ἐκκλησιαστικῶς στὴν Ἱερὴ Μητρόπολη μας.

Δὲν λησμονῶ ὅτι καὶ ἄλλα πρόβατα ἔχω. Τὸ προσφιλές καὶ περιπόθητον πλήρωμα τῆς Ἐνορίας τοῦ Ἱεροῦ ναοῦ τῶν Ἅγιων Κωνσταντίνου καὶ Ἐλένης Μοσχάτου, εἰς τὸ ὄποιον ἐν ὅλῃ ψυχῇ, ὅλῃ καρδίᾳ καὶ ὅλῃ διανοίᾳ προσέφερα ώς πατέρας, ώς ἀδελφός καὶ ώς ἐλάχιστος διάκονος, τὶς ταπεινές μου ὑπηρεσίες, ἄλλὰ καὶ τὴν μεγίστην ἀγάπην μου. Εἰς τὸ σημεῖον

αὐτὸ οἱ δρόμοι μας χωρίζουν· δὲν χωρίζουν ὅμως οἱ καρδιές μας. Οἱ ψυχές των ἐξακολουθοῦν νὰ εύρισκωνται εἰς τὸ Ἱερὸν ὡμοφόριόν μου καὶ τὰ ὄνόματά των θὰ εἶναι μέριμνα καὶ ὄσας τῶν καθημερινῶν μου προσευχῶν.

Στρέφω μὲ σεβασμὸ τὴν σκέψη μου, τούτη τὴν ὥρα στοὺς εὐλαβεῖς γονεῖς μου, Θεόδωρο καὶ Αἰκατερίνα, οἱ ὄποιοι συνευρίσκονται μαζὶ μου· ποτὲ δὲν μὲ ἀφῆσαν μόνο καὶ ὅντας συνκυρηναῖοι στὸ ἔργο τῆς διακονίας μου, τὸν εὐχαριστῶ ἀπὸ καρδίας, διότι μοῦ ἐχάρησαν τὸ ζῆν καὶ τὸ εὖ ζῆν.

Εὐχαριστῶ τοὺς κατὰ σάρκα οἰκείους μου, τὰ ἀδέλφια μου μὲ τὶς οἰκογένειές τους καὶ τοὺς συγγενεῖς μου, οἱ ὄποιοι τιμητικὰ καὶ ἐνισχυτικὰ μὲ συνοδεύοντας καὶ συμπροσεύχονται αὐτὴ τὴ στιγμὴ γιὰ τὴν εὐόδωση τῆς διακονίας μου.

Ολόθερμες εὐχαριστίες πρὸς ὅλους τοὺς Κληρικούς τῆς Μητροπολιτικῆς μου Περιφερείας, γιὰ τὴν σεμνὴ συμμετοχή τους στὴν ἀποψινὴ τελετή.

Εὐχαριστῶ καὶ εὐγνωμονῶ, τέλος, ὅλους ἐσᾶς, τὸ πιστὸ καὶ εὐλογημένο πλήρωμα τῆς Ἑκκλησίας τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Λευκάδος καὶ Ἰθάκης, γιὰ τὴν θερμὴ ὑποδοχὴν ποὺ μοῦ ἐπιφυλάξατε. Νὰ εἶστε ὅλοι καλά, νὰ χαίρεστε καὶ νὰ ἀγάλλεσθε ἐν Κυρίῳ, νὰ ἔχετε τὴν εὐλογίαν τοῦ Θεοῦ διὰ πρεσβειῶν τῆς Ἅγιας Ἐνδόξου Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ Ἀειπαρθένου Μαρίας τῆς κυρᾶς Φανερωμένης, τῆς καὶ Πολιούχου καὶ Προστάτιδος τῆς νήσου καὶ πάντων τῶν Ἅγιων μας.

Ἀνταποδίδοντάς σας αὐτὴ τὴν ἀγάπην ὑψώνω τὰ χέρια μου καὶ σᾶς ἀπευθύνω ἀπὸ τὰ βάθη τῆς ψυχῆς μου τὴν ἀρχιερατικὴν μου εὐλογίαν καὶ κλείνω τὴν πρώτη ταύτη πνευματικὴν ἐπικοινωνίαν μου μαζὶ σας μὲ τὴν ἀποστολικὴν καὶ λειτουργικὴν εὐχήν: «*Ἡ Χάρις τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ καὶ Πατρὸς καὶ ἡ κοινωνία τοῦ Ἅγιου Πνεύματος εἴη μετὰ πάντων ὑμῶν*». Ἄμην.

**ΙΩΑΝΝΗΣ
ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ
(Ο πολιτικός -
μάρτυρας
τῆς Ὁρθοδοξίας
καὶ τοῦ
Ἐλληνισμοῦ)**

Τοῦ
π. Γεωργίου Δ. Μεταλληνοῦ,
‘Ομοτ. Καθηγητοῦ
Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν

Τὸ πρόσωπο καὶ ἡ πολιτικὴ πράξη τοῦ Ἰωάννου Καποδίστρια (1766-1831) ἔχουν δεχθεῖ πολλὲς ἐρμηνείες. Σημασίᾳ ὅμως ἔχει, ὅτι κάθε ἰδεολογικὸς χῶρος ἐπιχειρεῖ νὰ τὸν ταυτίσει μαζί του. Ἄλλ’ αὐτὸς ἐπιβεβαιώνει τὴν μεγαλωσύνη του. Αὐτὸς ὅμως ποὺ φανερώνει μιὰ σφαιρικὴ προσέγγισή του εἶναι, ὅτι ὅλη ἡ δράση του ἀπέρρεε ἀπὸ τὴν βιωματικὴ σχέση του μὲ τὴν παράδοση τοῦ Γένους του. Ἐτοι, μπορεῖ μὲν νὰ ὀνομασθεῖ «εὐρωπαϊστής», διότι εὐεργέτησε τὴν Εὐρώπη ποικιλοτρόπως, ἢ εὐρωπαϊκὴ ὅμως πολιτική του καὶ οἱ συναφεῖς μὲ αὐτὴν στόχοι του, ἀποδεικνύονταν, ὅτι ἐκεῖνος δὲν ἀπέβλεπε στὴν Εὐρώπη τοῦ Καρλομάγνου ἢ τοῦ Ναπολέοντος, τοῦ Μέττερνιχ, τῆς αληρονομικῆς-φεουδαρχικῆς (ρατσιστικῆς) ὀλιγαρχίας, ἀλλὰ σὲ μίαν Εὐρώπη, ποὺ προσδιορίζοταν ἀπὸ τὸ ἐλληνορθόδοξο φρόνημά του. Ἡ εὐρωπαϊκὴ δράση του ἀναπτυσσόταν παράλληλα μὲ τὴν ἐλληνικὴ πολιτική του*. Αὐτὸς ὅμως σημαίνει, ὅτι ἦταν ἑνιαία καὶ ἀδιάτμητη προσωπικότητα, μία δὲ ἀπλὴ σύγκριση μὲ τὴ συνέχεια τοῦ πολιτικοῦ μας βίου πείθει, ὅτι ὁ Καποδίστριας ὑπῆρξε ὁ ΜΟΝΟΣ πολιτικός μας ἡγέτης βαπτισμένος ὀλόκληρος στὴν πατερικὴ Ὁρθοδοξία, ποὺ ὑπῆρξε ἄλλωστε καὶ ἡ παράδοση τῆς ἀρχαίας Ἑνωμένης Εὐρώπης μέχρι τὸ σχίσμα (1054).

Αὐτὴ τὴν προσέγγιση τοῦ Μεγάλου αὐτοῦ Ἀνδρὸς θὰ ἐπιχειρήσουμε στὴ συνέχεια, μέσα ἀπὸ τὸ πρίσμα τῆς Ἐλληνορθοδοξίας (Ρωμηοσύνης).

1. Στὶς 2 Ἀπριλίου 1827 ἡ Γ' Ἐθνικὴ Συνέλευση τῶν Ἐλλήνων ψήφισε τὸν Καποδίστρια πρῶτο Κυβερνήτη τῆς ἐλευθέρας μικρᾶς Ἐλλάδος. Καὶ ἐκεῖνος, ἔχοντας συνείδηση, ὃς διπλωμάτης καριέρας, τῆς περιπέτειας, στὴν δοπία ἔκούσια στρατεύοταν, ἔγραψε στὸν πιστὸ φίλο του Ἐυνάρδο: «Εἴμαι ἀποφασισμένος νὰ ἀρω τὸν οὐρανόθεν ἐπικαταβαίνοντά μου σταυρόν»¹. Μὲ προφητικὴ ἐνόραση διέβλεπε, ὅτι ἡ ἀνάληψη τῆς ἀποστολῆς τοῦ Κυβερνήτου τῆς Ἐλλάδος δὲν ἦταν παρὰ μαρτυρικὴ πορεία καὶ θυσία. Δὲν μποροῦσε ὅμως νὰ ἀρνηθεῖ τὴν πρόσκληση τῆς Πατρίδος. Τὴν συγκατάνευσή του ἔβλεπε ώς «ὅφειλὴν εἰς Ἱερὰν ὑπόθεσίν» της². Τὸ μέγεθος ὅμως τῆς θυσίας του ἦταν εἰς θέση νὰ ἐκτιμήσουν οἱ ἄλλοι. Ἐτοι, ὁ αὐτοκρατὸς διπλωμάτης καὶ ἴστορικὸς Πρόκες Ὅστεν σημειώνει στὴν Ἰστορία του, ὅτι, ὅπως ἦταν τότε ἡ Ἐλλάδα, πιθανώτερο ἦταν νὰ στηρίξει ὁ Καποδίστριας τὴν Ἐλλάδα, παρὰ ἡ Ἐλλάδα τὸν Καποδίστρια³. Καὶ πράγματι, ὁ Καποδίστριας ἀποτελεῖ μοναδικὴ περίπτωση, ἵσως ὅχι μόνο στὴν Ἐλληνικὴ ἴστορια, πολιτικοῦ, ποὺ ἀγνήθηκε κάθε «χρηματικὴν χορηγίαν», διὰ νὰ μὴ ἐπιβαρύνει τὸ δημόσιο Ταμεῖο⁴. Δὲν ζήτησε, οὕτε πῆρε τίποτε ἀπὸ τὴν Πατρίδα, ἀλλὰ ἔδωσε τὰ πάντα στὴν Πατρίδα.

* Βλ. π. Γ. Δ. Μεταλληνοῦ, ‘Ο «Εὐρωπαϊστής» Καποδίστριας - Έρμηνευτικὴ προσέγγιση, στό: Ἐλληνισμὸς Μαχόμενος, Ἀθῆνα 1995, σ. 69-84.

1. I. A. Καποδίστρια, Ἐπιστολαί, Ἀθῆναι, 1841, τόμ. A', σ. 102.

2. Στὸ ἴδιο, σ. 135, 137 κ.ἄ.

3. Βλ. E. G. Πρωτοφάλητη, ‘Ο Καποδίστριας ὡς θρησκευτικὴ προσωπικότης, περιοδ. ΑΝΑΠΛΑΣΙΣ, ἀρ. 248, Δεκέμβριος 1976, σ. 3.

4. Έλ. Κούκκου, Ἰωάννης Καποδίστριας, ‘Ο ἄνθρωπος – ὁ ἀγωνιστής, περιοδ. ΑΝΑΠΛΑΣΙΣ, ὅπ.π., σ. 10.

Τὸ Ἔθνος προσέβλεψε μὲ ἐμπιστοσύνη στὸν μεγάλο αὐτὸν Ἑλληνα πολιτικό, γνωστὸ ἥδη στὴν Εὐρώπη καὶ τὸν κόσμο, καὶ στήριξε σ' αὐτὸν τὶς ἐλπίδες του. Υπακούοντας στὸ κέλευσμα τοῦ ἄλλου μάρτυρα τῆς ἐλευθερίας μας Ρήγα Βελεστινλῆ: «καὶ τῆς Πατρίδος ἔνας νὰ γένη ἀρχηγός», δὲν στράφηκε σὲ κανένα ξένο, οὕτε καν ζήτησε εὐρωπαῖο βασιλέα, ἀλλὰ ἐφάρμοσε τὸ γραφικό: «Ἐκ τῶν ἀδελφῶν σου καταστήσεις ἐπὶ σεαυτὸν ἀρχοντα· οὐ δυνήσῃ καταστῆσαι ἐπὶ σεαυτὸν ἄνθρωπον ἀλλότριον, ὅτι οὐκ ἀδελφός σου ἐστιν» (Δευτ. 17, 15). Ως ἐκλεκτὸς τοῦ Ἔθνους ἥλθε νὰ κυβερνήσει ὁ Καποδίστριας, διὰ νὰ μεταβάλει τὸ χάος, ποὺ ἐπικρατοῦσε στὴν Ἑλλάδα, σὲ τάξη, δημιουργώντας ἀπὸ αὐτὸν κράτος σύγχρονο καὶ βιώσιμο. Κατανοώντας δὲ τὴν ἐκλογή του, ὡς τοῦ «ἐνὸς ἀνδρὸς ἀρχήν», θέλησε μὲν νὰ συγκεντρώσει στὰ χέρια του ὅλες τὶς ἔξουσίες, ἀλλά, κατὰ τὴ δική μας τούλαχιστον ἐκτίμηση, ὅχι λόγω τῶν ἀπολυταρχικῶν φρονημάτων του, διότι ἦταν φύση δημοκρατικὴ καὶ λαϊκή, ἀλλὰ γιὰ νὰ μπορέσει νὰ πραγματώσει τοὺς στόχους του, ποὺ ἦταν ἡ σύγκραση τῶν συγχρόνων εὐρωπαϊκῶν πολιτειολογικῶν δεδομένων μὲ τὴν παράδοση τοῦ Γένους, τὴν ἑλληνορθοδοξία. Ο Καποδίστριας ἥθελε σύγχρονο κρατικὸ μηχανισμό, ἀλλὰ μέσα στὸ σκεῦος τῆς ρωμαϊκῆς παραδόσεως. Έτσι δὲν ἄργησε νὰ ἔλθει σὲ σύγκρουση μὲ τὶς δυνάμεις ἐκεῖνες, ἔγχωριες καὶ ἔνεις, ποὺ ἐπεδίωκαν τὸν ἔξευρωραπαϊσμὸ τῆς μικρῆς Ἑλλάδος, τὴν ἀποσύνδεσή της, δηλαδή, ἀπὸ τὸν κορυμὸ τῆς ὑπόλοιπης Ρωμηοσύνης, ποὺ ἐκφραζόταν μὲ τὸ Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο ὡς Ἐθναρχία, καὶ τὴν πολιτικὴ καὶ πολιτιστικὴ σύνδεσή της μὲ τὴν ὑπόλοιπη Εὐρώπη, γιὰ νὰ δεθεῖ τελικὰ στὸ ἄρμα τῆς δυτικῆς διπλωματίας.

2. Ο Καποδίστριας, ὡς πολιτικὸς σπουδασμένος στὴ Δύση (Πάντοβα), ἀσκημένος στὰ δυτικὰ ἀνακτοβιούλια, καὶ συνεπῶς εὐρωπαῖος, ἔγινε δεκτὸς ἀρχικὰ ἀπὸ τὶς μεγάλες δυνάμεις, μολονότι συγκρατημένα ἀπὸ μερικές, ὅπως ἡ Ἀγγλία. Παρακολουθοῦσαν δῆμος τὴν ἐκδίπλωση τοῦ προγράμματός του γιὰ νὰ διαπιστώσουν τοὺς ἄδηλους στόχους του. «Οταν, ἔτσι, διαπιστώθηκε ἡ ρωμαϊκὴ -έλληνορθόδοξη δηλαδή- γραμμὴ πλεύσεώς του, ἐπιστρατεύθηκαν ὅλα τὰ διατιθέμενα ἀπὸ τὴ διπλωματία μέσα γιὰ τὴν ἔξοντωσή του. Η Ἀγγλία, κυρίως, ὁργάνωσε μυστικὴ ἐκστρα-

τεία ἐναντίον του, χρησιμοποιώντας τὰ ἐντὸς τῆς Ἑλλάδος ὅργανά της. Τὰ Ἀρχεῖα τοῦ Foreign Office καὶ τοῦ Colonial Office (στὸ Kew Gardens τοῦ Λονδίνου) προσφέρουν πληθώρα στοιχείων, ποὺ ἀποκαλύπτουν τὴν κίνηση τῶν νημάτων τῆς ἀντικαποδιστριακῆς δημαγωγίας ἀπὸ τὰ ἀγγλοκρατούμενα ‘Επτάνησα⁵.

Οσο περνοῦσε ὁ καιρός, τόσο ἐνοχλητικὸς γινόταν ὁ Καποδίστριας γιὰ τὴν φράγκικη καὶ μόνιμα ἀντιστρατεύμενη τὴν Ὁρθοδοξία Εὐρώπη. Θρεμμένος μὲ τὶς ἔλληνορθόδοξες παραδόσεις τῆς ἡπειρώτισσας μητέρας του (Ἀδαμαντίας), ἦταν δεμένος μὲ τὴν Ὁρθοδοξία καὶ τὸ ἐκκλησιαστικὸ σῶμα, βλέποντάς το ὡς κιβωτὸ σύνολης τῆς ζωῆς καὶ, συνεπῶς, ὡς «περιέχον» καὶ τὴν πνευματικὴ καὶ τὴν πολιτικὴ ζωὴ τοῦ Ἔθνους/Γένους. Τὸ γεγονός μάλιστα, ὅτι δύο ἀπὸ τὶς ἀδελφές του ἔγιναν ὁρθόδοξες μοναχές, τί ἄλλο φανερώνει ἀπὸ τὴν ἐκκλησιαστικότητα τῆς οἰκογενείας του; Ετσι, καὶ ἀν ἀκόμη κατὰ τὴν παραμονή του στὴν Εὐρώπη, ὡς εὐφυῆς καὶ ίκανὸς διπλωμάτης, κατόρθωνε νὰ συγκαλύπτει τὸ ἀληθινὸ φρόνημά του, ὅταν ἀνέλαβε τὰ ἡνία τῆς ἀνοργάνωτης ἔλληνικῆς πολιτείας, δὲν εἶχε λόγο νὰ ἀποκρύψει τοὺς ἀληθινοὺς στόχους του. Ήδη ἡ πρώτη προκήρυξή του πρὸς τὸν ἑλληνικὸ λαὸ ἀρχίζε μὲ τὴ φράση: «Ἐὰν ὁ Θεὸς μεθ' ἡμῶν, οὐδεὶς καθ' ἡμῶν».

Ήταν γνωστή, ἄλλωστε, ἡ ἀντίθεση τοῦ Καποδίστρια πρὸς τὴν Γαλλικὴ Ἐπανάσταση (1789) καὶ κυρίως τὶς ἀντιθρησκευτικὲς ἀρχές της. Καὶ αὐτὸ δὲν φαίνεται νὰ τὸ λαμβάνουν σοβαρὰ ὑπ' ὅψιν ὅλοι ἐκεῖνοι ποὺ ἐπιμένουν, ὅτι ὑπῆρξε «τέκτων κανονικός»⁶, χωρὶς βέβαια ἐπάρκεια στοιχείων, λησμονώντας, ὅτι ὡς διπλωμάτης ὁ Καποδίστριας συνανατρεφόταν τοὺς πάντας, ἀλλὰ δὲν ἔπαινε ποτὲ νὰ ἀνήκει ὀλόκληρος στὴν Ὁρθοδοξία, ἡ ὅποια διεκδικεῖ «μοναδικότητα» καὶ «ἀποκλειστικότητα» στὴ συνείδηση καὶ ζωὴ τοῦ ἀνθρώπου. Οπως ἐπίσης δὲν λαμβάνεται ὑπ' ὅψιν καὶ ἡ ἀρνητικὴ στάση του ἀπέναντι στὴ Μασονία καὶ κάθε μυστικὴ ὁργάνωση κατὰ τὴ διά-

5. Κατὰ τὴν ἔρευνα, ποὺ κάμναμε ἐκεῖ, τὸ καλοκαίρι τοῦ 1982, συγκεντρώσαμε ἔνα ἀριθμὸ σχετικῶν ἐγγράφων, ποὺ ἔχουμε παρουσιάσει -καὶ παρουσιάσουμε- σὲ διάφορες εἰκασίες.

6. Βλ. Παν. Γ. Κρητικοῦ, ‘Ο Ι. Καποδίστριας τέκτων κανονικός’, Ο Ερανιστής 3 (1965), σ. 124-144.

κεια τῆς ἀσκήσεως τῆς ἔξουσίας του⁷. ‘Ο Καποδίστριας ἔβλεπε ζυμωμένη τὴν ὑπαρξη τοῦ Ἐθνους μὲ τὴν Ὀρθοδοξία, τὴν ζωτικὴ πνοὴ καὶ ἀναστάσιμη δύναμι του: «Ἡ χριστιανικὴ θρησκεία (ώς Ὀρθοδοξία) –ἔλεγε– ἐσυντήρησεν εἰς τοὺς Ἑλληνας καὶ γλῶσσαν καὶ πατρίδα καὶ ἀρχαίας ἐνδόξους ἀναμνήσεις καὶ ἔξαναχάρισεν εἰς αὐτοὺς τὴν πολιτικὴν ὑπαρξιν, τῆς ὅποιας εἶναι στύλος καὶ ἐδραίωμα»⁸.

3. Τὸ ἐκκλησιαστικὸ φρόνημά του ὑπαγόρευσε καὶ σύνολη τὴν πολιτικὴ του. Καὶ αὐτὸ φαίνεται κατ’ ἔξοχὴν στὴν ἐκπαιδευτικὴ καὶ ἐκκλησιαστικὴ πολιτικὴ του. Ἀκολουθώντας τὴν παράδοση τοῦ ἀγίου Κοσμᾶ τοῦ Αἰτωλοῦ, θεωροῦσε καὶ αὐτὸς τὴν παιδεία ἀχώριστη ἀπὸ τὴν ἐκκλησιαστικὴ ζωὴ καὶ ἀπέκρουε τὴν μονομερὴ ἀνάπτυξη τοῦ πνεύματος χωρὶς τὴν χριστιανικὴ διάπλαση τῆς ομορφίας. «Τὰ ἄθεα γράμματα» ἦταν καὶ γιὰ τὸν Καποδίστρια, ὅπως καὶ γιὰ τοὺς λαϊκοὺς διδάχους τοῦ ΙΘ' αἰῶνος, Φλαμιάτο καὶ Παπουλάκο, ἀναίρεση τῆς ἐλληνορθοδοξίου παραδόσεως καὶ, συνεπῶς, δὲν εἶχαν θέση στὴν ζωὴ τοῦ ἐλληνικοῦ θέντος. Μιὰ ἀπὸ τὶς βασικότερες ἐναντίον του κατηγορίες, ποὺ διετύπωναν οἱ προτεστάντες Μισσιονάριοι, οἱ ὅποιοι ἐπέπεσαν στὴν Ἑλλάδα ἀμέσως μετὰ τὴν Ἐπανάσταση γιὰ τὴν ἐκφράγκευσή της, ἦταν ὅτι τὰ σχολεῖα τοῦ Καποδίστρια εἶχαν μοναστηριακὴ ὁργάνωση καὶ συνεδύαζαν καθημερινὰ παιδεία καὶ λατρεία, προσφέροντας ὡς ἀναγνώσματα στὴν τράπεζα Βίους Ἅγιων!

Τὴν μόνιμη δυσπιστία ἀπέναντί του ὅλων τῶν δυτικῶν, ποὺ ὑπὸ τὸ πρόσχημα τοῦ φιλελληνισμοῦ ἐργάζονταν γιὰ τὴν ἀποορθοδοξοποίηση καὶ ἐκφράγκευση τῶν Ἑλλήνων, δείχνει ἔνα γράμμα τοῦ Korck (ἐπὶ Βαυαρῶν θὰ ἀναλάβει τὴν διεύθυνση τοῦ ἐλληνικοῦ ἐκπαιδευτικοῦ συστήματος) στοὺς δυτικοὺς προϊσταμένους του: «Ο Καποδίστριας ἔδωσε μὲν στὸν Anderson τὴν ἄδεια νὰ ἰδρύσει σχολεῖα, κάτι ποὺ ἦταν γιὰ ὅλους μιὰ εὐνοϊκὴ ἀπόδειξη τῶν φιλελευθέρων φρονημάτων του. Ἄλλὰ κατὰ τὴν συζήτησή μας φάνηκε νὰ κατέχεται ἀπὸ ἀνησυχία, ὥστε νὰ περιορίσει τὴν ἄδεια ποὺ παραχωροῦσε, μὲ τὸ νὰ ἐπιμένει ἔντονα

7. N. I. Φιλιππούλου, Ἑλληνικὸς Ἀντιμασσονισμός, Ἀθῆναι 1972, σ. 14.

8. Ε. Πρωτοψάλτη, ὅπ.π., σ. 4.

στὸ νὰ μὴ ἐπιτραπεῖ νὰ διδάσκεται τίποτε σ’ αὐτὰ τὰ σχολεῖα χωρὶς νὰ ἔχει λάβει προηγουμένως γνώση ἡ Κυβέρνηση⁹. Ο ἴδιος ὁ Korck μᾶς πληροφορεῖ, ὅτι ὁ Καποδίστριας προέβαλλε συχνὰ ἀντιρρήσεις στὴν κυκλοφορία προτεσταντικῶν φυλλαδίων, ποὺ προσέβαλλαν τὴν θρησκευτικὴ παράδοση τοῦ λαοῦ¹⁰. Ἐξ ἄλλου, ὁ Καποδίστριας ἔγραφε στὸν ἀμερικανὸ μισσιονάριο Rufus Anderson, ὅτι «οἱ Ἑλληνες θὰ δέχονται εὐχαρίστως σχολεῖα καὶ ἄλλα, βιβλία, εἰκόνες, καὶ τέλος κάθε τι, ποὺ δὲν θὰ τοὺς ἀποσποῦσε ἡ δὲν θὰ ὑπονόμευε τὴν πίστη τους στὴν Ἐκκλησία τοῦ Ἐθνους τους»¹¹. Ἐπεδίωξε, μάλιστα, νὰ λάβει δάνειο ἀπὸ τὴν μεγάλη ἀμερικανικὴ ιεραποστολικὴ Ἐταιρεία A.B.C.F.M., ποὺ εἶχε καταρτίσει ἐκπαιδευτικὸ πρόγραμμα γιὰ τὴν Ἑλλάδα, «γιὰ νὰ ὀργανώσει δικό του σύστημα ἐθνικῆς παιδείας». Ἡ Ἐταιρεία, βέβαια, παρὰ τὸν διατυμπανιζόμενο φιλελληνισμό της, ἀπέρριψε τὴν πρότασή του¹², διότι σκοπός της ἦταν νὰ εἰσαγάγει τὸν Προτεσταντισμὸ στὴν Ἑλλάδα μέσω τῆς παιδείας, ὅπως καὶ ἔγινε ἄλλωστε. Ο Καποδίστριας, λόγω τῆς ἐσωτερικῆς καταστάσεως καὶ τῆς διεθνοῦς θέσεως τῆς Ἑλλάδος, οὔτε νὰ ἀποκρούσει τοὺς δυτικοὺς μποροῦσε, οὔτε νὰ ἀρνηθεῖ τὴν προσφορά τους, λόγω τῆς ἐλλείψεως, ἄλλωστε, μέσων. Προσπαθοῦσε ὅμως νὰ τοὺς κρατεῖ ὑπὸ τὸν ἐλεγχό του¹³. Στὸ Ἀρχεῖο τοῦ συνεργάτου του Ἀνδρέα Μουστοξύδη (στὴν Κέρκυρα) ἐπισημάναμε πολλὲς ἀποδείξεις γι’ αὐτὴ τὴν πολιτικὴ καὶ τῶν δύο αὐτῶν Κερκυραίων.

4. Η ἐκπαιδευτικὴ πολιτικὴ τοῦ Καποδίστρια ἔβαινε παράλληλα πρὸς τὴν εὐρύτερη ἐκκλησιαστικὴ πολιτικὴ του¹⁴. Παιδεία καὶ Ἐκκλησία ἦταν τὰ βασικὰ

9. Γρ. Korck ἀπὸ 20.11.1829 στὴν Church Missionary Society τοῦ Λονδίνου, στοῦ Γ. Δ. Μεταλληνοῦ, Τὸ ζήτημα τῆς Μεταφράσεως τῆς Ἀγ. Γραφῆς εἰς τὴν Νεοελληνικήν, κατὰ τὸν ΙΘ' αἰῶνα, Ἀθῆναι 2004², σ. 397.

10. Στὸ ἴδιο.

11. James F. Clarke, Bible Societies; American missionaries and the national revival of Bulgaria, N. York 1971, σ. 232.

12. Στὸ ἴδιο.

13. Γ. Δ. Μεταλληνοῦ, Τὸ ζήτημα... ὅπ.π., σ. 399 ἐ. Πρβλ. Τοῦ Ἰδιου, Παράδοση καὶ ἀλλοτρίωση, Ἀθῆναι 20015, σ. 279 ἐ.

14. Βλ. Α. Γερομιχαλοῦ, ‘Ιδρυσις καὶ Διοίκησις τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, στὴν ΕΕΘΣΠΘ, ἀρ. 11 (1967), σ. 346 ἐ. Ἑ. Κωνσταντινίδου, Ι. Καποδίστριας καὶ ἡ ἐκκλησιαστικὴ του πολιτικὴ, Ἀθῆναι 1977. Charles A. Frazee, Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία καὶ Ἑλληνικὴ Ἀνεξαρτησία, 1821-1852. Ἀθῆναι 1987, σ. 97 ἐ.

ένδιαιφέροντά του, γιατί τὴν πνευματική συνέχεια τοῦ "Εθνους, ὅπως καὶ ἡ δικαιοισύνη, γιατί τὴν ἐκσυγχρονισμένη ὁργάνωσή του. Φρόντισε γιατί τὴν ἀνακαίνιση τῶν ἐρειπωμένων ἐκκλησιῶν, γιατί τὴν μόρφωση τοῦ Κλήρου, ἵδρυοντας ἐκκλησιαστική σχολὴ στὸν Πόρο¹⁵, σχεδίαζε δὲ ἀκόμη καὶ τὴν ἴδρυση «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀκαδημίας», καὶ συνέστησε εἰδικὸν Ὑπουργεῖο, τὴν «Γραμματείαν τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίου Παιδείας», δῆπον, ὅπως ὁ ἴδιος ἔξηγος, «συνηνώθησαν δύο ὑπηρεσίαι ἀχώριστοι, καὶ πρὸς ἓνα συντρέχουσαι σκοπόν, τὴν ἥθικὴν τῶν πολιτῶν μόρφωσιν, ἣτις εἶναι ἡ βάσις τῆς κοινωνικῆς καὶ πολιτικῆς τοῦ ἔθνους ἀνορθώσεως»¹⁶. Ὁ Καποδίστριας θεμελιώνει, ἔτσι, τὴν συνύπαρξη «Παιδείας καὶ Ἐκκλησίας» (ὅχι: Θρησκευμάτων), σὲ ἓνα Ὑπουργεῖο, γιατί τὴν παράλληλη πολιτικὴ διακονία, δύο περιοχῶν, ποὺ παραδοσιακὰ συνδέονται μεταξύ τους ἀδιάρρηκτα στὴ ζωὴ τοῦ Γένους.

Ο χαρακτηρισμὸς τοῦ Καποδίστρια ὡς «τοῦ πρώτου καὶ τελευταίου Κυβερνήτου, ποὺ ἀγάπησε καὶ ἐνδιεφέρθη εἰλικρινῶς διὰ τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος»¹⁷ δὲν εἶναι ὑπερβολή. Πιστεύοντας στὴν ἀναγεννητικὴ ἀποστολὴ καὶ δύναμη τοῦ Κλήρου, ἐργάσθηκε γιατί τὴν πνευματικὴ ἄνοδο καὶ τὴν σχολικὴ κατάρτισή του. Εἶναι ὁ μόνος πολιτικός μας, ὁ ὅποιος ἐνδιαιφέρθηκε εἰλικρινὰ γιατί τὴν ἀξιοποίηση, καὶ ὅχι ἀπλῶς τὴν «δόμευση» καὶ ἀπαλλοτρίωση, τῆς ἐκκλησιαστικῆς περιουσίας. Ἀξιοποίηση ὑπὲρ τῆς ἴδιας τῆς Ἐκκλησίας (μισθοδοσία τοῦ ἀλήρου καὶ συντήρηση τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ σχολείου). Ἀποπειράθηκε, ἐπίσης, νὰ καταπολεμήσει τὴν ὑπάρχουσα ἀταξία τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ βίου, τὶς καταχρήσεις ὀλίγων αληθικῶν καὶ νὰ ἐπιβάλει τὸν περιορισμὸν τοῦ ἀλήρου στὰ ἐκκλησιαστικὰ ἔργα του, ἀλλὰ καὶ τὴν τήρηση ἐκκλησιαστικῶν λογιστικῶν βιβλίων, χωρὶς ὅμως, στὸ τελευταῖο αὐτό, ἐπιτυχία...

5. Τὸ σημαντικότερο ὅμως μέρος τῆς ἐκκλησιαστικῆς πολιτικῆς του, ποὺ συνιστοῦσε τὴν μεγαλύτερη πρόκληση γιατί τὸν δικούς μας Εὐρωπαϊστὲς καὶ τὶς

15. Βλ. Ι. Κωνσταντινίδου, 'Ο Ι. Καποδίστριας θεμελιωτὴς τῆς ἐκκλησ. ἐκπαίδευσεως, ΑΝΑΠΛΑΣΙΣ, ὅ.π., σ. 20-24.

16. Γεν. Ἐφημ. τῆς Ἑλλάδος, 1829, ἀρ. 73, 74.

17. ΑΝΑΠΛΑΣΙΣ, ὅ.π., σ. 1.

Μεγάλες Δυνάμεις, ἢταν ἡ προσπάθειά του νὰ ἀποκαταστήσει τὶς σχέσεις τῆς Ἑλλαδικῆς Ἐκκλησίας μὲ τὴν πνευματικὴ τῆς Μητέρα, τὸ Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο, ποὺ ἢταν ἀκόμη καὶ Ἐθναρχικὸ τοῦ Ἑλληνισμοῦ Κέντρο¹⁸. Μὲ τὴν ἔκρηξη τῆς Ἐθνεγερσίας, ὅπως ἢταν φυσικό, διεκόπη ἡ ἐπικοινωνία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος μὲ τὸ Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο, χωρὶς ὅμως ἡ διακοπὴ αὐτή, καθ' ὅλη τὴν διάρκεια τοῦ Ἅγωνος, νὰ λάβει τὸν χαρακτήρα πραξικοπηματικῆς ἀνεξαρτητοποίησεως. Τὰ δικαιώματα τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου οὔτε ἀπορρίφθηκαν ποτέ, οὔτε καὶ λησμονήθηκαν. Ἄντιθετα ἡ Γ' Ἑθνικὴ Συνέλευση, αὐτὴ ποὺ ἔξελεξε καὶ τὸν Καποδίστρια ὡς Κυβερνήτη, διεκρίνεται: «Ἐπειδὴ πάντες ἡμεῖς [...] οὐκ ἔγνωρίσαμεν ἄλλην μητέρα, εἰμὴ τὴν Μεγάλην Ἐκκλησίαν, οὔτε ἄλλον Κυριάρχην, εἰμὴ τὸν Πατριάρχην Κωνσταντινουπόλεως, καθ' ἄ καὶ ὁ μεγαλόφρων αὐτῆς Πατριάρχης Γρηγόριος πρὸ δὲ λίγων χρόνων ἐθυσιάσθη ὑπὲρ τῆς Ἱερᾶς ἡμῶν πίστεως καὶ ὑπὲρ πατρίδος, διὰ τοῦτο οὐκ ἐφεῖται ἡμῖν ἀποσπασθῆναι ἀπ' αὐτῆς καὶ ἀποσκιρτῆσαι». Ὁ κύκλος ὅμως τῶν Διαφωτιστῶν, μὲ πρῶτο τὸν Κοραῆ, ποτισμένος ἀπὸ τὸ δυτικὸ πνεῦμα καὶ προσκολλημένος στὴν δυτικὴ ἀρχὴ τῶν ἔθνοτήων καὶ στὶς δυτικογενεῖς προκαταλήψεις γιατί τὸ Βυζάντιο καὶ τὴ Ρωμηοσύνη, ἔγινε ὁ προπαγανδιστὴς τῆς αὐτονομήσεως τῆς Ἑλλαδικῆς Ἐκκλησίας ἀπὸ τὸ Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο.

* * *

Στὸ σημεῖο ὅμως αὐτὸν πρέπει νὰ λεχθεῖ, ὅτι οἱ Ἑλληνες Εὐρωπαϊζοντες εὐθυγραμμίζονταν μὲ τὴν πολιτικὴ τῶν Μ. Δυνάμεων γιὰ τὸ νεότευκτο Ἑλληνικὸ Κράτος, ἀλλὰ καὶ ὅλη τὴν «καθ' ἡμᾶς Ἀνατολή». Ἡ πολιτικὴ αὐτὴ μπορεῖ νὰ συνοψισθεῖ στὰ ἀκόλουθα: λύση τοῦ Ἀνατολικοῦ ζητήματος μὲ τὴ δημιουργία μικρῶν ἔθνων βαλκανικῶν κρατῶν, σὲ μόνιμη σύγκρουση ἢ ἀντίθεση μεταξύ τους, γιὰ τὴν ἐμπόδιση κοινοῦ ἀγῶνος ἐκ μέρους των πρὸς ἀνασύσταση τῆς αὐτοκρατορίας τῆς Ρωμανίας/Βυζαντίου. Ὁ διαμελισμὸς τῆς Εὐρωπαϊκῆς Τουρκίας συνδέθηκε μὲ τὴν δικαιοδοσιακὴ συρρίκνωση τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πα-

18. Γιὰ τὰ παρακάτω βλ. Γ. Δ. Μεταλληνοῦ, Τὸ Ἑλλαδικὸ Αὐτοκέφαλο. Προϋποθέσεις καὶ συνέπειες, στό: Παράδοση καὶ Ἀλλοτρίωση, ὅ. π., σ. 227 ἐ.ξ.

τριαρχείου, μὲ τὴ δημιουργία ἐθνικῶν Ἐκκλησιῶν, καὶ σ' αὐτὸ βοηθοῦσε ἡ ἔξαπλωση τοῦ ἐθνικοῦ καὶ, κατ' οὓσιαν ἐθνικιστικοῦ, πνεύματος στοὺς λαοὺς τῆς Βαλκανικῆς. Οἱ Ἑλληνες θὰ ἔχουμε τὸ θλιβερὸ προνόμιο νὰ ἡγηθοῦμε τὸ 1833 σ' αὐτὴν τὴν προσπάθεια ἀποσυνθέσεως τῆς Ρωμαϊκῆς Ἐθναρχίας.

Ο Καποδίστριας γνώριζε καλὰ τὰ σχέδια αὐτά. Ός ἐνσυνείδητα δμως Ρωμηὸς-Ορθόδοξος, γνώριζε, δτὶ ύπηρχε κίνδυνος, ἡ διακοπὴ τοῦ δογματικοῦ καὶ κανονικοῦ δεσμοῦ τῆς Ἐλλάδος μὲ τὸ Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο νὰ προκαλέσει κυριολεκτικὰ διάλυση τοῦ Ἐλληνισμοῦ, ἐλευθέρου καὶ ἀλυτρώτου. Ἐξ ἄλλου, ἥταν καὶ βαθὺς γνώστης τῆς σημασίας τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου γιὰ τὸν Ἐλληνισμὸ καὶ τὴν ὁρθόδοξη οἰκουμένη, ὅπως ἀποδεικνύει ἡ σχετικὴ ἀλληλογραφία του. Ἀλλωστε, ἥδη τὸ 1819, εὑρισκόμενος στὴν Κέρκυρα, εἶχε ἐκδώσει ἐπώνυμα «Ὑπόμνημα, ὑποστηρίζοντας τὴν ἀναβολὴ τῆς ἐπαναστάσεως καὶ τὴ θεμελίωση τῆς Φιλικῆς Ἐταιρείας «οὐχὶ ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τῆς ἐθνότητος, ἀλλὰ ἐπὶ τῆς εὐρείας καὶ ζώσης Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας»¹⁹. Τί ἄλλο δείχνει αὐτὸ ἀπὸ τὴν θέληση τοῦ Καποδίστρια νὰ ἀναστηθεῖ «τὸ ρωμαϊκὸ», τὸ ὅποιο συνεχιζόταν μὲ τὴν Ἐθναρχικὴ ὑπόσταση τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου; Μὲ τὴν Ὁρθοδοξία καὶ ὅχι τὴν Εὐρώπη συνέδεε ὁ Καποδίστριας τὸ μέλλον τοῦ Ἐλληνισμοῦ.

Δὲν εἶναι περίεργο, λοιπόν, δτὶ ὁ Κυβερνήτης συνῆψε ἀλληλογραφία μὲ τὸν Οἰκουμενικὸ Πατριάρχη Κωνστάντιο τὸν Α' (1830-1834), μὲ σκοπὸ νὰ ρυθμισθεῖ ἡ σχέση τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἐλλάδος μὲ τὴν Μητέρα Ἐκκλησία μέσα στὸ πνεῦμα τῆς ὁρθοδόξου παραδόσεως καὶ τῆς ἰστορικοκανονικῆς τάξεως. Στὴ συνάφεια δὲ αὐτὴ εἶναι ἐνδεικτικὴ τῶν προθέσεων καὶ τοῦ φρονήματος τοῦ Καποδίστρια μία πολύτιμη μαρτυρία τοῦ Κ. Οἰκονόμου, πὸν δημοσιεύσαμε ἥδη²⁰. Ο Οἰκονόμος, στενὸς φίλος τοῦ Ρέοντος καὶ Πραστοῦ καὶ μετέπειτα Κυνουρίας Διονυσίου, ἀπὸ τὸν ὅποιο θὰ ἔλαβε ἀσφαλῶς τὶς σχετικὲς πληροφο-

19. Χρ. Παπαδοπούλου, Η Ἐκκλησία Κων/λεως καὶ ἡ Μεγάλη Ἐπανάσταση τοῦ 1821, ΘΕΟΛΟΓΙΑ, ΚΑ (1950), σ. 316.

20. Κων. Οἰκονόμος πρὸς Τιτάφ (στὸν τιμητικὸ Τόμο τοῦ καθηγ. Κων. Μπόνη (Φίλια... Θεοσαλονίκη 1989, σ. 355-383. Βλ. Ἐλληνισμὸς Μαχόμενος, ὅπ. π., σ. 189-225.

ρίες, ἀναφέρει, δτὶ ὁ Καποδίστριας ἀνέθεσε στὸν Διονύσιο εἰδικὴ ἀποστολὴ στὴν Πόλη, γιὰ νὰ διευθετηθεῖ τὸ ταχύτερο τὸ ἐκκλησιαστικὸ πρόβλημα τῆς Ἐλλάδος, «ἴνα μὴ – ὅπως ἔλεγε (ὁ Καποδίστριας), πέσῃ ἡ ὑπόθεσις εἰς Φράγκων χεῖρας, καὶ τότε ἔχαθημεν!» Μέσα στὴ φράση αὐτὴ κλείνεται ἡ προφητικὴ πρόβλεψη τοῦ Καποδίστρια γιὰ τὸ βαναρικὸ αὐτοκέφαλο καὶ τὶς ἐπιπτώσεις του στὴ ζωὴ τοῦ Ἐθνους μας, ἀλλὰ καὶ στὴν ὅλη πορεία τοῦ Ἐλληνισμοῦ.

Αὐτὸ ἀκριβῶς ὅμως δὲν ἥθελε ἡ Εὐρώπαϊκὴ πολιτικὴ. Τὴν ὁμαλοποίηση τῶν σχέσεων τῆς ἐλευθέρας Ἐλλάδος μὲ τὸ Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο καὶ τὴν συνέχιση τῆς ἐνότητος τοῦ Ρωμαϊκοῦ, ποὺ μποροῦσε νὰ ὀδηγήσει στὴν ἀνάσταση τοῦ Βυζαντίου/Ρωμανίας, δηλαδὴ τῆς Ὁρθόδοξης Αὐτοκρατορίας. Ἐνῶ ὁ Ρέοντος καὶ Πραστοῦ Διονύσιος ἐτοιμαζόταν γιὰ τὴν μετάβασή του στὸ Πατριαρχεῖο, οἱ δολοφονικὲς σφαῖρες ἔκοβαν τὴ ζωὴ τοῦ Κυβερνήτη καὶ ματαίωναν τὸν σκοπούς του. Οἱ δυνάμεις ἐκεῖνες, ποὺ τροφοδοτοῦσαν καὶ κατηρύθυναν τὴν ἐναντίον του ἀντιπολίτευση, ὅπλισαν καὶ τὰ χέρια τῶν ἀφελῶν δολοφόνων του. «Οπως, συνήθως, συμβαίνει στὴν ἴστορικὴ πορεία ἡμῶν τῶν Ἐλλήνων, οἱ προσωπικὲς δυσαρέσκειες καὶ ἀντιθέσεις, ἐνισχυόμενες ἀπὸ τὶς ἐπιβουλὲς τῶν ξένων, μεγιστοποιοῦν τὶς ὅποιεσδήποτε ὑπερβάσεις καὶ ἀστοχίες, χάνοντας τὴ συνείδηση τῆς καθολικότητας καὶ τοῦ οὐσιώδους καὶ ἐν προκειμένῳ τοῦ μεγάλου ἔργου τοῦ Κυβερνήτη.

6. Τὸ τραγικὸ στὴν περίπτωση τοῦ Καποδίστρια εἶναι, δτὶ, βέβαιος γιὰ τὸν ἐθνωφελῆ χαρακτήρα τοῦ ἐπιτελούμενου ἔργου του, δὲν πίστευε, δτὶ θὰ βρεθοῦν ἀδελφοὶ του Ἑλληνες, ποὺ θὰ θελήσουν νὰ τὸ καταστρέψουν: «Οἱ Ἑλληνες –γράφει– δὲν θὰ φθάσουν ποτὲ μέχρι τοῦ σημείου νὰ μὲ δολοφονήσουν. Θὰ σεβασθοῦν τὴν λευκὴ κεφαλή μου [...]. Ἀλλωστε εἶμαι ἀποφασισμένος νὰ θυσιάσω τὴν ζωήν μου διὰ τὴν Ἐλλάδα καὶ θὰ τὴν θυσιάσω. Ἐὰν οἱ Μαυρομιχαλαῖοι θέλουν νὰ μὲ δολοφονήσουν, ἀς μὲ δολοφονήσουν. Τόσον τὸ χειρότερον δι' αὐτούς. Θὰ ἔλθῃ κάποτε ἡ ήμερα, κατὰ τὴν ὅποιαν οἱ Ἑλληνες θὰ ἐννοήσουν τὴν σημασίαν τῆς θυσίας μου»²¹.

21. Ἐπιστολαὶ, ὅπ. π., τόμ. Δ', σ. 300 ἐ.

Λόγια προφητικά, ἀλλὰ συνάμα καὶ ἐνδεικτικὰ τῆς διλοκλήρωτικῆς ἀφοισιώσεως τοῦ ἐρημίτη πολιτικοῦ στὴ διακονία τῆς Πατρίδος καὶ τοῦ Γένους. Στὶς 27 Σεπτεμβρίου 1831 ἔφυγε ἀπὸ τὸ ταπεινὸν Κυβερνεῖο τοῦ Ναυπλίου, γιὰ νὰ λειτουργηθεῖ, ὅπως ἔκανε σ' ὅλη τὴ ζωὴ του, ὡς πιστὸς Ὁρθόδοξος. Τὸ γεγονός, ὅτι τὰ φρονικὰ βόλια τὸν βρήκαν λίγο μετὰ τὶς 6.30 τὸ πρωΐ, δὲν πρέπει νὰ μείνει ἀπαρατήρητο. Δὲν ἦταν ὁ πολιτικὸς τῶν δοξολογιῶν καὶ τῶν πανηγύρεων. Ἡταν ἔνας Ρωμηός, ὅπως ὅλος ὁ ἀπλὸς καὶ εὐσεβὴς Λαός, γιὰ τὸ καλὸ τοῦ ὄποιου ἀνάλωνε τὴ ζωὴ του. Καὶ γι' αὐτὸ μαζὶ μὲ τὸ λαὸ ἀπὸ τὸν Ὁρθόδοξο συμμετεῖχε στὴ σύναξη τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ σώματος. Ἡ δολοφονία του ἀνέκοψε τὴν πορεία τοῦ Ἐθνους γιὰ τὴν ὁλοκλήρωσή του μέσα στὰ ὅρια τῆς ἑλληνορθόδοξης παραδόσεώς του. Ἐπηρέασε ὅμως δυσμενῶς τὴν πορεία καὶ ὅλης τῆς Ὁρθόδοξης Ἀνατολῆς, ἀνα-

τρέποντας τὰ σχέδια γιὰ τὴν ρωμαϊκὴ ἀποκατάστασή της.

* * *

‘Ο πιστὸς φίλος τοῦ Καποδίστρια Ἐυνάρδος μπόρεσε νὰ συνειδητοποιήσει πολὺ ἐνωρὶς τὴ σημασία τῆς δολοφονίας τοῦ ἀληθινοῦ Πατέρα τῆς Ἑλληνικῆς Πατρίδος: «‘Ο θάνατος τοῦ Κυβερνήτου –ἔγραφε εἶναι συμφορὰ διὰ τὴν Ἑλλάδα, εἶναι δυστύχημα δι’ ὅλην τὴν Εὐρώπην [...]. Τὸ λέγω μὲ διπλῆν θλῖψιν: ὁ κακοῦργος, δστις ἐδολοφόνησε τὸν κόμητα Καποδίστρια, ἐδολοφόνησε τὴν πατρίδα του»²². Τὸ εἰπαμεῖμως παραπάνω: Τὸ δολοφονικὸ χέρι κατευθυνόταν ἀπὸ τὶς δυνάμεις ἐκεῖνες, ποὺ ἐνήργησαν στὴ δολοφονία, ὡς ἡθικοὶ αὐτουργοί, πραγματοποιώντας ἔτσι τὸν σκοπό τους: τὴν ἀνακοπὴ καὶ ἀνατροπὴ ἐνὸς μεγάλου πατριωτικοῦ ἐργου, ποὺ ἐρχόταν σὲ ἀντίθεση μὲ τὰ συμφέροντά τους.

22. Γεν. Ἐφημ. τῆς Ἑλλάδος, ἀρ. 88, 14.11.1831.

**Ο ἄγιος
Νεομάρτυρας
Νικήτας, ὁ ἐκ
Κερκύρας ἡ
Ἡπείρου
καταγόμενος
καὶ ἐν Σέρραις
ἀθλήσας,
ὁ Ἀγιαννανίτης**

Τοῦ

Άλεξανδρου Ἀναγνωστόπουλου,
Γραμματέως τῆς Ιερᾶς Μητροπόλεως Σερρῶν καὶ Νιγρίτης, Ὑποψήφιον Διδάκτορος Θεολογίας

Ἡ ἀγία τοῦ Χριστοῦ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία δοξάζεται, χαίρεται καὶ καυχᾶται ώς φιλόστοιχη μητέρα, ὅχι μόνο μὲ τοὺς παλαιοὺς μάρτυρες τῆς πίστεως, ἀλλὰ καὶ μὲ τοὺς νέους, τοὺς λεγομένους Νεομάρτυρες. Ἡ μεγαλύτερη τιμὴ ποὺ γίνεται στοὺς Νεομάρτυρες κατὰ τὸν Ἅγιο Νικόδημο τὸν Ἅγιορείτη εἶναι ἡ μίμηση τοῦ ἔργου τοῦ Χριστοῦ καὶ ἡ ὑπομονὴ στὸ μαρτύριο γιὰ τὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ. «Τιμὴ μάρτυρος, μίμησις μάρτυρος» λέει ὁ Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος, ἀνταποκρινόμενος στὸ Εὐαγγελικὸ χωρίο «ὅς δ’ ἀν ἀπολέσῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἔνεκεν ἐμοῦ, εὑρήσει αὐτήν»¹. Οἱ Νεομάρτυρες μὲ τὸ μαρτύριο τους ἀπέδειξαν ἔμπρακτα τὴν πίστη καὶ τὴν ἀγάπη τους στὸν Τοιαδικὸ Θεὸ καὶ μὲ τὸ αἷμα τοῦ μαρτυρικοῦ τους θανάτου εὐαρέστησαν τὸν Χριστό, παρηγόρησαν τοὺς ἐν θλίψει ἀδελφούς, λύπησαν τοὺς ἀλλοθρόνους καὶ χαροποίησαν τὴν Ἐκκλησία, ἡ δοπία στερεώθηκε μὲ τὸ αἷμα τους. Τὰ λείψανά τους, ἀποκτώμενα μὲ διαφόρους τρόπους ἀπὸ τὸν λαό, φυλάσσονταν ώς κειμήλια σὲ τόπους ιεροὺς καὶ λιτανεύονταν σὲ κάθε εὐκαιρία γιὰ τὴν στήριξή του, ἐκζητώντας τὴν μεσιτεία τους καὶ τὸν ἀνακαινισμὸ δῆλης τῆς ὀρθοδόξου πίστεως.

Οἱ Νεομάρτυρες, ἀν καὶ ἀνήκουν στὸν συνήθη τύπο τῶν χριστιανῶν, παρουσιάζουν ἀκέραιο χαρακτῆρα, ἐκκλησιαστικὸ φρόνημα, πίστη σταθερὴ στὸν Θεό, θαρραλέα ὅμολογία ἐνώπιον τῶν διωκτῶν τους καὶ διαπρύσια διακήρυξη τῆς ἀληθείας τοῦ Χριστοῦ². Ἐπεδείκνυναν ἀξιοθαύμαστη εὐψυχία κατὰ τὴν διάρκεια τῶν ἔξαντλητικῶν ἀνακρίσεων ἐνώπιον τῶν ἀνακριτῶν τους, ἀλλὰ καὶ καρτερικότητα ἀπέναντι στὰ σκληρὰ βασανιστήρια, τὰ δοπία προκαλοῦσαν τὸ θαυμασμὸ τῶν λοιπῶν χριστιανῶν. Γὰ τὴν ἀγάπη καὶ τὴν πίστη τους στὸ Χριστὸ ὑπομένουν μὲ χαρά «δεσμωτήρια καὶ δεσμὰ καὶ συνκοφαντίας καὶ ἔξορίας καὶ ἄλλας ταλαιπωρίας ἀπάσας»³.

Ἡ τοπικὴ Ἐκκλησία τῶν Σερρῶν στὰ πλαίσια τοῦ ἔορτασμοῦ τοῦ τρέχοντος ἔτους 2008, ώς ἔτους τοῦ ἄγιου ἐνδόξου νεομάρτυρος Νικήτα τοῦ ὅμολογητοῦ, μὲ ἀφορμὴ τὴν συμπλήρωση διακοσίων ἐτῶν ἀπὸ τῆς μαρτυρικῆς κατὰ Θεὸν τελειώσεως του στὴν πόλη τῶν Σερρῶν τὸ βράδυ τοῦ Μεγάλου Σαββάτου (4 Ἀπριλίου) τοῦ 1808, πραγματοποιεῖ, καθ’ ὅλο τὸ ἔτος, σειρὰ πνευματικῶν καὶ λατρευτικῶν ἐκδηλώσεων, ἀνάμεσα στὶς δοπίες ἔξεχουσα θέση κατέχουν τὰ ἐγκαίνια τοῦ νέου Ἐκκλησιαστικοῦ Κειμηλιαρχείου τῆς «Ψυχῆς Ἄκος» καὶ τὰ ἐγκαίνια τοῦ μεγαλοπρεποῦς καὶ περίλαμπρου Ιεροῦ Ναοῦ Ἅγιου Νικήτα τοῦ Νέου στὴν πόλη τῶν Σερρῶν, ποὺ πραγματοποιήθηκαν ἀπὸ τὸν Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Σερρῶν καὶ Νιγρίτης κ. Θεολόγῳ καὶ μὲ τὴν συμμετοχὴν πλειάδος Σεβασμιωτάτων ἀγίων Ἀρχιερέων, στὶς 13 Ἀπριλίου καὶ 3 Μαΐου ἀντίστοιχα. «Ἐργο, ἐπίσης, τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Σερρῶν καὶ Νιγρίτης κ. Θεολόγου ἀποτελεῖ ἡ σύσταση καὶ λειτουργία τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Ἰδρύματος ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίᾳ «Ἐπικοινωνιακὸ καὶ Μορφωτικὸ Ἰδρυμα τῆς Ιερᾶς Μητροπόλεως Σερρῶν καὶ Νιγρί-

1. Ματθαῖος, 16, 25.

2. «Ἐγὼ χριστιανὸς γεννήθηκα καὶ χριστιανὸς θὰ πεθάνω». Παπαδόπουλος, «Θεολογία ἀρχαίων καὶ νέων μαρτυρολογίων», σ. 118.

3. Ἰωάννης Χρυσόστομος, Ὁμιλία εἰς τὴν πρὸς Ρωμαίους ἐπιστολήν, PG, 60, σ. 549.

της ό “Άγιος Νικήτας ὁ Νέος”, ή ἀφιέρωση τοῦ ἐγκολπίου ἡμερολογίου στὸν Ἅγιο Νικήτα καὶ ἡ ἔκδοση παιδικοῦ εἰκονογραφημένου λογοτεχνικοῦ βιβλίου μὲ τίτλο «ὅ Ἅγιός μας».

Ο ἄγιος Νεομάρτυρας Νικήτας ἔγινε γνωστὸς τὸ 1940, ὅταν ὁ Σερραῖος στὴν καταγωγὴ Δημοσθένης Μέλφος ἐντόπισε τὸ ὑπ’ ἀριθμ. 5713 (206) χειρόγραφο στὴν ἀθωνικὴ Ἱερὰ Μονὴ Ἅγιου Παντελεήμονος καὶ ἔξεδωσε τὸ μαρτύριο καὶ τὴν ἀκολουθία τοῦ ἀγίου. Ἀργότερα, ὁ μακαριστὸς Μητροπολίτης Σερρῶν καὶ Νιγρίτης Κωνσταντῖνος Καρδαμένης (1967-1984) σὲ ἀλληλογραφία ποὺ εἶχε μὲ τὸν Ἡγούμενο τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Μεγίστης Λαύρας καὶ μὲ τὸν Δικαῖο τῆς Σκήτης τῆς Ἅγίας Ἀννης ζητοῦσε ὡς εὐλογία καὶ μόνιμῃ ἀγιαστικῇ παρουσίᾳ ἀπότιμημα τοῦ ἴερου Λειψάνου τοῦ ἀγίου Νικήτα, τὸ ὅποιο καὶ τοῦ προσφέρθηκε τὸ 1970, ὡς εὐλογία διηνεκῆς τῆς χριστωνύμου ποίμνης, ὡς φυλακτήριο καὶ ἀγιαστήριο ψυχῶν καὶ σωμάτων τῶν εὔσεβῶν καὶ δροθοδόξων χριστιανῶν τῆς πόλεως τῶν Σερρῶν. Τὸ ἴερὸ αὐτὸν Λειψάνο φυλασσόταν σὲ ἀργυρὴ λειψανοθήκη στὸν Ἱερὸ Μητροπολιτικὸ Ναὸ τῶν Παμμεγίστων Ταξιαρχῶν Σερρῶν, ἐνῷ σήμερα βρίσκεται στὸν Ἱερὸ Ναὸ ἀγίου Νικήτα τοῦ Νέου. Ο μακαριστὸς Μητροπολίτης Σερρῶν καὶ Νιγρίτης Μάξιμος (1984-2003) ἵδρυσε τὸ 1994 νέα ἐνορία στὴν πόλη τῶν Σερρῶν, ἀναδεικνύοντας τὸν ἄγιο Νικήτα συμπολιοῦχο καὶ προστάτη τῆς, καθιέρωσε ἀπὸ τὸ 1987 νὰ ἔορτάζεται ἡ μνήμη του τὴν Κυριακὴ τοῦ Θωμᾶ καὶ ἔκπινησε ἐργασίες ἀνεγέρσεως νέου μεγαλοπρεποῦς καὶ περίλαμπρου Ἱεροῦ Ναοῦ, ὡς εὐλαβικὴ ἀφιέρωση ὅλης τῆς περιοχῆς στὸν ἄγιο του τόπου.

α) Οἱ ἀκολουθίες τοῦ ἄγίου

Πρὸς τιμὴν τοῦ ἀγίου Νικήτα ἔχουν συνταχθεῖ δύο ἀκολουθίες. Η παλαιότερη ἀκολουθία τοῦ ἀγίου Νικήτα εἶναι ποίημα τοῦ φημισμένου ὑμνογράφου μοναχοῦ Ἰακώβου τῆς Νέας Σκήτης τοῦ Ἅγιου Ὁρους, συντάχθηκε περίπου στὰ 1840-1850 καὶ παρατίθεται στὸ χειρόγραφο 6383 (876) τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ἅγιου Παντελεήμονος στὶς σελίδες 65-79⁴. Στὸ κείμενό της καὶ συγκεκριμένα στὸ τρίτο στιχηρὸ τροπάριο τῶν αἰνῶν, μᾶς δίνεται ἡ πληροφορία γιὰ τὴν καταγωγὴ του, ὅτι δηλαδὴ ὁ Νικήτας ἦταν ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα, ποὺ

μόναξε στὴν Σκήτη τῆς Ἅγιας Ἀννης Ἅγιου Ὁρους καὶ μαρτύρησε στὶς Σέρρες. Οἱ πατέρες τῆς Μονῆς Παντελεήμονος τιμοῦσαν τὸν Νεομάρτυρα Νικήτα μὲ πανηγυρικὸ δρόθρο, κατὰ τὸν ὅποιο ἀναγίνωσκαν καὶ τὸ μαρτύριο του, θεία Λειτουργία καὶ δοξολογία. Η δεύτερη ἀκολουθία, περισσότερο πλήρης καὶ ἀκριβής, εἶναι ποίημα τοῦ Γερασίμου Μικραγιαννανίτου, ὑμνογράφου τῆς Μεγάλης τοῦ Χοιστοῦ Ἐκκλησίας. Ἀριστος γνώστης τῆς ἐκκλησιαστικῆς ὑμνογραφίας καὶ μουσικῆς ὁ μοναχὸς Γεράσιμος, λαμβάνει ὑπ’ ὄψιν του τὴν παλαιότερη ἀκολουθία τοῦ Ἱακώβου καὶ συνθέτει νέα τροπάρια. Μεταξὺ τῶν δύο ἐκδόσεων τῆς ἀκολουθίας ὑπάρχουν ἀρκετὲς διαφορές. Αὐτὲς ἀφοροῦν σὲ δευτερεύοντα στοιχεῖα, ὅπως στὸ ἄν συντέμνονται ἡ παρατίθενται πλήρεις οἱ στίχοι, ἀν προστίθενται ἡ ἀφαιροῦνται προσόμοια καὶ ἀν παρατίθεται ὀλόκληρο τὸ κείμενο τῶν Παλαιοδιαθηκικῶν καὶ Καινοδιαθηκικῶν ἀναγνωσμάτων τοῦ Ἐσπερινοῦ καὶ τῆς Θείας Λειτουργίας.

β) Τὸ Μαρτύριο τοῦ ἄγίου

Τὸ μαρτύριο τοῦ ἄγίου Νικήτα μᾶς παραδίδεται οὐσιαστικὰ σὲ δύο πηγές: στὸ χειρόγραφο 5713 (206) καὶ στὸ χειρόγραφο 6383 (876) τῆς Μονῆς Ἅγιου Παντελεήμονος Ἅγιου Ὁρους⁵. Τὸ γεγονός ὅτι καὶ τὰ δύο χειρόγραφα σώζονται στὸν χῶρο τῆς Μονῆς Ἅγιου Παντελεήμονος Ἅγιου Ὁρους δὲν εἶναι τυχαῖο, καθὼς στὴν ἐν λόγῳ ἀθωνικὴ Μονὴ ὁ Νικήτας ἐγκαταβίωσε. Τὸ μαρτύριο συνέταξε ὁ προηγούμενος τῆς Παναγίας τῆς Ἡλιόκαλλης⁶ ἰερομόναχος Κωνστα-

4. Λάμπρου, *Κατάλογος τῶν ἐν ταῖς βιβλιοθήκαις τοῦ Ἅγιου Ὁρους ἐλληνικῶν κωδίκων, τ. 2, ἐν Κανταβριγίᾳ 1900, σ. 450^b.* Σκαλτσῆς, «Μηνύματα ἀπὸ τὴν ἀκολουθία τοῦ ἀγίου Νικήτα τοῦ Νέου», ὁ Ἅγιος Νικήτας, 20, Ἀπρ. 1992, σ. 72-73· Γλαβίνας, ὁ.π., σ. 13.

5. Λάμπρου, *Κατάλογος τῶν ἐν ταῖς βιβλιοθήκαις τοῦ Ἅγιου Ὁρους ἐλληνικῶν κωδίκων, σ. 329^a, 450^b, 447^a.* Στὴν βιβλιοθήκη τῆς Μονῆς Ἅγιου Παντελεήμονος ὁ Λάμπρου ἐντόπισε καὶ περιέργαψε τὸ χειρόγραφο 6369 (862), στὸ ὅποιο ἀναγράφονταν τὸ μαρτύριο τοῦ Ἅγιου Νικήτα. Τὸ χειρόγραφο αὐτὸν δὲν κατάφερε νὰ βρεῖ ὁ Γλαβίνας, ὁ.π., σ. 14.

6. Ο ναὸς τῆς Παναγίας Ἡλιόκαλλης ἡ Λιόκαλλης βρίσκεται ἔξω ἀπὸ τὴν πόλη τῶν Σερρῶν καὶ ἀποτελεῖ μετόχι τῆς Ιερᾶς Μονῆς Παναγίας Εἰκοσιφοινίσσης Παγγαίου. Ο ναὸς καταστράφηκε τὸ 1913 ἀπὸ τοὺς Βούλγαρους καὶ στὴν θέση του τὸ 1938 ἀνεγέρθη μεγάλο παρεκκλήσιο.

ντίνος⁷, ὅπως ὑπογράφεται στὸ τέλος του, κατόπιν, προφανῶς, προτροπῆς τῶν πατέρων τῆς Μονῆς Ἀγίου Παντελεήμονος. Γιὰ τὸ λόγο αὐτὸ δὲν παραθέτει τὴν βιογραφία τοῦ Νικήτα, ποὺ θὰ ἦταν ἀσφαλῶς γνωστὴ στοὺς πατέρες τῆς Μονῆς Παντελεήμονος, ἐνῷ ἔνας ἄλλος λόγος ποὺ δὲν παραθέτει τὸν βίο του, ἵσως καὶ ὁ πιθανότερος, εἶναι ὅτι δὲν γνώριζε περισσότερα στοιχεῖα γιὰ τὸν Νικήτα, ἀφοῦ στὴν συνάντησή τους στὸ Ναὸ τῆς Ἡλιοκάλλεως ὁ Κωνσταντῖνος τὸν ωτᾶ πῶς τὸν λένε καὶ ἀπὸ ποῦ εἴναι.

Καθὼς γνωρίζουμε τὴν ἀκριβῆ ἡμερομηνία τοῦ μαρτυρίου, μποροῦμε νὰ ὑποθέσουμε ὅτι, μὲ δεδομένη τὴν προβλεπομένη ἀπὸ τὸ ἴσλαμικὸ δίκαιο τριήμερη προθεσμία μεταμέλειας μέχρι τῆς ἐκτελέσεως τῆς θανατικῆς ποινῆς, ἥ ἡμέρα ἐμφανίσεως καὶ παραδοσεως τοῦ Νικήτα στὶς Ὁθωμανικὲς ἀρχές, καὶ ἐπομένως καὶ ἡ ἐκ τῶν προτέρων προσδοκωμένη ἡμερομηνία θανατώσεώς του μετὰ τριήμερον, εἴχαν καταλλήλως προεπιλεγῆ ἀπὸ τὸν πνευματικὸ του πατέρα, μὲ τὴν συγκυρία μάλιστα τῆς ἑορτῆς τοῦ Ἅγιου Νικήτα τοῦ Ὁμολογητοῦ (3 Ἀπριλίου) καὶ τοῦ Πάσχα τοῦ 1808 (5 Ἀπριλίου).⁸ Εἳσι, ὁ γέροντας τοῦ Νικήτα τὸν συμβούλευσε νὰ παρουσιαστεῖ στὸν Τούρκο δικαστὴ τὴν Μεγάλη Τρίτη 31 Μαρτίου 1808, προκειμένου νὰ μαρτυρήσει τὴν Μεγάλη Παρασκευὴ 3 Ἀπριλίου, ἡμέρα μνήμης τοῦ ἄγιου Νικήτα τοῦ Ὁμολογητοῦ ἥ τὴν Κυριακὴ τοῦ Πάσχα 5 Ἀπριλίου.

Σύγχυση ὑπάρχει σχετικὰ καὶ μὲ τὸν τόπο καταγωγῆς τοῦ Νικήτα. Κάποιοι ἀπὸ τοὺς ἐρευνητὲς διατυπώνουν τὴν ἄποψη ὅτι καταγόταν ἀπὸ τῆς «Ἀρβανιτιᾶς τὰ μέρη»,⁹ ἐνῷ κάποιοι ἄλλοι δέχονται ὡς τόπο

7. «Ἐν Ἐπειρῷ χιλιοστῷ ὀκτακοσιοστῷ ἐννάτῳ: φευγουναρίου: δεκάτῃ ἐννάτῃ: Κωνσταντῖνος Ἱερομόναχος καὶ προηγούμενος τῆς ἡλιοκάλλεως ὑποβεβαιῶ: ὅτι ἀλληλῆς ἐστὶν ἥ ἄνω καθαστρωθεῖσα ἔξιστόρησις». φ. 53β.

8. Τὴν ἄποψη ὅτι καταγόταν ἀπὸ τὴν Ἡπειρὸν ὑποστηρίζουν οἱ: Δουκάκης, *Συναξαριστής, Β'*, σ. 329· Σωφρόνιος Εὐστρατιάδης, Μητρ. Λεοντοπόλεως, *Ἄγιολόγιον*, σ. 353· Χρυσόστομος Παπαδόπουλος, *Ἄρχιεπ. Αθηνῶν, Οἱ Νεομάρτυρες*, Ἀθῆναι 1970, σ. 111· Ματθαίου, *Μέγας Συναξαριστής τῆς Ὁρθοδόξου Ἑκκλησίας· Σιωμόπουλος, Ἡπειρωτικά, Ιωάννινα 1975*, σ. 19· *Συναξαριστής Νεομαρτύρων*, ἔκδ. «*Ορθόδοξος κυψέλη*»· Γλαβίνας, ὁ.π., σ. 10. Τὴν καταγωγή του ἀπὸ τὴν Ἀλβανία ἐπιβεβαιώνει ἡ ἐπιγραφή στὸ εἰλητάριο στὴν τοιχογραφία τοῦ παρεκκλησίου τῆς Ἅγιας Σκέπης τῆς Μονῆς Ἅγιου Παντελεήμονος.

καταγωγῆς του τὸν Πόντο¹⁰. Ἐχουμε τὴν γνώμη ὅτι ὁ Νικήτας καταγόταν ἀπὸ τὴν περιοχὴ τῆς Ἀλβανίας ἥ τῆς Ἡπείρου, ὅπως ὁ ἴδιος ἀναφέρει στὸν μουσερίση καὶ συγκεκριμένα ἀπὸ τοὺς Κορφούς, δηλαδὴ τὴν νῆσο Κέρκυρα, ὅπως ἦταν τότε αὐτὴ γνωστή. Οἱ πληροφορίες ποὺ ἔχουμε γιὰ τὴν ζωὴ του χάνονται στὴν ἀχλὺ τῶν αἰώνων, ἀφοῦ δὲν ὑπάρχουν ἄλλες κύριες πηγές, πέραν τοῦ μαρτυρίου του, ποὺ νὰ μᾶς πληροφοροῦν ποῦ καὶ πότε γεννήθηκε, πότε ἐγκατέλειψε τὰ ἐγκόσια καὶ ἦρθε στὸ Ἅγιον Ὁρος καὶ συγκεκριμένα στὴ Μονὴ τοῦ Ἅγιου Παντελεήμονος¹⁰. Ἐκεῖ ἐκάρη μοναχὸς καὶ ἀργότερα χειροτονήθηκε καὶ ἰερέας. Ἀγνωστο ὅμως παραμένει πότε πηγαίνει γιὰ αὐστηρότερη ἀσκηση στὴν Σκήτη τῆς Ἅγιας Ἄννης καὶ διαβιώνει στὸ κελλὶ τῆς Ἅγιας Τριάδος, ὅπως διαπιστώνεται ἀπὸ δύο ‘Ομόλογα¹¹ ποὺ ἐντοπίστηκαν στὴν

9. Τὴν γνώμη αὐτὴ διατύπωσε ὁ μακαριστὸς Μητρ. Σερρῶν καὶ Νιγρίτης Μάξιμος, ὑποστηρίζοντας ὅτι ὁ Νικήτας ἔδωσε φυεύδη στοιχεῖα ὅσον ἀφορᾶ τὸν τόπο καταγωγῆς του πρὸς ἀποφυγὴ ἀντιποίων τῶν Τούρκων στοὺς συντοπίτες του. Στὴν ἀκολουθία ποὺ συνέταξε ὁ μοναχὸς Τάκωβος ἀπὸ τὴν Νέα Σκήτη περίπου τὸ 1840-50, σύμφωνα καὶ μὲ τὴν μαρτυρία τοῦ μοναχοῦ Γερασίμου Μικραγιαννανίτου, στὸν βίο του ἀναφέρεται ὅτι κατάγεται ἀπὸ τὴν περιοχὴ τῶν Λαζῶν καὶ συγκεκριμένα τῆς Τραπεζούντας. Ἐπίσης, σὲ ἀργυρῷ λειφανοθήκη τοῦ 1875, ὅπου φυλάσσεται τιμῆμα τοῦ ἱεροῦ λειψάνου του, ἀναγράφεται ἥ ἐπιγραφή «τοῦ ἄγιου ἱερομάρτυρος Νικήτα τοῦ Λαζοῦ». Σύμφωνα, τέλος, μὲ προφορικὴ μαρτυρία, ποὺ εἴναι πολὺ διαδομένη στὴν Σκήτη τῆς Ἅγιας Ἄννης, ὅταν ἤλθε στὸ Ἅγιον Ὁρος τὸ 1929 ὁ Ἀνθιμός Ζαφειρόπουλος, πνευματικὸς τῆς Σκήτης, γνώριζε ὁ γέροντας του τὸν μοναχὸ Νικήτα τῆς καλύβης τῶν Ἀρχαγγέλων, ὁ ὁποῖος ἔφερε τὸ ὄνομα τοῦ ἄγιου Νικήτα καὶ διέσωσε τὴν μαρτυρία ὅτι καταγόταν ἀπὸ τὸν Πόντο, βλ. Μάξιμος Ξύδας Μητρ. Σερρῶν, ὁ.π., σ. 10-11, 15.

10. Οἱ ἱερομόναχος Ἄξαριας Ἅγιαννανίτης, «Ο νέος ἱερομάρτυρς Νικήτας ὁ Ἅγιαννανίτης», σ. 33-36, δέχεται ὅτι ὁ Νικήτας ἦρθε στὸ Ἅγιον Ὁρος καὶ μόνασε πρῶτα στὴν Μονὴ τοῦ Παντελεήμονος καὶ ἐπειτα πῆγε στὴ Σκήτη τῆς Ἅγιας Ἄννης. Ἀντίθετη ἄποψη ἔχει ὁ Μητρ. Μάξιμος, ὁ.π., σ. 16, ὁ ὁποῖος ὑποστηρίζει ἐσφαλμένα ὅτι πρῶτα ἤρθε στὴ Σκήτη τῆς Ἅγιας Ἄννης, ὅπου μόνασε κάτω ὑπὸ τὴν πνευματικὴ καθοδήγηση τοῦ γέροντα τῆς καλύβης τῶν Ἀρχαγγέλων καὶ στὴν συνέχεια προσῆλθε στὴν Μονὴ τοῦ Ἅγιου Παντελεήμονος, ὅταν αὐτὴ ἔχει μετατραπεῖ σὲ κοινοβιακὴ καὶ οἱ ἀνάγκες γιὰ ἐπάνδρωση ἦταν μεγάλες.

11. Η Ιερὰ Μονὴ στὴν ὁποίᾳ ἀνήκει ἔνα κελλί, ὅταν σὲ αὐτὸ πρόκειται νὰ διαμείνει κάποιος μοναχός, ἐκδίδει ἔνα παραχωρητήριο ἔγγραφο, τὸ λεγόμενο «‘Ομόλογο». Δύο τέτοια «‘Ομόλογα» ἐντόπισε ὁ Ἱερομόναχος Ἅξαριας Ἅγιαννανίτης, ὁ.π., σ. 34,

Μονή της Μεγίστης Λαύρας, πού βρίσκεται πλησίον τοῦ Κυριακοῦ τῆς Σκήτης. Τὸ μόνο ποὺ γνωρίζουμε εἶναι τὸ ὄνομά του καὶ ὁ τόπος καταγωγῆς του. Γιὰ τὴν οἰκογένειά¹² του δὲν ἔχουμε ἐπίσης κάποιες συγκεκριμένες πληροφορίες ἀπὸ τὶς πηγές. Διαφορία οὐπάρχει στοὺς συναξαριστὲς καὶ γιὰ τὴν ἀκριβῆ ἡμερομηνία τοῦ μαρτυρίου τοῦ Νικήτα, ἀφοῦ ὅρισμένοι δέχονται σωστὰ ὡς ἡμερομηνία μαρτυρίου του τὴν 4ῃ Ἀπριλίου 1808, ἐνῷ κάποιοι ἄλλοι τὴν 19ῃ Φεβρουαρίου 1809¹³ ἢ τὸ 1810¹⁴, λαμβάνοντας ὑπόψιν ὡς ἡμερομηνία τοῦ μαρτυρίου τὴν ἡμερομηνία σύνταξης τῆς ἐπιστολῆς ἀπὸ τὸν προηγούμενο τῆς Ἡλιοκάλλεως Κωνσταντῖνο¹⁵. Ἀδιαμφισβήτητη, ωστόσο, μαρτυρία γιὰ τὴν καταγωγή, τὸν τόπο καὶ τὴν χρονολογία μαρτυρίου τοῦ ἀγίου προσφέρει ἡ σλαβονικὴ ἐπιγραφὴ στὸ ἐνεπίγραφο εἰλητάριο ποὺ κρατάει ἀνεπτυγμένο ὁ Νεομάρτυρας σὲ ὀλόσωμη ἀπεικόνισή του στὸ πα-

στὸ ἀρχεῖο τῶν «Ομολόγων» τῆς Ιερᾶς Μονῆς Μεγίστης Λαύρας, τὰ ὅποια ἀναφέρονται στὸν ἄγιο Νικήτα, κάποιο τοῦ κελλίου τῆς Ἅγιας Τριάδος. Στὸ πρῶτο, μὲ ἡμερομηνία 29 Ἀπριλίου 1808, 25 ἡμέρες δηλαδὴ μετὰ τὸ μαρτύριο τοῦ ἀγίου Νικήτα, ἀναφέρεται ὅτι «δεδώκαμεν τὴν Καλύβην τοῦ ἐν ἀοιδίμοις μακαρίου Όσιομάρτυρος παπᾶ κυροῦ Νικήτα, τὴν ἐπ' ὄνόματι τιμωμένην τῆς Ἅγιας Τριάδος πρὸς τὸν πανοσιώτατον ἐν Ἱερομονάχοις παπᾶ κυροῦ Γρηγόριον», καὶ στὸ δεύτερο ὅτι τὸ κελλὶ τῆς Ἅγιας Τριάδος παραχωρεῖται «τὴν Καλύβην τοῦ μακαρίου Όσιομάρτυρος παπᾶ κυροῦ Νικήτα πρὸς τὸν ὁσιώτατον ἐν μοναχοῖς Ἐφραίμ». Ἀπὸ τὰ δύο αὐτὰ ὅμολογα καθίσταται φανερὸ ὅτι ὁ Νικήτας χαρακτηρίζεται ἀμέσως ὡς μάρτυς καὶ ὅτι τὸ κελλὶ τῆς Ἅγιας Τριάδος φέρει τιμητικῶς τὸ ὄνομα τοῦ ἀγίου.

12. Ὁ Μητρ. Μάξιμος ὑποστηρίζει ὅτι οἱ γονεῖς τοῦ Νικήτα ἦταν κρυπτοχριστιανοὶ τοῦ Πόντου, δεχόμενοι μάλιστα καὶ τὴν περιτομή, προκειμένου νὰ μὴν κινοῦν τὴν ὑποψία τῶν μουσουλμάνων. Μάξιμος Ξύδας, Μητρ. Σερρῶν, δ.π., σ. 15· Γλαβίνας, δ.π., σ. 8.

13. «Ἐν ἔτει σωτηρίωφ χιλιοστῷ ὀκτακοσιωστῷ ἐννάτῳ, Φεβρουαρίου δεκάτῃ ἐννάτῃ». Η ἡμερομηνία αὐτὴ παραδίδεται στὸ τέλος τοῦ μαρτυρίου καὶ ἀφορᾷ στὴν ἡμέρα συγγραφῆς τοῦ χειρογράφου ἀπὸ τὸν προηγούμενο τῆς Ἡλιοκάλλης Κωνσταντῖνο.

14. Τὴν χρονολογία αὐτὴ δέχονται λανθασμένα ὁ Γεράσιμος Μικραγιαννανίτης καὶ ὁ Ἀνθιμος Ἀγιαννανίτης, ἀφοῦ, ὅπως διαπιστώνεται ἀπὸ τὰ δύο Ομόλογα, τὸ κελλὶ ὃπου μόναξε εἶχε παραχωρηθεῖ ἀμέσως μετὰ τὸ μαρτύριο του σὲ ἄλλο μοναχό, βλ. Ἀζαρίας Ἀγιαννανίτης, δ.π., σ. 35.

15. Ὁ Δημιοσθένης Μέλφος στὴ δημοσίευση ποὺ ἔκανε τὸ 1940 ὑποστήσει ὅτι συντάκτης τοῦ μαρτυρίου τοῦ ἀγίου Νικήτα ἦταν ὁ Νικόλαος Σεϊανός, «Νικόλαος Σεϊανός, καὶ τέκνον γνήσιον τῆς ἀνατολικῆς ἐκκλησίας μαρτυρῶ», φ 53¹⁶.

οεκκλήσιο τῆς Ἅγιας Σκέπης τῆς Μονῆς Ἅγιου Παντελεήμονος Ἅγιου Ὁρούς (εἰκ. 2).

Τὸ βράδυ τῆς Μεγάλης Δευτέρας στὶς 30 Μαρτίου τοῦ 1808, ὁ Νικήτας ἔρχεται ἀπὸ τὸ ἀγιώνυμο Ὁρος στὴν πόλη τῶν Σερρῶν καὶ πηγαίνει στὴν Παναγία τὴν Ἡλιοκάλλη. Ὁταν προσέρχεται στὸ καθολικὸ γιὰ τὴν ἀκολουθία τοῦ Νυμφίου ὁ προηγούμενος συναντᾶ τὸν Νικήτα καὶ τὸν ὁδηγεῖ στὸ Ἱερό Βῆμα, ὅπου τὸν ωρᾶτα ἀπὸ ποῦ εἶναι. Ὁ Νικήτας λέει ὅτι εἶναι ἀπὸ τῆς «Ἄρβανιτιδς τὰ μέρη» καὶ ἥρθε στὴν Λιόκαλλη γιὰ νὰ παραστεῖ στὴν ἀκολουθία τοῦ Νυμφίου καὶ τὴν ἐπομένη ἡμέρα θὰ πάει στὴν Δράμα προκειμένου νὰ συναντήσει ἔναν ἀδελφό του. Ὁ προηγούμενος τὸν ωρᾶτα ἀν εἶναι Ἱερέας ἢ Ἱερομόναχος καὶ ποιό εἶναι τὸ ὄνομά του καὶ ἐκεῖνος ἀπαντᾶ πὼς εἶναι Ἱερομόναχος καὶ ὀνομάζεται Νικήτας καὶ ἀπόφασή του εἶναι νὰ δώσει τὸ αἷμα του γιὰ τὴν ἀγάπη τοῦ γλυκυτάτου του Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ἡ σταθερὴ αὐτὴ ἀπόφαση τοῦ Νικήτα προέρχεται ἀπὸ τὴν βαθειὰ καὶ ἀκλόνητη πίστη του στὸν Χριστό, ἡ ὅποια εἶχε ὡς ἀποτέλεσμα ἀφ' ἐνὸς τὴν περιφρόνηση τοῦ μαρτυρίου του καὶ τὴν προσδοκία τῆς αἰωνίου ζωῆς ὡς ἔκφρασης τοῦ ἀναιμακτοῦ μαρτυρίου καὶ ἀφ' ἐτέρου τὴν ἐξάλειψη κατ' αὐτὸν τὸν τρόπο τῆς περιτομῆς. Ἀφοῦ ἐξομολογήθηκε στὸν προηγούμενο Κωνσταντῖνο, τὸ πρῶτη τῆς ἐπομένης ἡμέρας κοινώνησε τῶν Ἀχράντων μυστηρίων, ἔτοι ὡστε νὰ εἶναι ἔτοιμος γιὰ τὸ μαρτύριο. Ζήτησε μάλιστα ἀπὸ αὐτὸν νὰ τελέσουν καὶ Ἱερὰ παράκληση γιὰ τὴν πνευματικὴ ἐνίσχυσή του καὶ ἀναχώρησε ἀπὸ τὴν Ἡλιοκάλλη, ἀκολουθώντας τὸν δρόμο πρὸς τὸν κατεστραμμένο ναὸ τοῦ Ἅγιου Γεωργίου καὶ τὸ τζαμί τοῦ Ἀχμέτ Πασᾶ, τὸ ὅποιο βρισκόταν ἔξω ἀπὸ τὰ ἀνατολικὰ τείχη τῆς πόλεως.

Σὲ αὐτὸ τὸ τζαμί διέμενε ἔνας μουδερίσης, ποὺ διακρινόταν γιὰ τὴν εὐλάβειά του καὶ ἡ γνώμη του ἦταν σεβαστὴ ἀπ' ὅλους τους ὅμοθρόσκους του. Μεταξὺ τῶν μαθητῶν του ἦταν καὶ ἔνας νέος, ποὺ ἦταν χωλὸς καὶ στὰ δυό του πόδια. Ὁ Νικήτας τὸν πλησίασε καὶ τοῦ πρότεινε ἔναν μοναδικὸ τρόπο θεραπείας, ποὺ δὲν ἦταν ἄλλος ἀπὸ τὸ νὰ πιστέψει στὸν Χριστό, τὸν μόνον ἀληθινὸ Θεό, διαβεβαιώνοντάς τον πῶς ἀμέσως θὰ γίνει καλὰ καὶ δὲν θὰ κουτσάινει. Ὁ νεαρὸς ὁθωμανὸς μαθητὴς ἀμέσως πῆγε στὸν δάσκαλό του, ὅπου τοῦ ἀφηγήθηκε ὅλα ὅσα τοῦ εἶχε πεῖ ὁ Νικήτας. Τότε

δι μουδερίσης ξήτησε νὰ παρουσιαστεῖ μπροστά του ὁ Νικήτας καὶ τὸν ϕώτησε ἀπὸ ποὺ εἶναι καὶ γιατί ἔλεγε αὐτὰ τὰ λόγια στὸν μαθητὴ του. Ὁ Νικήτας τοῦ ἀπάντησε ὅτι «ἔιμαι ἀπὸ τοὺς κορφοὺς καὶ ἐβγήκα ἐπὶ ταυτοῦ καὶ περιπατῶ διὰ νὰ κηρύξω τὴν πίστην τοῦ Χριστοῦ, ἐπειδὴ αὐτὴ μόνη εἶναι ἡ ἀληθῆς πίστις καὶ εἰς αὐτὴν ὅποιος πιστεύσει ἐκεῖνος ὅχι μόνον σώζεται καὶ πηγαίνει μετὰ θάνατον εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν, ἀλλὰ καὶ ἐδῶ ἀπολαμβάνει κάθε χάριν ἀπὸ τὸν Χριστόν». Τὴν ὄμοιογίαν αὐτὴ τοῦ Νικήτα ποὺ συναντοῦμε στὸ σημεῖο αὐτὸν ὅτι κατάγεται ἀπὸ τοὺς «Κορφούς», δηλαδὴ τὴν Κέρκυρα, ὅσο καὶ στὴν ἀρχὴ τοῦ μαρτυρίου πρὸς τὸν προηγούμενο Κωνσταντίνο ὅτι κατάγεται ἀπὸ τῆς «Ἀρβανιτιᾶς τὰ μέρη», θὰ πρέπει νὰ τὶς λάβουμε σοβαρὰ ὑπ’ ὄψιν καὶ νὰ δεχθοῦμε ὅτι πράγματι ἡ καταγωγὴ του εἶναι ἀπὸ τὴν εὐρύτερη περιοχὴ τῆς Ἡπείρου, καὶ ὅχι ἀπὸ τὴν Τραπεζούντα, ὅπως τὸν θέλει ἡ ἀγιορειτικὴ παράδοση καὶ ἡ ὅποια πιθανὸν νὰ τὸν συγχέει μὲ τὸν ἄλλον Νικήτα, ποὺ μόνασε λίγα χρόνια ἀργότερα στὸ κελλὶ

τῶν Ἀρχαγγέλων.» Επειτα ἀπὸ τὴν ὄμοιογία πίστεως τοῦ Νικήτα πρὸς τὸν Τούρκο δάσκαλο, αὐτὸς διέταξε νὰ τὸν ὀδηγήσουν δέσμιο στὸν βοεβόδα τῶν Σερρῶν, τὸν Ἰσούχ μπέη, ὃ ὅποιος διέταξε νὰ τὸν κλείσουν στὴν φυλακὴ καὶ ἐνημέρωσε τὸν νομοδιδάσκαλο Σεκσαλὶ γιὰ τὰ ὅσα ἔλεγε ὁ Νικήτας.

Τὴν ἐπόμενη ἡμέρα, Μεγάλη Πέμπτη 2 Ἀπριλίου, ὁ Σεκσαλὶς τὸν ϕωτάει γιὰ ποιό λόγο διδάσκει τοὺς Τούρκους νὰ ἀφήσουν τὴν πίστη τους καὶ νὰ πιστέψουν στὸν Χριστὸ καὶ ὃν παρακινήθηκε ἀπὸ κάποιους γιὰ τὴν πράξη του αὐτῆς. Ὁ Νικήτας ἀπάντησε ὅτι ἡ χάρις τοῦ Χριστοῦ καὶ ὁ ζῆλος τῆς ἀληθινῆς πίστης ἦταν ποὺ τὸν ὕθησαν νὰ κηρύξει στὸν χωλὸ μαθητὴ καὶ τώρα καὶ σὲ αὐτὸὺς ποὺ τὸν δικάζουν, προτρέποντάς τους μάλιστα νὰ ἀφήσουν τὴν πλανεμένη πίστη τους καὶ νὰ πιστέψουν στὸν Χριστό, ποὺ εἶναι ὁ μόνος ἀληθινὸς Θεός. Ὁ Σεκσαλὶς ἀνέφερε ὅλα ὅσα ἐλέχθησαν ἀπὸ τὸν Νικήτα στὸν Ἰσούχ μπέη καὶ αὐτὸς ἔδωσε ἐντολὴ νὰ τὸν κλείσουν στὴ φυλακή, ὅπου ἔμεινε ἀπὸ τὴ Μεγάλη Πέμπτη μέχρι τὸ Μεγάλο Σάββατο.

Τὸ Μεγάλο Σάββατο ὁ Νικήτας ξήτησε νὰ δεῖ τὸν Ἰσούχ μπέη καὶ αὐτὸς ἔδωσε ἐντολὴ νὰ τὸν φέρουν μπροστά του, ἐλπίζοντας πὼς θὰ εἶχε μεταμελήσει γιὰ τὰ λεγόμενά του. Ἄλλὰ ἀντίθετα, ὁ Νικήτας, μὲ ἀπαράμιλο θάρρος, τοῦ λέει: «τί μὲ κρατεῖς μάταια μέσα στὴ φυλακὴ καὶ χάνωμεν τὸν καιρόν; ἐσὺ τὴν γνώμην μου τὴν κατάλαβες, λοιπὸν κάμε ἔνα ἀπὸ τὰ δύο αὐτά, ἡ θανάτωσέ με ἢ ἐλευθέρωσέ με διὰ νὰ πηγαίνω καὶ ἐγὼ νὰ συνεορτάσω αὔριο μὲ τοὺς λοιποὺς ἀδελφούς μου χριστιανοὺς τὴν μεγάλη ἑορτὴ τῆς ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ». Ὁ Ἰσούχ μπέης, δόγισμένος μὲ τὴν ἀπάντηση ποὺ τοῦ ἔδωσε ὁ Νικήτας, ξήτησε ἀπὸ τοὺς δεσμοφύλακες νὰ τὸν σύρουν καὶ πάλι στὴν φυλακή, ὅπου συνέχισαν τὶς σωματικὲς καὶ ἡθικὲς πιέσεις. «Οπως βεβαίωσε ἔνας χριστιανὸς ἄνθρωπος ποὺ εἶχε πρόσβαση στὴν αὐλὴ τοῦ Ἰσούχ μπέη καὶ ἔνας φίλος του Ἀλβανὸς μπουλούκμπασης¹⁶, ὁ Νικήτας εἶχε ὑποστεῖ πολλὰ βασανιστήρια. Τοῦ ἔβαλαν σιδερένιο στεφάνι στὸ κεφάλι, τοῦ τρύπησαν τὰ νύχια μὲ αἰχμηρὲς ἀκίδες, τὸν κρέμασαν ἀνάποδα καὶ τοῦ ἔκαψαν τὰ ἀπόκρυφα μέλη.

16. Μπουλούκμπασης: τουρκικὸ σρατιωτικὸ ἀξίωμα.

“Ολα αὐτὰ τὰ μαρτύρια τὰ ὑπέμεινε καρτερικὰ καὶ μὲ ἀνδρεία.

Τὸ βράδυ τοῦ Μεγάλου Σαββάτου ὁ Ἰσούχ μπέης ἔδωσε διαταγὴν νὰ θανατωθεῖ ὁ Νικήτας. Οἱ δεσμοφύλακες τὸν ἔσυραν χτυπώντας τὸν συνεχῶς στὸν τόπο τοῦ μαρτυρίου, ποὺ ἦταν γνωστὸς μὲ τὸ ὄνομα Τζεχιάρ παζάρ¹⁷. Ἐβαλαν τὴν θηλιὰ στὸ λαιμό του καὶ ὁ Νικήτας ἀφῆσε τὸ πνεῦμα του, δίνοντας τὴν ζωὴ του τὸ βράδυ τοῦ Μεγάλου Σαββάτου 4 Ἀπριλίου τοῦ 1808. Κοντὰ στὸν τόπο τοῦ μαρτυρίου βρισκόταν ὁ ναὸς τοῦ Ἀρχιστρατήγου Μιχαήλ, λίγο ἔξω ἀπὸ τὸ δυτικὸ τεῖχος τῶν Σερρῶν, ἐκεῖ ὅπου σήμερα βρίσκεται ὁ Μητροπολιτικὸς Ναὸς τῶν Παμμεγίστων Ταξιαρχῶν. Τὴν νύχτα τοῦ μαρτυρίου ὁ διάκονος τοῦ Ναοῦ τοῦ Ἀρχιστρατήγου Μιχαήλ, βγῆκε ἀπὸ τὸ κελλὶ ποὺ ἔμενε δίπλα στὸν ναὸ καὶ εἶδε ἓνα δυνατὸ φῶς νὰ λάμπει στὴ γύρω περιοχή.

Τὸ σῶμα τοῦ ἰερομάρτυρος Νικήτα ἔμεινε κρεμασμένο τρεῖς ἡμέρες, μέχρι τὴν Τρίτη της Διακαινησίμου, χωρὶς νὰ ἀλλοιωθοῦν τὰ χαρακτηριστικὰ τοῦ προσώπου του ἥ νὰ ἀναδίδει δυσάρεστη ὀσμή. Μόνο ἦταν λίγο ὡχρό. Τὸ πρόσωπό του ἦταν στραμμένο

πρὸς τὴν ἀνατολὴ καὶ τὸ σῶμα του γυμνό, ἐπειδὴ οἱ δεσμοφύλακες, ὅταν τὸν κρέμασαν τὸν ἀπογύμνωσαν. Τὸ πρώι τῆς Τρίτης τῆς Διακαινησίμου, ἀπὸ τὸ μεγάλο δάχτυλο τοῦ ποδιοῦ τοῦ Νικήτα ἀρχισε νὰ τρέχει αἴμα ἀπὸ μία πληγὴ ποὺ εἶχε καὶ πότιζε τὸν τόπο ὅπου μαρτύρησε. Πολλοὶ ἦταν οἱ χριστιανοὶ ποὺ προσέρχονταν ἐκεῖ εὐλαβικά, προκειμένου νὰ συλλέξουν τὸ ἐμποτισμένο μὲ τὸ αἴμα τοῦ μάρτυρα χῶμα, πρὸς χάριν εὐλογίας. Τὸ βράδυ τῆς ἴδιας ἡμέρας, μετὰ τὴν δύση τοῦ ἥλιου, ὁ μπέης ἔδωσε ἀδεια στὸν χριστιανὸν νὰ κατεβάσουν τὸ ἀψυχο σῶμα τοῦ Νικήτα καὶ νὰ τὸ θάψουν μὲ εὐλάβεια. Τὸ ἔθαψαν πίσω ἀπὸ τὸ ίερὸ τοῦ Ναοῦ τοῦ Ἅγιου Νικολάου¹⁸, ὁ διποῖος βρισκόταν κοντὰ στὸ νοσοκομεῖο.

Αὐτὸς ἦταν τὸ τέλος τοῦ Ἅγιου ἰερομάρτυρος Νικήτα τοῦ Νέου, ποὺ μαρτύρησε στὴν πόλη τῶν Σερρῶν τὸ Μεγάλο Σάββατο 4 Ἀπριλίου τοῦ 1808 καὶ προβάλλει ἐνώπιόν μας ὡς ὁ ἔνθερμος πρεσβευτὴς ὃλων μας πρὸς τὸν Κύριο καὶ ὡς τὸ ἀξεπέραστο πρότυπο τοῦ κατὰ Χριστὸν ἀγωνιζομένου ἀνθρώπου, ποὺ ἐπισφραγίζει μὲ τὴν θυσία του τὴν ἀγάπη του γιὰ τὸν Χριστό.

17. Εἶναι γνωστὸ ὅτι ὡς τόπος μαρτυρίου ἐπιλέγεται συνήθως κάποιο κεντρικὸ μέρος τῆς ἀγορᾶς, προκειμένου νὰ παραδειγματιστοῦν οἱ χριστιανοὶ ἀπὸ τὴν τύχη τοῦ μάρτυρος. Κατὰ τὸν Νικόδημο τὸν Ἀγιορείτη «οἱ νέοι οὗτοι μάρτυρες εἶναι δόξα μὲν, καὶ καύχημα τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας, ἔλεγχος δὲ τῶν κακοδόξων», Νικόδημος Ἀγιορείτης, Νέον Μαρτυρολόγιον, σ. 12.

18. Στὶς ἀρχές τοῦ 19ου αἰώνα στὴν πόλη τῶν Σερρῶν μαρτυρεῖται ἡ ὑπαρξη πέντε ναῶν ἀφιερωμένων στὸν ἄγιο Νικόλαο. Ένας βρισκόταν κοντὰ στὸν Ναὸ τῆς Ἅγιας Φωτεινῆς, ἔνας δεύτερος ἔξω ἀπὸ τὸ δυτικὸ τεῖχος, γνωστὸς μὲ τὴν ἐπωνυμία «ὁρφανοτρόφος», ὁ τρίτος τῶν «μποσταντζήδων» στὴν περιοχὴ τῶν λαχανοκήπων, τέταρτος εἶναι ὁ Ναὸς τοῦ Ἅγιου Νικολάου στὴν Ἀκρόπολη καὶ πέμπτος ὁ Ναὸς τοῦ Ἅγιου Νικολάου κοντὰ στὸ παλιὸ νοσοκομεῖο, ποὺ κτίσθηκε τὸ 1795. Αὐτὸς ὁ Ναὸς μπορεῖ ἵσως νὰ ταυτισθεῖ μὲ τὸν Ναὸ τοῦ Ἅγιου Νικολάου ποὺ ἀναφέρεται στὸ μαρτύριο καὶ ποὺ βρίσκεται πολὺ κοντὰ στὸ παλαιὸ νοσοκομεῖο καὶ κοντὰ στὸ Ναὸ τοῦ Ἀρχιστρατήγου Μιχαήλ. Σήμερα ἀπὸ τὸν Ναοὺς αὐτοὺς δὲν σώζεται κανένας, παρὰ μόνο ὁ βυζαντινὸς Ναὸς τοῦ Ἅγιου Νικολάου Ἀκροπόλεως, ποὺ ἀναστηλώθηκε ἀπὸ τὸ 1935 μέχρι τὸ 1948. Γιὰ τοὺς ναοὺς αὐτούς, βλ. Παπανυριάκου, Ναοὶ τῆς πόλης τῶν Σερρῶν καταστραφέντες καὶ μή ἐπανεγερθέντες, σ. 9-47, ἰδιαίτερα σ. 17-18.

**“ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ
ΚΑΙ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ
ΜΑΡΤΥΡΙΑ”**

**ΣΥΝΟΔΙΚΟΝ ΓΡΑΦΕΙΟΝ
ΠΡΟΣΚΥΝΗΜΑΤΙΚΩΝ ΠΕΡΙΗΓΗΣΕΩΝ**

‘Η ἐποχὴ μας εἶναι ἐποχὴ τῆς Κινητικότητας. Οἱ ἄνθρωποι μετακινοῦνται ἀπὸ τόπο σὲ τόπο, εἴτε ἀτομικὰ εἴτε ὅμαδικά. Πρόκειται γιὰ τὸ φαινόμενο τῆς περιηγήσεως ἢ τοῦ Τουρισμοῦ, δπως συνήθως στὶς ἡμέρες μας λέμε. Εἶναι ἔνα φαινόμενο μὲ παγκόσμιες διαστάσεις ποὺ ἐπηρεάζει ἑκατομμύρια ἄνθρωπους.

‘Η χώρα μας βρίσκεται στὸ ἐπίκεντρο τοῦ σύγχρονου αὐτοῦ «νομαδισμοῦ». “Οπως γνωρίζουμε, κάθε χρόνο ἐπισκέπτονται τὴν Ἑλλάδα πλέον τῶν 20.000.000 περίπου ξένων περιηγητῶν ἢ τουριστῶν. Χιλιάδες ἐπίσης Ἑλληνες ταξιδεύουν εἴτε στὸ Ἔσωτερικὸ εἴτε στὸ Ἐξωτερικό.

‘Ἐνας ἐπίσης μεγάλος ἀριθμὸς Ἑλλήνων ἀπασχολοῦνται μὲ τὰ λεγόμενα «Τουριστικὰ Ἐπαγγέλματα» καὶ ὀλόκληρος ὁ ἔλληνικὸς πληθυσμὸς δέχεται τὶς ἐπιπτώσεις καὶ ἐπιδράσεις τοῦ φαινόμενου, δταν ληφθεῖ ὑπ’ ὄψη ὅτι σὲ ἔνα ἢ τὸ πολὺ δύο Ἑλληνες ἀντιστοιχεῖ ἔνας ξένος, ίδιως τὴν περίοδο τοῦ καλοκαιριοῦ.

‘Ο Τουρισμός, σὰν φαινόμενο τῆς σύγχρονης ἐποχῆς θέτει πολλὰ προβλήματα, ἀλλὰ δημιουργεῖ καὶ δυνατότητες τῆς χριστιανικῆς παρουσίας καὶ δρθιδόξου μαρτυρίας. Ἀξίζει λοιπὸν τὸν κόπο ν’ ἀσχοληθοῦμε καὶ μὲ τὸ σύγχρονο αὐτὸ φαινόμενο, ποὺ ἐπηρεάζει καὶ τὴν προσωπικὴ ἀλλὰ καὶ τὴν ἐθνικὴ καὶ θρησκευτικὴ καὶ πολιτιστικὴ μας ζωὴ καὶ δράση.

‘Η σύγχρονη ζωὴ χαρακτηρίζεται ἀπὸ μὰ ἄνευ προηγουμένου κινητικότητα τῶν ἄνθρωπων. Οἱ ἄνθρωποι τῆς ἐποχῆς μας κινοῦνται χάρις στὰ ἄφθονα μεταφορικὰ μέσα, καὶ μετακινοῦνται συνεχῶς.

Κινοῦνται καθημερινὰ γιὰ νὰ πᾶνε στὴν ἐργασία τους γιὰ νὰ κάνουν τὰ ψώνια τους, γιὰ νὰ λύσουν ζητήματά τους στὶς Δημόσιες Υπηρεσίες· γιὰ θέματα ὑγείας στὰ Νοσοκομεῖα· γιὰ ψυχαγωγία στὶς ἄλλες χῶρες, γιὰ νὰ γνωρίσουν ἄλλους πολιτισμούς, συνήθειες, ἔθιμα, ίστορία, κινοῦνται σὲ Κέντρα καὶ Αἴθουσες Θεαμάτων κ.λπ.

Οἱ σύγχρονοι ἄνθρωποι μετακινοῦνται ἐπίσης κάθε Σαββατοκύριακο, στὶς ἀργίες τῶν μεγάλων ἑορτῶν (Χριστούγεννα, Πάσχα, Πεντηκοστή), στὶς ἐτήσιες θερινὲς διακοπὲς κ.λπ.

Οἱ ἄνθρωποι σήμερα ταξιδεύουν στὶς ἄλλες χῶρες γιὰ ἐργασία, γιὰ σπουδές, γιὰ ψυχαγωγία.

‘Ο περιηγητὴς ίδιως εἶναι ἔνας κοσμοπολίτικος οἰκουμενικὸς τύπος ἀνθρώπου. Τὸ σπουδαῖο δὲ εἶναι, ὅτι ἡ παρουσία του σ’ ὅλα τὰ μήκη καὶ πλάτη τῆς Υδρογείου ἔχει δημιουργήσει μὰ ἀντίστοιχη ἀτμόσφαιρα. ‘Ο δποιοσδήποτε ἄνθρωπος, γνωρίζοντας μὰ τουλάχιστον ξένη γλῶσσα, μπορεῖ νὰ ταξιδεύσει σ’ ὀλόκληρο τὸν κόσμο, συναντώντας παντοῦ τὸ ἴδιο κοσμοπολίτικο καὶ οἰκουμενικὸ περιβάλλον καὶ νιώθοντας σὰν στὸ σπίτι του. ‘Ετοι γίνεται κάθε μέρα πιὸ βέβαιο ὅτι ὁ πλανήτης μας ἔχει γίνει μία μικρὴ γειτονιά. Ποιο ὅμως εἶναι τὸ νόημα τοῦ «σημείου» αὐτοῦ;

Τοῦ

Άρχιμ. Σπυρίδωνος Κατραμάδον,
Γραμματέως τοῦ Συνοδικοῦ
Γραφείου Προσκυνηματικῶν
Περιηγήσεων τῆς Ιερᾶς Συνόδου
τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

Τις προ-άστικες γενεές της ἀνθρωπότητας χαρακτήριζε ἡ ἐν-ριζωση καὶ ἡ στατικότητα. Οἱ παλαιότεροι ἀνθρωποι ἥσαν περισσότερο ριζωμένοι στὸν τόπο τους καὶ δεμένοι μὲ τὴν ἴδιαιτερη πατρίδα τους.

Μερικοί μάλιστα λαοί, ὅπως οἱ Κινέζοι, εἶχαν κτίσει καὶ ψηλὰ τείχη (τὸ Σινικὸ Τεῖχος, γιὰ νὰ μὴν ἐπικοινωνοῦν μὲ ἄλλους λαούς. Ἡ ἀπομόνωση αὐτή, ὅπως ἦταν ἐπόμενο, δημιουργοῦσε μία καχυποψία πρὸς τοὺς ἄλλους καὶ μία ἐχθρότητα. Γι' αὐτὸ καὶ οἱ συγκρούσεις μεταξὺ τῶν γειτονικῶν κυρίως λαῶν ἥσαν συνεχεῖς.

Ἡ κινητικότητα τῆς τελευταίας πεντηκονταετίας, καὶ ἴδιαιτερα τῆς ἐποχῆς μας, καὶ ἡ ἐπικοινωνία μεταξὺ τῶν λαῶν ἐξουδετερώσει σὲ μεγάλο βαθμὸ τὴν καχυποψία, τὴν ἐχθρότητα καὶ τὶς πολεμικὲς συγκρούσεις, ἔφερε κοντύτερα τοὺς ἀνθρώπους, δημιούργησε ὅμως νέες μορφὲς ἐντάσεως τῶν λαῶν μὲ τὸ φαινόμενο τῆς μεταναστεύσεως κ.λπ.

Εἶναι ὅμως γεγονὸς ὅτι ἡ σύγχρονη πολυκινητικότητα συμβάλλει στὴ συνδιαλλαγὴ μεταξὺ τῶν λαῶν καὶ ἀπεργάζεται τὸ πέρασμα τῆς ἀνθρωπότητας στὴ φάση τῆς ὑπερεθνικότητας, στὴν ἐποχὴ τῆς Οἰκουμενικότητος καὶ στὴν Παγκοσμιοποίηση.

Ἡ σημερινὴ πολικινητικότητα καὶ ἡ ἐπικοινωνία, μὲ ἄλλα λόγια, ἀναφέρονται στὸ Σχέδιο τοῦ Θεοῦ γιὰ τὴ δημιουργία μᾶς παγκόσμιας κοινότητας. Τὰ προβλήματα ὅλων τῶν λαῶν ξεπερνοῦν πιὰ τὰ σύνορά τους καὶ τοὺς ὑποχρεώνουν σὲ μία διεθνῆ καὶ παγκόσμια συνεργασία.

Ο ὑπερπληθυσμός, ἡ ἄνιση κατανομὴ τῶν ἀγαθῶν καὶ τῶν διαφόρων προϊόντων, οἱ συνέπειες τοῦ φυσικοῦ κακοῦ (λοιμοί, λιμοί, σεισμοί, κ.λπ.) καθὼς καὶ τοῦ ἡθικοῦ κακοῦ (βία, ἐγκληματικότητα) ὁδηγοῦν τοὺς λαούς στὴ δημιουργία μεγάλων συνασπισμῶν καὶ παγκόσμιων δργανισμῶν.

Κάτω ἀπὸ τὸ πρῶτον αὐτὸ ἡ κινητικότητα καὶ ἐπικοινωνία τῶν λαῶν μοιάζει μὲ ἓνα κάρβουνο ποὺ ἄναψε ὁ Θεὸς καὶ ἔθεσε σὲ κίνηση τὴν ἀτμομηχανὴ τῆς ἀνθρωπότητας μὲ σκοπὸ νὰ ὀδηγήσει τοὺς ἀνθρώπους στὴν παγκόσμιο κοινωνία.

Βέβαια, ἡ κοινότητα αὐτὴ δὲν θὰ εἶναι ἡ Βασιλεία τῶν Οὐρανῶν. Ἡ «καινὴ Ιερουσαλήμ» δὲν εἶναι βέβαια ἡ πραγματικότητα τοῦ κόσμου τούτου. Ἡ παγκόσμια κοινότητα θὰ εἶναι ἡ Βασιλεία τοῦ Θεοῦ ἐπὶ

τῆς γῆς γιὰ τὴν ἐπικράτηση τῆς ὅποιας προσεύχονται οἱ Χριστιανοὶ ἀπὸ τὸν καιρὸ τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ.

Ἡ παγκόσμια κοινότητα εἶναι ἡ μεγάλη ἐκείνη χρονικὴ περίοδος τῆς ίστορίας τῆς ἀνθρωπότητας γιὰ τὴν ὅποια μιλάει ἡ Ἀποκάλυψη (κεφ. Κ'). Ἡ χιλιετής βασιλεία τοῦ Χριστοῦ, γιὰ τὴν ὅποια κάνει λόγο ἡ Ἀποκάλυψη εἶναι μία μακροχρόνια ίστορικὴ περίοδος τῆς ἀνθρωπότητας. Κατὰ τὴν περίοδο αὐτὴ θὰ ὀλοκληρωθεῖ ὁ θρίαμβος τοῦ Χριστιανισμοῦ μὲ τὴν παγκόσμια διάδοση τοῦ Εὐαγγελίου καὶ μὲ τὴν καθολικὴ ἐπικράτηση τῆς χριστιανικῆς ἀγάπης.

Βρισκόμαστε σίγουρα στὰ πρόθυρα τῆς παγκόσμιας κοινότητος παρὰ τὶς ἀνατινάξεις ποὺ κάνει ὁ διάβολος στὰ γεφύρια τῆς ίστορικῆς πορείας τῆς ἀνθρωπότητας σὲ σχέση μὲ τὴν κοινὴ συμβίωση τῶν ἀνθρώπων ἐπὶ τῆς γῆς, ἡ παγκόσμια αὐτὴ προσπάθεια θὰ ὀλοκληρωθεῖ μὲ τὴν ἰδρυση τῆς παγκόσμιας κοινότητος τῶν ἀνθρώπων.

Τὰ Θετικὰ καὶ τὰ Ἀρνητικὰ στοιχεῖα

a) **Τὰ θετικὰ στοιχεῖα:** ‘Ο Τουρισμὸς ἀναπτύχθηκε ὅχι μόνο διότι μὲ τὰ σύγχρονα μέσα μεταφορᾶς (αὐτοκίνητο, ἀεροπλάνο) διευκολύνθηκε ἡ μετακίνηση τῶν ἀνθρώπων. Ἡ βασικὴ προϋπόθεση ἀναπτύξεως τοῦ τουρισμοῦ εἶναι καὶ ἡ κατάκτηση τοῦ ἐλεύθερου χρόνου. Κανονικές ἄδειες, οἱ ἐτήσιες διακοπὲς ἀπὸ τὴν ἐργασία, εἶχαν καὶ συνεχίζουν νὰ ἔχουν σὰν φυσικὴ συνέπεια καὶ τὴ δυνατότητα τῆς κινητικότητας τῶν συγχρόνων ἀνθρώπων, τὸν τουρισμό. ’Ετσι μποροῦμε νὰ ποῦμε ὅτι ὁ τουρισμὸς εἶναι ἀναπόσπαστο μέρος τοῦ δικαιώματος τοῦ ἐλεύθερου χρόνου τῶν συγχρόνων ἀνθρώπων.

Μέσα στὰ πλαίσια πάλι τοῦ ἐλεύθερου χρόνου, ὁ Τουρισμὸς ἡ καλύτερα οἱ περιηγήσεις ποικίλου χαρακτῆρα, εἶναι μία εὐκαιρία γιὰ τὴν ἐργαζόμενο ἀνθρωποτηταν, νὰ ἀνανεώσει τὶς σωματικὲς καὶ πνευματικές του δυνάμεις, νὰ δώσει νόημα καὶ σκοπὸ στὸν ὀλοένα καὶ αὐξανόμενο ἐλεύθερο χρόνο του.

Ἡ διακοπὴ ἀπὸ τὴν ἐργασία, ἡ ἀλλαγὴ τρόπου ζωῆς εἶναι μία εὐκαιρία γιὰ τὸν ἐργαζόμενο ἀνθρωποτηταν νὰ ἀνανεώσει τὶς σωματικὲς καὶ πνευματικές του δυνάμεις, νὰ δώσει νόημα καὶ σκοπὸ στὸν ὀλοένα καὶ αὐξανόμενο ἐλεύθερο χρόνο του.

Ἡ μετακίνηση τῶν συγχρόνων ἀνθρώπων ἀπὸ χώρα σὲ χώρα ἄνοιξε νέες προοπτικὲς γιὰ τὴ γνωριμία καὶ ἐπικοινωνία μεταξὺ τῶν λαῶν. Ὁ Τουρισμὸς

κατήργησε τὰ σύνορα καὶ δημιουργεῖ ὄλοένα καὶ πιὸ στενοὺς δεσμοὺς μεταξὺ τῶν διαφόρων λαῶν.

Ἐτσι λαοὶ ποὺ ἄλλοτε θεωροῦνταν «ἐχθροί» καὶ χωρίζονταν μὲ τείχη ἀντιπάθειας καὶ φυλετικοῦ μίσους, τώρα ἐπικοινωνοῦν ἐλεύθερα, ἀλληλογνωρίζονται καὶ δημιουργοῦν φιλικὲς σχέσεις μεταξύ τους.

Ἡ ἐπικοινωνία αὐτὴ συμβάλλει ὅπωσδήποτε στὴν ἔδραιόν της διεθνοῦς καὶ παγκόσμιας εἰρήνης. Ἡ γνωριμία μεταξύ τῶν λαῶν διευκολύνει ἀσφαλῶς τὴν μείωση τῆς ἔχθρας καὶ τῆς ἐντάσεως καὶ διευκολύνει τὴν δημιουργία φιλικῶν σχέσεων, ποὺ μπορεῖ νὰ γίνονται ὄλοένα καὶ πιὸ εἰλικρινεῖς.

Ο Τουρισμὸς καὶ γενικότερα οἱ ἐναλλακτικὲς μορφές του εἶναι ἐπίσης πηγὴ οἰκονομικῆς ὡφέλειας γιὰ τὰ διάφορα ιράτη. Τὸ ἔνοι συνάλλαγμα, ὅπου αὐτὸ πλέον ὑπάρχει καὶ ποὺ φέρνει ὁ τουρισμὸς στὴν Ἐλλάδα εἶναι κάθε χρόνο καὶ περισσότερο. Οἱ κάτοικοι τῶν τουριστικῶν τόπων ἢ τῶν προσκυνημάτων (νησιῶν, ἀρχαίων πόλεων, ιερῶν Μονῶν, Προσκυνημάτων κ.λπ.) ἔχουν σημαντικὰ αὐξήσει τὰ οἰκονομικά τους, ἐξ αἰτίας τῆς τουριστικῆς κινήσεως.

β) Ἀρνητικὰ στοιχεῖα: Η μετακίνηση ὅμως τόσων χιλιάδων ἢ καλύτερα ἑκατομμυρίων συνανθρώπων μας δὲν μπορεῖ παρὰ νὰ παρουσιάζει καὶ μειονεκτήματα. "Ολοι μιλοῦν γι' αὐτά.

Ἡ εἰσοδος καὶ στὴ Χώρα μας ἑκατομμυρίων ἀνθρώπων διαφόρων λαῶν, διαφόρων θρησκευμάτων καὶ ποικίλων ἥθων καὶ ἐθίμων δημιουργεῖ τὸν κίνδυνο τῆς ἀλλοιώσεως, τῆς πολιτιστικῆς, ἐθνικῆς καὶ θρησκευτικῆς ταυτότητας τοῦ λαοῦ μας.

Θὰ μπορούσαμε νὰ ποῦμε ὅτι ὁ τουρισμὸς δημιουργεῖ μιὰ φανερὴ καὶ χειροπιαστὴ πρόκληση στὸ ἔλληνορθόδοξο ἥθος. «Δὲν φέρνει βέβαια μόνο ὁ τουρισμὸς τὴν διαφθορά. Αὐτὴ ταξιδεύει πολὺ γρηγορότερα μὲ τὸν κινηματογράφο, τὸ ἀκατάλληλο ἔντυπο, τὴν τηλεόραση, τὰ mms καὶ κυρίως τὶς πικάντικες καὶ ἀκατάλληλες ἴστοσελίδες στὸ παγκόσμιο διαδίκτυο».

Ο Τουρισμὸς ἵσως σήμερα νὰ τὴν ἐπιταχύνει καὶ νὰ τὴν χειροτερεύει κατὰ τοῦτο: ὅτι τὸ ζωντανὸ πρότυπο μὲ τὴ μίμηση ποὺ προκαλεῖ, ὁδηγεῖ, τοὺς νέους ἰδίως, σὲ «ἀπολήξεις», ὅπου μόνοι τους θά ἔφταναν, ἄλλα πολὺ ἀργότερα καὶ ὑστερα ἀπὸ μεγάλη ὠριμότητα (Ἐφημερίδα «Βῆμα»).

Αὐτὸ ἀκριβῶς εἶναι γιὰ τὴν Ἐλλάδα τὸ ἀρχικὸ καὶ τὸ ἔσχατο πρόβλημα τοῦ τουρισμοῦ ἢ τῶν ἀπρόσεκτων περιηγήσεων: ἡ πρόκληση στὰ ἥθη, τὸ ψεύτισμα τῆς ζωῆς, ἡ ἀλλοτρίωση τῶν ἀρχῶν καὶ τῶν ἀξιῶν τῶν Ἐλλήνων καὶ ἴδιαίτερα τῶν νέων ἀπὸ τὸν παραδοσιακὸ ἔλληνορθόδοξο πολιτισμικὸ τρόπο ζωῆς.

Αὐτὴ ἡ χωρὶς σύνορα παντοκρατορία τῆς σάρκας, εἴτε στὴν ἥπια μορφή της, εἴτε στὶς ἀκραῖες ἐκδηλώσεις της, πιὸ πολὺ, ἀντιπροσωπεύει ἔναν ἔξαλλο ὑπερτονισμὸ τοῦ ζωικοῦ καὶ χωματένιου στοιχείου τῆς ὑπάρξεως καὶ ἀποτελεῖ μία ἀπὸ τὶς νέες μορφὲς εἰδωλολατρίας.

Ο Τουρισμός, ἔξαλλον, σὲ ὅλο τὸν κόσμο συμβάλλει σὲ μία ἔξαρση τοῦ φαινόμενου τῆς ἐγκληματικότητας καὶ ἴδιαίτερα τῆς νεανικῆς.

Βασικὸς συντελεστὴς τόσο τῆς ἐγκληματικότητας ὅσο καὶ τῆς διαφθορᾶς τῶν χρηστῶν ἥθῶν εἶναι καὶ ἡ ἀνωνυμία. Ο σημερινὸς μαζικὸς τουρισμός, μὲ τὰ ἀνώνυμα ἔνενδοχεῖα, κάμπινγκς, σπίτια, δωμάτια κ.λπ. εἶναι τὸ πιὸ κατάλληλο ἔδαφος γιὰ τὴν κυκλοφορία κάθε εἶδους παρανομίας καὶ ἀνηθικότητας.

Τελικὰ ἐπισημαίνομε τὸν κίνδυνο ἀν δοῦμε μόνο τὴν θάλασσα καὶ τὸν ἥλιο τῆς πατρίδας μας σὰν τὴν μετατροπὴ τῆς τουριστικῆς κινήσεως σὲ κερδοσκοπικὴ καὶ μόνο σκοπιμότητα. Τὸ μειονέκτημα αὐτὸ ἔχει δύο πλευρές: τὴν πρώτη, ἀντιπροσωπεύει ὁ τουρίστας, ποὺ διαθέτει χρῆμα καὶ νομίζει πώς μὲ αὐτὸ μπορεῖ ν' ἀγοράσει τὰ πάντα. Καὶ τὴν ἄλλη τὴν συναντᾶμε στοὺς δικούς μας συνανθρώπους.

Ο τουρίστας, στὰ μάτια μας σχεδὸν ἀπὸ κανένα φορέα δὲν ἀντιμετωπίζεται πιὰ σὰν ἀνθρωπος-εἰκόνα Θεοῦ-ψυχοσωματικὴ ὄντότητα, ἀλλὰ κυρίως ὡς οἰκονομικὸς δείκτης, ἀριθμός, σὰν πορτοφόλι. Ο ἀνθρώπινος διπτὸς παράγοντας ἀγνοεῖται ὀλότελα. "Ολα παίρνουν τὴν κερδοσκοπικὴ τους σκοπιμότητα, ποὺ μερικὲς φορὲς καταλήγει νὰ εἶναι καθαρὸ κλεψυά!

Θὰ κλείσουμε τὸν κατάλογο αὐτὸ τῶν μειονεκτημάτων τοῦ τουρισμοῦ μὲ κάτι ποὺ ἔγραψε μιὰ Ἀγγλίδα δημοσιογράφος: «'Υπάρχει σοβαρὸς φόβος, ὅτι οἱ πατροπαράδοτες ἀρετές, ἀρχὲς καὶ διαχρονικὲς πολιτισμικὲς ἀξίες καὶ ἥθη τῶν Ἐλλήνων ὅπως ἡ ἀγαθότητα, ἡ φιλοξενία καὶ ἡ γενναιοδωρία θὰ ὑποχωρή-

σουν ἥ ὑποχωροῦν μέρα μὲ τὴν ἡμέρα μπροστά στὶς συμφεροντολογικὲς ἀναγκαιότητες τῆς τουριστικῆς βιομηχανίας καὶ στὶς ἐναλλακτικὲς σύγχρονες μορφές του»!

A) Εὐθύνες καὶ υποχρεώσεις: ‘Ο Τουρισμὸς δὲν προσφέρει μόνο μία εύκαιρια γιὰ οἰκονομικὴ ὠφέλεια, ἀλλὰ δημιουργεῖ εὐθύνες καὶ υποχρεώσεις. “Ολοὶ αὐτοὶ οἱ τουρίστες μὲ τὰ βλέμματά τους, ποὺ δὲν εἶναι πάντα ὑποπτα καὶ δὲν πρέπει νὰ τὰ βλέπουμε ἔτσι, ὡς χριστιανοί, ἀλλὰ πολλὲς φορὲς εἶναι καὶ φιλικὰ καὶ εἰρηνικὰ καὶ ἀδελφικὰ κάτι θέλουν νὰ μᾶς ποῦν.

”Ἄραγε σκεπτόμαστε νὰ τοὺς κοιτάξομε καὶ ἐμεῖς στὰ μάτια μὲ κάποια κατανόηση καὶ ἀγάπη καὶ μὲ αἴσθημα γνωριμίας ἀληθινῆς ἥ φεύγομε συνήθως ἀπὸ κοντά τους ἀπὸ προκατάληψη, μεμψιμοιρία, ὀλιγογραμματοσύνη καὶ δικαιολογημένο ἀπὸ ἀνασφάλεια καὶ ἄγνοια ὅσων ἐμεῖς κατέχουμε φόβο;

Τοὺς ξένους ἐπισκέπτες μας, ὅπου καὶ ἀν αὐτοὶ περιηγοῦνται, δὲν πρέπει νὰ τοὺς παραβλέπουμε οὕτε νὰ τοὺς περιφρονοῦμε. Χρειάζονται καὶ αὐτοὶ εἰδικὴ πνευματικὴ μεταχείριση κατανοήσεως καὶ χριστιανικῆς ἀποδοχῆς καὶ ἀγάπης.

’Εδῶ, ἀς ξαναθυμηθοῦμε τὴ διακονικὴ καὶ ὑπηρετικὴ λειτουργία τῶν ὁρθοδόξων πιστῶν χριστιανῶν στὸ σύγχρονο κόσμο μας. Χρειάζεται βέβαια ἔμπνευση καὶ πρωτοβουλία γιὰ νὰ ὑποδεχτεῖ κανεὶς κάποιο ξένο καὶ νὰ τοῦ μεταδώσει κάτι ἀπὸ τὴν καρδιά του, ἀπὸ τὴν Ἑλληνικὴ παράδοση, κουλτούρα, ἴστορία καὶ πλούσια πνευματικὴ καὶ θρησκευτικὴ κληρονομιά.

’Η ἐπαφὴ μας μὲ τοὺς ξένους ποὺ σήμερα μὲ τὴν κατάργηση τῶν συνόρων εἶναι παρὰ ποτὲ ἐπιβεβλημένη καὶ ἀναγκαία δὲν πρέπει νὰ περιορίζεται μόνο σὲ μία ψυχρὴ καὶ φαινομενικὴ ἐξωτερικὴ ξενάγηση ἥ σὲ μία οἰκονομικὴ καὶ μάλιστα τοῦ χειρίστου εἰδους συναλλαγῆ. Ἀλλὰ ὀφείλει νὰ ἀπλώνεται καὶ σὲ ἄλλα πολύπλευρα ἐπίπεδα καὶ νὰ ἀναφέρεται καὶ σὲ θέματα οὐσιαστικότερης πνευματικῆς καὶ λοιπῆς ἐπικοινωνίας μας.

β) Η ἐπιλογὴ τοῦ καλοῦ: Μία μορφὴ χριστιανικῆς διακονίας τοῦ λαοῦ μας στὰ θέματα τοῦ τουρισμοῦ εἶναι νὰ τὸν μάθομε καὶ ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία μας νὰ μὴ δίνει σημασία στὰ ἔξαλλα καὶ στὰ προκλητικά, ἀλλὰ νὰ διαλέγει ὅ,τι καλὰ βρίσκει στοὺς ξένους καὶ εἶναι

περισσότερα αὐτὰ ἀπὸ τὰ κακά. ‘Ο μιμητισμός μας δὲν πρέπει νὰ ἀναφέρεται στὴν κακέτυπη ἀντιγραφὴ τῶν κακῶν παραδειγμάτων τῶν λίγων ἥ τῶν πολλῶν ξένων.

’Ἐμεῖς ὡς μέλη τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ καὶ οἱ συμπατριῶτες μας πρέπει νὰ μάθουμε νὰ ἀνακαλύπτουμε καὶ νὰ μιμούμαστε τὶς καλὲς πλευρὲς τῶν ἐπισκεπτῶν μας.

Πρέπει νὰ βοηθήσουμε ὥστε νὰ καλλιεργηθεῖ στὸ λαό μας τὸ πατερικὸ καὶ παραδοσιακὸ χάρισμα τῆς διακούσεως, ποὺ εἶναι κύριο γνώρισμα τῶν ὕριμων πνευματικῶν ψυχῶν ποὺ χωρὶς φόβους καὶ ἐνδοιασμοὺς μποροῦμε νὰ σταθοῦμε στὰ πόδια μας.

’Οφείλουμε θεσμικὰ νὰ συντελέσουμε ὥστε νὰ δοθοῦν στοὺς ἀνθρώπους τῶν χωριῶν, ὅσοι ἔχουν ἀκόμη μείνει σὲ αὐτά, ἀλλὰ καὶ τῶν πόλεων, καὶ τῶν προσκυνημάτων καὶ τῶν Ἱερῶν μονῶν μας, ἀξίες καὶ φίλτρα πνευματικὰ τέτοια, ποὺ θὰ καθορίζουν ὅ,τι διακινεῖ καὶ μεταφέρει τὸ πλούσιο τουριστικὸ ποτάμι καὶ στὴ χώρα μας καὶ στὶς ψυχές μας.

’Ἀκόμη ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία καὶ μὲ κάθε μέσο ὀφείλουμε ἀπὸ τὶς μικρὲς ἥλικιες νὰ καλλιεργήσουμε τὴν ἰδέα ὅτι ὁ τουρισμὸς μὲ τὶς ποικίλες μορφὲς καὶ σύγχρονες εἰκόνες του, εἶναι μία μορφὴ χαρᾶς, ξεκούρασης καὶ πνευματικῆς ἀνατάσεως καὶ γνωριμίας μὲ ἀρχὲς καὶ ἀξίες διαχρονικὲς καὶ ὅχι μία ἀφορμὴ ἀποχαλινώσεως καὶ ξεδιαντροπιᾶς.

Οἱ ξένοι μας ἐπίσης ὀφείλουν νὰ μάθουν, ἀν ἥδη δὲν τὸ γνωρίζουν, ὅτι ὁ ἀνθρωπὸς δὲν παύει νὰ εἶναι ἀνθρωπὸς καὶ ὅταν φεύγει ἀπὸ τὴ χώρα του καὶ ἔρχεται ἄγνωστος σὲ κάποιον ἄλλο τόπο. Καὶ οἱ δικοὶ μας δῆμοι πρέπει νὰ διδαχτοῦν ὅτι, ὅταν κανεὶς ἀποκτᾷ πρόσκαιρες καὶ ἐφήμερες ἥδονιστικές “φιλίες καὶ δεσμούς περιστατικούς”, ἥ ἥθικὴ καλλιέργεια καὶ ἥ ἥθικὴ καταξίωση τῆς ἀνθρώπινης ὑπάρξεως καὶ τῆς ἀληθινῆς ζωῆς δὲν διακόπτεται καὶ δὲν ἐξαφανίζεται.

”Αν συνεχίζουμε νὰ δείχνουμε στοὺς ξένους μας τὸν “mousaka” ἥ τὸ σουβλάκι καὶ τὸ συρτάκι” ἥ τὴν ἀχαρακτήριστη συμπεριφορὰ τῶν δόδηγῶν τῶν ταξί καὶ τῶν ἄλλων μέσων ἐπικοινωνίας ἥ τὰ ἄλλα πρόσκαιρα καὶ χωρὶς ἥθη καὶ ἀξίες θέματα ποὺ δὲν μᾶς τιμοῦν καὶ δὲν φέρουν καὶ τὰ ἐπιθυμητὰ ἀποτελέσματα, θὰ εἰσπράττουμε τὸ μὴ σεβασμὸ καὶ τὴν ἀπαξίωση ἀπὸ τοὺς κατὰ ἐκατομμύρια κάθε χρόνο ἐπισκέπτες μας.

Ίδιαίτερα ό φιλότιμος κατά τὰ ἄλλα ἀκόμα λαός μας, κυρίως τῶν τουριστικῶν περιοχῶν καὶ προσκυνημάτων, πρέπει νὰ μάθει νὰ εἶναι ψύχραιμος, συνετός, φιλόξενος καὶ ίδιαίτερα πιστὸς καὶ τίμιος σὲ ὅλα.

Ίδιαίτερη ὁφείλει νὰ εἶναι καὶ ἡ πνευματικὴ φροντίδα τῆς Ἐκκλησίας μας. Χρειάζεται εἰδικὴ ποιμαντικὴ καὶ σχετικὴ παιδεία καὶ κατήχηση καὶ γιὰ νὰ προφυλαχθοῦν οἱ κάτοικοι ἀλλὰ καὶ οἱ ἐργαζόμενοι τῶν τουριστικῶν καὶ πολιτισμικῶν μνημείων καὶ περιοχῶν ἀπὸ τὸν δαίμονα τῆς οἰκονομικῆς ἐκμεταλλεύσεως καὶ τῆς κερδοσκοπικῆς ἀπληστίας.

Υπάρχουν οἰκογένειες ποὺ βγάζουν ἀπὸ χίλιες δυὸς πηγὲς χρήματα καὶ παράλληλα δὲ διστάζουν νὰ στέλνουν τὰ μικρὰ παιδιά τους -ἀγόρια καὶ κορίτσια- σὲ ἐργασίες, πού, γιὰ λίγα περισσότερα χρήματα, θέτουν ὁπωδήποτε σὲ πειρασμὸς καὶ σὲ δοκιμασία τὴν ἥθική τους ὑπόσταση. Μ' αὐτὸν τὸν τρόπο γίνεται ἔνα ξεπούλημα ἀθώων ψυχῶν «ἄντι πινακίου φακῆς».

γ) *Μορφὲς ὁρθοδόξου μαρτυρίας:* Η Ἑλλάδα μας εἶναι ὁ χῶρος ὃπου ὑπάρχει καὶ ὁ πλοῦτος τῆς μοναδικῆς ὁρθόδοξης ζωῆς καὶ κληρονομιᾶς, ὅπως αὐτὸς φαίνεται σὲ κάθε προσκύνημα. Κάθε γωνιὰ τῆς ἑλληνικῆς γῆς εἶναι καὶ ἔνας ἄγιος τόπος, καθαγιασμένος μὲ τὴν προσευχὴ τῶν Ἅγιων τῆς Ἐκκλησίας μας καὶ μὲ τὸ αἷμα τῶν Μαρτύρων τῆς Ὁρθοδοξίας μας.

Μεγάλη σημασία ἔχει ἡ δημιουργία εὐκαιριῶν ἐλεύθερης πνευματικῆς συζητήσεως καὶ ἐπικοινωνίας γύρω ἀπὸ τρέχοντα ἡ θεμελιώδη προβλήματα τῆς ζωῆς. Δὲν πρέπει νὰ ἀμφιβάλλομε οὔτε νὰ ἔχουμε τὸν παραμικρὸ ἐνδοιασμὸ ὃτι ὑπάρχει δίψα καὶ μάλιστα μεγάλη πάνω σὲ θέματα πνευματικὰ καὶ ὃτι ὑπάρχουν καὶ ὠραῖες καὶ πρωτότυπες ιδέες στοὺς σημερινοὺς ξένους μας καὶ γενικότερα τοὺς ἀνθρώπους ποὺ ἐπισκέπτονται τὴν Ὁρθοδοξή Ἑλληνικὴ Χώρα μας.

Ίδιαίτερη βοήθεια προσφέρουν τὰ ξενόγλωσσα βιβλία καὶ ἔντυπα, τὰ ὅποια μπορεῖ καὶ πρέπει νὰ ἔτοιμάζονται καὶ νὰ προσφέρονται στοὺς ξένους μας στοὺς διάφορους χώρους ὁρθόδοξης ζωῆς, ὅπως εἶναι οἱ Ναοί, οἱ Μονές, τὰ Προσκυνήματα κ.λπ.

Εἰδικὲς μορφὲς χριστιανικῆς μαρτυρίας στὴν τουριστικὴ κίνηση εἶναι ἐπίσης τὰ συνέδρια μεταξὺ τῶν χριστιανῶν καὶ ίδιαίτερα τῶν νέων ἀνθρώπων τῶν διαφόρων χωρῶν μας σὲ εὐρωπαϊκὸ ἢ διεθνὲς καὶ διαθρησκειακὸ ἐπίπεδο, καθὼς καὶ τὰ σωστὰ ὁργα-

νωμένα ἀπὸ τοὺς ἐπίσημους φορεῖς τῆς Ἐκκλησίας μας ἵερὰ προσκυνήματα-ἱεροαποδημίες στοὺς καθιερωμένους ἀγίους τόπους τῆς Χριστιανικῆς Ἐκκλησίας.

Στὸ σημεῖο αὐτὸν ὁφείλουμε νὰ ἐπισημάνομε καὶ τὶς πρωτοβουλίες ὁρισμένων Ιερῶν Μητροπόλεων, ποὺ δργανώνουν ταξίδια ἢ Κατασκηνώσεις γιὰ ἑλληνόπουλα τῆς Ὁμογένειάς μας τοῦ Ἐξωτερικοῦ. Πρόκειται ἀσφαλῶς γιὰ θαυμάσιες εύκαιριες οὐσιαστικῆς προσφορᾶς σὲ παιδιὰ καὶ νέους ποὺ ζοῦν μακριὰ ἀπὸ τὴν Πατρίδα μας, τὸν τόπο τῆς καταγωγῆς τῶν γονέων τους ἢ τῶν ιδίων τῶν παιδιῶν.

Σημαντικὲς τὰ τελευταῖα χρόνια εἶναι καὶ οἱ ποιμαντικὲς κινήσεις τῆς Ποιμανούσας Ἐκκλησίας μας μὲ τὴν θεομιθέτηση Εἰδικοῦ Συνοδικοῦ Γραφείου ἀναπτύξεως τῶν προσκυνηματικῶν περιηγήσεων, δημιουργίας Ἡμερίδων καὶ Σεμιναρίων μὲ θέματα τὸν Θρησκευτικὸ Τουρισμὸ καὶ διεξαγωγὴ σὲ ἐπίπεδο Πανελλήνιο ἢ Πανευρωπαϊκό, μαθητικῶν διαγωνισμῶν ποὺ ἀναδεικνύουν θρησκευτικοὺς δρόμους καὶ προσκυνηματικὲς περιηγήσεις, ὅπως τὰ Βήματα τοῦ Ἀποστόλου Παύλου, οἱ Παναγίες τῶν νησιῶν μας κ.λπ. Ἀλλὰ κι ἐδῶ ὑπάρχουν τεράστια περιθώρια βοήθειας, συνεργασίας καὶ πνευματικῆς διακονίας καὶ προσφορᾶς ἐκ μέρους τῆς Ἐκκλησίας μας.

“Ολα αὐτὰ καὶ πολλὰ ἄλλα ποὺ σημειώθηκαν φανερώνουν πῶς ὁ τουρισμὸς γιὰ τὴν Ἑλλάδα, πέρα καὶ πάνω ἀπὸ ὅλα, ἔχει τὸ κατ’ ἔξοχὴν νόημα τῆς ἐπαφῆς τῶν ξένων μὲ τὴν Ὁρθοδοξία, ὅχι μόνο σὰν μία ἀφηρημένη ἔννοια, ἢ μόνο σὰν φολκλορικὲς ἀκατανόητες ἐκδηλώσεις, τὴν κουλτούρα, τὰ ἥθη τὰ ἔθιμα καὶ γενικότερα τὴν ζωή της. Ο Τουρισμὸς στὴν Ἑλλάδα σημαίνει ὅλο καὶ πιὸ ἔντονα τὴν «ῶρα τῆς Ὁρθοδοξίας - τὴν ὥρα τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος».

Τὸ πρόβλημα ὑφίσταται καὶ παραμένει σοβαρὸ ἀνέμετις, οἱ σημερινοὶ ὁρθόδοξοι πιστοί-Μέλη τῆς Ἐκκλησίας μας, μποροῦμε νὰ γίνομε οἱ φορεῖς αὐτοῦ τοῦ πνεύματος καὶ τῆς παραδόσεως τῆς Ὁρθοδοξίας τῆς Ἐκκλησίας μας πρὸς τοὺς ἀδελφούς ξένους ἐπισκέπτες μας.

Δ) Προϋποθέσεις

Γιὰ μία θετικὴ ἐπικοινωνία μὲ τοὺς ξένους ἀδελφούς μας χρειάζονται διάφορες ἐκ μέρους μας, τῶν Στελεχῶν καὶ τῶν Συνεργατῶν τῆς Ἐκκλησίας, σημα-

νικής προϋποθέσεις. Πρωταρχική σημασία έχει ή γνώση μιᾶς ξένης γλώσσας. Χωρὶς τὴν προϋπόθεση αὐτή, δὲν μπορεῖ νὰ γίνεται λόγος γιὰ ἐπικοινωνία μας. Καὶ δοι ἀπὸ τοὺς νέους μας σπουδάζουν, ὀφείλουν, καὶ ὅχι μόνο αὐτοί, ὁπωσδήποτε στὸ θέμα αὐτὸν νὰ βοηθήσουν ἀποτελεσματικά, μαθαίνοντας μία ἡ δύο ξένες γλῶσσες.

Οἱ πρῶτοι χριστιανοὶ εἶχαν τὸ χάρισμα τῆς «γλωσσολαλίας» (Α' Κορ. ιβ' 10, ιδ' 2-1B), μιλοῦσαν δηλαδὴ ξένες γλῶσσες μὲ τὴν ἔμπνευση καὶ καθοδήγηση τοῦ Ἅγίου Πνεύματος.

Τὸ φαινόμενο αὐτό, ἐκδηλώθηκε ἀμέσως, κατὰ τὴν ἡμέρα τῆς Πεντηκοστῆς, σὰν ἔνα ἀπὸ τὰ πρῶτα χαρίσματα τοῦ Ἅγίου Πνεύματος, γιὰ τὴν οἰκοδόμηση τῆς “Ἐκκλησίας, τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ, γιὰ τὴν ἐνότητα τῆς ἀνθρωπότητας καὶ τὴν ἐνοποίηση τοῦ κόσμου μας, ποὺ ἀπὸ τὴν ἐποχὴ τῆς Βαβέλ ἦταν διηρημένος.

Τώρα βέβαια τὸ χάρισμα αὐτὸν ἀποκτᾶται μὲ κόπο καὶ προσπάθεια μεγάλη. Ἀξίζει ὅμως τὸν κόπο νὰ μάθει κανεὶς μιὰ τουλάχιστον ξένη γλῶσσα –στὴν ἐποχὴ τῆς ἐπικοινωνίας– ὅχι μόνο γιὰ τὴ διακίνηση τοῦ ἔμπορίου ἢ τὴν ἀνάπτυξη τῆς ἐπιστήμης, ἢ γενικότερα τῆς οἰκονομίας σήμερα, ἀλλὰ καὶ γιὰ τὴ μετάδοση καὶ τὴν ἐπιβεβλημένη διάδοση τοῦ χριστιανικοῦ μηνύματος.

Υπάρχει πάντοτε βέβαια καὶ ἡ ἄλλη πλευρὰ τοῦ νομίσματος. Πολλοὶ ἀπὸ τοὺς πιστούς μας πηγαίνουν ἡ θὰ πᾶνε κάποτε στὸ ἔξωτερικό, σὰν τουρίστες ἢ γιὰ τὶς σπουδές κ.λπ. Πῶς φαντάζεται κανεὶς τὴ στάση ἐνὸς ὁρθοδόξου μέσα στὸ περιβάλλον μιᾶς ξένης χώρας ἄθροισης, εἰδωλολατρικῆς, ἑτερόδοξης;

Πρέπει νὰ γνωρίζουμε ὅτι γενικὰ ἔξω ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα ὑπάρχει μεγάλο πλέον πνευματικὸ ἐνδιαφέρον γιὰ τὴν χώρα μας, ὅχι μόνο γιὰ τὸν ἥλιο τῆς καὶ τὶς ἐκπληκτικὲς ὅντως παραλίες τῆς, ποὺ σήμερα βρίσκει καὶ ἀλλοῦ κανεὶς τέτοιες καὶ μὲ φθηνότερο οἰκονομικὸ κόστος, ἀλλὰ οἱ συνάνθρωποί μας ξένοι ἐνδιαφέρονται καὶ γιὰ πολιτισμὸ καὶ γιὰ ἀνακάλυψη τρόπων ζωῆς ἀλλὰ καὶ εἰδικότερα γιὰ τὴν Ὁρθοδοξίαν ἐντὸς τῆς Ἐκκλησίας μας.

Πολλοὶ πλέον ἀπὸ τοὺς νέους μας μετὰ τὶς πτυχιακὲς σπουδές τους παίρνουν τὸ δρόμο γιὰ τὴν Εὐρώπη καὶ γιὰ ἄλλες γενικότερα προοδευμένες ἐπι-

στημονικὰ χῶρες καὶ ἀγωνίζονται νὰ διακριθοῦν σὲ γνώσεις, σὲ ἐργασία κ.λπ.

Οταν στὸ περιβάλλον τὸ ἐργατικό, τὸ φοιτητικό, τὸ ἐπιστημονικὸ μαθευτεῖ ὅτι ὑπάρχουν ἀνάμεσά τους καὶ Ἐλληνες Ὁρθόδοξοι σίγουρα θὰ ἀντιμετωπιστοῦν μὲ ἔνα κλίμα ἐνδιαφέροντος. Οἱ ξένοι θὰ πλησιάζουν καὶ θὰ ζητοῦν νὰ τοὺς ἀναφέρουμε γιὰ τὴν ζωὴ καὶ τὶς ἐκδηλώσεις τῆς Ὁρθοδοξίας στὴν πατρίδα μας, γιὰ τὶς συνήθειές μας, γιὰ τὶς δυνατότητες ἐπισκέψεως τους στὰ ίστορικὰ μνημεῖα καὶ τὰ προσκυνήματά μας, γιὰ τὸ τί κοινὸ ὑπάρχει καὶ ποῦ ὑπάρχουν διαφορετικὲς ἀντιλήψεις καὶ προσεγγίσεις πάνω στὰ σημερινὰ θέματα καὶ προβλήματα κ.λπ. Ἡ εὐθύνη μας εἶναι μεγάλη καὶ σὲ προσωπικὸ ἀλλὰ καὶ σὲ ἐθνικὸ καὶ ἐκκλησιαστικὸ ἐπίπεδο.

Ετοι μὲ τὰ ὅσα πιὸ πάνω εἴπαμε ἔγινε ἰδιαίτερα ἀντιληπτὸ ὅτι χρειάζεται ἀπὸ ὅλους μας καὶ ἰδιαίτερα ἀπὸ τοὺς φορεῖς ποὺ ἐμπλέκονται ἐνεργά σὲ θέματα τέτοια, καὶ εἶναι ἡ Ἐκκλησία, ἡ Πολιτεία, τὰ Προσκυνήματα γενικότερα ἡ Ἐκπαίδευση σὲ ὅλες τὶς βαθμίδες τῆς, μιὰ προετοιμασία, ὅχι τόσο θεωρητική, ἀλλὰ οὐσιαστική, ὥστε νὰ μεταφέρουμε ἔργοις καὶ λόγοις στοὺς ξένους ἐπισκέπτες μας, κάτι οὐσιαστικὸ καὶ ζωτικὸ ἀπὸ τὴν πίστη καὶ τὴν ὁρθόδοξην ζωὴ καὶ ίστορικὴ Παράδοση τῆς Ἅγιας Ἐκκλησίας μας.

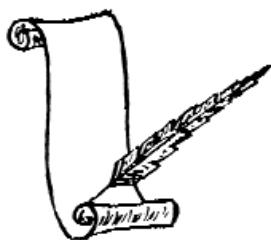
Ἄλλωστε σήμερα παρὰ ποτὲ οἱ ἀνθρώποι ὅλης τῆς γῆς ἀγωνίζονται νὰ κρατήσουν τὰ στοιχεῖα τῆς ίστορικῆς τους ταυτότητος, ὥστε νὰ μὴν χαθοῦν ἡ χυλοποιηθοῦν στὴ χοάνη τῆς κακῶς νοούμενης παγκοσμιοποίησης. Οἱ ἐπισκέπτες μας ξένοι περιηγητὲς δείχνουν νὰ ἔχουν πολὺ περισσότερα πνευματικὰ ἐνδιαφέροντα ἀπὸ ὅτι εἶμεῖς νομίζομε.

Ἐνδιαφέροντα γιὰ τὴν καλὴ βυζαντινὴ τέχνη, σὲ ὅλες τὶς μορφές καὶ τοπικές παραδόσεις τῆς, γιὰ τὴν μουσικὴ μας, τὶς τοπικὲς εἰδικές παραδόσεις, τὰ ἔθιμα, τὴν ἀγιογραφία, τὴν ναοδομία, τὴν ἀγιολογία, τὰ ιερὰ σκηνώματα, τὶς ιερὲς καὶ θαυματουργὲς εἰκόνες, τὰ βεβαιωθέντα θαύματα, τὴν ἐκκλησιαστικὴ ἡ μοναστηριακὴ κουζίνα, τοὺς παραδοσιακοὺς δρόμους τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ κρασιοῦ, γιὰ τὴν ὁρθόδοξη λατρεία σὲ ὅλες τὶς μορφές καὶ ἐκφάνσεις τῆς κ.λπ. καὶ χρειάζεται καὶ ἡ ἀνάλογη ἀπὸ ἐμᾶς, ἀλλὰ καὶ τὰ Στελέχη τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῶν ἀλλων Φορέων εἰδικὴ καὶ συστηματικὴ καὶ σὲ βάθιος πολύπλευρη κατάρτιση.

Τὸ θέμα τῆς ἐπικοινωνίας καὶ τῆς ἑνότητας τῶν λαῶν εἶναι καὶ θέμα ποὺ ξεπερνάει τὶς ἀνθρώπινες δυνατότητες. Χρειάζεται ἡ χάρη καὶ ἡ δύναμη καὶ τοῦ Θεοῦ. Χρειάζεται καὶ ἡ Χάρις τοῦ Ἅγιου Πνεύματος ποὺ συγκροτεῖ τὸν θεσμὸν τῆς Ἔκκλησίας καὶ καλεῖ σὲ ἑνότητα ὅλο τὸ ἀνθρώπινο γένος καὶ πᾶσα ψυχὴ καὶ γλῶσσα, ποὺ ἔνώνει καὶ κατευθύνει τὶς ψυχὲς τῶν ἀνθρώπων ποὺ ἀποτελοῦν ἀνεπανάληπτες ἄγιες εἰκόνες Θεοῦ. Χρειάζεται ἔτσι καὶ ἐκ μέρους πάντων προσευχὴ ἀγάπης καὶ ταπεινώσεως.

Τὸ προαιώνιο Σχέδιο τοῦ Θεοῦ γιὰ τὴν παγκόσμια κοινωνία τῶν ἀνθρώπων θὰ πραγματοποιηθεῖ ὁπωσδήποτε. Ἡ Ἔκκλησία μας, ὡς Σῶμα Χριστοῦ, ἡ Ἅγια Γραφή, ἡ Πίστη μας, οἱ παραδόσεις μας καὶ τὰ πολλὰ καὶ ποικίλα «σημεῖα τῶν καιρῶν» μᾶς βεβαιώνουν

γιὰ τὴν μεγάλη αὐτὴ πραγματικότητα τοῦ μέλλοντος. Σὲ αὐτὴν τὴν μεγάλη πραγματικότητα δὲν μπορεῖ παρὰ ὁ ὑγιὴς τουρισμός, οἱ ἐπισκέψεις τῶν συνανθρώπων μας καὶ οἱ προσκυνηματικὲς περιηγήσεις ποὺ καθημερινὰ αὐξάνουν πρὸς τὰ Μνημεῖα, ἀλλὰ καὶ γενικότερα τὰ σεβάσματα τῆς Ἀνθρωπότητας καὶ τοῦ Πολιτισμοῦ σὲ κάθε εὐλογημένο τόπο νὰ ἐνισχύουν τὸ προαιώνιο σχέδιο τῆς Πεντηκοστῆς τοῦ Θεοῦ γιὰ τὸν ἀνθρώπους του ποὺ ἀποτελοῦμε τὶς εἰκόνες του. Μὴ λησμονοῦμε τέλος, ὅπως καὶ σὲ ἄλλες ὅμιλίες καὶ ἀρθρα μας ἔχουμε ἐπαναλάβει, τὸν λόγο τῆς Ἅγιας Γραφῆς καὶ τὸ βίωμα τῆς Ὁρθοδόξου Ἔκκλησίας καὶ ζωῆς μας ὅτι, “τοῦ Κυρίου ἡ γῆ καὶ τὸ πλήρωμα αὐτῆς”.

**ΠΕΡΙ ΤΗΣ
ΑΠΑΛΛΑΓΗΣ
ΑΠΟ ΤΟ
ΜΑΘΗΜΑ ΤΩΝ
ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΩΝ**

Τοῦ
Παναγιώτου Ι. Μπούμη
Όμοτ. Καθηγητοῦ Παν/μίου
Αθηνῶν

Α. Η πρώτη σχετική ἐγκύλιος τοῦ Υπουργείου Παιδείας

Πρὸ δὲ ήμερῶν τὸ Υπουργεῖον Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων (ΥΠΕΠΘ) ἔξεδωσε καὶ ἀπέστειλε τὴν ὑπὸ αὐτῷ ἀριθμ. Πρωτ. 91109/Γ2 - 10.7.2008 ἐγκύλιο πρὸς τὰς διάφορες ἐκπαιδευτικὲς Διευθύνσεις, ὅπου μεταξὺ ἄλλων περιελάμβανε τὰ ἔξῆς: «“Υστερα ἀπὸ τὴν ὑποβολὴν ἐρωτημάτων σχετικὰ μὲ τὸ θέμα τῆς ἀπαλλαγῆς τῶν μαθημάτων ἀπὸ τὸ μάθημα τῶν Θρησκευτικῶν, σᾶς κάνονυμε γνωστὸν ὅτι γιὰ τὴν ἀπαλλαγὴν αὐτὴν ἀπαιτεῖται ὑπεύθυνη δήλωση τοῦ κηδεμόνα τοῦ μαθητῆς ἢν εἶναι ἀνήλικος ἢ τοῦ ἴδιου ἢν εἶναι ἐνήλικος, στὴν δοκίμα θὰ ἀναφέρεται ἢ ἐπιθυμία ἀπαλλαγῆς, χωρὶς νὰ δηλώνεται ὁ λόγος τῆς συγκεκριμένης ἐπιλογῆς».

A. Ἐν πρώτοις πρέπει νὰ διευκρινισθεῖ ὅτι τὸ μάθημα τῶν Θρησκευτικῶν σὲ μεγάλο βαθμὸν σήμερα, ἐφ' ὅσον ἔχει ἐπικρατήσει ὁ νηπιοβαπτισμός, ἀντικαθιστᾶ καὶ τοὺς γονεῖς καὶ τοὺς ἀναδόχους στὴν ὑποχρέωσή τους νὰ διδάξουν καὶ νὰ μεταδώσουν τὶς χριστιανικὲς ἀλήθειες στὰ νέα μέλη τῆς Ἐκκλησίας, τὰ παιδιά τους ἢ βαφτιστήρια τους. Καὶ τοῦτο γίνεται ἐπειδὴ οἱ χριστιανοὶ αὐτοὶ γονεῖς καὶ ἀνάδοχοι δὲν εἶναι σὲ θέση ἢ δὲν ἔχουν τὸν ἀπαιτούμενο καιρὸν νὰ ἐκπληρώσουν τὸ καθῆκον τους αὐτό.

Ἐπομένως καὶ διὰ τὸ λόγον αὐτὸν γνώμη καὶ δικαίωμα στὴν δοκίμηση της διαδικασίας καὶ μεταβολὴ ὡς πρὸς τὴν διδασκαλία τῶν χριστιανικῶν αὐτῶν γνώσεων ἀσφαλῶς ἔχουν καὶ τὰ μέλη αὐτὰ τῆς Ἐκκλησίας, οἱ γονεῖς καὶ οἱ ἀνάδοχοι, οἱ δοκίμοι ἔχουν ἀναδεχθεῖ καὶ ἀναλάβει τὴν ὑποχρέωση αὐτὴν τῆς διδασκαλίας τῶν χριστιανικῶν ἀληθειῶν. Συνεπῶς δὲν εἶναι ἀρκετὴ ἢ δήλωση τοῦ ἐνὸς κηδεμόνα ἢ μόνο τοῦ πατέρα ἢ μόνο τοῦ ἐνήλικου μαθητῆς, ἀλλά, ἀπαιτεῖται ἡ γραπτὴ συγκατάθεση καὶ τῶν δύο γονέων.

Ἐπιπλέον εἶναι ἀπαραίτητη καὶ ἡ σύμφωνη γνώμη καὶ τοῦ ἀναδόχου (νονοῦ), δὲ ὅποιος κατὰ τὴν βάπτιση ἀνέλαβε τὴν σημαντικὴν αὐτὴν ὑποχρέωσην καὶ εὐθύνην. Γιατὶ ἀλλιῶς καὶ ἐὰν ἐγνώριζε τὴν δυσμενήν αὐτὴν ἐξέλιξην τῶν πραγμάτων ἐνδεχομένως δὲ θὰ ἀναλαμβάνει τὴν ὑποχρέωσην αὐτήν, καὶ δὲν θὰ ἐπανεπαύεται στὴν ἐκπλήρωσην αὐτῆς ἀπὸ τὴν Πολιτείαν.

Ἐκτὸς αὐτῶν λέμε ὅτι ἔχουν λόγον καὶ οἱ γονεῖς-ἀνάδοχοι, ἐπειδὴ αὐτοὶ καὶ φιλολογοῦνται καὶ γιὰ τὴν ὑποχρέωσην καὶ προσφορὰν αὐτὴν τῆς Πολιτείας.

“Οτι ἡ Πολιτεία εἶναι ὑποχρεωμένη καὶ δευτερευμένη νὰ ἐκπληρώσει τὴν ὑποχρέωσή της αὐτή, ὑποδεικνύεται καὶ ἀπὸ τὸ Σύνταγμα τῆς Ἐλληνικῆς Πολιτείας τοῦ 1975/1986/2001 (ἄρθρο 16, παρ. 2), ὅπου δορίζεται: «‘Η παιδεία ἀποτελεῖ βασικὴν ἀποστολὴν τοῦ κράτους καὶ ἔχει σκοπὸν τὴν ἡθικήν, πνευματικήν καὶ φυσικὴν ἀγωγὴν τῶν Ἑλλήνων, τὴν ἀνάπτυξην τῆς ἐθνικῆς καὶ θρησκευτικῆς συνειδήσης καὶ τῆς διάπλασης τους σὲ ἐλεύθερους πολίτες».

Μὲ τὸ ἄρθρο αὐτὸν διακηρύσσεται πλέον ἡ σαφῶς ὑποχρέωση, τὴν δοκίμησην ἔχει καὶ ἀναλαμβάνει τὸ κράτος γιὰ τὴν ὑποστήριξην καὶ τὴν ἀνάπτυξην τῆς θρησκευτικῆς συνειδήσεως τῶν ἑλληνοπαίδων καὶ τῶν Ἑλλήνων γενικῶς. Ἐπίσης ἐδῶ πρέπει νὰ ἐπισημανθεῖ ὅτι λόγος γίνεται περὶ ἀναπτύξεως τῆς θρησκευτικῆς συνειδήσεως καὶ ὅχι τῆς ἀθρόησκου - ἀθέου - τῆς θρησκειολογικῆς συνειδήσεως, χωρὶς βεβαίως νὰ ἀποκλείεται καὶ ἡ διὰ τῆς συγκριτικῆς

θρησκειολογίας ἀνάπτυξη τῆς θρησκευτικῆς αὐτῆς συνειδήσεως.

Άκολουθος ἔρχεται καὶ ὁ σχετικὸς νόμος 1566/1985, ὁ ὅποιος διασαφηνίζει καὶ διαφωτίζει ἀκόμα περισσότερο τὰ πράγματα. Αὐτὸς λέει, ὅτι τὸ σχολεῖο ὀφείλει νά «ὑποβοηθεῖ τοὺς μαθητές» νά γίνονται ἐλεύθεροι, ὑπεύθυνοι καὶ δημοκρατικοὶ πολίτες «καὶ νά διακατέχονται ἀπὸ πίστη πρὸς τὴν πατρίδα καὶ τὰ γνήσια στοιχεῖα τῆς ὀρθόδοξης χριστιανικῆς παράδοσης» (ἀρθρο 1 παρ. 1α). Ἐτοι καὶ ὁ νόμος αὐτὸς α) προβλέπει καὶ ὑπαγορεύει τὴν ὑποχρέωση τοῦ κράτους καὶ τοῦ σχολείου «νά ὑποβοηθεῖ τοὺς μαθητές... νά διακατέχονται ἀπὸ πίστη πρός... τὰ γνήσια στοιχεῖα τῆς ὀρθόδοξης χριστιανικῆς παράδοσης», β) ἔξειδικεύει καὶ διευκρινίζει, τί ἐννοεῖ ἀνάπτυξη τῆς θρησκευτικῆς συνείδησης, καὶ γ) ὑποδεικνύει ὅτι αὐτὴ ἐπιτυγχάνεται μὲ τὴν πίστη στὰ γνήσια καὶ αὐθεντικὰ στοιχεῖα «τῆς ὀρθόδοξης χριστιανικῆς παράδοσης».

Άκομη ἔχουμε τὶς διατάξεις τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ὁ ὅποιος ἔχει ψηφισθεῖ ἀπὸ τὴν Ἑλληνικὴ Βουλὴ καὶ ἔχει καταστεῖ καὶ αὐτὸς νόμος (Ν. 590/1977) τοῦ Κράτους. Στὸ 2ο ἀρθρο του ὁρίζεται: «Ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος συνεργάζεται μετὰ τῆς Πολιτείας, προκειμένου περὶ θεμάτων κοινοῦ ἐνδιαφέροντος, ώς τὰ τῆς χριστιανικῆς ἀγωγῆς τῆς νεότητος». Υπογραμμίζουμε τὴν ἔκφραση «τὰ τῆς χριστιανικῆς ἀγωγῆς τῆς νεότητος».

Άλλα καὶ ἄν ὑποθέσουμε, ὅτι τὰ ἐν λόγῳ μέλη τῆς Ἐκκλησίας, γονεῖς καὶ ἀνάδοχοι ἀδιαφορήσουν ἢ καὶ συμφωνήσουν στὴν ἀπαλλαγὴ ἐνὸς παιδιοῦ τους ἀπὸ τὴ διδασκαλία τῶν χριστιανικῶν ἀλήθειῶν, εἶναι ὑποχρεωμένη νὰ ἔλθει καὶ νὰ ἔχει λόγο ἡ ποιμαίνουσα καὶ διακονοῦσα Ἐκκλησία.

Ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος νίοθέτησε καὶ καθιέρωσε τὸ νηπιοβαπτισμό, ἐπειδὴ εἶχε ὑπ’ ὅψη της τὴν ἐν λόγῳ ὑποχρεωτικὴ διαδικασία καὶ διδασκαλία. Ἐὰν δῆμος ἡ ἐν λόγῳ διαδικασία καὶ τακτικὴ καταργηθεῖ καὶ κανεὶς δὲν διδάξει τὰ νέα μέλη της τὶς χριστιανικὲς ἀλήθειες εἶναι ὑποχρεωμένη ἡ νὰ ἀντιδράσει καὶ νὰ ἀνατρέψει τὴ δυσάρεστη αὐτὴ ἐξέλεξη ἡ νὰ διδάξει αὐτὲς τὶς χριστιανικὲς ἀλήθειες ἐκ τῶν ὑστέρων, μετὰ τὸ νηπιοβαπτισμό. Δηλ. εἶναι ὑποχρεωμένη νὰ δημιουργήσει κατηχητικὲς σχολές, ὅπως στοὺς χρόνους τῆς πρώτης Ἐκκλησίας ἡ νὰ ἐνισχύσει τὰ

ὑπάρχοντα κατηχητικά τῆς σχολεῖα, στὰ ὅποια θὰ εἶναι ὑποχρεωμένα τὰ νέα μέλη της, τὰ ὅποια θὰ ἔχουν βαπτισθεῖ χωρὶς νὰ κατηχηθοῦν, νὰ φοιτήσουν σ’ αὐτά, προκειμένου νὰ ἀπολαμβάνουν τὰ προνόμια ἐνὸς μέλους τῆς Ἐκκλησίας.

Αὐτὸ συνεπάγεται ὅτι δὲν θὰ μποροῦν τὰ μέλη της, τὰ ὅποια δὲν θὰ ἔχουν διδαχθεῖ τὸ μάθημα τῶν θρησκευτικῶν ἐπαρκῶς στὸ σχολεῖο ἢ δὲν θὰ ἔχουν φοιτήσει καὶ ἀποφοιτήσει ἐπιτυχῶς (κατόπιν ἔξετάσεως) ἀπὸ τὰ κατηχητικὰ σχολεῖα νὰ συμμετέχουν ἐνεργῶς στὴ ζωὴ τῆς Ἐκκλησίας. Π.χ. δὲν μποροῦν (καὶ νὰ ἀπαιτοῦν) νὰ γίνονται ἀνάδοχοι, νὰ βαπτίζουν παιδιά, ἐφ’ ὅσον καὶ οἱ ἴδιοι δὲ θὰ γνωρίζουν ἐπαρκῶς τὰ τῆς χριστιανικῆς πίστεως. Ἐπίσης δὲν θὰ μποροῦν νὰ ὑπανδρεύονται - νυμφεύονται ἐκκλησιαστικῶς μὲ τὸ μυστήριο τοῦ γάμου, ἐφ’ ὅσον προηγουμένως δὲν θὰ εἶναι ἐνημερωμένοι καὶ κατηχημένοι σχετικῶς καὶ ἐπαρκῶς μὲ τὰ τελούμενα στὸ μέγα μυστήριο (Ἐφεσ. 5,22 ἔξ.). Βεβαίως ἐκτὸς τῶν δύο αὐτῶν περιπτώσεων μπορεῖ κάποιος νὰ ἀναφέρει καὶ ἄλλες ἀνάλογες.

Ἄλλιδος: Τὸ ἀποτέλεσμα θὰ εἶναι νὰ ἔχουμε δύο τάξεις μέσα στὴν Ἐκκλησία: Μία τῶν κατηχηθέντων πιστῶν καὶ μία τῶν μὴ κατηχηθέντων... μὲ ἄνιση ἀντιμετώπιση καὶ μεταχείριση.

B. Ἄλλ’ ἐκτὸς ἀπὸ τὴ διαφορετικότητα - ἀνισότητα αὐτὴ μεταξὺ τῶν μελῶν τῆς Ἐκκλησίας καὶ κατ’ ἐπέκταση τῆς Ἑλληνικῆς κοινωνίας καὶ Πολιτείας, μὲ τὴν παράδοξη καὶ ἐλλειματικὴ καὶ ἀτελῆ αὐτὴ διάταξη, δημιουργεῖται καὶ μία ἄλλη ἀνισότητα μεταξὺ τῶν πολιτῶν - μαθητῶν:

“Οταν κάποιοι μαθητὲς παρακολουθοῦν ἔνα μάθημα λιγότερο ἀπὸ τοὺς ἄλλους συμμαθητές τους καὶ παρ’ ὅλα ταῦτα ἀποκτοῦν τὸν ἴδιο τίτλο σπουδῶν (ἐνδεικτικό - ἀπολυτήριο) αὐτὸ σημαίνει ὅτι ἔχουν προνομιακὴ μεταχείριση. Αὐτὸ γίνεται κατανοητὸ περισσότερο, ἐὰν λάβουμε ὑπ’ ὅψη ὅτι τὶς ὕσεις ποὺ θὰ παρακολουθοῦν οἱ ἄλλοι ἔνα μάθημα τοῦ Γυμνασίου - Λυκείου αὐτοὶ θὰ ἔχουν μερικὲς ὕσεις ἐλεύθερες ἢ γιὰ νὰ καταρτισθοῦν σὲ κάποια ἄλλα μαθήματα, τὰ ὅποια θὰ τοὺς χρειασθοῦν, γιὰ νὰ εἰσαχθοῦν σὲ ἀνώτατα ἰδρύματα ἡ ἀκόμη καὶ γιὰ νὰ ἔκουν ρασθοῦν ἀπὸ τὸ φόρτο τῶν ἄλλων μαθημάτων.

Φυσικὰ θὰ μποροῦσε κανεὶς νὰ ἴσχυρισθεῖ ὅτι ἡ ἀνισότητα αὐτὴ μπορεῖ νὰ θεραπευθεῖ μὲ τὴν εἰσα-

γωγή ένός άλλου μαθήματος ύποχρεωτικού για τους άπεξοντας άπό το μάθημα τῶν Θρησκευτικῶν. Αὐτὸς δῆμος δὲ ισχυρισμός, μήπως ύποκρύπτει καὶ ύποδηλώνει διάθεση ἡ τάση ύποβαθμίσεως καὶ καταργήσεως τοῦ μαθήματος τῶν Θρησκευτικῶν καὶ ἄρα καταστρατηγήσεως καὶ τοῦ Συντάγματος καὶ τῶν Νόμων, τοὺς δόποίους ἀναφέραμε προηγουμένως;

Βεβαίως ύπάρχει καὶ μία λύση, γιὰ νὰ θεραπευθεῖ ἡ ἐν λόγῳ ἀνισότητα: νὰ μποροῦν οἱ μαθητὲς, οἱ δόποι θὰ συμμετέχουν καὶ θὰ διδάσκονται τὸ μάθημα τῶν Θρησκευτικῶν, νὰ ζητοῦν τὴν ἀπαλλαγὴ τους κατὰ τὴν προτίμησή τους ἀπὸ ἔνα ἄλλο μάθημα π.χ. μαθηματικὰ ἢ ἔνη γλῶσσα, καὶ μάλιστα «χωρὶς νὰ δηλώνεται ὁ λόγος τῆς συγκεκριμένης ἐπιλογῆς» τους. Καὶ τοῦτο γιατὶ ἵσως ἔχουν κάποια ἀδυναμία στὰ μαθηματικὰ ἢ κάποια ἀπέχθεια πρὸς τὴν συγκεκριμένη γλῶσσα, πράγματα ποὺ ἀνήκουν στὰ προσωπικὰ δεδομένα καὶ μάλιστα τὰ αὐτηρῶς, ὅπως καὶ κάθε ἀδυναμία ἢ ἀσθένεια.

ΔΙΑ ΤΑΥΤΑ

Καὶ γιὰ πολλὰ ἄλλα ορίνεται ἡ ἐν λόγῳ Ἐγκύλιος κατ' ἀρχὰς ὡς πρόχειρη, ἐσπευσμένη καὶ βεβιασμένη ἐν μέσῳ θερινῶν διακοπῶν καὶ ἐν τέλει ἀδόκιμη, ἐπιζήμια καὶ ἀντισυνταγματική.

Β. Οἱ «κατὰ συρροήν» ἐγκύλιοι τοῦ ‘Υπουργείου Παιδείας γιὰ τὸ μάθημα τῶν Θρησκευτικῶν

Μετὰ τὴν ὑπὸ ἀριθμ. Πρωτ. 91109/Γ2 - 10.7.2008 Ἐγκύλιο, ἡ ὁποία μεταξὺ ἄλλων περιελάμβανε τὰ ἔξης: «“Υστερα ἀπὸ τὴν ύποβολὴ ἐρωτημάτων σχετικὰ μὲ τὸ θέμα τῆς ἀπαλλαγῆς τῶν μαθητῶν ἀπὸ τὸ μάθημα τῶν Θρησκευτικῶν, σᾶς κάνουμε γνωστὸ ὅτι γιὰ τὴν ἀπαλλαγὴ αὐτὴ ἀπαιτεῖται ὑπεύθυνη δήλωση τοῦ κηδεμόνα τοῦ μαθητῆ ἀν εἶναι ἀνήλικος ἢ τοῦ ἴδιου ἀν εἶναι ἐνήλικος, στὴν ὅποια θὰ ἀναφέρεται ἡ ἐπιθυμία ἀπαλλαγῆς, χωρὶς νὰ δηλώνεται ὁ λόγος τῆς συγκεκριμένης ἐπιλογῆς», τὸ ‘Υπουργεῖο ‘Εθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων ἐξαπέστειλε τὴν ὑπὸ ἀριθμ. 104071/Γ2-4.8.2008 ἐγκύλιο.

Αὐτὴ διαλαμβάνει τὰ ἔξης:

«Σὲ συνέχεια τῆς ὑπὸ ἀριθμ. 91109/Γ2-10.7.2008 ἐγκύλιου μας καὶ προκειμένου νὰ ἀποσαφηνισθοῦν τυχὸν παρερμηνεῖς ποὺ δημιουργήθηκαν μὲ ἀφορμὴ

τὴ διαδικασία ἀπαλλαγῆς κάποιων μαθητῶν ἀπὸ τὸ μάθημα τῶν Θρησκευτικῶν, διευκρινίζονται τὰ ἔξης:... β) γιὰ τοὺς γονεῖς τῶν ἀνήλικων ἢ τοὺς ἴδιους τοὺς μαθητές, ἐὰν εἶναι ἐνήλικοι, ποὺ γιὰ λόγους συνείδησης δὲν ἐπιθυμοῦν νὰ παρακολουθήσουν τὸ μάθημα τῶν Θρησκευτικῶν, δὲν εἶναι ἀναγκαία ἡ αἰτιολόγηση τῆς ἀρνητικῆς στὴν ὑπεύθυνη δήλωση ποὺ ἀπαιτεῖται. Διαδικασία ἄλλωστε ποὺ ἀκολουθεῖται στὴν πρωτοβάθμια ἐκπαίδευση γιὰ πάρα πολλὰ χρόνια».

Δὲν ἀρκέστηκε ὅμως τὸ ΥΠΕΠΘ σ' αὐτὲς τὶς δύο Ἐγκύλιους. Ἄλλὰ ἀκολούθως καὶ μετὰ προφανῶς ἀπὸ σχετικὲς ἀντιδράσεις ἐκαλησιαστικῶν, θεολογικῶν καὶ ἄλλων παραγόντων ἐξεδωσε καὶ τρίτη ἐγκύλιο: Τὴν ὑπὸ ἀριθμ. Πρωτ. Φ12/977/109744/Γ1-26.8.2008. Αὐτὴ μᾶς λέει τὰ ἔξης:

«Σᾶς ἐνημερώνουμε ὅτι οἱ μὴ Ὁρθόδοξοι μαθητὲς δηλ. οἱ ἀλλόθρησκοι ἢ ἐτεροδόξοι, οἱ δόποι σύμφωνα μὲ τὴν ὑπὸ ἀριθμ. 104071/Γ2/4.8.2008 ἐγκύλιο τοῦ ΥΠΕΠΘ ἀπαλλάσσονται ἀπὸ τὸ μάθημα τῶν Θρησκευτικῶν γιὰ λόγους συνείδησης, κατὰ τὴν ὧρα διδασκαλίας τοῦ συγκεκριμένου μαθήματος παρακολουθοῦν ύποχρεωτικὰ τὴ διδασκαλία διαφορετικοῦ διδακτικοῦ ἀντικειμένου σὲ ἄλλο τμῆμα τῆς ἴδιας τάξης.

Στὴν περίπτωση, ποὺ ἡ συγκεκριμένη τάξη λειτουργεῖ μόνο μὲ ἔνα τμῆμα, οἱ μαθητὲς αὐτοὶ παρακολουθοῦν ἐκπαιδευτικὸ πρόγραμμα ποὺ καθορίζεται γιὰ τὸ σκοπὸ αὐτὸ ἀπὸ τὸ Σύλλογο Διδασκόντων τοῦ Σχολείου. Γιὰ μὲν τοὺς ἀλλοδαποὺς τὸ πρόγραμμα ἀφορᾶ στὸ μάθημα τῆς ἐλληνικῆς γλώσσας, γιὰ δὲ τοὺς ὑπόλοιπους μάθημα ἀνάλογο μὲ τὶς μαθησιακές τους ἀνάγκες».

Ἐν πρώτοις θὰ εἴχαμε νὰ παρατηρήσουμε ὅτι ὅπως «Ἐν τῇ πολυλογίᾳ οὐκ ἐκφεύγει ἀμαρτίαν (=σφάλμα)» ἔτσι καὶ «στὴν παλλιλογίᾳ δὲν θὰ ἀποφύγεις τὶς ἀντιφάσεις ἢ ἔστω ἀσάφειες».

Εἰδικότερα θὰ εἴχαμε νὰ παρατηρήσουμε τὰ ἔξης:

1) Η 1η καὶ ἡ 2η Ἐγκύλιος δὲν κάνουν διάκριση μεταξὺ Ὁρθοδόξων καὶ ἀλλόθρησκων ἐτεροδόξων. Ἀρα εἶναι γενικές. Αναφέρονται προφανῶς σὲ δῶλους τοὺς μαθητές.

2) Η 3η Ἐγκύλιος κάνει διάκριση. Αναφέρεται μόνο στοὺς ἀλλόθρησκους - ἐτεροδόξους. Ἀφήνει δῆμος ἔξω τοὺς Ὁρθοδόξους. Δὲν κάνει λόγο γι' αὐτούς. Ἀρα εἶναι εἰδικότερη.

3) Η 3η Ἐγκύλιος, λοιπόν, λέει ότι οἱ ἀλλόθροη-σκοι - ἑτερόδοξοι θὰ πάρουν καὶ θὰ παρακολουθήσουν ὑποχρεωτικὰ ἄλλο μάθημα ἀντὶ τῶν θρησκευτικῶν. Γιὰ τοὺς Ὁρθοδόξους δὲν κάνει λόγο. Τί θὰ γίνεται μ' αὐτούς;

4) Θὰ ἔλεγε κανεὶς ότι μὲ τὴν 3η Ἐγκύλιο θέλει νὰ διευκρινίσει, ότι καὶ στὴν 1η καὶ στὴ 2η Ἐγκύλιο κάνει λόγο γιὰ τοὺς ἀλλόθροησκους - ἑτερόθρησκους. Οἱ Ὁρθόδοξοι, ὑπονοεῖ ἵσως, δὲν μποροῦν νὰ μὴν παρακολουθοῦν θρησκευτικά.

5) Ὅμως όταν στὴ 2η Ἐγκύλιο μιλάει ἀορίστως περὶ ἀπαλλαγῆς κάποιων μαθητῶν καὶ ὅχι συγκεκριμένως ποιῶν (π.χ. ἀλλόθροησκων - ἑτερόδοξων) ἀπὸ τὸ μάθημα τῶν θρησκευτικῶν, τὰ πράγματα ἀντὶ νὰ διευκρινίζονται, συγχέονται. Μπορεῖ εὔκολα νὰ ἴσχυρισθεῖ ἔνας ἄλλος ότι μέσα στὸ «κάποιοι» ὑπάγονται καὶ Ὁρθόδοξοι μαθητές.

6) Ὁ ἴσχυρισμὸς αὐτὸς ἐνισχύεται καὶ ἀπὸ τὸ γεγονός ότι ἡ 3η Ἐγκύλιος ἀναφέρεται μόνο στὴ 2η Ἐγκύλιο καὶ ὅχι στὴν 1η, πρᾶγμα ποὺ μπορεῖ νὰ σημαίνει ότι δὲν θέλει νὰ θίξει τὴν 1η ποὺ ἀναφέρεται γενικὰ χωρὶς προσδιορισμὸ σ' ὅλους τοὺς μαθητὲς (Ὅρθοδόξους - ἑτεροδόξους).

7) Η ἐντύπωση αὐτὴ περὶ γενικώτερης καὶ γιὰ Ὁρθοδόξους μαθητές ἴσχυος τῆς διαδικασίας ἀπαλ-

λαγῆς κατὰ τὴν 1η Ἐγκύλιο ἐνισχύεται καὶ ἀπὸ τὸ ότι στὴ 2η Ἐγκύλιο, θέλοντας νὰ ἐνισχύσῃ τὴ θέση τῆς 1ης γράφεται:

«Ἡ ἀνωτέρῳ Ἐγκύλιος (ἡ 1η) μᾶς ἐναρμονίζει μὲ τὶς ἀποφάσεις (ποιές;) τοῦ εὐρωπαϊκοῦ Δικαστηρίου ἀνθρωπίνων δικαιωμάτων καὶ τῶν ἀνεξαρτήτων ἀρχῶν τῆς χώρας μας».

8) Ἐν πάσῃ περιπτώσει ἐὰν μὲ τὴν 2η καὶ 3η Ἐγκύλιο θέλει νὰ διευκρινίσει ότι (καὶ στὴν 1η) ἀναφέρεται μόνο στοὺς ἀλλόθροησκους - ἑτερόδοξους, τότε θὰ πρέπει τὸ ΥΠΕΠΘ νὰ γνωρίζει ότι αὐτὸ γινόταν καὶ μὲ τὶς παλαιότερες Ἐγκύλιοις του (π.χ. ἐπὶ Μ. Γιαννάκου). Τί χρειαζόταν ἡ Ἐγκύλιος τῆς 10.7.2008;

9) Οὕτως ἔχοντων τῶν πραγμάτων χρειάζεται δυστυχῶς καὶ ἄλλη Ἐγκύλιος τοῦ ΥΠΕΠΘ διευκρινιστική.

Συναφῶς θὰ πρέπει νὰ γνωρίζει ὁ ἀρμόδιος τοῦ ἐν λόγῳ Υπουργείου Παιδείας ότι «σοφὸν τὸ σαφές». Βεβαίως τὰ παραπάνω φαινόμενα ὀφείλονται καὶ στὸ βεβιασμένο καὶ ἐσπευσμένο ἐντὸς τοῦ καλοκαιριοῦ τῆς ἐκδόσεως τῶν ἐν λόγῳ ἐγκυλίων. «Οποιος βιάζεται σκοντάφτει».

10) Μέχρι, λοιπόν, τῆς ἐκδόσεως τῆς ἐπομένης, ἀναγκαίας καὶ ἐπείγουσας, Ἐγκύλιον ἴσχύουν ὅσα σημειώσαμε στὴν προηγούμενη γνωμοδότηση.

Κανονισμὸς περὶ συστάσεως καὶ πειτουργίας τῆς Ἱερᾶς Ἀνδρώας Κοινοβιακῆς Μονῆς Κοιμήσεως Θεοτόκου «Βουλκάνου» τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Μεσσηνίας

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ

ΙΕΡΑ ΑΝΔΡΩΑ ΚΟΙΝΟΒΙΑΚΗ ΜΟΝΗ ΚΟΙΜΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ «ΒΟΥΛΚΑΝΟΥ»

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ

Προοίμιον ΕΙΣ ΤΟ ΟΝΟΜΑ ΤΟΥ ΠΑΤΡΟΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΥΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΠΝΕΥΜΑΤΟΣ

Ἐν ἔτει δισκιθιοστῷ ὄγδῳ, τῇ 29ῃ τοῦ μηνὸς Φεβρουαρίου, ἐορτῇ τοῦ Ὁσίου Πατρὸς ἡμῶν Κασσιανοῦ τοῦ Ρωμαίου, μετὰ τὸ πέρας τῆς ἐν τῷ Καθολικῷ τεμενείσσης Θείας Λειτουργίας, εὐλογίᾳ τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Μεσσηνίας Κυρίου Χρυσοστόμου, προβαίνομεν εἰς τὴν σύνταξιν τοῦ Ἑσωτερικοῦ Κανονισμοῦ, ἀφορῶντος εἰς τὴν ὄργάνωσιν, τὴν διοίκησιν, τὸν πνευματικὸν βίον καὶ τὴν ἐν γένει πειτουργίαν τῆς Ἱερᾶς Ἀνδρώας Κοινοβιακῆς Μονῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου Βουλκάνου, συμφώνως πρὸς τοὺς θείους καὶ Ἱεροὺς Κανόνας, τὰς μοναχικὰς παραδόσεις τῆς Ὁρθοδόξου ἡμῶν Ἑκκλησίας καὶ τοὺς Νόμους τοῦ Κράτους.

”Αρθρον 1

Ἡ σήμερον ὑπάρχουσα Ἱερὰ Μονὴ φέρεται ἰδρυθεῖσα τὸν 16ον αἰῶνα. Υφίσταται ὅμως καὶ ἡ παλαιὰ Ἱερὰ Μονὴ, τοῦ «Καθολικοῦ» ἢ «Ἐπανωκαστρίσσης», ἰδρυθεῖσα τὸν 8ον αἰῶνα ἐπὶ Αὐτοκράτορος Λέοντος Γ' τοῦ Ἰσαύρου, εἰς τοποθεσίαν τοῦ ἀρχαίου ναοῦ τοῦ Ἰθωμάτα Διὸς ἐν τῇ κορυφῇ τοῦ ὄρους Ἰθώμη, ἐκ τῆς ὁποίας κατῆλθον οἱ πατέρες καὶ ἀνωκοδόμησαν τὴν σημερινὴν Ἱερὰν Μονήν, ἣτις οὐδέποτε ἐρημώθη ἀπὸ τῆς ιδρύσεως αὔτης.

”Αρθρον 2

Σκοπὸς τῆς Ἱερᾶς Μονῆς εἶναι: Ὁ ἀγιασμὸς καὶ ἡ ἐν Χριστῷ τελείωσις καὶ σωτηρία τῶν ἀδελφῶν αὐτῆς διὰ τῆς ἀσκήσεως, τῆς ἀδιαθείπτου προσευχῆς καὶ πραγματώσεως τῶν Ἱερῶν Μοναχικῶν Ἀρετῶν, ἥτοι τῆς ὑπακοῆς, τῆς παρθενίας καὶ τῆς ἀκτημοσύνης καὶ ἐν γένει τῆς ἀκριβούς τηρήσεως τῆς μοναχικῆς ποιητείας κατὰ τὸ ὑπόδειγμα καὶ τὴν διδασκαλίαν τῶν Ὁσίων καὶ Θεοφόρων Πατέρων τῆς Ἀγιωτάτης ἡμῶν Ὁρθοδόξου Ἑκκλησίας.

”Αρθρον 3

Ἡ Ἱερὰ Μονὴ ἀνίκουσα εἰς τὴν Ἱερὰν Μητρόπολιν Μεσσηνίας, τελεῖ ὑπὸ τὴν Κανονικὴν δικαιοδοσίαν τοῦ κυριάρχου Μητροπολίτου.

Ο Ἐπίσκοπος εἶναι τὸ ὄρατὸν σημεῖον τῆς ὄργανικῆς ἐνότητος τῆς Ἑκκλησίας τοῦ Χριστοῦ καὶ κεῖται εἰς τύπον καὶ τόπον Χριστοῦ. Εἰς τὸν Ἐπίσκοπον ἡ Ἀδελφότης ὀφείλει ὑπακοὴν καὶ ὑποχρεοῦται νὰ ἀποδίδῃ τὴν πρὸς τὸ ἀξιώμα αὐτοῦ ἀρμόζουσαν τιμὴν καὶ τὸν προσήκοντα σεβασμόν. Ο Ἐπίσκο-

πος ἔχει καὶ ἀσκεῖ συμφώνως πρὸς τοὺς Ἱεροὺς Κανόνας καὶ τὸν Καταστατικὸν Χάρτην τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος τὰ ἔξης Κανονικὰ Δικαιώματα καὶ τὰς κατωτέρω δικαιοδοσίας:

1. Μνημονεύεται ἐν πάσαις ταῖς Ἱεραῖς Ἀκολουθίαις τῆς Ἱερᾶς Μονῆς συμφώνως τῇ κανονικῇ ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ τάξει.

2. Ἐγκαθιδρύει δι’ εἰδικῆς τελετῆς-χειροθεσίας τὸν ὑπὸ τῆς Ἀδελφότητος ἐκπλεγέντα Ἡγούμενον.

3. Παρέχει τὴν εὐθογίαν αὐτοῦ διὰ τὴν κουράν τῶν δοκίμων, ως Μοναχῶν, κατόπιν ἀποφάσεως τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου τῆς Ἱερᾶς Μονῆς.

4. Τελεῖ τὰς χειροτονίας τῶν Κληρικῶν ἀδελφῶν τῆς Ἱερᾶς Μονῆς, τῇ προτάσει τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου, ἐφ’ ὅσον τὴν ἀποδέχεται.

5. Ἀσκεῖ τὴν ἀνωτάτην ἐποπτείαν, πατρικὴν καὶ προστατευτικήν, ἐπὶ τῆς Ἱερᾶς Μονῆς καὶ παρακολουθεῖ τὴν ὁμαλὴν κατὰ τοὺς Θείους καὶ Ἱεροὺς Κανόνας πειτούργιαν αὐτῆς.

6. Ἐχει τὴν κανονικὴν πειθαρχικὴν δικαιοδοσίαν καὶ ἀσκεῖ τὸν πειθαρχικὸν ἔλεγχον κατὰ παντὸς παρεκτρεπομένου Ἱερομονάχου ἢ Μοναχοῦ τῆς Ἱερᾶς Μονῆς, συμφώνως πρὸς τοὺς Ἱεροὺς Κανόνας καὶ πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, φροντίζων διὰ τὴν ἀμεμπτον διαγωγὴν τῶν ἐν τῇ Ἱερᾷ Μονῇ διαβιούντων.

7. Ἀσκεῖ τὸν ἔλεγχον τῆς νομιμότητος τῆς οἰκονομικῆς διαχειρίσεως τῆς Μονῆς, συμφώνως πρὸς τὸ ἀρθρον 39 παρ. 6 τοῦ Νόμου 590/1977.

8. Χορηγεῖ ἐγγράφους ἀδείας διὰ τὰς ἔκτὸς τῶν ὄριών τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως ἀπουσίας τῶν ἀδελφῶν τῆς Ἱερᾶς Μονῆς, καθὼς καὶ οἰασδόποτε ἀδείας διαρκείας πέραν τοῦ μηνός.

9. Λαμβάνει τὰ προσήκοντα μέτρα, ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου, τῇ συνδρομῇ καὶ τῶν ἀρμοδίων Ἀρχῶν, προκειμένου νὰ διαφυλάξῃ τὴν Ἱερότητα τῶν χώρων τῆς Ἱερᾶς Μονῆς καὶ παντὸς μοναστηριακοῦ καθιδρύματός της, ἀπὸ τυχὸν ἀνευλαβεῖς ἐκδηλώσεις, τὰς ὁποίας δύναται νὰ ἀπογορεύσῃ τόσον ἐντὸς τῶν χώρων τῆς Ἱερᾶς Μονῆς, ὅσον καὶ πλησίον αὐτῆς.

10. Θεωρεῖ τὰ τηρούμενα παρὰ τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου βιβλία τῆς Ἱερᾶς Μονῆς.

11. Ἐγκρίνει τὰς τροποποιήσεις τοῦ παρόντος κανονισμοῦ.

12. Ἐγκρίνει τὴν ἀπόφασιν τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου διὰ τὴν μετάπεμψιν Ἀδελφοῦ τινὸς εἰς ἑτέραν Ἱερὰν Μονὴν καὶ διὰ τὴν ἐγκαταβίωσιν Ἀδελφοῦ ἑτέρας Μονῆς εἰς τὴν Ἱερὰν Μονήν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'

”Αρθρον 4

”Οργανα διοικήσεως τῆς Ἱερᾶς Μονῆς εἶναι:

1. Ο Ἡγούμενος.
2. Τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιον.
3. Η σύναξις τῆς Ἀδελφότητος.

”Αρθρον 5

Ο Ἡγούμενος

Ο Ἡγούμενος, ως ποιμὴν καὶ κεφαλὴ τῆς Ἀδελφότητος, ὀφείλει νὰ εἶναι ἐκφραστὴς τοῦ Ὁρθοδόξου θεοῦ καὶ δόγματος, τηρητὴς ἀπαρέγκλιτος τῶν μοναχικῶν θεσμῶν καὶ τῶν παραδόσεων, νὰ συγκεντρώνῃ ἐν τῷ προσώπῳ αὐτοῦ τὰς ἀρετὰς τῆς ἀγάπης, τῆς μακροθυμίας, τῆς διακρίσεως καὶ τῆς αύταπαρνήσεως, προκειμένου νὰ διακονῇ καὶ ἐν αὐτοθυσίᾳ νὰ ἐργάζηται τὴν σωτηρίαν τῶν ἀδελφῶν, «τύπος καὶ ὑπογραμμὸς γινόμενος ἐν πᾶσι», κατὰ τὸν Ἀπόστολον Παῦλον.

I. Καθήκοντα καὶ δικαιοδοσία τοῦ Ἡγουμένου

1. Ο Ἡγούμενος ως πνευματικὸς πατέρος, μεριμνᾷ ἀγρύπνως διὰ τὴν πνευματικὴν προκοπὴν τῆς ἀδελφότητος, παραινεῖ, καθοδηγεῖ, συμβουλεύει, προλαμβάνει ἐκτροπὴν καὶ ἐλέγχει πᾶσαν παράβασιν, συμπάσχων ἐν ἀγάπῃ καὶ συγχαίρων μετὰ τῶν μεθῶν τῆς Ἀδελφότητος, μετερχόμενος πᾶν μέσον συντεῖνον εἰς τὴν κατὰ Χριστὸν μόρφωσιν τῶν ἀδελφῶν.

2. Μνημονεύεται ἐν πάσαις ταῖς Ἱεραῖς Ἀκολουθίαις.

3. Συγκαλεῖ τὴν Ἀδελφότητα εἰς Σύναξιν εἰς τακτὰ χρονικὰ διαστήματα πρὸς πνευματικὴν οἰκοδομήν.

4. Προϊσταται τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου καὶ τῶν Συνάξεων τῆς Ἀδελφότητος.

5. Προϊσταται τῶν Ἱερῶν Ἀκολουθιῶν καὶ πρωτοστατεῖ. Ἐν ταῖς ἐπισήμοις ἡμέραις καὶ ἐορταῖς φέρει ἐν τῷ Ναῷ καὶ ἐν τῇ Τραπέζῃ Ἡγουμενικὸν Μανδύαν καὶ Ράβδον (πατερίσαν).

6. Παρακολουθεῖ τὴν τήρησιν τῶν τυπικῶν τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ κατὰ καιροὺς τιθεμένου προγράμμα-

τος Ἀκολουθιῶν καὶ ἑργασιῶν τῆς Ἱερᾶς Μονῆς, κατὰ τὸν πειτουργικὸν κύκλον τοῦ ἐνιαυτοῦ.

7. Κατανέμει, ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τοῦ Ἡγουμενο-συμβουλίου, τὰ κατ' ἔτος διακονήματα τῶν ἀδελφῶν, ἐν ἀγάπῃ, καὶ διακρίσει πρὸς αὐτούς, ἀποσκοπῶν εἰς τὸ ψυχικὸν συμφέρον, τὴν εὔταξιαν καὶ ἰσορροπίαν τοῦ Κοινοβίου. Ἐπίσης, ὥριζει, πάλιν ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου, τὸ διαιτολόγιον τῆς Μονῆς.

8. Προτείνει εἰς τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιον τὴν πρόστιψιν δοκίμων, τὴν κουράν τῶν ὡρίμων πρὸς τοῦτο καὶ τὴν κειροτονίαν τῶν καταληπτῶν ἀδελφῶν.

9. Ἐκπροσωπεῖ τὴν Ἱερὰν Μονὴν ἐνώπιον πάσος Ἐκκλησιαστικῆς, Διοικητικῆς, Δημοτικῆς καὶ Κοινωνικῆς Ἀρχῆς, παντὸς Δικαστηρίου, Ὁργανισμοῦ (Ο.Τ.Ε., Δ.Ε.Η., Ι.Κ.Α., Ο.Γ.Α., κ.λ.π.), Τραπεζῶν, Ταχυδρομικοῦ Ταμιευτηρίου, Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου ἢ Ἰδιωτικοῦ Δικαίου, ὡς καὶ παντὸς ἄλλου Ὁργανισμοῦ ἢ Ἰδρύματος. Κωλυόμενος δὲ δι' οἰονδήποτε λόγου, ἀναπληροῦται ὑπὸ ἀδελφοῦ ὁριζόμενου ὑπὸ τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου, τῆς ἀναπληρώσεως ταύτης ἐγκρινομένης ὑπὸ τοῦ Μητροπολίτου. Δι' εἰδικὴν περίπτωσιν ἢ καὶ κατηγορίαν ὑποθέσεων δύναται, ἀποφάσει τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου καὶ ἐγκρίσει τοῦ οἰκείου Ἱεράρχου, νὰ ἀνατεθῇ ἢ ὡς ἄνω ἐκπροσώπησις, εἰς Νομικὸν Σύμβουλον (Δικηγόρον).

10. Ὑπογράφει πάντα τὰ ἔγγραφα τῆς Ἱερᾶς Μονῆς καὶ τὰ διπλότυπα εἰσπράξεων καὶ πιληρωμῶν.

11. Ἀποσφραγίζει ἄπασαν τὸν ἀληθινογραφίαν.

12. Χορηγεῖ εἰς τοὺς ἀδελφοὺς ἀδειαν ἀπουσίας καὶ ἔξόδου, ἐκ τῆς Ἱερᾶς Μονῆς ἔως δέκα ἡμερῶν. Ἡ παροχὴ ἀδείας γιὰ παραμονὴ ἐκτὸς τῆς περιφερείας τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως χορηγεῖται μόνον ὑπὸ τοῦ οἰκείου Ἱεράρχου.

13. Ὁ Ἡγούμενος καθίσταται δι' ἐκλογῆς, ἐὰν ἐν τῇ Μονῇ ἐγκαταβιοῦν τουλάχιστον πέντε (5) ἀδελφοί, ἄλλως διὰ διορισμοῦ ὑπὸ τοῦ Μητροπολίτου κατὰ τὰ ὄριζόμενα διὰ τοῦ Ν. 590/1977 ἀρ. 39 παρ. 5. Ὁ διορισμὸς οὗτος ἰσχύει καθ' ὅσον χρόνον οἱ ἐγκαταβιοῦντες μοναχοὶ εἶναι λιγότεροι τῶν πέντε (5). Συμπληρουμένου τοῦ ὡς ἄνω ἀριθμοῦ ἐγκαταβιοῦντων (τῶν πέντε δηλαδὴ ἀδελφῶν), γίνεται ἐκλογή.

II. Ἐκλογὴ Ἡγουμένου

1. Μετὰ τὴν κένωσιν τῆς θέσεως τοῦ Ἡγουμένου, ὡς ἀναπληρωτὴς ἄναλαμβάνει ἀμέσως καὶ αὐτοδικαίως

οἱ ἐκ τῶν μελῶν τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου ἔχων τὰ πρεσβεῖα.

2. Ἡ ἐκλογὴ διεξάγεται τὸ ἀργότερον δεκαπέντε (15) ἡμέρας μετὰ τὴν κένωσιν τῆς θέσεως καὶ προαναγγέλλεται ἐξ (6) ἡμέρας ἐνωρίτερον ἀπὸ τὴν ἡμέραν τῆς ἐκλογῆς. Περὶ τῆς ἡμέρας τῆς Ἐκλογῆς ἐνημερώνεται ἐγγράφως ὑπὸ τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου ὁ οἰκεῖος Μητροπολίτης, ὃστις ἐπίσης ἐγγράφως παρέχει τὴν εὐθογίαν αὐτοῦ.

3. Τὰ τῆς προετοιμασίας καὶ διεξαγωγῆς τῶν ἐκλογῶν ἐκτελεῖ ἡ Ἐφορευτικὴ Ἐπιτροπή, ἀποτελουμένη ἐκ τοῦ ἀναπληρωτοῦ καὶ δύο ἀδελφῶν, τοῦ ἀρχαιοτέρου καὶ τοῦ νεωτέρου τῆς τάξης, ὁ ὁποῖος καὶ ἐκτελεῖ χρέον γραμματέως τῆς Ἐφορευτικῆς Ἐπιτροπῆς.

4. Τῆς ἐκλογῆς προηγεῖται τριήμερος νηστεία.

5. Δικαίωμα τοῦ ἐκλέγειν καὶ ἐκλέγεσθαι ἔχουν ἄποντες οἱ ἔχοντες μοναχικὴν κουράν, ἢ ὁποία ἐτελέσθη ἐν τῇ Ἱερᾷ Μονῇ καὶ μονίμως ἐγκαταβιοῦντες εἰς αὐτὴν πλέον τῆς πενταετίας.

6. Ἡ ὀλομέλεια τῆς Ἀδελφότητος συνερχομένη πρὸς ἀνάδειξιν Ἡγουμένου, εύρισκεται ἐν ἀπαρτίᾳ παρόντων τῶν 4/5 τῶν μελῶν. Μὴ ἐπιτευχθείσης τῆς ἀπαρτίας αὐτῆς, ἢ ἐκλογὴ διεξάγεται μετὰ τριήμερον, παρόντων τοῦ ἡμίσεος σὺν ἐνὸς τῶν ἀδελφῶν.

7. Ἡ ἐκλογὴ διενεργεῖται, μετὰ τὸ πέρας τῆς Θ. Λειτουργίας ἐν τῷ Καθολικῷ, ὁπότε κλείονται αἱ θύραι τοῦ Ναοῦ καὶ ἐλέγχεται ἢ ἀπαρτία.

8. Ἐκαστος ψηφοφόρος ἀδελφὸς παμβάνει ἐσφραγισμένον ψηφοδέλτιον (λευκόν), εἰς τὸ ὁποῖον πρέπει ν' ἀναγράψῃ τὸ ὄνομα ἐνὸς μόνον ἐκ τῶν ἐκλογίμων καὶ ρίπτει τὸ ψηφοδέλτιον ἐντὸς ἐσφραγισμένης ψηφοδόχου. Ἐπειτα ὑπογράφει εἰς τὸν ὑπὸ τῆς Ἐφορευτικῆς Ἐπιτροπῆς καταρτισθέντα κατάλογον τῶν ἐκλογέων. Μετὰ τὸ πέρας τῆς ψηφοφορίας ἀποσφραγίζεται ἢ ψηφοδόχος καὶ καταμετροῦνται αἱ ψῆφοι ἐνώπιον τῆς Ἀδελφότητος.

9. Θεωροῦνται ἄκυρα τὰ ψηφοδέλτια, ἐὰν ἐπ' αὐτῶν ἀναγράφωνται πλείονα τοῦ ἐνὸς ὀνόματα ἢ ἄλλον τι πλήν τοῦ ἐνὸς ὀνόματος.

10. Οἱ παβῶν τὰ 2/3 τῶν ψήφων ἐκλέγεται Ἡγούμενος. Ἄλλως, ἐπαναλαμβάνεται ἡ ψηφοφορία καὶ ἐκλέγεται ὁ παβὼν τὴν ἀπόλυτον πλειοψηφίαν (ῆμισυ σὺν ἓνα). Ἐὰν καὶ πάλιν δὲν ἐκλεγῇ Ἡγούμενος, ἐπαναλαμβάνεται ἡ ψηφοφορία μεταξὺ τῶν δύο πλειοψη-

φισάντων ἀδελφῶν καὶ ἐκλέγεται ὁ λαβὼν τὸ ἥμισυ σὺν ἔνα τῶν ψήφων. Ἐπὶ ἰσοψηφίᾳ, ἐὰν μὲν ἀμφότεροι εἶναι Κληρικοὶ ἢ Μοναχοί, ἐκλέγεται ὁ ἀρχαιότερος, ἐὰν δὲ ὁ εἰς εἶναι Κληρικὸς καὶ ὁ ἔτερος Μοναχός, τότε ἐκλέγεται ὁ Κληρικός. Εἰς περίπτωσιν, κατὰ τὴν ὁποίαν ἀμφότεροι ἔχειροτονήθησαν τὴν ιδίαν ἡμέραν, ἢ ἐκλογὴ γίνεται διὰ κλήρου ἐπιστατοῦντος τοῦ Ἐπισκόπου.

11. Ἐνστάσεις κατὰ τοῦ κύρους τῆς ἐκλογῆς ὑποβάλλονται ἐντὸς τῆς ιδίας ἡμέρας καὶ γίνονται δεκταὶ ἐὰν συγκεντρώσουν τὴν πλειοψηφίαν τῶν 2/3 τῶν παρόντων ἀδελφῶν. Ἐὰν ἀκυρωθῇ ἡ ἐκλογὴ διεξάγεται εὐθὺς νέα ψηφοφορία, κατὰ τὰ ἀνωτέρω.

12. Τὴν ἐκλογὴν ἀκολουθεῖ εὐχαριστήριος δέοσις ἐν τῷ Καθολικῷ, μετὰ τὴν ὁποίαν ὁ ἐκλεγεὶς Ἡγούμενος ἀναλαμβάνει ἐγκύρως τὴν ἄσκησιν τῶν καθηκόντων του.

13. Περατωθείσης τῆς ἐκλογῆς συντάσσεται πρακτικόν, ὅπερ ὑπογράφεται παρὰ πάντων τῶν ψηφισάντων ἀδελφῶν καὶ ὑποβάλλεται ἐντὸς τριημέρου εἰς τὸν οἰκεῖον Μητροπολίτην, ὅστις ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου ὄριζει τὴν ἡμέραν ἐγκαταστάσεως (ἐνθρονίσεως) τοῦ Ἡγουμένου, καθ' ἣν ὁ οἰκεῖος Ἱεράρχης δίδει τῷ Ἡγουμένῳ τὰ διακριτικὰ τοῦ ἀξιώματος αὐτοῦ ἦτοι, τὴν Ἡγουμενικὴν Ράβδον καὶ τὸν Ἡγουμενικὸν Μανδύαν.

14. Ὁ ἐκλεγεὶς Ἡγούμενος, ἐφ' ὅσον τυγχάνῃ Κληρικός (Πρεσβύτερος), ἢ μετὰ τὴν ἐκλογήν του χειροτονηθῆ Πρεσβύτερος, εἶναι ισόβιος. Ἐφ' ὅσον ὅμως δὲν εἶναι δυνατὴ ἡ χειροτονία του εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ Πρεσβυτέρου, ὁ ἐκλεγεὶς Ἡγούμενος (Διάκονος ἢ Μοναχός) θεωρεῖται προσωρινὸς μέχρι τῆς ἀναδείξεως Ἡγουμένου, ἐκ τῶν Ἱερομονάχων τῆς Ἀδελφότητος, ὅστις καθίσταται ισόβιος.

III. Χρεία θέσεως Ἡγουμένου

Ἡ θέσις τοῦ Ἡγουμένου χρεεύει:

- Ἐνεκα θανάτου.
- Ἐνεκα παραιτήσεως, ἢ ὁποία γίνεται δεκτὴ διὰ πλειοψηφίας τῶν 4/5 τῆς Ἀδελφότητος.
- Ἐνεκα παύσεως ὡς ἀκολούθως:

Ἐὰν συμβῇ ὁ Ἡγούμενος νὰ παραχαράττῃ τὴν ἀκρίβειαν τῆς Ὁρθοδόξου Πίστεως καὶ τοῦ Μοναχικοῦ Βίου ἢ νὰ ἀθετῇ τινας ἐκ τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος Ἑσωτερικοῦ Κανονισμοῦ. Εἰς τὰς περιπτώσεις αὐτάς, δὲν θὰ ἔξανίστανται πάντες οἱ ἀδελφοί, ἀλλ' οἱ πρε-

σβύτεροι τῇ τάξει θὰ ύπενθυμίζουν εἰς αὐτὸν ἡπίως καὶ μετὰ τοῦ προσήκοντος σεβασμοῦ τὰ σφάλματά του καὶ θὰ ύποβοηθοῦν αὐτὸν εἰς διόρθωσιν οὐχὶ ἄπαξ ἀλλὰ πολλάκις. Ἐὰν ὁ Ἡγούμενος ἐμμένῃ εἰς τὸ σφάλμα, τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιον θὰ ἀπευθύνῃ εἰς αὐτὸν γραπτὴν σύστασιν. Ἐὰν ἐν τέλει ἡ κατάστασις παραμένει ἡ ιδία, ἐφαρμόζονται τὰ ύπὸ τοῦ ΚΧ 39 § προβλεπόμενα, περὶ ἀσκήσεως κανονικῶν ἀνακρίσεων ύπὸ τοῦ οἰκείου ἐπισκόπου.

Ο Ἡγούμενος ὁμοίως, παύεται καὶ εἰς περίπτωσιν, κατὰ τὴν ὁποίαν περιπέσῃ εἰς ἀσθένειαν μὴ ἐπιτρέπουσαν εἰς αὐτὸν τὴν ἄσκησιν τῶν καθηκόντων του, πιστοποιουμένην ιατρικῶς καὶ προβλεπομένην ἀνίατον, ἢ εἰς περίπτωσιν ἀμετακλήτου καταδίκης ύπὸ ἐκκλησιαστικοῦ δικαστηρίου.

”Αρθρον 6

‘Ἡγουμενοσυμβούλιον

I. Συγκρότησις ‘Ἡγουμενοσυμβουλίου

α) Τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιον εἶναι τριμελές (3) (ὁ Ἡγούμενος καὶ δύο Σύμβουλοι), ὅταν ἡ Ἀδελφότης ἀριθμῇ μέχρι δεκαπέντε (15) ἀδελφοὺς καὶ πενταμελές (5) ὅταν ἡ Ἀδελφότης ἀριθμῇ ἅνω τῶν (15) μελῶν (ὁ Ἡγούμενος καὶ τέσσερις Σύμβουλοι).

β) Τὰ μέλη του ἐκλέγονται ἀνὰ τετραετίαν καὶ εἶναι ἐπανεκλέξιμα.

γ) Αἱ ἀποφάσεις λαμβάνονται κατὰ πλειοψηφίαν. Ἐπὶ πνευματικῶν θεμάτων χωρεῖ ἀρνησικυρία τοῦ Ἡγουμένου.

δ) Συνεδριάζει ἄπαξ τοῦ μηνὸς καὶ ἐκτάκτως ὁσάκις ἂν ἥθελε χρειασθῇ.

ε) Ἡ ἀντικατάστασις μέλους, πλόγω θανάτου, ἢ δι' οινοδήποτε ἄλλον πλόγον γίνεται διὰ μυστικῆς ψηφοφορίας ύπὸ τῆς Ἀδελφότητος.

II. Καθήκοντα ‘Ἡγουμενοσυμβουλίου

α) Τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιον διοικεῖ τὴν Ἱερὰν Μονὴν καὶ διαχειρίζεται τὴν περιουσίαν αὐτῆς, καὶ προβαίνει εἰς πᾶσαν ἐπὶ μέρους πρᾶξιν διαχειρίσεως καὶ πᾶσαν νομικὴν ἐνέργειαν καὶ δικαιοπραξίαν. Εἰδικώτερον δὲ καὶ ἐνδεικτικῶς τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιον, ἐκτὸς ἄλλων, ἀποδέχεται ἢ ἀποποιεῖται δωρεὰς καὶ κληρονομίας, συνάπτει δάνεια, προβαίνει εἰς ἀγορὰς καὶ πωλήσεις ἀκινήτων οἰασδήποτε ἀξίας, ἀποφασίζει διὰ τὴν ἐπέκτασιν τῶν οἰκοδομικῶν συγκροτημάτων,

καὶ ἐν γένει φροντίζει διὰ πᾶν ἔτερον θέμα μὴ ρητῶς ἀναφερόμενον ἐν τῷ παρόντι ἄρθρῳ, τηροῦν τοὺς Ἱεροὺς Κανόνας, τὰς Μοναχικὰς Παραδόσεις, τὸν Καταστατικὸν Χάρτην τῆς Ἑκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ τοὺς Νόμους τῆς Πολιτείας.

β) Ἐξουσιοδοτεῖ τὸν Ἡγούμενον ἢ ἀδελφόν τινα τῆς Μονῆς ἢ τὸν Νομικὸν Σύμβουλον αὐτῆς διὰ τὴν παράστασιν καὶ ἐκπροσώπησιν τῆς Ἱερᾶς Μονῆς ἐνώπιον πάσσος ἑκκλησιαστικῆς, πολιτικῆς, δικαστικῆς ἢ ἀρχῆς Ἀρχῆς. Αἱ πράξεις τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου ἔγκρινονται ὑπὸ τοῦ οἰκείου Μητροπολίτου.

γ) Ἐπιστατεῖ τῶν ἀρμοδίων διακονητῶν διὰ τὴν ἀσφαλῆ διαφύλαξιν τῶν Ἱερῶν Εἰκόνων, τῶν Ἀγίων Λειψάνων, τῶν Ἱερῶν Σκευῶν καὶ ἐν γένει ποιητίμων ἀντικειμένων καὶ κειμολίων τῆς Ἱερᾶς Μονῆς.

δ) Ἀποφαίνεται ἐπὶ παντὸς σοβαροῦ θέματος ἀφορῶντος εἰς τὴν εὔρυθμον λειτουργίαν τῆς Ἱερᾶς Μονῆς, τῆς ἀποφάσεως καταχωρουμένης εἰς τὸ προύμενον βιβλίον πρακτικῶν τῶν συνεδρίων αὐτοῦ. Τὰ πρακτικὰ ὑπογράφονται ὑπὸ τοῦ Ἡγουμένου καὶ τῶν Ἡγουμενοσυμβούλων. Εἰς τὰ πρακτικὰ καταγράφονται καὶ αἱ ἀντιρρήσεις ἢ τυχὸν αἱ ἐπιφυλάξεις. Εἰς περίπτωσιν ἀρνήσεως ὑπογραφῆς τῶν πρακτικῶν ὑφ' ἐνὸς τῶν Ἡγουμενοσυμβούλων, παρὰ τὴν σημείωσιν τῆς ἀντιρρήσεως αὐτοῦ, ἢ σχετικὴ ἀπόφασις τῆς πλειοψηφίας εἶναι ίσχυρὰ καὶ νόμιμος.

ε) Ἀποφασίζει περὶ προσθήψεως δοκίμων τῇ εἰσογήσει τοῦ Ἡγουμένου καὶ προβαίνει εἰς τὴν ἐγγραφὴν αὐτῶν εἰς τὸ δοκιμολόγιον τῆς Ἱερᾶς Μονῆς. Ἐπίσης ἀποφασίζει περὶ τῆς κουρᾶς τῶν δοκίμων εἰς Μοναχοὺς τῇ προτάσει τοῦ Ἡγούμενου.

στ) Συντάσσει τὸν ἑταῖρον Προϋπολογισμόν (κατὰ μήνα Νοέμβριον ἑκάστου ἔτους) καὶ ὑποβάλλει αὐτὸν εἰς τὸν οἰκείον Μητροπολίτην πρὸς ἔγκρισιν.

ζ) Ἐγκρίνει τὰς δαπάνας ἑντὸς τῶν δυνατοτήτων τοῦ προϋπολογισμοῦ καὶ συντάσσει τὸν ὀσαύτως ἑταῖρον Ἀπολογισμόν.

η) Ἀποφαίνεται περὶ τῆς μεταβολῆς τῶν μὴ θεμελιωδῶν διατάξεων τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ.

θ) Τηρεῖ μερίμνη του ἐν τῇ Ἱερᾷ Μονῇ τὰ κάτωθι βιβλία: 1) Βιβλίον Πρακτικῶν Ἡγουμενοσυμβουλίου, 2) Βιβλίον Πρακτικῶν Συνάξεως τῆς Ἀδελφότητος, 3) Πρωτόκολλον, 4) Μοναχολόγιον, 5) Δοκιμολόγιον, 6) Κτηματολόγιον (Βιβλίον ἀκινήτου περιουσίας τῆς Μονῆς), 7) Βιβλίον κινητῆς περιουσίας τῆς Ἱερᾶς

Μονῆς, 8) Βιβλίον Ἱερῶν Λειψάνων, Κειμολίων καὶ Ποιητίμων Ἀντικειμένων, 9) Βιβλίον Ταμείου, 10) Καθολικὸν Ἐσόδων καὶ Ἐξόδων.

III. Ἐκλογὴ Ἡγουμενοσυμβουλίου

α) Εἰς περίπτωσιν, καθ' ἓν ἢ λῆξις τῆς θητείας τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου θὰ συμπέσῃ μὲ τὴν χρείαν τῆς θέσεως τοῦ Ἡγουμένου, τότε παρατείνεται ἡ θητεία του μέχρι τῆς ἐκλογῆς νέου Ἡγουμένου.

β) Ἡ ἐκλογὴ τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου διεξάγεται κατὰ τὴν τελευταίαν ἑβδομάδα τοῦ μηνὸς Νοεμβρίου τοῦ ἔτους, καθ' ὃ λήγει ἡ θητεία τῶν μεθῶν τοῦ προγούμενου Ἡγουμενοσυμβουλίου. Εἰς τὸ ψηφοδέλτιον ἀναγράφονται τόσα ὄνόματα, ὅσα καὶ τὰ ἐκλεγόμενα μέλη τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου (ἢτοι διὰ τριμελῆς Ἡγουμενοσυμβούλιον ἀναγράφονται δυὸς ὄνόματα καὶ διὰ πενταμελῆς τέσσαρα). Ἄλλως τὸ ψηφοδέλτιον εἶναι ἄκυρον.

γ) Ἐν περίπτωσει ἰσοψηφίας τηροῦνται τὰ κατὰ τὴν ἐκλογὴν τοῦ Ἡγουμένου ὄριζόμενα.

δ) Ἡ ἔγκρισις τοῦ Μητροπολίτου, εἰς ὃν ἑντὸς πέντε (5) ἡμερῶν ἀνακοινοῦνται τὰ ἀποτελέσματα τῆς ἐκλογῆς, παρέχεται ἐγγράφως.

ε) Τὰ τῆς διεξαγωγῆς ρυθμίζει Ἐφορευτικὴ Ἐπιτροπὴ ἀποτελουμένη ἐκ τοῦ Ἡγουμένου καὶ δύο ἀδελφῶν, τοῦ ἀρχαιοτέρου καὶ τοῦ νεωτέρου τῇ τάξει.

στ) Δικαίωμα τοῦ ἐκλέγεσθαι ἔχουν ἄπαντες οἱ μονίμως ἔγκαταβιοῦντες εἰς τὴν Ἱερὰν Μονὴν ἐπὶ πενταετίαν καὶ πλέον ἀδελφοί.

ζ) Οἱ δύο πρῶτοι ἐπιπλακόντες ἐκλέγονται ὡς ἀναπληρωματικὰ μέλη τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου καὶ μὲ τὴν αὐτὴν διάρκειαν θητείας.

η) Ως πρὸς τὰ λοιπὰ διαδικαστικὰ θέματα (δικαίωμα ψήφου, ἐνστάσεις, πρακτικὰ κ.λ.π.) ἐφαρμόζονται κατ' ἀναπλογίαν τὰ προβλεπόμενα εἰς τὴν ἐκλογὴν Ἡγουμένου.

θ) Διὰ τῆς ὑπογραφῆς τοῦ Πρακτικοῦ τελειοῦται μὲν καὶ ὀλοκληροῦται ἡ διαδικασία ἐκλογῆς Ἡγουμενοσυμβουλίου, τὰ μέλη ὅμως αὐτοῦ δὲν ἀναλαμβάνουσι πάραυτα καθήκοντα, ἀλλὰ μετά τὴν λῆξιν τῆς θητείας τοῦ προγούμενου Ἡγουμενοσυμβουλίου, ἢτοι τῇ 1ῃ τοῦ προσεχοῦς Ιανουαρίου.

ι) Ἀμα τῇ ἀναπλήψει τῶν καθηκόντων του, τὸ νέον Ἡγουμενοσυμβούλιον, συνερχόμενον εἰς πρώτην συνεδρίαν, ὄριζει ἐκ τῶν μεθῶν του (ἐκτὸς τοῦ Ἡγουμένου), ἐν ὡς Γραμματέα καὶ ἐν ὡς Ταμίαν. Ὁσάκις κρί-

νεται ἀναγκαιόν, τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιον δι' ἀποφάσεως του, ὅρίζει βοηθὸν γραμματέως, ἀδελφόν τινα ἐκ τῶν μελῶν τῆς Ἀδελφότητος, ὃστις συμμετέχει τῶν συνεδριῶν ἄνευ ψήφου.

IV. Κένωσις θέσεως Ἡγουμενοσυμβούλου

α) Ἔνεκα θανάτου ἢ παραιτήσεως

β) Ἔνεκα παύσεως, πλόγῳ ἀδικαιολογήτου ἀπουσίας ἐπὶ τριῶν συνεχῶν συνεδριῶν ἢ δημιουργίας προβλημάτων, ἣτινα παρακωλύουν τὴν λειτουργίαν τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου, καὶ ἐγκρίνεται ὑπὸ τοῦ οἰκείου Μητροπολίτου.

γ) Παραιτηθὲν ἢ παυθὲν μέλος τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου δύναται νὰ ἐπανεκλεγῇ, ἐφ' ὅσον ἔξελιπον οἱ πλόγοι οἱ ὁδηγήσαντες εἰς τὴν παραίτησιν ἢ παῦσιν αὐτοῦ.

V. Καθήκοντα Γραμματέως

α) Ὁ Γραμματεὺς διεξάγει τὴν πάστος φύσεως ἀληθινογραφίαν καὶ συντάσσει τὰ πρακτικὰ τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου καὶ τῆς Συνάξεως τῆς Ἀδελφότητος.

β) Τηρεῖ ἄπαντα τὰ βιβλία τῆς Ἱερᾶς Μονῆς, πλήν: α) τοῦ βιβλίου Ταμείου, β) Κτηματολογίου, γ) Βιβλίου κινητῆς περιουσίας, δ) τοῦ Καθολικοῦ Ἐσόδων καὶ Ἐξόδων καὶ ε) τοῦ Κτηματολογίου, τὰ ὁποῖα τηροῦνται ὑπὸ τοῦ Ταμίου.

”Αρθρον 7

Τὸ Σῶμα τῆς Ἀδελφότητος

α) Ἡ Ἀδελφότης συγκροτεῖται ἐξ ἀπάντων τῶν ἐγγεγραμμένων εἰς τὸ Μοναχολόγιον καὶ ἐγκαταβιούντων ἐν τῇ Ἱερᾷ Μονῇ ἀδελφῶν.

β) Ἡ Ἀδελφότης συγκαλεῖται ὑπὸ τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου, τακτικῶς μὲν δὶς τοῦ ἔτους, ἢτοι: 1) Κατὰ μῆνα Ἰανουάριον πρὸς ἐνημέρωσιν τῆς Ἀδελφότητος ἐπὶ τῆς ἐν γένει πορείας τῆς Μονῆς, 2) Κατὰ μῆνα Αὔγουστον, πρὸς ἀνάθεσιν διακονημάτων διὰ τὸ νέον ἐκκλησιαστικὸν ἔτος, ἐκτάκτως δέ, ὀσάκις ἀν ἥθελεν ἀπαιτηθῆ, ἢτοι: 3) πρὸς ἀντιμετώπισιν πίστας σοβαρῶν θεμάτων τῆς Μονῆς, ὡς ἡ ἐκλογὴ Ἡγουμένου καὶ Ἡγουμενοσυμβουλίου καὶ ἡ τροποποίησις τοῦ παρόντος Ἐσωτερικοῦ Κανονισμοῦ, καὶ 4) Πρὸς ἐνημέρωσιν τῶν μελῶν τῆς Ἀδελφότητος δι' ἔκτακτα σημαντικὰ γεγονότα, θρησκευτικὰ καὶ ἔθνικά.

γ) Διὰ τὴν σύγκλησιν τῆς Ἀδελφότητος, ὁ Ἡγούμενος ὑποχρεοῦται, πρὸ δέκα ἡμερῶν, νὰ ἀπευθύνῃ

πρόσκλησιν εἰς τὰ μέλη τὰ δικαιούμενα συμμετοχῆς, εἰς ἥν δέον ὅπως ἀναγράφονται ὁ τόπος καὶ ὁ χρόνος τῆς συνάξεως καθὼς καὶ τὰ πρὸς συζήτησιν θέματα.

δ) Εύρισκεται ἐν ἀπαρτίᾳ, ὅταν εἶναι παρόντες τουλάχιστον τὸ ἥμισυ σὺν ἐνὸς τῶν ἀδελφῶν, ἐκτὸς ἀν πρόκειται περὶ θέματος τὸ ὅποιον ἀποφασίζεται μὲ εἰδικὴν ἀπαρτίαν καὶ πλειοψηφίαν τῶν 2/3 τῶν μελῶν τῆς Ἀδελφότητος (ὡς π.χ. ἡ ἐκλογὴ Ἡγουμένου).

ε) Τὰ θέματα πρὸς συζήτησιν καὶ ψήφισιν εἰσηγεῖται ὁ Ἡγούμενος ἢ ὁ ἀναπληρῶν αὐτὸν κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ.

στ) Αἱ συνήθεις ἀποφάσεις λαμβάνονται κατὰ πλειοψηφίαν.

ζ) Ἡ διατύπωσις τῆς γνώμης εἰς τὴν Ἱερὰν Σύναξιν γίνεται κατὰ τὴν κατιοῦσαν τῶν βαθμῶν ἢ πρεσβείων, ἐνῷ ἡ ψηφοφορία κατὰ τὴν ἀνιοῦσαν.

η) Αἱ ἀποφάσεις τῆς Ἱερᾶς Συνάξεως τῆς Ἀδελφότητος ὅπως καὶ τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου εἶναι ὑποχρεωτικῶς ἐκτελεσταί. Οἱ μὴ ἐκτελοῦντες ἀπόφασιν τινὰ τῶν δύο Σωμάτων, τιμωροῦνται μὲ ἔκπτωσιν ἐκ τοῦ ἀξιώματος αὐτῶν ἐν τῇ Ἱερᾷ Μονῇ.

θ) Τῆς συνάξεως τῆς Ἀδελφότητος ἀποκλείονται οἱ δεκθέντες μίαν τῶν ποινῶν τῶν διατάξεων Β5 ΚΑΙ Β6 τοῦ ἄρθρου 15 τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'

”Αρθρον 8

”Ενταξις εἰς τὸ Σῶμα τῆς Ἀδελφότητος

α) Ἡ συγκαταρίθμησις τῶν προσερχομένων μεταξὺ τῶν ἀδελφῶν τῆς Ἱερᾶς Μονῆς γίνεται κατόπιν προσεκτικῆς δοκιμασίας.

β) Ὡς κατώτατον ὄριον εἰσόδου ὥριζεται τὸ 18ον ἔτος τῆς ἡλικίας ἢ καὶ μικροτέρας ἡλικίας ἀν ὑπάρχη συγκατάθεσις γονέων.

γ) Ὡς δόκιμος γίνεται δεκτὸς εἰς τὴν Ἀδελφότητα λαϊκὸς διακρινόμενος δι' εὐσέβειαν, ἔχων σώας τὰς φρένας καὶ μὴ πάσχων ἐκ σωματικοῦ νοσήματος ἐμποδίζοντος τὴν αὐτοεξυπηρέτησιν αὐτοῦ καὶ τὴν ἐν γένει παρουσίαν αὐτοῦ ἐν τῇ Ἱερᾷ Μονῇ.

δ) Ἡ διάρκεια δοκιμασίας διαρκεῖ τρία ἔτη, δυναμένη νὰ συντμηθῇ ἢ νὰ αὐξηθῇ ἀναθλόγως τῆς πνευματικῆς ὡριμότητος καὶ τῆς προσαρμοστικότητος τοῦ δοκιμαζομένου πρὸς τὰ μοναχικὰ θέσμια ἢ ἐξ ἀληθῶν σοβαρῶν καὶ ἐκτάκτων περιστάσεων.

ε) Μεταξὺ τῶν ἀδελφῶν ὑπάρχει ἡ ἔξης ἱεραρχία:
Προηγοῦνται οἱ ἔχοντες τὰ πρεσβεῖα τῆς Ἱερωσύνης καὶ
μεταξὺ Μοναχῶν οἱ ἔχοντες τὰ πρεσβεῖα κουρᾶς.

στ) Οἱ δόκιμοι κατὰ τὸν χρόνον τῆς δοκιμασίας τῶν
προσφέρουσι διάφορα διακονήματα εἰς τὴν Ἱερὰν Μο-
νήν, συμφώνως πρὸς τὰς ἐντολὰς τοῦ Ἡγουμένου. Δὲν
ἐπιτρέπεται εἰς αὐτοὺς νὰ ἀπουσιάσουν ἐκ τῆς Μονῆς
ἄνευ εὐθογίας τοῦ Ἡγουμένου.

ζ) Πρὸ τῆς κουρᾶς ὑπενθυμίζεται εἰς τοὺς ὑποψηφí-
ους Μοναχούς, ὅτι δύναται νὰ διαθέσουν κατὰ βούλη-
σιν τὴν ἀτομικὴν ἐκ κληρονομίας ἢ ἄλλως πώς, κτη-
θεῖσαν περιουσίαν των. Μετὰ τὴν κουρὰν ἡ τυχὸν περι-
ουσία των θὰ ἀνήκῃ εἰς τὴν Ἱερὰν Μονήν, συμφώνως
πρὸς τοὺς ισχύοντας νόμους. Ἡ τοιαύτη ὑπενθύμισις γί-
νεται ὑπὸ τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου, ἐν μῆνα τουλά-
χιστον πρὸ τῆς κουρᾶς τοῦ δοκίμου δι' ἐγγράφου, κα-
ταχωριζομένου ἐν τῷ Πρωτοκόλλῳ, συμφώνως τῷ ἀρ.
11 παρ. γ', Κανον. 39/1972.

η) Ἡ εἰσδοχὴ οἰουδήποτε προσώπου καὶ ἐγγραφὴ
αὐτοῦ μεταξὺ τῶν δοκίμων θὰ γίνεται κατόπιν ὑπο-
βολῆς ἐγγράφου αἰτήσεως αὐτοῦ, εἰς τὴν ὥποιαν θὰ
ἀναφέρεται ρητῶς, ὅτι ἐλευθέρως καὶ ἀβιάστως προτί-
θεται νὰ καταταγῇ εἰς τὴν Μοναστικὴν Ἀδελφότητα τῆς
Ἱερᾶς Μονῆς καὶ ὅτι ἀποδέχεται τὸν Ἐσωτερικὸν Κανό-
νισμὸν αὐτῆς.

θ) Ἀδελφὸς μὴ ἐγκαταβιῶν εἰς τὴν Ἱερὰν Μονὴν καὶ
μὴ προσφέρων οὐδεμίαν ὑπηρεσίαν εἰς αὐτήν, δὲν ἔχει
τὸ δικαίωμα ὑποψηφιότητος διὰ τὴν θέσιν τοῦ Ἡγου-
μένου ἢ Ἡγουμενοσυμβούλου, οὕτε δικαίωμα ψήφου.

ι) Ἡ εἰσδοχὴ ξενοκούρου εἰς τὴν Ἀδελφότητα δὲν
ἐπιτρέπεται. Ἐφ' ὅσον ὅμως δι' εἰδικοὺς λόγους θεω-
ρόησῃ τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιον ὅτι πρέπει νὰ γίνη τοι-
αύτη εἰσδοχή, δέον ὅπως ἐξετασθῇ τὸ θέμα μετὰ μεγί-
στης προσοχῆς καὶ συνέσεως, ἵνα μὴ ἡ τοιαύτη πρό-
σθιψις ἐπιφέρῃ προβλήματα εἰς τὴν ἐν γένει πλειουρ-
γίαν τῆς Ἱερᾶς Μονῆς, τῆς εἰσδοχῆς πάντως ἐγκρινομέ-
νης ὑπὸ τοῦ οἰκείου Μητροπολίτου.

”Αρθρον 9

Πνευματικὰ καθήκοντα ἀδελφῶν

α) Εἰς τὰς μεταξύ των σχέσεις οἱ ἀδελφοὶ τηροῦν μετὰ
σχολαστικότητος τὴν ἱεραρχίαν. Οἱ νεώτεροι τῇ τάξει
σέβονται τοὺς ἀρχαιότεροι τῇ τάξει
ἀγαποῦν καὶ συμπαρίστανται θετικῶς εἰς τὴν πρόοδον
καὶ τὴν πνευματικὴν ἀνάπτυξιν τῶν νεωτέρων.

β) Ὁ ἀδελφὸς ὁφείλει πρωτίστως ἐκτὸς μόνον περι-
πτώσεως ἀσθενείας νὰ συμμετέχῃ εἰς πάσας τὰς ἀκο-
λουθίας καὶ νὰ φροντίζῃ κατὰ τὴν διάρκειαν αὐτῶν νὰ
κατανοῇ τὰ νοήματα τῶν ψαλλομένων καὶ ἀναγιγνω-
σκομένων, διότι οὕτω θὰ δυνηθῇ, διὰ τῆς πολυχρονί-
ου ἐντρυφήσεώς του εἰς αὐτά, ν' ἀποκτήσῃ «νοῦν Χρι-
στοῦ».

γ) Ἔκαστος ἀδελφὸς ἔκτελεῖ καθημερινῶς τὸν ἀτομι-
κὸν του κανόνα, τὸν ὥποιον τοῦ καθορίζει ὁ Ἡγούμε-
νος μὲ γνώμονα τὴν ἀγάπην καὶ τὴν διάκρισιν, ἀπο-
βλέπων εἰς τὸ πνευματικὸν συμφέρον τοῦ ἀδελφοῦ.

δ) Μία ἐκ τῶν θεμελιώδων ἀρχῶν τῆς μοναχικῆς
ζωῆς εἶναι ἡ ἀκτημοσύνη. Κατὰ συνέπειαν τὸ κελλίον,
τὸ ἔνδυμα, τὰ ὑποδήματα καὶ ὅλα ἀνεξαιρέτως τὰ ἀτο-
μικὰ εἴδη τοῦ μοναχοῦ δὲν εἶναι ίδικά του, ἀλλὰ τοῦ
παραχωροῦνται ἀπὸ τὴν Μονὴν διὰ νὰ τὸν ἔξυπηρετή-
σουν κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἐπιγείου ζωῆς του. Διὰ
τοῦτο τὰ χρησιμοποιεῖ μετὰ πολλῆς ἐπιμελείας καὶ
προσοχῆς.

ε) Οἱ Ἀδελφοὶ τῆς Μονῆς δέον ὅπως ὑπακούουν εἰς
τὰς ἐν ἀγάπῃ ἐντολὰς τοῦ Ἡγουμένου, εἰς τὸν ὥποιον
θὰ ἀναφέρουν ἀπετομερῶς καὶ ἐπακριβῶς πάντα τὰ
κρύφια τοῦ νοὸς καὶ τῆς καρδίας των διὰ τῆς παραδε-
δομένης μοναχικῆς ἐξαγορεύσεως. Ἐνώπιον αὐτοῦ καὶ
μόνον θὰ ἔξομολογοῦνται μυστηριακῶς, διότι ὁ
Ἡγούμενος εἶναι ὁ Πνευματικὸς Πατὴρ συμπάστος τῆς
Ἀδελφότητος κατά τε τοὺς Θείους καὶ Ἱεροὺς Κανό-
νας.

στ) Ἡ ὑποχρέωσις αὗτη τῆς ὑπακοῆς καὶ ἡ ἀναφορὰ
τοῦ ὑποτακτικοῦ πρὸς τὸν Γέροντα ἀποτελεῖ τὴν φυσι-
κωτάτην ἀπόρροιαν τοῦ πνευματικοῦ καὶ αἰώνιου δε-
σμοῦ, ὁ ὥποιος ἐνώνει τὰς δύο ψυχάς. «Ο γὰρ καθη-
γούμενος», τονίζει ὁ Μ. Βασίλειος, «οὐδὲν ἔτερον
ἔστιν ἢ ὁ τοῦ Σωτῆρος ἐπέχων πρόσωπον καὶ μεσίτης
Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων γενόμενος». Μεταξὺ δὲ Γέροντος
καὶ ὑποτακτικοῦ συνάπτεται «σύμβασις πνευματικῆς
συμβιώσεως τῆς ἄλιτου καὶ αἰώνιον τὴν συνάφειαν
κεκτημένης». Διὰ τοῦτο, συμπληρώνει, ὅτι «ὁ ἄπαξ εἰς
σύνδεσμον καὶ συνάφειαν ἐλθὼν πνευματικῆς Ἀδελ-
φότητος οὐχ οἶσ τ' ἀν ἦ ἀποκόπεσθαι καὶ χωρίζεσθαι
τούτων, οἵσ συνηρμόσθη» ἐφ' ὅσον «ὁ πνευματικῆς
κοινωνίᾳ συναρμοσθείς, ὑπ' αὐτῷ μάρτυρι καὶ μεσίτη
τῷ Πνεύματι, ὑπόδικος ἐπὶ τῷ χωρισμῷ γίνεται»
(Ἄσκητ. Διατάξεις κα', κβ').

"Αρθρον 10
Διακονήματα

α) Πάντες οι Ἅδελφοι ὄφείλουν νὰ ἐργάζωνται, ἔκαστος κατὰ τὸ μέτρον τῶν δυνάμεων αὐτοῦ, ἐκτελοῦντες μετὰ ζῆλου, ἐπιμελείας καὶ ἀπροφασίστως, πᾶσαν ἀνατιθεμένην αὐτοῖς ἐργασίαν μὲ τὴν σκέψιν ὅτι ἄπασαι αἱ ἐν τῇ Ἱερᾷ Μονῇ ἐργασίαι ἀποτελοῦσι προσφορὰν πρὸς τὸν Θεόν.

β) Τὰ κύρια διακονήματα εἶναι τοῦ Γραμματέως, τοῦ Ταμίου, τοῦ Ἀρχοντάρη, τοῦ Οἰκονόμου, τοῦ Ἑκκλησιαστικοῦ, τοῦ Μαγείρου, τοῦ Τραπεζάρη, τοῦ Κηπουροῦ κ.π.π.

γ) Ὁ οἰκονόμος οὐδὲν ἐνεργεῖ ἄνευ ἐντολῆς τοῦ Ἡγούμενου καὶ υποχρεοῦται νὰ εἶναι πάντοτε ἔτοιμος, «Ἴν' ἀποδώσῃ πλόγον περὶ τῆς οἰκονομίας αὐτοῦ».

δ) Ἀρνησις ἀναπλήψεως διακονήματος, θεωρεῖται ἀπόρριψις τῆς μακαρίας ὑπακοῆς καὶ ταπεινώσεως καὶ τιμωρεῖται πειθαρχικῶς κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Ἡγουμενούσυμβουλίου.

ε) Τὴν ἐποπτείαν ἐπὶ τῶν διακονημάτων ἀσκεῖ ὁ Ἡγούμενος ἢ τὸ ἐντεταλμένον ὑπ' αὐτοῦ μέλιος τοῦ Ἡγουμενούσυμβουλίου.

στ) Περὶ τῆς ἀναθέσεως τῶν διακονημάτων ὅρα ἄρθρον 5, I, 7 τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰ ἐν ἄρθρῳ 6, II, γ διαλαμβανόμενα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'

"Αρθρον 11

α) Ἡ ἐν τῇ Ἱερᾷ Μονῇ διαβίωσις τῶν Μοναχῶν διέπεται ὑπὸ ἡμεροσίου προγράμματος προσευχῆς καὶ διακονίας συντασσομένου ὑπὸ τοῦ Ἡγουμενούσυμβουλίου.

β) Κέντρον τῆς ζωῆς τοῦ Μοναχοῦ εἶναι ὁ Ἱερὸς Ναός, τὸ «Καθολικόν». Ἀκολουθεῖται ἀειτουργικὸν πρόγραμμα, ἐμπνεόμενον ἀπὸ τὸ ἐν Ἀγίῳ Ὀρεὶ τηρούμενον καθὼς καὶ ἀπὸ τὴν παράδοσιν τῆς Ἱερᾶς Μονῆς.

γ) Ἡ κοινὴ προσευχὴ εἶναι δι' ἄπαντας τοὺς Ἅδελφοὺς ὑποχρεωτική, ἢ δὲ προσέλευσίς των εἰς τὸ Καθολικὸν τῆς Μονῆς, πρέπει νὰ πραγματοποιεῖται ἀμέσως μετὰ τὴν διὰ τοῦ κώδωνος, πρόσκλησιν. Ἡ σειρὰ τῶν Ἅδελφῶν τῆς Ἱερᾶς Μονῆς, ἢ ὥροία τηρεῖται ἐν ταῖς Ἱεραῖς Ἀκολουθίαις, τῇ Τραπέζῃ καὶ γενικῶς εἰς πᾶσαν περίστασιν, καθορίζεται ἵεραρχικῶς ὡς ἀκο-

λούθως: 1) Ὁ Ἡγούμενος. 2) Οἱ Προηγούμενοι τῆς Ἱερᾶς Μονῆς. 3) Τὰ μέλη τοῦ Ἡγουμενούσυμβουλίου ἀνεξαρτήτως Ἱερατικοῦ βαθμοῦ ἢ πρεσβείων κουρᾶς. 4) Μεταξὺ ὄμοιοθμῶν κληρικῶν προηγεῖται ὁ ἔχων τὰ πρεσβεῖα χειροτονίας. 5) Μεταξὺ Κληρικῶν καὶ Μοναχῶν, προηγοῦνται οἱ Κληρικοί. 6) Μεταξὺ Μοναχῶν προηγοῦνται οἱ Μεγαλόσχημοι καὶ ἀκολουθοῦν οἱ ὑπόλοιποι κατὰ πρεσβεῖα κουρᾶς. 7) Ὁφφίκια ἐντὸς τῆς Ἱερᾶς Μονῆς οὐδεὶς φέρει εἰμὴ μόνον ὁ Ἡγούμενος.

δ) Οἱ Μοναχοὶ ύποχρεοῦνται νὰ προσέρχωνται εἰς τὸν Ἱερὸν Ναὸν φέροντες ἀπαραιτήτως ράσον καὶ σκοῦφον μετὰ κουκουλῆιον (εἰς ὅσα δὲ ἐκ τῶν πλατευτικῶν ἐκδηλώσεων προβλέπει ἡ μοναχικὴ παράδοσις φέρουν καὶ τὸ μέγα σχῆμα) καὶ νὰ προσεύχωνται μετὰ κατανύξεως ἀποφεύγοντες, ὁτιδήποτε ἐμποδίζει τὴν περισυλλογὴν των κατὰ τὴν ὥραν τῶν Ἱερῶν Ἀκολουθιῶν.

"Αρθρον 12
Ἱεραι Ἀγρυπνίαι

Ἄγρυπνίαι τελοῦνται ὅποτε ἥθελε τοῦτο συναποφασισθῇ ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Συνάξεως κατόπιν προτάσεως τοῦ Ἡγουμενούσυμβουλίου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'

"Αρθρον 13
Ἡ Τράπεζα

α) Ὁ κῶρος τῆς Τραπέζης θεωρεῖται ἱερός, διότι ἄπαντα τὰ τοῦ Μοναχοῦ ἀποβλέπουν εἰς τὴν κατὰ Χριστὸν τελείωσίν του. Ἀπαντεῖς οἱ Ἅδελφοί, ἐκτὸς τῶν ἐχόντων εἰδικὸν κώλυμα ἢ τοι ἀσθένειαν ἢ διακονίαν ἐκτὸς Μονῆς συμμετέχουν ὑποχρεωτικῶς τῆς κοινῆς Τραπέζης.

β) Εἰς τὴν Ἱερὰν Μονὴν τηροῦνται αὐστηρῶς ἄπασαι αἱ νηστεῖαι κατὰ τὰς κανονικὰς διατάξεις τῆς Ἀγίας ἡμῶν Ὁρθοδόξου Ἑκκλησίας.

γ) Εἰς τὴν Τράπεζαν καθ' ἐκάστην Δευτέραν, Τετάρτην καὶ Παρασκευήν (ἐκτὸς ἐορτῶν) δὲν παρατίθεται ἔλαιον καὶ οἶνος.

δ) Ὁ ταχθεὶς Μοναχός, κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς Τραπέζης, ἀναγινώσκει ἀνάγνωσμα πρὸς πνευματικὴν ὠφέλειαν τῶν Ἅδελφῶν.

ε) Ἀπαγορεύεται εἰς τοὺς Ἅδελφοὺς τῆς Ἱερᾶς Μονῆς νὰ ἐσθίωσι ἐκτὸς τῆς κοινῆς τραπέζης ἢ εἰς τὰ

κελητία των μόνοι ἢ μετά συγγενῶν των ἢ ἄλλων προσώπων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΣΤ'

„Αρθρον 14

Φιλοξενία

α) Τοὺς ἐπισκέπτας ὑποδέχεται κατάληπλος ἀδελφός, ὁ «Ἀρχοντάρης», μετά προσνείας, συνέσεως καὶ σοβαρότητος.

β) Εἰς ἐπαφὴν καὶ συνομιλίαν μετὰ τῶν ἐπισκεπτῶν ἔρχεται καὶ ὁ Ἡγούμενος, ἐφ' ὅσον ὁ ἕιδος κρίνῃ ἢ παρίσταται ἀνάγκη, ὅπως ἐπίστης καὶ οἱ ἔχοντες εἰδικὴν εὐπλογίαν ἀδελφοῖ.

γ) Ἡ διάρκεια παραμονῆς τῶν ἐπισκεπτῶν εἶναι δυνατὸν νὰ διαρκέσῃ ἔως 24 ὥρας κατ' ἀνώτατον ὅριον καὶ ἐφ' ὅσον ὑπάρχει: 1) Λόγος πνευματικὸς καὶ 2) Χῶρος φιλοξενίας. Διὰ μεγαλύτερον χρονικὸν διάσπομα ἀποφασίζει ὁ Ἡγούμενος.

δ) Ἡ Ἱερὰ Μονὴ παραμένει κλειστὴ κατὰ καθωρισμένας ὑπὸ τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου ὥρας καὶ ἡμέρας.

ε) Ἀπαγορεύεται ἡ διανυκτέρευσις τῶν Μοναχῶν ἐκτὸς τῆς Ἱερᾶς Μονῆς, εἰ μὴ μόνον δι' ἀποχρῶντας λόγους καὶ κατόπιν ἀδείας τοῦ Ἡγουμένου.

στ) Τὰ κελητία τῶν Μοναχῶν καὶ οἱ προσωπικοὶ αὐτῶν χῶροι θὰ εἶναι ἄβατοι δι' οἰονδήποτε πρόσωπον. Εἰς τὰ κελητία τῶν Μοναχῶν εἰσέρχεται, ὀσάκις θελήσῃ, διὰ σοβαρὸν πόγον, ὁ Ἡγούμενος ἢ ὀσάκις ἀν ἦθελε τὸ ἀπαιτήσει χρεία τις βοηθείας Ἀδελφοῦ καὶ ἄλλος ἢ ἄλλοι Ἀδελφοί, τῇ ἀδείᾳ πάντοτε τοῦ Ἡγουμένου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'

Πειθαρχικὸς ἔλεγχος – ποιναὶ

„Αρθρον 15

Πειθαρχικὸς ἔλεγχος

α) Ἡ πειθαρχικὴ δικαιοδοσία καὶ δὴ ὁ ἔλεγχος καὶ ἡ ἀσκοσις πειθαρχικῆς διώξεως κατὰ παντὸς παρεκτρεπομένου κληρικοῦ ἢ μοναχοῦ τῆς Ἱερᾶς Μονῆς συμφώνως πρὸς τοὺς Ἱεροὺς Κανόνας καὶ πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἐλλάδος ἀνήκει κατὰ πρῶτον πόγον, εἰς τὸν οἰκεῖον Ἐπίσκοπον καὶ ἀσκεῖται συμφώνως πρὸς τὰ κανονικὰ δικαιώματα αὐτοῦ κατὰ τὰ προεκτεθέντα εἰς τὸ ἄρθρον 3 παρ. στ' τοῦ παρόντος.

β) Ἐπιφυλασσομένης κατὰ ταῦτα τῆς πειθαρχικῆς δικαιοδοσίας τοῦ Ἐπισκόπου, ἀσκεῖται ἐπίστης ὁ πειθαρχικὸς ἔλεγχος εἰς περιπτώσεις κανονικῶν παραπτωμάτων τῶν ἀδελφῶν (κληρικῶν ἢ μοναχῶν) παρὰ τοῦ Ἡγουμένου, ὁ ὁποῖος ἐπιβάλλει κατὰ τοῦ παραβάτου τὰ ὑπὸ τῶν Ἱερῶν Κανόνων προβλεπόμενα ἐπιτίμια μετὰ διακρίσεως καὶ ἀγάπης, ἀποβλέπων εἰς τὴν διόρθωσιν τοῦ πταίσαντος ἀδελφοῦ.

β1) Εἰς περίπτωσιν ὑποτροπῆς ἢ βαρυτέρου τυχὸν παραπτώματος, τὸν πειθαρχικὸν ἔλεγχον ἀσκεῖ τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιον.

β2) Διὰ τὰ μετὰ ταῦτα, ἐφ' ὅσον ὑπάρχῃ συνέχεια τῶν παραπτωμάτων, ἐπιβλαμβάνεται ὁ Ἐπίσκοπος.

β3) Τὰ ὑπὸ τοῦ Ἡγουμένου, ὡς ἔχοντος τὴν πνευματικὴν ἔξουσίαν, ἐπιβαλλόμενα ἐπιτίμια διακρίνονται:

A. Εἰς καθαρῶς πνευματικά, ἥτοι:

Νουθεσίαν κατ' ιδίαν, ἀγρυπνίαν, ξηροφαγίαν, κομβοσκοίνια, μετανοίας.

B. Εἰς Παιδαγωγικὰ τοιαῦτα:

1. Ἐπίπληξιν ἐνώπιον τοῦ Ἡγουμενοσυμβούλιου.

2. Ἐπίπληξιν ἐνώπιον τῆς Ἱερᾶς Συνάξεως τῆς Ἀδελφότητος.

3. Ἀπομάκρυνσιν ἐκ τῆς κοινῆς Τραπέζης.

4. Παῦσιν ἀπὸ τὸ συγκεκριμένον διακόνημα καὶ τοποθέτησιν εἰς ἄλλο διακόνημα.

5. Παῦσιν ἀπὸ τυχὸν ἀξίωμα τῆς Μονῆς.

6. Προσωρινὴν ἀποβολὴν ἀπὸ τὴν Μονὴν διαρκεῖας μέχρι 6 μηνῶν καὶ ἐγκλεισμὸν εἰς ἑτέραν Μονήν.

Γ. Τὰ καθαρῶς πνευματικὰ ἐπιτίμια ἐπιβάλλονται ὑπὸ τοῦ Ἡγουμένου.

‘Απὸ τὰ ποιπά τὰ μὲν ὑπὸ στίχ. 1-5 ἐπιβάλλονται ὑπὸ τοῦ Ἡγουμένου μετὰ σύμφωνον γνώμην τοῦ Ἡγουμενοσυμβούλιου, τὸ δὲ ὑπὸ στίχ. 6 μετὰ πρότασιν τοῦ Ἡγουμενοσυμβούλιου καὶ ἀπόφασιν τῆς Ἱερᾶς Συνάξεως τῆς Ἀδελφότητος, ἐγκρινομένην ὑπὸ τοῦ οἰκείου Μητροπολίτου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η'

Οἰκονομικὰ

„Αρθρον 16

I. Πόροι τῆς Ἱερᾶς Μονῆς

α) Οἱ πόροι προέρχονται:

• Ἐκ τοῦ κηροῦ τῆς Ἐκκλησίας.

- Ἐκ τοῦ ἐργοχείρου τῶν ἀδελφῶν.
- Ἐκ τῆς διαθέσεως βιβλίων τῶν ἐκδόσεων τῆς Μονῆς.
- Ἐκ πάστος φύσεως δωρεῶν.
- Ἐκ προσόδων ἐκ τῆς κινητῆς καὶ ἀκινήτου περιουσίας τῆς Μονῆς.
- Ἐκ πάστος ἄλιτης χροντῆς καὶ νομίμου πηγῆς.

β) Πᾶν χρηματικὸν ποσόν (ἐφ' ὅσον ὑπάρχῃ τοιοῦτον) ὑπερβαῖνον τὸ ἀναγκαῖον διὰ τὴν ἀνείτουργίαν τῆς Ἱερᾶς Μονῆς ἐν γένει, κατατίθεται εἰς τραπεζικὸν λιογαριασμὸν ἐπ' ὄνόματι τοῦ Νομικοῦ Προσώπου τῆς Ἱερᾶς Μονῆς.

γ) Αἱ ἔκμισθώσεις τῶν ἀκινήτων τῆς Ἱερᾶς Μονῆς γίνονται διὰ τῆς διενεργείας πλειοδοτικῶν δημοπρασιῶν. Δύνανται ὅμως, κατόπιν ἀποφάσεως τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου καὶ δι' εἰδικοὺς λόγους, νὰ ἔκμισθώνονται δι' εἰδικῆς συμβάσεως, ἐγκρινομένης ὁπισθόποτε ὑπὸ τοῦ οἰκείου Ἱεράρχου.

δ) Αἱ εἰσπράξεις ἐνεργοῦνται διὰ διπλοτύπων Γραμματίων Εἰσπράξεως ἡριθμημένων καὶ ὑπογεγραμμένων ὑπὸ τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου.

ε) Αἱ πληρωμαὶ ἐνεργοῦνται ὑπὸ τοῦ Ταμίου κατόπιν ἐντολῆς τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου, δι' ἐνταῦμάτων πληρωμῆς, δεόντως ὑπογεγραμμένων.

στ) Τὰ Γραμμάτια εἰσπράξεως, τὰ ἐντάῦματα πληρωμῆς ὡς καὶ ἄπαντα τὰ τηρούμενα βιβλία τῆς Μονῆς θεωροῦνται ἀπαραιτήτως ὑπὸ τοῦ Οἰκείου Μητροπολίτου.

II. Αἱ ἐκ τῶν ἄνω πηγῶν πρόσοδοι τῆς Ἱερᾶς Μονῆς, διατίθενται:

α) Διὰ πάστος φύσεως ἀνάγκην τῶν ἀδελφῶν (διατροφήν, ἐνδυμασίαν, ιατροφαρμακευτικὴν περίθαλψιν κ.τ.λ.).

β) Διὰ τὴν συντήρησιν καὶ ἀνοικοδόμησιν τῆς Ἱερᾶς Μονῆς.

γ) Διὰ τὴν φιλοξενίαν τῶν προσκυνητῶν.

δ) Διὰ τὴν ἔκδοσιν βιβλίων καὶ λοιπῶν ἐντύπων.

ε) Διὰ τὴν προμήθειαν καὶ συντήρησιν πάντων τῶν συντελούντων εἰς τὴν εὔρυθμον ἀνείτουργίαν τῆς Μονῆς.

στ) Διὰ ἐπειμοσύνην καὶ ἄλιτας ἐκδηλώσεις ἀγάπης.

ζ) Διὰ τὰς πρὸς τὴν Ἱερὰν Μητρόπολιν Κανονικὰς καὶ Νομικὰς ὑποχρεώσεις τῆς Ἱερᾶς Μονῆς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ'

Περὶ Μετοχίων

α) Ἡ Ἱερὰ Μονὴ δύναται νὰ διατηρῇ Μετόχια ἐν τε τῇ Ἱερᾷ Μητροπόλει Μεσσηνίας καὶ ἐκτὸς αὐτῆς τηρούμενων τῶν οἰκείων διατάξεων.

β) Ως Μετόχια τῆς Ἱερᾶς Μονῆς θεωροῦνται Ναοί, ἢ κτίσματα παραχωρηθέντα καθ' οίονδήποτε νόμιμον τρόπον εἰς αὐτήν.

γ) Περὶ τῆς ἀποδοχῆς τούτων ἀποφασίζει τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιον διὰ πράξεώς του, ἐγκρινομένης ὑπὸ τοῦ οἰκείου Μητροπολίτου.

δ) Τὰ Μετόχια τελοῦν ὑπὸ τὴν ἔξαρτησιν τῆς Ἱερᾶς Μονῆς καὶ διοικοῦνται ὑπὸ τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου αὐτῆς, τὸ ὅποιον ἀσκεῖ ἐπ' αὐτῶν πᾶσαν κανονικήν, πνευματικήν, διοικητικήν καὶ οἰκονομικήν δικαιοδοσίαν.

ε) Ἀδελφὸς ὑπηρετῶν εἰς Μετόχιον τῆς Ἱερᾶς Μονῆς συγκαταριθμεῖται εἰς τοὺς ἐγκαταβιούντας Ἀδελφοὺς καὶ ισχύουν δι' αὐτὸν πάντα τὰ ἐν τῷ παρόντι Κανονισμῷ ὄριζόμενα.

στ) Τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιον ὄριζει τὸν Μετοχειάρον, δίδει τὴν ἀδειαν ἐγκαταστάσεως του εἰς τὸ Μετόχιον διὰ χρονικὸν διάστημα ὄριζόμενον ὑπ' αὐτοῦ καὶ δύναται νὰ ἀνακαλέσῃ αὐτὴν καὶ πρὸ τῆς λήξεως τοῦ ὥρισμένου χρόνου, δι' οὓς λόγους ἥθελε κρίνη αὐτό.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ι'

Γενικὰ Διατάξεις

”Αρθρον 18

Σφραγὶς τῆς Ἱερᾶς Μονῆς

Ἡ σφραγὶς τῆς Ἱερᾶς Μονῆς εἶναι κυκλικὴ φέρουσα εἰς τὸ κέντρον αὐτῆς τὴν Ἱερὰν μορφὴν τῆς Υπεραγίας Θεοτόκου Ὁδηγητρίας καὶ κύκλῳ τὴν ἐνδείξιν «Ἴερὰ Μητρόπολις Μεσσηνίας Ἱερὰ Μονὴ Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου Βουλκάνου».

”Αρθρον 19

Οι Μοναχοὶ ἐντὸς τῆς Ἱερᾶς Μονῆς διαβιοῦσι κατὰ τὰ παραδείγματα ὑπὸ τῶν Ἅγιων Πατέρων καὶ μοναχικὴ θέσμια. Ὁ Ἡγούμενος προσφωνεῖται ὑπὸ τῶν Ἀδελφῶν «Γέρων» ἐνῷ μεταξύ των οἱ μοναχοὶ προσφωνοῦνται, κατὰ τὰ Μοναχικὰ θέσμια, «Ἀδελφέ» ἢ «Πάτερ».

„Αρθρον 20

Πᾶν θέμα μὴ προβλεπόμενον ύπὸ τοῦ παρόντος Ἐσωτερικοῦ Κανονισμοῦ ρυθμίζεται ύπὸ τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου καὶ ἐγκρίνεται ύπὸ τοῦ Μητροπολίτου, συμφώνως καὶ κατ' ἐφαρμογὴν τῶν σχετικῶν διατάξεων τῶν Ἱερῶν Κανόνων, τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἑκκλησίας τῆς Ἐλλάδος (Ν 590/1977), τοῦ Κανονισμοῦ 39/1972 (Φ.Ε.Κ. Α, 103/30.06.72) περὶ τῶν ἐν Ἐλλάδι Ὀρθοδόξων Ἱερῶν Μονῶν καὶ τοῦ Β.Δ. 28.7/15-9-1858 (Φ.Ε.Κ. 42/15.09.1858), αἱ ὄποιαι συνισχύουν. Ἐν περιπτώσει ἀντιθέσεως ὑπερισχύουν τῶν διατάξεων πρὸς τὴν δεδομένην Ἑκκλησιαστικὴν ἱεράρχησιν καὶ τάξιν.

„Αρθρον 21

Ο παρὸν Ἐσωτερικὸς Κανονισμὸς τροποποιεῖται δι' ἀποφάσεως τῶν 2/3 τῶν μελῶν τῆς Ἀδελφότητος, κατόπιν εἰσηγήσεως τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου, ἐγκρινομένης ύπὸ τοῦ Οἰκείου Μητροπολίτου καὶ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου.

„Αρθρον 22

Ἡ ισχὺς τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς του εἰς τὸ ἐπίσημον Δελτίον: «ΕΚΚΛΗΣΙΑ».

‘Ο Ἡγουμενεύων
’Αρχιμ. Θεόκλητος Λαμπρινᾶκος

Τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιον
’Αρχιμ. Εὐθύμιος Θεοδωρόπουλος
’Αρχιμ. Μελέτιος Κούμανος

Οἱ ἐν τῇ Ἱερᾷ Συνάξει Πατέρες
’Αρχιμ. Πανάρετος Γεωργόπουλος
’Αρχιμ. Χριστοφόρος Νταμάτης
’Αρχιμ. Προκόπιος Σμυρνῆς
’Αρχιμ. Καλλίστρατος Κριτσέλης
’Αρχιμ. Ἱερεμίας Καράμπελας
’Αρχιμ. Ἀλέξιος Σαραντόπουλος

Η «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

Στὴν ἵστοσελίδα www.ecclesia.gr/greek/press/magazines.html
μπορεῖτε νὰ διαβάσετε παλαιότερα τεύχη τοῦ περιοδικοῦ ΕΚΚΛΗΣΙΑ

Γιὰ νὰ ἀποστείλετε ἀρθρα ἢ ἀνακοινώσεις στὸ περιοδικὸ ΕΚΚΛΗΣΙΑ
μπορεῖτε νὰ χρησιμοποιήσετε τὴ διεύθυνση ἡλεκτρονικοῦ ταχυδρομείου:
theologia@ecclesia.gr

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΕΛΕΥΘΕΡΟΥΠΟΛΕΩΣ

ΙΕΡΑ ΑΝΔΡΩΑ ΚΟΙΝΟΒΙΑΚΗ ΜΟΝΗ ΤΙΜΙΟΥ ΠΡΟΔΡΟΜΟΥ ΝΙΚΗΣΙΑΝΗΣ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ

Κανονισμὸς περὶ συστάσεως καὶ λειτουργίας τῆς Ἱερᾶς Ἀνδρώας Κοινοβιακῆς Μονῆς Τιμίου Προδρόμου Νικησιάνης τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ἐλευθερουπόλεως

Προοίμιον

Εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἅγιου Πνεύματος, τῆς Ἁγίας, Όμοουσίου καὶ Ἀδιαιρέτου Τριάδος.

Ἐν σωτηρίῳ ἔτει δισχιλιοστῷ ἐβδόμῳ, μηνὶ Μαρτίῳ δεκάτῃ πέμπτῃ, εὐλογίᾳ τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Ἐλευθερουπόλεως κ. Χρυσοστόμου καὶ ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὸ ἄρθρον 39 παρ. 4 τοῦ Νόμου 590/77 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἑκκλησίας τῆς Ἐλλάδος», προβαίνομεν εἰς τὴν σύνταξιν τοῦ ἑσωτερικοῦ κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Ἀνδρώας Κοινοβιακῆς Μονῆς Τιμίου Προδρόμου Νικησιάνης.

Ο παρὸν Κανονισμὸς διέπει τὰ τῆς ὄργανώσεως, διοικήσεως, προαγωγῆς τοῦ πνευματικοῦ βίου καὶ τῆς ἐν γένει λειτουργίας τῆς Ἱερᾶς ἡμῶν Μονῆς, συμφώνως πρὸς τοὺς θείους καὶ ἱεροὺς Κανόνας, τὰς μοναχικὰς παραδόσεις τῆς Ὁρθόδοξου ἡμῶν Ἑκκλησίας καὶ τοὺς Νόμους τοῦ Κράτους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ

”Αρθρον 1

Σύστασις καὶ χαρακτὴρ τῆς Ἀδελφότητος

Ἡ Ἱερὰ Μονὴ Τιμίου Προδρόμου ιδρύθη τὸ ἔτος 1992 διὰ τοῦ Π.Δ. 214/19-6-1992 (ΦΕΚ 107/30-6-1992, τ. Α) καὶ λειτουργεῖ ὡς ἀνδρώα κοινοβιακὴ Μονὴ, ἀποτελοῦσα ΝΠΔΔ συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 1 παρ. 4 τοῦ νόμου 590/77. Υπάγεται δὲ εἰς τὴν πνευματικὴν καὶ διοικητικὴν ἐποπτείαν τοῦ ἑκάστοτε Μητροπολίτου Ἐλευθερουπόλεως.

Ἡ Ἱερὰ Μονὴ θεωρεῖται ἐν ἐνεργείᾳ καὶ λειτουργίᾳ καὶ ἂν ἀκόμη ἀπομείνῃ ἐν αὐτῇ εἴς μόνον ἀδελφὸς εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ ὅποιου συγκεντρώνονται ἄπασαι αἱ ἔξουσίαι καὶ τὰ καθήκοντα τὰ ἀναγραφόμενα εἰς τὸν παρόντα Κανονισμόν. Αὐτὸς δὲ ἐκπροσωπεῖ τὴν Ἱερὰν Μονὴν κατὰ πάντα, ἵνα εἰς πάσας τὰς πρὸς τρίτους σχέσεις, συναλλαγάς, συνεργασίας, διαχειριστικὰς πράξεις κ.τ.λ.

”Αρθρον 2

Σκοπὸς τῆς Ἀδελφότητος

Σκοπὸς τῆς Ἀδελφότητος εἶναι α) ὁ ἀγιασμὸς καὶ ἡ ἐν Χριστῷ τελείωσις τῶν ἀδελφῶν αὐτῆς διὰ τῆς ἀσκήσεως, τῆς ἀδιαθείπτου προσευχῆς καὶ πραγματώσεως τῶν μοναχικῶν ἀρετῶν, ἵνα τῆς ὑπακοῆς, τῆς παρθενίας, τῆς ἀκτημοσύνης καὶ ἐν γένει τῆς ἀκριβοῦς τηρήσεως τῶν περὶ τῆς μοναχικῆς Ποιλιτείας Ἱερῶν Κανόνων καὶ τῶν Παραδόσεων τῆς Ὁρθοδόξου Ἀνατολικῆς Ἐκ-

κηλησίας, β) ή προβολή τοῦ Ὁρθοδόξου μοναχικοῦ πνεύματος καὶ γ) ή ἄσκησις τῆς φιλανθρωπίας πρὸς τοὺς πάσχοντας ἀδελφούς.

”Αρθρον 3 Δικαιοδοσίαι τοῦ Ἐπισκόπου

Ἡ Ἱερὰ Μονὴ ἀνήκουσα εἰς τὴν Ἱερὰν Μητρόπολιν Ἐλευθερουπόλεως τελεῖ ὑπὸ τὴν Κανονικὴν δικαιοδοσίαν τοῦ κυριάρχου Μητροπολίτου Ἐλευθερουπόλεως.

Ο Ἐπίσκοπος εἶναι τὸ ὄρατὸν σημεῖον τῆς ὄργανικῆς ἐνόπτητος τῆς Ἑκκλησίας τοῦ Χριστοῦ καὶ κεῖται εἰς τύπον καὶ τόπον Χριστοῦ. Εἰς τὸν Ἐπίσκοπον ἡ Ἀδελφότης ὄφείλει ὑπακοὴν καὶ ὑποχρεοῦται νὰ ἀποδίδῃ τὴν πρὸς τὸ ἀξίωμα αὐτοῦ ἀρμόζουσαν τιμὴν καὶ τὸν προσήκοντα σεβασμόν. Ο Ἐπίσκοπος ἔχει καὶ ἄσκει συμφώνως πρὸς τοὺς Ἱεροὺς Κανόνας καὶ τὸν Καταστατικὸν Χάρτην τῆς Ἑκκλησίας τῆς Ἐλλάδος τὰ ἔξης Κανονικὰ Δικαιώματα καὶ τὰς κατωτέρω δικαιοδοσίας:

1. Ἄσκει τὴν κατὰ τοὺς Ἱεροὺς Κανόνας πνευματικὴν ἐποπτείαν διὰ τὴν κανονικὴν μνημόνευσιν τοῦ ὄνοματος αὐτοῦ ἐν ταῖς Ἱεραῖς ἀκολουθίαις.

2. Ἐγκαθιδρύει δι’ εἰδικῆς τελετῆς τὸν ὑπὸ τῆς Ἀδελφότητος ἐκλεγέντα Ἡγούμενον.

3. Παρέχει τὴν εὐλογίαν του διὰ τὴν κουρὰν τῶν Δοκίμων ὡς Μοναχῶν κατόπιν ἀποφάσεως τοῦ Ἡγουμενούσυμβουλίου.

4. Τελεῖ τὰς χειροτονίας τῶν Κληρικῶν μελῶν τῆς Ἀδελφότητος μετὰ ἀπὸ πρότασιν τοῦ Ἡγουμενούσυμβουλίου.

5. Ἐγκρίνει τὸν ὑπὸ τοῦ Ἡγουμενούσυμβουλίου χορηγούμενον ἄδειαν ἀπουσίας ἐκ τῆς Ἱερᾶς Μονῆς εἰς τοὺς ἀδελφοὺς πέραν τῶν τριάντα ἡμερῶν.

6. Ἐγκρίνει τὴν ἀπόφασιν τοῦ Ἡγουμενούσυμβουλίου διὰ τὴν μετάπεμψιν Ἀδελφοῦ τίνος εἰς ἑτέραν Ἱερὰν Μονὴν καὶ ἐγκαταβίωσιν Ἀδελφοῦ ἑτέρας μονῆς εἰς τὴν Ἱερὰν Μονήν.

7. Προτάσει τοῦ Ἡγουμενούσυμβουλίου ἄσκει πειθαρχικὸν ἐπεγχον κατὰ παντὸς παρεκτρεπομένου Ἱερομονάχου ἢ Μοναχοῦ τῆς Ἱερᾶς Μονῆς κατὰ τοὺς Ἱεροὺς Κανόνας καὶ τοὺς Ἑκκλησιαστικοὺς Νόμους καὶ παραπέμπει αὐτὸν εἰς τὸ ἀρμόδιον Ἑκκλησιαστικὸν Δικαστήριον.

8. Ἄσκει ἐπεγχον ἐπὶ τῆς οἰκονομικῆς διαχειρίσεως ὡς πρὸς τὴν νομιμότητα αὐτῆς συμφώνως πρὸς τὸ ἀρθρ. 39 παρ. 6 τοῦ Νόμου 590/77.

9. Λαμβάνει τὰ προσήκοντα μέτρα ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τοῦ Ἡγουμενούσυμβουλίου τῇ συνδρομῇ καὶ τῶν ἀρμοδίων ἀρχῶν προκειμένου νὰ διαφυλάξῃ τὴν Ἱερότητα τῶν χώρων τῆς Ἱερᾶς Μονῆς ἀπὸ τυχὸν ἀνευθαβεῖς ἐκδηλώσεις, τὰς ὁποίας δύναται νὰ ἀπαγορεύσῃ τόσον ἐντὸς τῶν χώρων τῆς Ἱερᾶς Μονῆς, ὅσον καὶ πλησίον αὐτῆς.

10. Ἐγκρίνει τὰς ὑπὸ τῆς Ὁλομελείας τῆς Ἀδελφότητος τροποποιήσεις τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ ΠΕΡΙ ΔΙΟΙΚΗΣΕΩΣ

”Αρθρον 4

”Οργανα διοικήσεως τῆς Ἱερᾶς Μονῆς εἶναι:

Ο Ἡγούμενος, τὸ Ἡγουμενούσυμβούλιον, ἡ Σύναξις τῆς Ἀδελφότητος

”Αρθρον 5

Ο ΗΓΟΥΜΕΝΟΣ

Ο Ἡγούμενος εἶναι αἱρετὸς καὶ ἰσόβιος. Ως ποιμὴν καὶ κεφαλὴ τῆς Ἀδελφότητος ὄφείλει νὰ εἴναι ἐκφραστὸς τοῦ Ὁρθοδόξου ἦθους καὶ δόγματος, τηρητὸς ἀπαρέγκλητος τῶν μοναχικῶν θεσμῶν καὶ παραδοσῶν, νὰ συγκεντρώνῃ ἐν τῷ προσώπῳ αὐτοῦ τὰς ἀρετὰς τῆς ἀγάπης, τῆς μακροθυμίας, τῆς διακρίσεως καὶ τῆς αὐταπαρνήσεως προκειμένου νὰ διακονῇ καὶ ἐν αὐτοθυσίᾳ νὰ ἐργάζηται τὴν σωτηρίαν τῶν ἀδελφῶν, τύπος καὶ ὑπογραμμὸς γινόμενος ἐν πᾶσι κατὰ τὸν Ἀπόστολον Παῦλον.

I. Καθήκοντα καὶ δικαιοδοσία τοῦ Ἡγούμενου

1. Ο Ἡγούμενος ὡς πνευματικὸς πατέρως, μεριμνᾷ ἀγρύπνως διὰ τὴν πνευματικὴν προκοπὴν τῆς Ἀδελφότητος, παραινεῖ, καθιδηγεῖ, συμβουλεύει, προθαμβάνει ἐκτροπὴν καὶ ἐπεγχει πᾶσαν παράβασιν, συμπάσχων ἐν ἀγάπῃ καὶ συγχαίρων μετὰ τῶν μελῶν τῆς Ἀδελφότητος μετερχόμενος πᾶν μέσον συντεῖνον εἰς κατὰ Χριστὸν μόρφωσιν τῶν ἀδελφῶν.

2. Ο Ἡγούμενος εἶναι ἡ ἀνωτέρα ἀρχὴ καὶ διοικητικὴ ἔξουσία τοῦ Ἱεροῦ συστήματος τῆς Μονῆς καὶ κατὰ τοὺς κοινοβιακοὺς Κανόνας ὄφείλεται αὐτῷ ἡ κατὰ Θεὸν ὑπακοὴ παρὰ πάντων τῶν ἐν τῇ Μονῇ ἐνασκούμενων Ἀδελφῶν.

3. Μνημονεύεται ἐν πάσαις ταῖς Ἱερᾶς Ἀκολουθίαις.
4. Συγκαλεῖ τὴν Ἀδελφότητα εἰς Σύναξιν εἰς τακτὰ χρονικὰ διαστήματα πρὸς πνευματικὴν οἰκοδομήν.
5. Προϊσταται τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου καὶ τῶν Συνάξεων τῆς Ἀδελφότητος.
6. Προϊσταται τῶν Ἱερῶν Ἀκολουθιῶν καὶ πρωτοστατεῖ.

7. Παρακολουθεῖ τὴν τίρησιν τῶν τυπικῶν τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ κατὰ καιροὺς τιθέμενου προγράμματος Ἀκολουθιῶν καὶ ἐργασιῶν τῆς Ἱερᾶς Μονῆς.

8. Προτείνει εἰς τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιον τὴν πρόσθιψιν δοκίμων, τὴν κουρὰν τῶν ὡρίμων πρὸς τοῦτο καὶ τὴν χειροτονίαν τῶν καταληπτῶν ἀδελφῶν.

9. Ἐκπροσωπεῖ τὴν Ἱερὰν Μονὴν ἐνώπιον πάσος Ἐκκλησιαστικῆς, Διοικητικῆς, Δημοτικῆς καὶ Κοινωνικῆς Ἀρχῆς, παντὸς Δικαστηρίου, Ὀργανισμοῦ, Τραπεζῶν, Ταχυδρομικῶν Ταμιευτηρίων, Ν.Π.Δ.Δ., Ν.Π.Ι.Δ., ὡς καὶ παντὸς ἄλλου Ὀργανισμοῦ ἢ Ἰδρύματος.

10. Ὑπογράφει ὅλα τὰ ἔγγραφα καὶ τὰ πρακτικά, τὰς ἑντολὰς πρὸς τὸν ταμίαν διὰ δαπάνας ἢ εἰσπράξεις, καθὼς καὶ τὰ ἐντάλματα δι’ ἀνάληψιν χρημάτων.

11. Ὑπογράφει πᾶν ἔξερχόμενον ἔγγραφον ἐκ τῆς Ἱερᾶς Μονῆς θέτων ὑποκάτω τῆς ὑπογραφῆς αὐτοῦ τὴν φράσιν «καὶ οἱ σὺν ἐμοὶ ἐν Χριστῷ Ἀδελφοί».

12. Ἀποσφραγίζει ἄπασαν τὴν ἀληθινογραφίαν.

13. Χορηγεῖ εἰς τοὺς ἀδελφοὺς ἄδειαν ἀπουσίας ἐκ τῆς Ἱερᾶς Μονῆς ἕως δέκα ἡμερῶν.

14. Ἀναπληροῦται ἐν τῇ ἀπουσίᾳ του α) διὰ θέματα τάξεως ὑπὸ τοῦ ἔχοντος τὰ πρεσβεῖα κουρᾶς Ἀδελφοῦ καὶ β) διὰ θέματα διοικητικὰ ὑπὸ ἐνὸς τῶν Ἡγουμενοσυμβούλων ἢ ὑπὸ ἑέρου Ἀδελφοῦ ὅντινα ἥθελεν ὄρισει κατὰ προτίμοιν ἔγγράφως ὅστις καὶ ὑπογράφει ἀντὶ αὐτοῦ.

15. Κατανέμει ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου τὰ κατὰ ἔτος διακονήματα τῶν ἀδελφῶν. Ἐπίστις ὄριζει πάλιν ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου τὸ διαιτολόγιον τῆς Ἱερᾶς Μονῆς.

II. Ἐκλογὴ Ἡγούμενου

1. Οἱ Ἡγούμενοι καθίσταται δι’ ἐκλογῆς, ἐὰν ἐν τῇ Μονῇ ἔγκαταβιοῦν τουλάχιστον πέντε (5) ἀδελφοῖ, ἄλλως διὰ διορισμοῦ ὑπὸ τοῦ Μητροπολίτου κατὰ τὰ ὄριζόμενα διὰ τοῦ Ν. 599/1977 ἀρ. 39 παρ. 5 καὶ ὁ διορισμὸς ίσχύει καθ’ ὅσον χρόνον οἱ ἔγκαταβιοῦντες μοναχοὶ εἶναι λιγότεροι τῶν πέντε (5). Συμπληρωμέ-

νου τοῦ ὡς ἕνω ἀριθμοῦ ἔγκαταβιοῦντων (τῶν πέντε δοπλαδὸν ἀδελφῶν) γίνεται ἐκλογὴ.

2. Μετὰ τὴν κένωσιν τῆς θέσεως τοῦ Ἡγουμένου, ὡς τοποτροπής ἀναλαμβάνει ἀμέσως καὶ αὐτοδικαίως ὁ ἐκ τῶν μελῶν τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου ἔχων τὰ πρεσβεῖα.

3. Ἡ ἐκλογὴ διεξάγεται τὸ ἀργότερον δεκαπέντε (15) ἡμέρας μετὰ τὴν κένωσιν τῆς θέσεως καὶ προαναγγέλλεται ἔξ (6) ἡμέρας ἐνωρίτερον ἀπὸ τὴν ἡμέραν τῆς ἐκλογῆς. Περὶ τῆς ἡμέρας τῆς ἐκλογῆς ἐνημερώνεται ἔγγραφως ὑπὸ τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου ὁ οἰκεῖος Μητροπολίτης, ὅστις ἐπίστις ἔγγραφως παρέχει τὴν εὐθογίαν αὐτοῦ.

4. Τὰ τῆς προετοιμασίας καὶ διεξαγωγῆς τῶν ἐκλογῶν ἐκτελεῖ ἡ Ἐφορευτικὴ Ἐπιτροπή, ἀποτελούμενη ἐκ τοῦ τοποτροποῦ καὶ δύο ἀδελφῶν, τοῦ ἀρχαιοτέρου καὶ τοῦ νεωτέρου τῆς τάξει, ὁ ὅποιος καὶ ἐκτελεῖ χρέον γραμματέως τῆς Ἐφορευτικῆς Ἐπιτροπῆς.

5. Τῆς ἐκλογῆς προηγεῖται τριήμερος νηστεία.

6. Δικαίωμα τοῦ ἐκλέγειν καὶ ἐκλέγεσθαι ἔχουν ἄπαντες οἱ ἔχοντες μοναχικὴν κουρὰν καὶ ἀνήκοντες εἰς τὴν Ἱερὰν Μονήν.

7. Ἡ ὀλομέλεια τῆς Ἀδελφότητος συνερχομένη πρὸς ἀνάδειξιν Ἡγουμένου, εύρισκεται ἐν ἀπαρτίᾳ παρόντων τῶν 4/5 τῶν μελῶν. Μὴ ἐπιτευχθείσης τῆς ἀπαρτίας αὐτῆς, ἡ ἐκλογὴ διεξάγεται μετὰ τριήμερον παρόντων τοῦ ἡμίσεος σὺν ἐνὸς τῶν ἀδελφῶν.

8. Ἡ ἐκλογὴ διενεργεῖται, μετὰ τὸ πέρας τῆς Θ. Λειτουργίας ἐν τῷ Καθολικῷ. Κλείονται αἱ θύραι τοῦ Ναοῦ κι ἐλέγχεται ἡ ἀπαρτία.

9. Εἰς ἕκαστον ψηφιφόρον ἀδελφὸν δίδεται ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς ἐντὸς φακέλλου, ἐσφραγισμένου διὰ τῆς σφραγίδος τῆς Ἱερᾶς Μονῆς, ψηφοδέλτιον ἐπίστις ἐσφραγισμένον, ἐπὶ τοῦ ὄποιού εἶναι δακτυλογραφημένα τὰ ὄνόματα τῶν ἔχοντων δικαίωμα ψήφου τοῦ ἐκλέγεσθαι ἀδελφῶν. Ἔκαστος μοναχὸς σημειώνει διὰ σταυροῦ τὸ ὄνομα τοῦ ἀδελφοῦ, τὸν ὄποιον θεωρεῖ ὡς ἄξιον διὰ τὴν θέσην τοῦ Ἡγούμενου. Οἱ φάκελλοι ἀφοῦ κλείσθη, ρίπτεται ἐντὸς τοῦ κυτίου ἡλεγμένου ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς καὶ ἐσφραγισμένου δι’ ισπανικοῦ κηροῦ. Κατόπιν ἀποσφραγίζεται τὸ κυτίον καὶ ἀνοίγονται οἱ φάκελλοι ἐνώπιον τῆς ἀδελφότητος ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς.

10. Θεωροῦνται ἄκυρα τὰ ψηφοδέλτια, ἐὰν ἐπ’ αὐτῶν ἀναγράφωνται πλείονα τοῦ ἐνὸς ὄνόματα.

11. Ο λαβών τὰ 2/3 τῶν ψήφων ἐκλέγεται Ἡγούμενος. Ἐλλῶς ἐπαναλαμβάνεται ἡ ψηφοφορία καὶ ἐκλέγεται ὁ λαβὼν τὴν ἀπόλυτον πλειοψηφίαν (ῆμισυ σὺν ἔνα). Ἐὰν καὶ πάλι δὲν ἐκλεγῇ Ἡγούμενος ἐπαναλαμβάνεται ἡ ψηφοφορία μεταξὺ τῶν δύο πλειοψηφισάντων ἀδελφῶν καὶ ἐκλέγεται ὁ λαβὼν τὸ ἥμισυ σὺν ἔνα τῶν ψήφων. Ἐπὶ ισοψηφίᾳ, ἐὰν μὲν ἀμφότεροι εἶναι Κληρικοὶ ἢ Μοναχοὶ ἐκλέγεται ὁ ἀρχαιότερος, ἐὰν δὲ ὁ εἰς εἶναι Κληρικὸς ὁ δὲ ἔτερος Μοναχὸς ἐκλέγεται ὁ Κληρικός. Ἐὰν ἀμφότεροι ἔχειροτονόθησαν τὴν ίδιαν ἡμέραν, ἢ ἐκλογὴ γίνεται διὰ κλήρου ἐπιστατοῦντος τοῦ Ἐπισκόπου.

12. Ἐνστάσεις κατὰ τοῦ κύρους τῆς ἐκλογῆς ὑποβάλλονται ἐντὸς τῆς ίδιας ἡμέρας καὶ γίνονται δεκταὶ ἐὰν συγκεντρώσουν τὴν πλειοψηφίαν τῶν 2/3 τῶν παρόντων ἀδελφῶν. Ἐὰν ἀκυρωθῇ ἡ ἐκλογὴ διεξάγεται εὐθὺς νέα ψηφοφορία.

13. Τὴν ἐκλογὴν ἀκολουθεῖ εὔχαριστήριος δέοσις ἐν τῷ Καθολικῷ μετὰ τὴν ὄποιαν ὁ ἐκλεγεὶς Ἡγούμενος ἀναλαμβάνει ἐγκύρως τὴν ἀσκοσιν τῶν καθηκόντων του.

14. Περατωθείσης τῆς ἐκλογῆς συντάσσεται πρακτικόν, ὅπερ ὑπογράφεται παρὰ πάντων τῶν ψηφισάντων ἀδελφῶν καὶ ὑποβάλλεται ἐντὸς τριήμερου εἰς τὸν οἰκεῖον Μητροπολίτην, ὅστις ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου ὥριζει τὴν ἡμέραν τῆς ἐγκαταστάσεως (ἐνθρονίσεως) τοῦ Ἡγούμενου καθ' ἣν ὁ οἰκεῖος Ἱεράρχης δίδει τῷ Ἡγουμένῳ τὰ διακριτικὰ τοῦ ἀξιώματος αὐτοῦ (ἡγουμενικὸν ράβδον καὶ Ἡγουμενικὸν Μανδύαν).

15. Ο ἐκλεγεὶς Ἡγούμενος, ἐφ' ὅσον τυγχάνει Κληρικός (Πρεσβύτερος), ἢ μετὰ τὴν ἐκλογὴν του χειροτονηθῆ Πρεσβύτερος, εἶναι ισόβιος.

III. Χηρεία θέσεως Ἡγούμενου

Ἡ θέσις τοῦ Ἡγούμενου χηρεύει:

Ἐνεκα θανάτου.

Ἐνεκα παραιτήσεως, ἢ ὅποια γίνεται δεκτὴ διὰ πλειοψηφίας τῶν 4/5 τῆς Ἀδελφότητος.

Ἐνεκα παύσεως ὡς ἀκολούθως:

Ἐὰν συμβῇ ὁ Ἡγούμενος νὰ παραχαράτῃ τὴν ἀκρίβειαν τῆς πίστεως καὶ τοῦ Μοναχικοῦ Βίου ἢ νὰ ἀθετῇ τινὰς τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος Ἐσωτερικοῦ Κανονισμοῦ. (Eis tὰς περιπτώσεις αὐτάς, δὲν θὰ ἔχανίστανται πάντες οἱ ἀδελφοί, ἀλλὰ οἱ πρεσβύτεροι τῇ τάξει θὰ ὑπενθυμίζουν εἰς αὐτὸν ἡπίως καὶ μετὰ τοῦ προ-

σήκοντος σεβασμοῦ τὰ σφάλματά του καὶ θὰ ὑποβοηθοῦν αὐτὸν εἰς διόρθωσιν οὐχὶ ἄπαξ ἀλλὰ πολλάκις. Ἐὰν ὁ Ἡγούμενος ἐμμένῃ εἰς τὸ σφάλμα, τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιον ἀπευθύνει εἰς αὐτὸν γραπτὴν σύστασιν. Ἐὰν ἐν τέλει ἡ κατάστασις παραμένει ἡ ίδια, τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιον συγκαλεῖ τὴν σύναξιν τῆς Ἀδελφότητος δι' ἔγγραφου εἰδοποίησεως διὰ τὰ περαιτέρω).

Ο Ἡγούμενος παύεται καὶ ἐὰν περιπέσῃ εἰς ἀσθένειαν, μὴ ἐπιτρέπουσαν εἰς αὐτὸν τὴν ἀσκοσιν τῶν καθηκόντων του, πιστοποιούμενην ιατρικῶς καὶ προβλεπομένην ἀνίατον.

”Αρθρον 6

Ἡγουμενοσυμβούλιον

I. Συγκρότησις Ἡγουμενοσυμβουλίου

1. Τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιον εἶναι 3μελές (Ἡγούμενος καὶ δύο Σύμβουλοι), ὅταν ἡ Ἀδελφότης ἀριθμῇ μέχρι δεκαπέντε (15) ἀδελφοὺς καὶ πενταμελές (5) ὅταν ἡ Ἀδελφότης ἀριθμῇ ἄνω τῶν (15) μελῶν (Ἡγούμενος καὶ τέσσερις Σύμβουλοι).

2. Τὰ μέλη του ἐκλέγονται ἀνὰ τετραετίαν καὶ εἶναι ἐπανεκλέξιμα.

3. Αἱ ἀποφάσεις λαμβάνονται κατὰ πλειοψηφίαν.

Ἐπὶ πνευματικῶν θεμάτων χωρεῖ ἀρνησικυρία τοῦ Ἡγούμενου.

Συνεδριάζει ἄπαξ τοῦ μηνὸς κι ἐκτάκτως ὄσάκις, ἀν χρειασθῆ.

Ἡ ἀντικατάστασις μέλους, πλόγω θανάτου ἢ δι' οιοδήποτε πλόγον γίνεται διὰ μυστικῆς ψηφοφορίας ὑπὸ τῆς Ἀδελφότητος.

”Αρθρον 7

Καθήκοντα Ἡγουμενοσυμβουλίου

1. Τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιον διοικεῖ τὴν Ἱερὰν Μονὴν καὶ διαχειρίζεται τὴν περιουσίαν αὐτῆς, καὶ ποιεῖ πᾶσαν ἐπὶ μέρους πρᾶξιν διαχειρίσεως καὶ πᾶσαν νομικὴν ἐνέργειαν καὶ δικαιοπραξίαν. Εἰδικώτερα δὲ καὶ ἐνδεικτικὰ τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιον, ἐκτὸς ἀλληλων, ἀποδέχεται ἢ ἀποποιεῖται δωρεὰς καὶ κληρονομίας, συνάπτει δάνεια, προβαίνει εἰς ἀγορὰς καὶ πωλήσεις ἀκίνητων οἰασδήποτε ἀξίας, ἀποφασίζει διὰ τὴν ἐπέκτασιν τῶν οἰκοδομικῶν συγκροτημάτων, καὶ ἐν γένει φροντίζει διὰ πᾶν ἔτερον θέμα μὴ ρπτῶς ἀναφερόμενον ἐν τῷ παρόντι ἄρθρῳ, τηροῦν τοὺς Ἱεροὺς Κανόνας, τὰς Μοναχικὰς Παραδόσεις, τὸν Καταστα-

τικὸν Χάρτην τῆς Ἑκκλησίας τῆς Ἐλλάδος καὶ τοὺς
Νόμους τῆς Πολιτείας.

2. Ἐξουσιοδοτεῖ τὸν Ἡγούμενον ἡ ἀδελφόν τινα τῆς
Μονῆς ἢ τὸν Νομικὸν Σύμβουλον αὐτῆς διὰ τὴν πα-
ράστασιν καὶ ἐκπροσώπησιν τῆς Ἱερᾶς Μονῆς ἐνώ-
πιον πάσσος Ἑκκλησιαστικῆς, πολιτικῆς, δικαιοστικῆς ἢ
ἄλλης Ἀρχῆς. Αἱ πράξεις τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου
ἐγκρίνονται ὑπὸ τοῦ οἰκείου Μητροπολίτου.

3. Ἐπιστατεῖ τῶν ἀρμοδίων διακονητῶν διὰ τὴν
ἀσφαλῆ διαφύλαξιν τῶν Ἱερῶν Εἰκόνων, τῶν Ἀγίων
Λειψάνων, τῶν Ἱερῶν Σκευῶν καὶ ἐν γένει ποιητίμων
ἀντικειμένων καὶ κειμηλίων τῆς Ἱερᾶς Μονῆς.

4. Ἀποφαίνεται ἐπὶ παντὸς σοβαροῦ θέματος τῆς
Ἱερᾶς Μονῆς τῆς ἀποφάσεως καταχωρούμενης εἰς τὸ
τηρούμενον βιβλίον πρακτικῶν τῶν συνεδριῶν
αὐτοῦ. Τὰ πρακτικὰ ὑπογράφονται ὑπὸ τοῦ Ἡγουμέ-
νου καὶ τῶν Ἡγουμενοσυμβούλων. Εἰς τὰ πρακτικὰ
καταγράφονται καὶ αἱ ἀντιρρήσεις ἢ τυχὸν προφυλά-
ξεις. Εἰς περίπτωσιν ἀρνήσεως ὑπογραφῆς τῶν πρα-
κτικῶν ὑφ' ἐνὸς τῶν Ἡγουμενοσυμβούλων παρὰ τὴν
σημείωσιν τῆς ἀντιρρήσεως αὐτοῦ, ἡ σχετικὴ ἀπόφα-
σις τῆς πιλειοψηφίας εἶναι ίσχυρὰ καὶ νόμιμος.

5. Ἀποφασίζει περὶ προσθήψεως δοκίμων τῇ εἰσο-
γήσει τοῦ Ἡγουμένου καὶ προβαίνει εἰς τὴν ἐγγραφὴν
αὐτῶν εἰς τὸ δοκιμολόγιον τῆς Ἱερᾶς Μονῆς. Ἐπίσης
ἀποφασίζει περὶ τῆς κουρᾶς τῶν δοκίμων εἰς Μονα-
χοὺς τῇ προτάσει τοῦ Ἡγουμένου.

6. Συντάσσει τὸν ἑτήσιον Προϋπολογισμόν (κατὰ
μίνια Νοέμβριον ἑκάστου ἔτους) καὶ ὑποβάλλει αὐτὸν
εἰς τὸν οἰκείον Μητροπολίτην πρὸς ἐγκρίσιν.

7. Ἐγκρίνει τὰς δαπάνας ἐντὸς τῶν δυνατοτήτων τοῦ
Προϋπολογισμοῦ.

8. Ἐκλέγει ἐν μέλος αὐτοῦ ὡς Γραμματέα κι ἔτερον
ὡς Ταμίαν.

9. Ἀποφαίνεται περὶ τῆς μεταβολῆς, τῶν μὴ θεμε-
λιωδῶν διατάξεων τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ.

10. Τηρεῖ μερίμνη του ἐν τῇ Ἱερᾷ Μονῇ τὰ κάτωθι βι-
βλία: 1) Βιβλίον Πρακτικῶν Ἡγουμενοσυμβουλίου, 2)
Βιβλίον Πρακτικῶν Συνάξεως τῆς Ἀδελφότητος, 3)
Πρωτόκολλον, 4) Μοναχολόγιον, 5) Δοκιμολόγιον,
6) Κτηματολόγιον (Βιβλίον ἀκινήτου περιουσίας τῆς
Μονῆς), 7) Βιβλίον Ταμείου, 8) Βιβλίον Ἱερῶν Λειψά-
νων, Κειμηλίων καὶ Ποιητίμων Ἀντικειμένων, 9) Βι-
βλίον κινητῆς περιουσίας τῆς Ἱερᾶς Μονῆς, 10) Καθο-
λικὸν Ἐσόδων καὶ Ἐξόδων.

”Αρθρον 8

Ἐκλογὴ Ἡγουμενοσυμβουλίου

1. Εἰς περίπτωσιν καθ' ἣν ἡ λῆξις τῆς θητείας τοῦ
Ἡγουμενοσυμβουλίου συμπέσῃ μὲ τὴν χρείαν τῆς
θέσεως τοῦ Ἡγουμένου, τότε παρατείνεται ἡ θητεία
του μέχρι τῆς ἐκλογῆς νέου Ἡγουμένου.

2. Ἡ ἐκλογὴ τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου διεξάγεται
κατὰ τὴν τελευταίαν ἑβδομάδα τοῦ μηνὸς Νοεμβρίου
τοῦ ἔτους καθ' ὃ λήγει ἡ θητεία τῶν μελῶν τοῦ προ-
γουμένου Ἡγουμενοσυμβουλίου. Εἰς τὸ ψηφοδέλτιον
ἀναγράφονται τόσα ὄνόματα ὅσα καὶ τὰ ἐκλεγόμενα
μέλη τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου (ἢτοι διὰ τριμερῆς
Ἡγουμενοσυμβούλιον ἀναγράφονται δύο ὄνόματα
καὶ διὰ πενταμερῆς τέσσαρα). ”Αλλως τὸ ψηφοδέλ-
τιον εἶναι ἄκυρον.

3. Ἐν περίπτωσει ίσοψηφίας τηροῦνται τὰ κατὰ τὴν
ἐκλογὴν τοῦ Ἡγουμένου ὄριζόμενα.

4. Ἡ ἐγκρισις τοῦ Μητροπολίτου, εἰς ὃν ἐντὸς πέντε
(5) ἡμερῶν ἀνακοινοῦνται τὰ ἀποτελέσματα τῆς
ἐκλογῆς, παρέχεται ἐγγράφως.

5. Τὰ τῆς διεξαγωγῆς ρυθμίζει Ἐφορευτικὴ Ἐπιτροπὴ
ἀποτελουμένη ἐκ τοῦ Ἡγουμένου καὶ δύο ἀδελφῶν,
τοῦ ἀρχαιοτέρου καὶ τοῦ νεωτέρου τῇ τάξει.

6. Δικαίωμα τοῦ ἐκλεγέσθαι ἔχουν ἄπαντες οἱ μονί-
μως ἐγκαταβιοῦντες εἰς τὴν Ἱερὰν Μονὴν ἀδελφοί.

7. Οἱ δυὸι πρῶτοι ἐπιπλαχόντες ἐκλέγονται ὡς ἀνα-
πληρωματικὰ μέλη τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου καὶ μὲ
τὴν αὐτὴν διάρκειαν θητείας.

8. Ως πρὸς τὰ ποιπά διαδικαστικὰ θέματα (δικαίωμα
ψήφου, ἐνστάσεις, πρακτικὰ κ.λ.π.) ἐφαρμόζονται κατ'
ἀναλογίαν τὰ προβλεπόμενα εἰς τὴν ἐκλογὴν Ἡγου-
μένου.

9. Διὰ τῆς ὑπογραφῆς τοῦ Πρακτικοῦ τελειοῦται μὲν
καὶ ὀλοκληροῦται ἡ διαδικασία ἐκλογῆς Ἡγουμενο-
συμβουλίου, τὰ μέλη ὅμως αὐτοῦ δὲν ἀναλαμβάνου-
σι πάραυτα καθήκοντα, ἀλλὰ μετὰ τὴν λῆξιν τῆς θη-
τείας τοῦ προγουμένου Ἡγουμενοσυμβουλίου, ἢτοι
τῇ 1ῃ τοῦ προσεχοῦς Ιανουαρίου.

10. ”Ἄμα τῇ ἀναλήψει τῶν καθηκόντων του τὸ
Ἡγουμενοσυμβούλιον συνερχόμενον εἰς πρώτην συ-
νεδρίαν ὄριζει ἐκ τῶν μελῶν του (ἔκτὸς τοῦ Ἡγούμε-
νου), ἐν ὡς Γραμματέα καὶ ἐν ὡς Ταμίαν. Οσάκις κρί-
νεται ἀναγκαῖον, τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιον δι' ἀποφά-
σεώς του, ὄριζει βοηθὸν γραμματέως, ἀδελφόν τινα

ἐκ τῶν μελῶν τῆς Ἀδελφότητος, ὅστις συμμετέχει τῶν συνεδριῶν ἄνευ ψήφου.

”Αρθρον 9

Κένωσις θέσεως Ἡγουμενοσυμβουλίου

1. Ἐνεκα θανάτου ἢ παραιτήσεως.
2. Ἐνεκα παύσεως, πλόγω ἀδικαιολογήτου ἀπουσίας ἐπὶ τριῶν συνεχῶν συνάξεων ἢ δημιουργίας προβλημάτων, ἅτινα παρακωλύουν τὴν λειτουργίαν τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου, καὶ ἐγκρίνεται ὑπὸ τοῦ οἰκείου Μητροπολίτου.
3. Παραιτηθὲν ἢ παυθὲν μέλος τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου δύναται νὰ ἐπανεκλεγῇ ἐφ' ὅσον ἔξελιπον οἱ πλόγοι οἱ ὁδηγήσαντες εἰς τὴν παραίτησιν ἢ παῦσιν αὐτοῦ.

”Αρθρον 10

Καθήκοντα Γραμματέως

1. Ο Γραμματεὺς διεξάγει τὴν πάσης φύσεως ἀληθινογραφίαν καὶ συντάσσει τὰ πρακτικὰ τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου καὶ τῆς Συνάξεως τῆς Ἀδελφότητος.
2. Τηρεῖ τὰ βιβλία τῆς Ἱερᾶς Μονῆς, ἐκτός: 1) Τοῦ βιβλίου ταμείου, 2) Κτηματολογίου καὶ 3) Βιβλίου κινητῆς περιουσίας, τὰ ὁποῖα τηροῦνται ὑπὸ τοῦ Ταμίου.

”Αρθρον 11

Τὸ σῶμα τῆς Ἀδελφότητος

1. Ἡ Ἀδελφότητος συγκροτεῖται ἐκ πάντων τῶν ἐγγεγραμμένων εἰς τὸ Μοναχολόγιον καὶ ἐγκαταβιούντων ἐν τῇ Ἱερᾷ Μονῇ ἀδελφῶν.
2. Ἡ Ἀδελφότητος συγκαθίζεται ὑπὸ τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου, τακτικῶς μὲν δὶς τοῦ ἔτους, ἢτοι: 1) Κατὰ μόνα Ἰανουάριον πρὸς ἐνημέρωσιν τῆς Ἀδελφότητος ἐπὶ τῆς ἐν γένει πορείας τῆς Μονῆς, 2) Κατὰ μόνα Αὔγουστον, πρὸς ἀνάθεσιν διακονημάτων διὰ τὸ νέον ἐκκλησιαστικὸν ἔτος, 3) Ἐκτάκτως πρὸς ἀντιμετώπισιν λίαν σοβαρῶν θεμάτων τῆς Μονῆς, ὡς ἢ ἐκλογὴ Ἡγουμένου καὶ Ἡγουμενοσυμβουλίου καὶ πρὸς τροποποίησιν τοῦ παρόντος Ἐσωτερικοῦ Κανονισμοῦ, καὶ 4) Πρὸς ἐνημέρωσιν τῶν μελῶν τῆς Ἀδελφότητος δι᾽ ἔκτακτα γεγονότα θροσκευτικὰ καὶ ἐθνικά.

3. Διὰ τὴν σύγκλησιν τῆς Ἀδελφότητος, ὁ Ἡγούμενος ὑποχρεοῦται, πρὸ δέκα ἡμερῶν, νὰ ἀπευθύνῃ πρόσκλησιν εἰς τὰ μέλη τὰ δικαιούμενα συμμετοχῆς, εἰς ἥν δέον ὅπως ἀναγράφηται ὁ τόπος καὶ ὁ χρόνος τῆς συνάξεως ἐπίσης καὶ τὰ πρὸς συζήτησιν θέματα.

4. Εύρισκεται ἐν ἀπαρτίᾳ, ὅταν εἶναι παρόντες τουλάχιστον τὸ ἥμισυ σὺν ἐνὸς τῶν ἀδελφῶν, ἐκτὸς ἂν πρόκειται περὶ θέματος τὸ ὅποιον ἀποφασίζεται μὲ εἰδικὴν ἀπαρτίαν καὶ πλειοψηφίαν τῶν 2/3 τῶν μελῶν τῆς Ἀδελφότητος (ὡς π.χ. ἢ ἐκλογὴ Ἡγούμενου).

5. Τὰ θέματα πρὸς συζήτησιν καὶ ψήφισμαν εἰστογεῖται ὁ Ἡγούμενος ἢ ὁ ἀναπληρῶν κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ.

6. Αἱ συνήθεις ἀποφάσεις πλαμβάνονται κατὰ πλειοψηφίαν.

7. Ἡ διατύπωσις τῆς γνώμης εἰς τὴν Ἱερὰν Σύναξιν γίνεται κατὰ τὴν κατιούσαν τῶν βαθμῶν ἢ πρεσβειῶν, ἐνῷ ἢ ψηφοφορία κατὰ τὴν ἀνιούσαν.

8. Αἱ ἀποφάσεις τῆς Ἱερᾶς Συνάξεως τῆς Ἀδελφότητος ὅπως καὶ τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου εἶναι ὑποχρεωτικῶς ἐκτελεσταί. Οἱ μὴ ἐκτελοῦντες ἀπόφασίν τινα τῶν δύο Σωμάτων, τιμωροῦνται μὲ ἔκπτωσιν ἐκ τοῦ ἀξιώματος αὐτῶν ἐν τῇ Ἱερᾷ Μονῇ.

9. Τῆς συνάξεως τῆς Ἀδελφότητος ἀποκλείονται οἱ δεκθέντες μίαν τῶν ποινῶν τῶν διατάξεων Β5 καὶ Β6 τοῦ ἀρθρου 19 τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΤΡΙΤΟΝ

”Αρθρον 12

Ἐνταξις εἰς ἓν σῶμα τῆς Ἀδελφότητος

1. Ἡ συγκαταρίθμησις τῶν προσερχομένων μεταξὺ τῶν ἀδελφῶν τῆς Ἱερᾶς Μονῆς γίνεται κατόπιν προσεκτικῆς δοκιμασίας.

2. Ὡς κατώτατον ὄριον εἰσόδου ὄριζεται τὸ 18ον ἔτος τῆς ἡλικίας ἢ καὶ μικροτέρας ἡλικίας ἀν ύπαρχη συγκατάθεσις γονέων.

3. Ὡς δόκιμος γίνεται δεκτὸς εἰς τὴν Ἀδελφότητα παιϊκὸς διακρινόμενος δι᾽ εὐσέβειαν, ἔχων σώας τὰς φρένας καὶ μὴ πάσχων ἐκ σωματικοῦ νοσήματος ἐμποδίζοντος τὴν αὐτοεξυπηρέτησιν αὐτοῦ καὶ τὴν ἐν γένει παρουσίαν αὐτοῦ ἐν τῇ Ἱερᾷ Μονῇ.

4. Ἡ διάρκεια δοκιμασίας διαρκεῖ τρία ἔτη, δυναμένη νὰ συντηρηθῇ ἢ νὰ αὐξηθῇ ἀναλόγως τῆς πνευματικῆς ὡριμότητος καὶ τῆς προσαρμοστικότητος τοῦ δοκιμαζόμενου πρὸς τὰ μοναχικὰ θέσμια ἢ ἐξ ἄλλων σοβαρῶν καὶ ἐκτάκτων περιστάσεων.

5. Μεταξὺ τῶν ἀδελφῶν ύπαρχει ἢ ἔξις ἱεραρχία: προηγοῦνται οἱ ἔχοντες τὰ πρεσβεῖα τῆς Ἱερωσύνης καὶ μεταξὺ Μοναχῶν οἱ ἔχοντες πρεσβεῖα κουράς.

6. Οι δόκιμοι κατά τὸν χρόνον τῆς δοκίμασίας των προσφέρουσι διάφορα διακονήματα εἰς τὸν Ἱερὰν Μονὴν συμφώνως πρὸς τὰς ἐντολὰς τοῦ Ἡγουμένου. Δὲν ἐπιτρέπεται εἰς αὐτοὺς νὰ ἀπουσιάσουν ἐκ τῆς Μονῆς ἄνευ εὐθογίας τοῦ Ἡγουμένου.

7. Ἡ εἰσδοχὴ οἰουδήποτε προσώπου καὶ ἐγγραφὴ αὐτοῦ μεταξὺ τῶν δοκίμων θὰ γίνεται κατόπιν ὑποβολῆς ἐγγράφου αἰτήσεως αὐτοῦ, εἰς τὸν ὥποιαν θὰ ἀναφέρεται ρητῶς, ὅτι ἐθεούμενος καὶ ἀβιάστως προτίθεται νὰ καταταγῇ εἰς τὸν Μοναστικὸν Ἀδελφότητα τῆς Ἱερᾶς Μονῆς καὶ ὅτι ἀποδέχεται τὸν Ἐσωτερικὸν Κανονισμὸν αὐτῆς.

8. Ἀδελφὸς μὴ ἐγκαταβιῶν εἰς τὸν Ἱερὰν Μονὴν καὶ μὴ προσφέρων οὔδεμίαν ὑπηρεσίαν ἐν αὐτῇ δὲν ἔχει τὸ δικαίωμα ὑποψηφιότητος διὰ τὸν θέσιν τοῦ Ἡγουμένου ἢ Ἡγουμενοσυμβούλου, οὕτε δικαίωμα ψήφου.

9. Ἡ εἰσδοχὴ ξενοκούρου εἰς τὸν Ἀδελφότητα δὲν ἐπιτρέπεται. Ἐφ' ὅσον ὅμως δι' εἰδικοὺς πλόγους θεωρήσῃ τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιο ὅτι πρέπει νὰ γίνει τοιαύτη εἰσδοχή, δέοντας ἔξετασθῆ τὸ θέμα μετὰ μέγιστης προσοχῆς καὶ συνέσεως, ἵνα μὴ τοιαύτη πρόσθιψις ἐπιφέρῃ προβλήματα εἰς τὸν ἐν γένει πλειονεργίαν τῆς Ἱερᾶς Μονῆς, τῆς εἰσδοχῆς πάντως ἐγκρινόμενης ὑπὸ τοῦ οἰκείου Μητροπολίτου.

Ἄρθρον 13

Πνευματικὰ καθήκοντα ἀδελφῶν

1. Εἰς τὰς μεταξὺ τῶν σχέσεις οἱ ἀδελφοὶ τηροῦν μετὰ σχολαστικότητος τὸν ἱεραρχίαν. Οἱ νεώτεροι τῇ τάξει σέβονται τοὺς ἀρχαιότερους, οἱ δὲ ἀρχαιότεροι τῇ τάξει ἀγαποῦν καὶ συμπαρίστανται θετικῶς εἰς τὸν πρόοδον καὶ τὸν πνευματικὸν ἀνάπτυξιν τῶν νεωτέρων.

2. Ὁ ἀδελφὸς ὀφείλει πρωτίστως -έκτὸς μόνον περιπτώσεως ἀσθένειας- νὰ συμμετέχῃ εἰς πάσας τὰς ἀκολουθίας καὶ νὰ φροντίζῃ κατὰ τὸν διάρκειαν αὐτῶν νὰ κατανοῇ τὰ νοήματα τῶν ψαλτομένων καὶ ἀναγιγνωσκομένων, διότι οὕτω θὰ δυνηθῇ, διὰ τῆς πολυχρόνου ἐντρυφήσεως του εἰς αὐτά, νὰ ἀποκτήσῃ «νοῦν Χριστοῦ».

3. Ἔκαστος ἀδελφὸς ἔκτελεῖ καθημερινῶς τὸν ἀτομικὸν του κανόνα, τὸν ὥποιο τοῦ καθορίζει ὁ Ἡγούμενος μὲ γνώμονα τὸν ἀγάπην καὶ τὸν διάκρισιν ἀποβλέπων εἰς τὸ πνευματικὸν συμφέρον τοῦ ἀδελφοῦ.

4. Μία ἐκ τῶν θεμελιωδῶν ἀρχῶν τῆς μοναχικῆς ζωῆς εἶναι ἡ ἀκτημοσύνη. Κατὰ συνέπειαν τὸ κελητίον, τὸ ἔνδυμα, τὰ ὑποδήματα καὶ ὅλα ἀνεξαιρέτως τὰ ἀτομικὰ εἴδη τοῦ μοναχοῦ δὲν εἶναι ιδικά του, ἀλλὰ τοῦ παραχωροῦνται ἀπὸ τὸν Μονὴν διὰ νὰ τὸν ἔχει πρετίσουν κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἐπιγείου ζωῆς του. Διὰ τοῦτο τὰ χρησιμοποιεῖ μετὰ πολλῆς ἐπιμελείας καὶ προσοχῆς. Ἐὰν ἔχῃ ἀκίνητον περιουσίαν, πρὸ τῆς μοναχικῆς κουρᾶς, δύναται νὰ διαθέσῃ κατὰ βούλησιν εἰδάληως παρέχει εἰς τὸν Ἱερὰν Μονὴν τὸν ἐπικαρπίαν αὐτῆς, κρατεῖ δὲ τὸν κυριότητα διὰ τὸ ἐνδεχόμενον ἀπομακρύνσεως του ἀπὸ τὸν Μονὴν, διὰ νὰ μὴ κατηγορηθῇ ἡ Μονὴ ὅτι ἐκμεταλληύεται ξένην περιουσίαν.

5. Οἱ ἀδελφοὶ τῆς Μονῆς δέοντας ὅπως ὑπακούουν εἰς τὰς ἐν ἀγάπῃ ἐντολὰς τοῦ Ἡγουμένου, εἰς τὸν ὥποιον θὰ ἀναφέρουν πλεπτομερῶς καὶ ἐπακριβῶς πάντα τὰ κρύφια τοῦ νοὸς καὶ τῆς καρδίας των διὰ τῆς παραδεδόμενης μοναχικῆς ἐξαγορεύσεως. Ἐνώπιον αὐτοῦ καὶ μόνο θὰ ἔξομολογοῦνται μυστηριακῶς, διότι ὁ Ἡγούμενος εἶναι ὁ Πνευματικὸς Πατὴρ συμπάστος τῆς Ἀδελφότητος κατά τε τοὺς Θείους καὶ Ἱεροὺς Κανόνας.

6. Ἡ ὑποχρέωσις αὐτὴ τῆς ὑπακοῆς καὶ ἡ ἀναφορὰ τοῦ ὑποτακτικοῦ πρὸς τὸν Γέροντα ἀποτελεῖ τὸν φυσικωτάτην ἀπόρροιαν τοῦ πνευματικοῦ καὶ αἰωνίου δεσμοῦ, ὁ ὥποιος ἐνώνει τὰς δύο ψυχάς. «Ο γὰρ καθηγούμενος», τονίζει ὁ Μ. Βασίλειος, «οὐδὲν ἔτερόν ἔστιν ἢ ὁ τοῦ Σωτῆρος ἐπέχων πρόσωπον καὶ μεσίτης Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων γενόμενος». Μεταξὺ δὲ τοῦ Γέροντος καὶ ὑποτακτικοῦ συνάπτεται «σύμβασις πνευματικῆς συμβίωσεως τῆς ἀλύτου καὶ αἰωνίου τὸν συνάφειαν κεκτημένης». Διὰ τοῦτο συμπληρώνει ὅτι «ἄπαξ εἰς σύνδεσμον καὶ συνάφειαν ἐλθὼν πνευματικὸς Ἀδελφότητος οὐκ οἶν τε ἀν ἢ ἀποκόπτεσθαι καὶ χωρίζεσθαι τούτων, οἵσι συνηρμοσθείσι, ὑπ' αὐτῷ μάρτυρι καὶ μεσίτῃ τῷ Πνεύματι, ὑπόδικος ἐπὶ τῷ χωρισμῷ γίνεται». (Ἀσκητ. Διατάξεις κα., κβ).

Άρθρον 14

Διακονήματα

1. Πάντες οἱ ἀδελφοὶ ὀφείλουν νὰ ἐργάζονται, ἔκαστος κατὰ τὸ μέτρον τῶν δυνάμεων αὐτοῦ, ἔκτελούντες μετὰ ζῆτού, ἐπιμελείας καὶ ἀποφασίστως, ἄπασαν ἀνατιθέμενην ἐργασίαν μὲ τὸν σκέψιν ὅτι πᾶσα ἐν τῇ ἐργασίᾳ εἶναι προσφορὰ πρὸς τὸν Θεόν.

2. Τὰ κύρια διακονήματα εἶναι τοῦ Γραμματέως, τοῦ Ταμίου, τοῦ Ἀρχοντάρη, τοῦ Οἰκονόμου, τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ, τοῦ Μαγείρου, τοῦ Τραπεζάρη, τοῦ Κηπουροῦ κ.άπ.

3. Ὁ οἰκονόμος οὐδὲν ἐνεργεῖ ἀνευ ἐντολῆς τοῦ Ἡγούμενου καὶ ύποχρεοῦται νὰ εἶναι πάντοτε ἔτοιμος, «*lv*’ ἀποδώσῃ πλόγον περὶ τῆς οἰκονομίας αύτοῦ».

4. Ἄρνησις ἀναπλήψεως διακονήματος, θεωρεῖται ἀπόρριψις τῆς μακαρίας ύπακοῆς καὶ ταπεινώσεως καὶ τιμωρεῖται πειθαρχικῶς κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Ἡγούμενου συμβουλίου.

5. Τὸν ἐποπτείαν ἐπὶ τῶν διακονημάτων ἀσκεῖ ὁ Ἡγούμενος ἢ τὸ ἐντεταλμένον ὑπ’ αὐτοῦ μέλιος τοῦ Ἡγούμενου συμβουλίου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΤΕΤΡΑΠΤΟΝ

”Αρθρον 15

1. Ἡ ἐν τῇ Ἱερᾷ Μονῇ διαβίωσις τῶν Μοναχῶν διέπεται τοῦ ἡμεροσίου προγράμματος προσευχῆς καὶ διακονίας συντασσομένου ύπὸ τοῦ Ἡγούμενου συμβουλίου.

2. Κέντρον τῆς ζωῆς τοῦ Μοναχοῦ εἶναι ὁ Ἱερὸς Ναός, τὸ «Καθολικόν». Ἀκολουθεῖται πειτουργικὸν πρόγραμμα, ἐμπνεόμενον ἀπὸ τὸ ἐν Ἀγίῳ Ὁρει τηρούμενον καθὼς καὶ ἀπὸ τὴν παράδοσιν τῆς Ἱερᾶς Μονῆς.

3. Ἡ κοινὴ προσευχὴ εἶναι διὰ πάντας τοὺς ἀδελφοὺς ὑποχρεωτική, ἢ δὲ προσέληψίς των εἰς τὸ Καθολικὸν τῆς Μονῆς πρέπει νὰ πραγματοποιῆται ἀμέσως μετὰ τὴν διὰ τοῦ κώδωνος πρόσκλησιν. Ἡ σειρὰ τῶν ἀδελφῶν τῆς Ἱερᾶς Μονῆς, ἢ ὅποια τηρεῖται ἐν ταῖς Ἱεραῖς Ἀκολουθίαις, τῇ τραπέζῃ καὶ ἐν γένει, καθορίζεται Ἱεραρχικῶς ὡς ἀκολούθως: 1) Ὁ Ἡγούμενος, 2) Οἱ Προηγούμενοι τῆς Ἱερᾶς Μονῆς. 3) Τὰ μέλη τοῦ Ἡγούμενου συμβουλίου ἀνεξαρτήτως Ἱερατικοῦ βαθμοῦ ἢ πρεσβειῶν κουρᾶς. 4) Μεταξὺ ὄμοιβάθμων κληρικῶν προηγεῖται ὁ ἔχων τὰ πρεσβεῖα χειροτονίας. 5) Μεταξὺ Μοναχῶν καὶ Κληρικῶν, προηγοῦνται οἱ Μεγαλόσχημοι καὶ ἀκολουθοῦν οἱ ὑπόλιοι ποιοι κατὰ τὰ πρεσβεῖα κουρᾶς. 7) Ὁφελίκια ἐντὸς τῆς Ἱερᾶς Μονῆς οὐδεὶς φέρει εἰμὴ ὁ Ἡγούμενος καὶ οἱ Προηγούμενοι.

4. Οἱ μοναχοὶ ὑποχρεοῦνται νὰ προσέρχωνται εἰς τὸν Ἱερὸν Ναὸν φέροντες ἀπαραιτήτως ράσον καὶ

σκοῦφον μετὰ κουκουλίου (εἰς ὅσας δὲ ἐκ τῶν πατραρχικῶν ἐκδηλώσεων προβλέπει ἡ μοναχικὴ παράδοσις φέρουν καὶ τὸ μέγα σχῆμα) καὶ νὰ προσεύχωνται μετὰ κατανύξεως ἀποφεύγοντες, ὁτιδήποτε ἐμποδίζει τὴν περισυλλογήν των κατὰ τὴν ὥραν τῶν Ἱερῶν Ἀκολουθιῶν.

”Αρθρον 16 Αἱ πανηγύρεις

Ἡ Ἱερὰ Μονὴ Τίμιου Προδρόμου πανηγυρίζει: Τὴν 29ην Αύγουστου ἡμέραν τῆς Ἀποτομῆς τῆς Τιμίας Κεφαλῆς τοῦ Ἀγίου Ἐνδόξου Προφήτου Προδρόμου καὶ Βαπτιστοῦ Ἰωάννου καὶ τὴν 24ην ἰουνίου ἡμέρα τοῦ Γενεθλίου Αὐτοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΕΜΠΤΟΝ

”Αρθρον 17

1. Ὁ χῶρος τῆς Τραπέζης θεωρεῖται ἱερός, διότι τὰ τοῦ Μοναχοῦ ἀποβλέπουν εἰς τὴν κατὰ Χριστὸν τεμενῶσίν του. Ἀπαντεῖς οἱ ἀδελφοί, ἐκτὸς τῶν ἔχοντων εἰδικὸν κώλυμα -ἢτοι ἀσθένειαν ἢ διακονίαν ἐκτὸς Μονῆς- συμμετέχουν ὑποχρεωτικῶς τῆς κοινῆς Τραπέζης.

2. Εἰς τὴν Ἱερὰν Μονὴν τηροῦνται αὔστηρῶς πᾶσαι αἱ νηστεῖαι κατὰ τὰς κανονικὰς διατάξεις τῆς Ἀγίας ἡμῶν Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας.

3. Εἰς τὴν Τράπεζαν καθ’ ἐκάστην Τετάρτην καὶ Παρασκευὴν (ἐκτὸς ἑορτῶν) δὲν παρατίθεται ἔλαιον.

4. Ὁ ταχθεὶς Μοναχός, κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς Τραπέζης, ἀναγινώσκει, ἀνάγνωσμα πρὸς πνευματικὴν ὠφέλειαν τῶν ἀδελφῶν.

5. Ἀπαγορεύεται εἰς τοὺς ἀδελφοὺς τῆς Ἱερᾶς Μονῆς νὰ ἐσθίωσι ἐκτὸς τῆς κοινῆς τραπέζης ἢ εἰς τὰ κελητία των μόνοι μετὰ συγγενῶν των ἢ ἄλλων προσώπων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΚΤΟΝ

”Αρθρον 18 Φιλοξενία

1. Τοὺς ἐπισκέπτας ὑποδέχεται κατάλληλος ἀδελφός, ὁ «Ἀρχοντάρης», μετὰ προσνείας, συνέσεως καὶ σοβαρότητος.

2. Μετὰ τῶν ἐπισκεπτῶν ἔρχεται εἰς ἐπαφὴν καὶ συνομιλίαν καὶ ὁ Ἡγούμενος, ἐφ’ ὅσον ὁ ἕδιος κρίνει ἢ

παρίσταται ἀνάγκη, ὅπως ἐπίσης καὶ οἱ ἔχοντες εἰδικὴν εὐθογύιαν ἀδελφοί.

3. Ἡ διάρκεια παραμονῆς τῶν ἐπισκεπτῶν δυνατὸν νὰ διαρκέσῃ ὡς 24 ὥρας κατ' ἀνώτατον ὅριον καὶ ἐφ' ὅσον ὑπάρχει: 1) Λόγος πνευματικὸς καὶ 2) Χῶρος φιλοξενίας. Διὰ μεγαλύτερον χρονικὸν διάστημα ἀποφασίζει ὁ Ἡγούμενος.

4. Ἡ Ἱερὰ Μονὴ παραμένει κλειστὴ κατὰ καθωρισμένας ὑπὸ τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου ὥρας καὶ ἡμέρας.

5. Ἀπαγορεύεται ἡ διανυκτέρευσις Μοναχῶν ἐκτὸς τῆς Ἱερᾶς Μονῆς, εἰ μὴ μόνον δι' ἀποχώρωντας πλόγους καὶ κατόπιν ἀδείας τοῦ Ἡγουμένου.

6. Τὰ κελητήρια τῶν Μοναχῶν καὶ οἱ προσωπικοὶ αὐτῶν χῶροι θὰ εἶναι ἄβατοι δι' οἰνοδήποτε πρόσωπον. Eis τὰ κελητήρια τῶν Μοναχῶν εἰσέρχεται ὄσάκις θελήση διὰ σοβαρὸν πλόγον ὁ Ἡγούμενος ἢ ὄσάκις ἀν χρειασθῆ βοήθεια τις εἰς Ἀδελφὸν ὑπὸ ἄλλου ἢ ἄλλων ἀδελφῶν τῇ ἀδείᾳ πάντοτε τοῦ Ἡγουμένου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΒΔΟΜΟΝ

”Αρθρο 19

Πειθαρχικὸς ἔλεγχος – ποινai

Πειθαρχικὸς ἔλεγχος:

1. Ἡ πειθαρχικὴ δικαιοδοσία καὶ δὴ ὁ ἔλεγχος καὶ ἡ ἀσκοσις πειθαρχικῆς διώξεως κατὰ παντὸς παρεκτρεπομένου κληρικοῦ ἢ μοναχοῦ τῆς Ἱερᾶς Μονῆς συμφώνως πρὸς τοὺς Ἱεροὺς Κανόνας καὶ πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἐλλάδος ἀνήκει κατὰ πρῶτον πλόγον εἰς τὸν οἰκεῖον Ἐπίσκοπον καὶ ἀσκεῖται συμφώνως πρὸς τὰ κανονικὰ δικαιώματα αὐτοῦ κατὰ τὰ προεκτεθέντα εἰς τὸ ἄρθρον 5 παρ. 6 τοῦ παρόντος.

2. Ἐπιφυλασσομένης κατὰ ταῦτα τῆς πειθαρχικῆς δικαιοδοσίας τοῦ Ἐπισκόπου, ἀσκεῖται ἐπίσης ὁ πειθαρχικὸς ἔλεγχος εἰς περιπτώσεις κανονικῶν παραπτωμάτων τῶν ἀδελφῶν (κληρικῶν ἢ μοναχῶν) παρὰ τοῦ Ἡγουμένου, ὁ ὅποιος ἐπιβάλλει κατὰ τοῦ παραβάτου τὰ ὑπὸ τῶν Ἱερῶν Κανόνων προβλεπόμενα ἐπιτίμια μετὰ διακρίσεως καὶ ἀγάπης, ἀποβλέπων εἰς τὴν διόρθωσιν τοῦ πταίσαντος ἀδελφοῦ.

2a) Eis περίπτωσιν ὑποτροπῆς ἢ βαρυτέρου τυχὸν παραπτώματος, τὸν πειθαρχικὸν ἔλεγχον ἀσκεῖ τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιον.

2β) Διὰ τὰ μετὰ ταῦτα, ἐφ' ὅσον ὑπάρξῃ συνέχεια τῶν παραπτωμάτων, ἐπιλαμβάνεται ὁ Ἐπίσκοπος.

2γ) Τὰ ὑπὸ τοῦ Ἡγουμένου, ὡς ἔχοντος τὴν πνευματικὴν ἔξουσίαν, ἐπιβαλλόμενα ἐπιτίμια διακρίνονται:

A. Eis καθαρῶς πνευματικά, ἦτοι:

Νουθεσία κατ' ιδίαν, ἀγρυπνία, ξηροφαγία, κομβοσχοίνια, μετανοίας.

B. Eis Παιδαγωγικὰ τοιαῦτα:

1. Ἐπίπληξιν ἐνώπιον τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου.

2. Ἐπίπληξιν ἐνώπιον τῆς Ἱερᾶς Συνάξεως τῆς Ἀδελφότητος.

3. Ἀπομάκρυνσιν ἐκ τῆς κοινῆς Τραπέζης.

4. Παῦσιν ἀπὸ τὸ συγκεκριμένον διακόνημα καὶ τοποθέτησιν εἰς ἄλλο διακόνημα.

5. Παῦσιν ἀπὸ τὸ ἀξίωμα τῆς Μονῆς.

6. Προσωρινὴν ἀποβολὴν ἀπὸ τὴν Μονὴν διαρκείας μέχρι ἔξι μηνῶν καὶ ἐγκλεισμὸν εἰς ἑτέραν Μονήν.

Γ. Τὰ καθαρῶς πνευματικὰ ἐπιτίμια ἐπιβάλλονται ὑπὸ τοῦ Ἡγουμένου.

’Απὸ τὰ ποιπά τὰ μὲν ὑπὸ στίχ. 1-5 ἐπιβάλλονται ὑπὸ τοῦ Ἡγουμένου μετὰ σύμφωνον γνώμην τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου, τὰ δὲ ὑπὸ στίχ. 6 μετὰ πρότασιν τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου καὶ ἀπόφασιν τῆς Ἱερᾶς Συνάξεως τῆς Ἀδελφότητος ἐγκρινομένην ὑπὸ τοῦ οἰκείου Μητροπολίτου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΟΓΔΟΟΝ

”Αρθρον 20

Οἰκονομικὰ

Οἱ πόροι τῆς Ἱερᾶς Μονῆς

”Εσοδα τῆς Ἱερᾶς Μονῆς ἀποτελοῦν:

1. Τὰ ἐκ τῆς πωλήσεως κηροῦ

2. Τὰ ἐκ τῆς πωλήσεως ἐργοχείρων.

3. Τὰ ἐκ συντάξεως καὶ ἐνοικίων.

4. Αἱ ἐκ πάσης φύσεως δωρεαί, εἰσφοραὶ ἢ κηρονομίαι.

5. Αἱ κρατικαὶ ἐπιχορηγήσεις.

”Αρθρον 21

Διάθεσις τῶν πόρων

Αἱ πρόσοδοι τῆς Ἱερᾶς Μονῆς διατίθενται:

1. Διὰ τὴν συντήρησιν τῶν ἀδελφῶν τῆς Ἱερᾶς Μονῆς.

2. Διὰ τὴν ἀνοικοδόμησιν νέων ἐγκαταστάσεων.
3. Διὰ τὴν συντήρησιν τῶν ὑπαρχουσῶν ἐγκαταστάσεων καὶ τοῦ Καθολικοῦ τῆς Ἱερᾶς Μονῆς.

4. Διὰ τὴν φιλοξενίαν.

5. Δι’ ἐλεημοσύνας καὶ φιλανθρωπικοὺς σκοπούς.

Πᾶσα δαπάνη μὴ προβλεπομένη ὑπὸ τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ ἀποφασίζεται ὑπὸ τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΝΑΤΟΝ

”Αρθρον 21

Περὶ Μετοχίων

1. Ἡ Ἱερὰ Μονὴ δύναται νὰ διατηρῇ Μετόχια ἐν τε τῇ Ἱερᾷ Μητροπόλει Ἐλευθερουπόλεως καὶ ἐκτὸς αὐτῆς τηρούμενων τῶν οἰκείων διατάξεων.

2. Ως μετόχια τῆς Ἱερᾶς Μονῆς θεωροῦνται Ναοί, ἢ κτίσματα παραχωρηθέντα καθ’ ὅποιονδήποτε νόμιμον τρόπον εἰς αὐτήν.

3. Περὶ τῆς ύποδοχῆς τούτων ἀποφασίζει τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιον διὰ πράξεώς του, ἐγκρινομένης ὑπὸ τοῦ οἰκείου Μητροπολίτου.

4. Τὰ Μετόχια τεθίονται ἔξαρτησιν τῆς Ἱερᾶς Μονῆς καὶ διοικοῦνται ὑπὸ τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου αὐτῆς, τὸ ὅποιον ἀσκεῖ ἐπ’ αὐτῶν πᾶσαν κανονικήν, πνευματικήν, διοικητικήν καὶ οἰκονομικήν δικαιοδοσίαν.

5. Ἀδελφὸς ύπορετῶν εἰς Μετόχιον τῆς Ἱερᾶς Μονῆς συγκαταριθμεῖται εἰς τοὺς ἐγκαταβιούντας Ἀδελφοὺς καὶ ισχύουν δι’ αὐτὸν πάντα τὰ ἐν τῷ παρόντι Κανονισμῷ ὄριζόμενα.

6. Τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιον ὄριζει τὸν Μετοχειάρον, δίδει τὴν ἄδειαν ἐγκαταστάσεώς του εἰς τὸ Μετόχιον διὰ χρονικὸν διάστημα ὄριζόμενον ὑπ’ αὐτοῦ καὶ δύναται νὰ ἀνακαλέσῃ αὐτὴν καὶ πρὸ τῆς πλήξεως τοῦ ὄρισμένου χρόνου, δι’ οὓς πλόγους ἥθελε κρίνῃ αὐτό.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΚΑΤΟΝ

Γενικαὶ Διατάξεις

”Αρθρον 22

Σφραγὶς τῆς Ἱερᾶς Μονῆς

Ἡ σφραγὶς τῆς Ἱερᾶς Μονῆς εἶναι κυκλικὴ φέρουσα εἰς τὸ κέντρον αὐτῆς τὴν ἀπεικόνισιν τοῦ Τιμίου Προ-

δρόμου καὶ κύκλῳ τὴν ἔνδειξιν “ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΗ ΕΛΕΥΘΕΡΟΥΠΟΛΕΩΣ - ΙΕΡΑ ΜΟΝΗ ΤΙΜΙΟΥ ΠΡΟΔΡΟΜΟΥ ΝΙΚΗΣΙΑΝΗΣ”

”Αρθρον 23

Οἱ Μοναχοὶ ἐντὸς τῆς Ἱερᾶς Μονῆς διαβιοῦσι κατὰ τὰ παραδεδομένα ὑπὸ τῶν Ἁγίων Πατέρων θέσμια. Ο Ἡγούμενος προσφωνεῖται ὑπὸ τῶν Ἀδελφῶν «Γέροντας» ἐνῶ μεταξύ των οἱ μοναχοὶ προσφωνοῦνται, κατὰ τὰ Μοναχικὰ θέσμια «Ἀδελφέ».

”Αρθρον 24

Πᾶν θέμα μὴ προβλεπόμενον ὑπὸ τοῦ παρόντος Ἐσωτερικοῦ Κανονισμοῦ ρυθμίζεται ὑπὸ τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου καὶ ἐγκρίνεται ὑπὸ τοῦ Μητροπολίτου, συμφώνως καὶ κατ’ ἐφαρμογὴν τῶν σχετικῶν διατάξεων τῶν Ἱερῶν Κανόνων, τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἐλλάδος, τοῦ Κανονισμοῦ 39/1972 (Φ.Ε.Κ. Α, 103/30.6.72) περὶ τῶν ἐν Ἐλλάδι ὄρθιοδόξων Ἱερῶν Μονῶν καὶ τοῦ Β.Δ. 28/7/1985 (φ.ε.κ. 42/15.9.1958), αἱ ὅποιαι συνισχύουν. Ἐν περιπτώσει ἀντιθέσεως ὑπερισχύουν τῶν διατάξεων πρὸς τὴν δεδομένην Ἐκκλησιαστικὴν ιεράρχησιν καὶ τάξιν.

”Αρθρον 25

Ο παρὸν Ἐσωτερικὸς Κανονισμὸς τροποποιεῖται δι’ ἀποφάσεως τῶν 2/3 τῶν μελῶν τῆς Ἀδελφότητος, κατόπιν εἰσηγήσεως τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου, ἐγκρινομένης ὑπὸ τοῦ Οἰκείου Μητροπολίτου καὶ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου.

”Αρθρον 26

Ἡ ισχὺς τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως του εἰς τὸ ἐπίσημον Δελτίον: «ΕΚΚΛΗΣΙΑ».

ΤΟ ΗΓΟΥΜΕΝΟΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ:

· Αρχιμ. Θωμᾶς Ἀνδρέου

· Αρχιμ. Στέφανος Μιχαηλίδης

· Αρχιμ. Κοσμᾶς Θασίτης

**ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ
ΜΟΝΕΜΒΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΣΠΑΡΤΗΣ**

**ΙΕΡΑ ΑΝΔΡΩΑ ΚΟΙΝΟΒΙΑΚΗ ΜΟΝΗ
ΑΓΙΩΝ ΑΝΑΡΓΥΡΩΝ ΠΑΡΝΩΝΟΣ**

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ

Κανονισμὸς περὶ συστάσεως καὶ λειτουργίας τῆς Ἱερᾶς Ἀνδρώας Κοινοβιακῆς Μονῆς Ἅγίων Ἀναργύρων Πάρνωνος τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης

Eis τὸ Ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ
καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος,

τῆς Μιᾶς καὶ Ὀμοουσίου καὶ Ἀδιαιρέτου Τριάδος.

Πρεσβείαις τῶν Ἅγίων ἐνδόξων Θαυματουργῶν καὶ Ἰαματικῶν Ἀναργύρων
Κοσμᾶ καὶ Δαμιανοῦ
καὶ τῆς μητρὸς αὐτῶν Ἅγίας Θεοδότης,
τῶν Ἐφόρων καὶ Προστατῶν τῆς Ἱερᾶς ἡμῶν Μονῆς,

καὶ ἔχοντες ὑπ’ ὄψιν:

α) τὴν ἀποστολικὴν φωνὴν τὴν διακεκλεύουσαν, ὅπως «πάντα εὔσχημόνως καὶ κατὰ τάξιν γινέσθω»¹, τοὺς θείους καὶ Ἱεροὺς Κανόνας τῆς ἀγιωτάτης ἡμῶν Ἀνατολικῆς Ὁρθοδόξου τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας, τὴν μακραίωνα μοναστικὴν Τάξιν καὶ Παράδοσιν τῶν Ὁσίων καὶ θεοφόρων Πατέρων, τῶν τὴν μοναχικὴν πολιτείαν ὑποτυπωσάντων,

β) τὸ ἄρθρον 39 παράγραφος 4 τοῦ Νόμου 590/1977 «Περὶ τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος»,

γ) τὸ ὑπ’ ἀριθμ. Πρωτ. 952/14.11.2005 ἔγγραφον τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης κ. ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ, καὶ

δ) τὴν ὑπ’ ἀριθμ. 2/1.11.2007 Πρᾶξιν τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου τῆς Ἱερᾶς Μονῆς,

προβαίνομεν εἰς τὴν σύνταξιν τοῦ παρόντος «Ἐσωτερικοῦ Κανονισμοῦ» τῆς Ἱερᾶς Ἀνδρώας Κοινοβιακῆς Μονῆς Ἅγίων Ἀναργύρων Πάρνωνος.

”Αρθρον 1

”Ιδρυσις - Σύστασις - Φύσις

‘Η ὑπαρξίς τοῦ λατρευτικοῦ χώρου τῆς Ἱερᾶς Μονῆς μαρτυρεῖται² ἥδη τὸν 9ο αἰώνα (880 μ.Χ.) εἰς τὸν ἔγκριτον βίον τοῦ ἐκ Σικελίας καταγομένου ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Ἡλίᾳ τοῦ Νέου³. Δευτέρα μαρτυρία περὶ τῆς Ἱερᾶς Μονῆς⁴

1. Α΄ Κορ., 14:40.

2. Βλ. Ὁ Αννας Λαμπροπούλου, Ὁ Ἅγιος Αναγνωστάκης, Βούλας Κόντη, Μαρίας Λεοντίσινη, Ἀγγελικῆς Πανοπούλου, «Ο Μοναχισμὸς στὴν Πελοπόννησο κατὰ τὴν μέση Βυζαντινὴν περίοδο», *Πρακτικὰ διεθνοῦς Συμποσίου: Τάσεις τοῦ ὄρθδοξου Μοναχισμοῦ 9ος-20ός αἰώνες, Διεύθυνση Μορφωτικῶν Ὑποθέσεων Υπουργείου Πολιτισμοῦ, Ἀθήνα: 1996*, σ. 93.

3. Βλ. G. Rossi-Taibbi, *Vita di Sant’ Elia il Giovane. Testo inedito con traduzione italiana*, Palermo: 1962, σελ. XII, 40, παρ. 27· καὶ Germaine da Costa - Louillet, «Saints de Sicile et d’ Italie meridionale aux VIIIe et IXe siecles», *Byzantion* 29-30 (1959-1960) 101. Βλ. ἐπίσης Ἀνωνύμου Μοναχοῦ, *Bίος καὶ Πολιτεία τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Ἡλίᾳ τοῦ νέου (τοῦ Σικελιώτου)*, ἐκδ. Ἀκρίτας, Ἀθῆνα 1993.

4. Βλ. Φαίδωνος Ἡ. Κουκουλέ, «Αἱ ἐν τῷ πρώτῳ δῆμῳ Οίνοῦντος μοναί. Ἡ Μονὴ τῶν Ἅγίων Ἀναργύρων», *Μαθεβός* 4 (1923-24), σ. 279-283, 290-93, 301-305 καὶ 314-15.

συναντάται εἰς τὸ Χρυσόβουλον Ἀνδρονίκου τοῦ Β' τοῦ Παλαιολόγου ἐν ἔτει 1293, ὅπου καὶ κατοχυρώνονται τὰ ὄροθέσια τῆς Μητροπόλεως Μονεμβασίας. Ἡ Ἱερά – πάλια ποτε Σταυροπηγιακή– Μονή, σήμερον τελεῖ κατὰ τὰ ὄριζόμενα ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 39 παράγραφος 6 τοῦ N. 590/1977, ὑπὸ τὴν κανονικὴν δικαιοδοσίαν τοῦ Μητροπολίτου Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης.

Ως πρὸς τὰς νομικὰς αὐτῆς σχέσεις, εἶναι Νομικὸν Πρόσωπον Δημοσίου Δικαίου καὶ θεωρεῖται ἐν ἐνεργείᾳ καὶ ηειτουργίᾳ καὶ ἐάν ἀκόμη ἀπομείνῃ εἰς Ἀδελφός. Καὶ τούτου ἀποθανόντος, ἡ Ἱερὰ Μονὴ δὲν θεωρεῖται διαθετούμενη, ἀλλ’ ὡς τελοῦσα ἐν διακοπαῖς, ὑπὸ τὴν ἄμεσον ἐπίβλεψιν καὶ παρακολούθησιν τοῦ Μητροπολίτου Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης.

”Αρθρον 2

Σκοπὸς

Ως σκοπὸς τῆς Ἱερᾶς Μονῆς ὄριζεται ὁ «ἐν σπουδῇ πάσῃ καὶ διαπύρῳ θέρμη»⁵ ἀγιασμὸς καὶ ἡ ἐν Χριστῷ τελείωσις τῶν ἐνασκουμένων πατέρων αὐτῆς -«ἐπειδὴ τὴν τῶν ἀγγέλων ζωὴν ὡς ἀληθῶς ἐζηλώκασι»⁶- μέσω τῆς ἀκριβοῦς μοναχικῆς κοινοβιακῆς ποιλίτειας, τῇ γυμνασίᾳ καὶ διηνεκεῖ μετέπει τῶν ἐντομῶν τοῦ Κυρίου, κατὰ τὸ ύπόδειγμα τῆς διδασκαλίας τῶν Ἅγιων καὶ Θεοφόρων Πατέρων τῆς Ἀνατολικῆς Ὀρθοδόξου Ἑκκλησίας καὶ τῆς ὁσίας βιοτῆς αὐτῶν.

”Αρθρον 3

Κανονικαὶ δικαιοδοσίαι Μητροπολίτου

Ο κυριάρχης Μητροπολίτης Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης, ὡς ὄρατὸν σημεῖον τῆς ὄργανικῆς ἐνότητος τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ, ἔχει συμφώνως τοῖς Ἱεροῖς Κανόσι καὶ τῷ Καταστατικῷ Χάρτῃ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἐλλάδος τὰς κάτωθι δικαιοδοσίας:

α) Ἐγκαθιδρύει δι' εἰδικῆς ἐκκλησιαστικῆς Ἀκολουθίας τὸν ἐκλεγέντα Ἕγούμενον.

β) Μνημονεύεται ἐν πάσαις ταῖς Ἱεραῖς Ἀκολουθίαις ὡς ὄριζει ἡ τάξις τῆς κατ' Ἀνατολὶὰς Ὀρθοδόξου τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας, ἐν τε τῇ Ἱερᾷ καὶ τοῖς Μετοχίοις αὐτῆς, ἐφ' ὅσον τὰ Μετόχια αὐτῆς κεῖνται ἐντὸς τῆς Μητροπολιτικῆς δικαιοδοσίας Αὐτοῦ.

5. Βλ. Μ. Ἀθανασίου, Πρὸς Κάστορα, Περὶ τῶν κανονικῶν τῶν κοινοβίων διατυπώσεων 3 (ἀμφ.), PG 28,853C.

6. Βλ. Miklosich-Muller, Υποτύπωσις τοῦ ὄσιου Χριστοδούλου 15, τ. 6, σ. 69. Μ. Βασιλείου, Ἀσκητικὴ διατάξεις 18,2.

γ) Παρέχει τὴν κανονικὴν Αὔτοῦ ἔγκρισιν καὶ εὐπογίαν διὰ τὴν Κουρὰν τῶν ὑπὸ τοῦ Ἕγουμενοσυμβουλίου προτεινομένων Ἀδελφῶν.

δ) Προτάσει τοῦ Ἕγουμενοσυμβουλίου τελεῖ τὰς χειροτονίας τῶν κληρικῶν μετῶν τῆς Ἀδελφότητος πρὸς κάλυψιν τῶν ηειτουργικῶν ἀναγκῶν τῆς Ἱερᾶς Μονῆς.

ε) Ἐγκρίνει τὴν ὑπὸ τοῦ Ἕγουμενοσυμβουλίου χορηγουμένην εἰς τοὺς ἀδελφοὺς ἄδειαν ἀπουσίας ἐκ τῆς Ἱερᾶς Μονῆς πέραν τῶν τριάκοντα ἡμερῶν.

στ) Ἐλέγχει τὴν νομιμότητα τῆς οἰκονομικῆς διαχειρίσεως τῆς Ἱερᾶς Μονῆς καὶ ἐγκρίνει τὸν ἐτήσιον προϋπολογισμὸν καὶ ἀπολογισμὸν ἐσόδων τε καὶ ἔξόδων.

ζ) Προτάσει τοῦ Ἕγουμενοσυμβουλίου ἀσκεῖ πειθαρχικὸν ἔλεγχον εἰς τοὺς τυχὸν παρεκτρεπομένους ἀδελφούς.

η) Γνωμοδοτεῖ περὶ τῶν ὑπὸ τῆς Συνάξεως τῆς Ἀδελφότητος ἀποφασιζομένας ἐκάστοτε τροποποιήσεις τοῦ παρόντος «Ἐσωτερικοῦ Κανονισμοῦ».

”Αρθρον 4

”Οργανα διοικήσεως τῆς Μονῆς

”Οργανα διοικήσεως τῆς Ἱερᾶς Μονῆς εἶναι:

α. Ὁ Καθηγούμενος.

β. Τὸ Ἕγουμενοσυμβούλιον ἢ Γεροντία τῆς Ἱερᾶς Μονῆς.

γ. Ἡ Ἱερὰ Σύναξις τῆς Ἀδελφότητος.

”Αρθρον 5

’Ο Καθηγούμενος

α) Ὁ Καθηγούμενος ἐπέχων «τὸ τοῦ Χριστοῦ πρόσωπον» ἐν τῇ Ἀδελφότητι καὶ «ἱερουργῶν τῷ Θεῷ τὴν πειθομένων αὐτῷ σωτηρίαν»⁷ εἶναι μόνος αὐτὸς ὁ κοινὸς πνευματικὸς πατὴρ ἀπάσոς τῆς Ἀδελφότητος. Εἶναι ἡ κεφαλὴ τοῦ σώματος τοῦ Κοινοβίου, πρῶτος μεταξὺ Ἰσων καὶ κατὰ τοὺς κοινοβιακοὺς πατερικοὺς κανόνας ὀφείλεται ἡ κατὰ Θεὸν ὑπακοὴ παρὰ πάντων τῶν Ἀδελφῶν τῆς Ἱερᾶς Μονῆς. Ἐνεργεῖ «μετὰ βουλῆς»⁸, διηταδὴ μετὰ γνώμης καὶ ἀληθῶν ἀληθῶν καὶ μετ' ἔξουσίας, μετ' ἀγάπης παρακαλῶν, «μετ' ἐπιταγῆς»⁹ προστάζων διὰ πᾶν θέμα καὶ πνευματικὸν καὶ σωματικόν¹⁰. Διδάσκει, νουθετεῖ, κατηχεῖ μεθ' ὑπο-

7. Βλ. Μ. Βασιλείου, Ἀσκητικὴ Διατάξεις, KB' 4.

8. Παροιμ. 24 (31) 4, Μ. Βασιλείου, ”Οροι κατὰ πλάτος 48, PG 31, 1037B καὶ ”Οροι κατ' ἐπιτομὴν 104, PG 31, 1156A.

9. Τίτ., 2:15.

μονῆς καὶ πραότητος τοὺς Ἀδελφούς «μὴ τὸν σάρκα ἐπιεγέρειν τῷ πνεύματι, μὴ παρέχειν σώματι ὅσα βούλεται, ἀλλ’ ὅσα χρήζει, χαλινοῦν ὄφθαλμόν, ἀσφαλίζεσθαι τὸν ἀκόνην, ὅσφροσιν κλείειν, φείδεσθαι γλώττης, ἀφὸν εἰσω στέλλειν, κολάζειν θυμόν, μὴ τῶν μέτρων ἔξερχεσθαι, τὸν ἐπιθυμίαν ὄλικῶς πρὸς Θεὸν ἔχειν, ὅπλον ἡγεῖσθαι τὸν προσευχήν, τεῖχος δὲ τὸν νηστείαν, φεύγειν τὸν ὑπερηφανίαν, φιλεῖν τὸν ταπεινοφροσύνην, πράξεις ἀληθοτρίας μὴ καταμαθάνειν, τὰ ἄνω φρονεῖν, τὰ ἄνω ζητεῖν, κατὰ τὸν θεῖον Ἀπόστολον, μηδὲ κατεπίδειν τῶν καλῶν πράττειν, μηδὲ ἐπιδείκνυσθαι μόνον ἔργα, ἀλλ’ ἔχειν πρὸς τούτοις καὶ προαιρέσεως εὐγένειαν καὶ γνώμην εὐγνώμονα»¹¹. Γενικῶς ὁ Καθηγούμενος ἐποπτεύει, καθοδηγεῖ καὶ στηρίζει τὸν ζωὴν τῶν Μοναχῶν, προλαμβάνει πᾶσαν ἐκτροπήν, ἐπέγχει, ἐπιτιμᾷ, ὄρίζει τὸν κανόνα τῆς προσευχῆς καὶ τὸν ἐν γένει πνευματικὴν ἄσκησιν ἐκάστου Ἀδελφοῦ.

β) Μνημονεύεται ἐν πάσαις ταῖς Ἱεραῖς Ἀκολουθίαις καὶ προϊσταται αὐτῶν, ὡς ἡ μοναστικὴ καὶ ἐκκλησιαστικὴ τάξις ὄριζει, ἐν τῇ Ἱερᾱͅ Μονῇ καὶ τοῖς Μετοχίοις αὐτῆς.

γ) Καθίσταται δι’ ἐκλογῆς ισόβιος, ἐφ’ ὅσον ἐγκαταβιοῦσιν ἐν τῇ Ἱερᾱͅ Μονῇ τουλάχιστον πέντε Ἀδελφοῖ. Ἀλλως διορίζεται ὑπὸ τοῦ Μητροπολίτου Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης εἰς ἐκ τῶν Ἀδελφῶν τῆς Ἱερᾶς Μονῆς.

δ) Ὁρίζει ἐκ τῶν μελῶν τοῦ Ἕγουμενοσυμβουλίου τὸν Γραμματέα καὶ τὸν Ταμία.

ε) Συγκαλεῖ τὸ Ἕγουμενοσυμβούλιον καὶ τὸν Ἱερὰν Σύναξιν τῆς Ἀδελφότητος τῆς Μονῆς καὶ προεδρεύει Αὐτῶν.

στ) Προτείνει εἰς τὸ Ἕγουμενοσυμβούλιον τὸν πρόσθιψιν ἢ ἀπόβολὴν τῶν δοκίμων, τὸν Ρασοφορίαν καὶ Κουρὰν τῶν πνευματικῶν ὥρίμων Ἀδελφῶν, ὅπως καὶ τὸν χειροτονίαν τῶν ὑπ’ αὐτοῦ κρινομένων ὡς καταληπτῶν, πρὸς κάλυψιν τῶν πλειουργικῶν ἀναγκῶν τῆς Ἱερᾶς Μονῆς.

ζ) Παρέχει τοῖς Ἀδελφοῖς ἄδειαν ἀπουσίας ἐκ τῆς Ἱερᾶς Μονῆς μέχρι καὶ τριάκοντα ἡμερῶν. Διὰ πλείο-

10. Βλ. MEYER, *Diatúpawesis ὁσίου Ἀθανασίου τοῦ ἐν τῷ Ἀθῷ*, σελ. 129, στίχ. 14.

11. Βλ. G. Rossi-Taibbi, *Vita di Sant’ Elia il Giovane. Testo inedito con traduzione italiana*, σελ. 46, παρ. 31. Βλ. ἐπίσης Ἀνωνύμου Μοναχοῦ, *Bίος καὶ Πολιτεία τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Ἡλίᾳ τοῦ νέου (τοῦ Σικελιώτου)*, σ. 103-104.

να χρόνον ἡ ἄδεια χορηγεῖται παρὰ τοῦ Ἕγουμενοσυμβουλίου τῇ ἐγκρίσει τοῦ Μητροπολίτου.

η) Ἐκπροσωπεῖ τὸν Ἱερὰν Μονὴν ἐνώπιον πάσος ἐκκλησιαστικῆς, διοικητικῆς, δικαστικῆς, δημοτικῆς ἀρχῆς καὶ ἐν γένει ἐνώπιον παντὸς φυσικοῦ καὶ νομικοῦ προσώπου δημοσίου καὶ ιδιωτικοῦ δικαίου. Κωλυομένου δὲ δι’ οἰονδήποτε λόγον, ἀναπληροῦται ὑπὸ Ἀδελφοῦ ὄριζομένου ὑπὸ τοῦ Ἕγουμενοσυμβουλίου. Διὰ εἰδικὴν ὑπόθεσιν ἡ ἐκπροσώπησις τῆς Ἀδελφότητος δύναται νὰ ἀνατεθῇ εἰς εἰδικὸν νομικὸν σύμβουλον.

θ) Ὑπογράφει πάντα τὰ ἔγγραφα τῆς Ἱερᾶς Μονῆς.

ι) Καθορίζει τὰ διακονήματα τῶν Ἀδελφῶν.

ια) Ὁρίζει τὸ διαιτολόγιον τῆς Ἀδελφότητος καὶ μεριμνᾷ περὶ τῆς νοσηλείας τῶν ἀσθενούντων ἢ ἀναθέτει ταύτην εἰς τίνα τῶν ἀδελφῶν κατάληπτον διὰ τὸν διακονίαν αὐτήν.

ιβ) Ἀποσφραγίζει ἄπασαν τὸν ἀληθηλογραφίαν.

ιγ) Ὁρίζει ἐν ἀπουσίᾳ αὐτοῦ τὸν κατὰ τὸν κρίσιν αὐτοῦ κατάληπτον Τοποτηροπτήν. Ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει Τοποτηροπτής ἀναλαμβάνει αὐτοδικαίως ὁ πρῶτος τῇ τάξις ὀρθός. Ο Τοποτηροπτής οὗτος περιορίζεται ἐντὸς τῶν ὑπὸ τῆς ἐντολῆς τοῦ Καθηγουμένου προσδιορίζομένων ἐκάστοτε πλαισίων.

ιδ) Ἐποπτεύει τὸν εὕρυθμον πλειουργίαν τῆς Ἱερᾶς Μονῆς.

ιε) Ἐπιμελεῖται τῆς ἀκριβοῦς ἐφαρμογῆς τοῦ παρόντος «Ἐσωτερικοῦ Κανονισμοῦ».

”Αρθρον 6

”Η χρεία τῆς θέσεως τοῦ Καθηγουμένου

α) ”Ενεκα θανάτου.

β) ”Ενεκα οἰκειοθελοῦς παραιτήσεως διὰ λόγους ὑγείας, δεκτῆς γενομένης διὰ πλειοψηφίας τῶν 4/5 τῆς Συνάξεως τῆς Ἀδελφότητος τῇ ἐγκρίσει τοῦ Μητροπολίτου Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης.

γ) ”Εὰν ἀποδειχθῇ ἀνεπαρκὴς πρὸς ἐκτέλεσιν τοῦ ἐμπειστευμένου εἰς αὐτὸν πλειουργήματος εἴτε λόγω γήρατος εἴτε λόγω πιστοποιουμένης ιατρικῶς ἀνιάτου ἢ μακροχρονίου πνευματικῆς ἢ σωματικῆς ἀσθενείας. Εἰς τοιαύτην περίπτωσιν ἡ ἐκπτωσις ἐπέρχεται προτάσει τῆς Ἀδελφότητος δι’ ἀποφάσεως λαμβανομένης διὰ πλειοψηφίας τῶν 4/5 τῆς Συνάξεως τῶν πατέρων, τῇ ἐγκρίσει τοῦ κυριάρχου Μητροπολίτου.

δ) Eis περίπτωσιν καταδίκης αύτοῦ ύπο τῶν ἀρμόδιων Ἐκκλησιαστικῶν Δικαστηρίων ίσχουν τὰ τοῦ ἄρθρου 39 παρ. 5 τοῦ Ν. 590/1977.

”Αρθρον 7 Ἐκλογὴ Καθηγούμενου

α) Ο Καθηγούμενος ύποδεικνύει πρὸ τῆς κοιμήσεως ἢ παραιτήσεως αύτοῦ τὸν κατὰ τὸν κρίσιν του ἄξιον διάδοχον, ὡς ἢ ἀπ’ αἰώνων μοναχικὴ παράδοσις ἀπαιτεῖ. Ή κρίσις αὕτη τοῦ Καθηγούμενου δὲν ἀποτελεῖ δέσμευσιν διὰ τὸν Ἀδελφότητα.

β) Μετὰ τὸν καθ’ οίονδή ποτε τρόπον χρείαν τῆς θέσεως τοῦ Καθηγούμενου διενεργεῖται ἐκλογὴ τὸ βραδύτερον ἐντὸς δώδεκα ἡμερῶν. Eis λίαν δὲ ἐκτάκτους περιπτώσεις οὐχὶ πέραν τῶν εἴκοσι.

γ) Μετὰ τὸν κένωσιν τῆς θέσεως τοῦ Καθηγούμενου, ὡς Τοποτηροπτὴς ἀμέσως καὶ αὐτοδικαίως ἀναλαμβάνει ὁ ἀρχαιότερος τῇ τάξις ἐκ τῶν μελῶν τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου. Ο Τοποτηροπτὴς ἀμέσως ἀναφέρει γραπτῶς εἰς τὸν κυρίαρχον Μητροπολίτην τὸν τε χρείαν τῆς θέσεως τοῦ Καθηγούμενου καὶ τὸν πρὸς ἀνάδειξιν τοῦ διαδόχου αύτοῦ ἡμέραν διεξαγωγῆς τῆς ἐκλογῆς.

δ) Τὰ τῆς προετοιμασίας καὶ διεξαγωγῆς τῶν ἐκλογῶν, ρυθμίζει Ἐφορευτικὴ Ἐπιτροπὴ ἀποτελουμένη ἐκ τοῦ Τοποτηροποτοῦ καὶ δύο Ἀδελφῶν, τοῦ μετὰ τὸν Τοποτηροπτὴν ἀρχαιοτέρου καὶ τοῦ νεωτέρου ὅλων τῇ τάξι. Ο νεώτερος ἐκ τῶν μελῶν τῆς Ἐφορευτικῆς Ἐπιτροπῆς ἐκτελεῖ χρέον Γραμματέως.

ε) Δικαίωμα τοῦ ἐκλέγειν καὶ ἐκλέγεσθαι ἔχουν ἄπαντες οἱ ἐν τῷ Μοναχοποιίῳ τῆς Ἱερᾶς Μονῆς ἐγγεγραμμένοι καὶ μονίμως ἐγκαταβιοῦντες ἐν αὐτῇ κεκαρμένοι Ἀδελφοί.

στ) Η ἐκλογὴ τελεῖται ἐν τῷ Καθολικῷ τῆς Ἱερᾶς Μονῆς διὰ μυστικῆς ψηφοφορίας, μηδενὸς ἄλλου πρώσου παρισταμένου κατὰ τὸν διεξαγωγήν, προηγούμενης δὲ αὐτῆς Θείας Λειτουργίας.

ζ) Η Ἀδελφότης εύρισκεται ἐν ἀπαρτίᾳ παρόντων τῶν 4/5 αὐτῆς. Μὴ ἐπιτευχθείσης τῆς ὡς ἄνω ἀπαρτίας, ἡ ἐκλογὴ διεξάγεται μετὰ τρεῖς ἡμέρας, ἐὰν παρίσταται τὸ ἥμισυ τῶν Ἀδελφῶν πλέον ἐνός.

η) Εὰν ὁ πλειοψηφήσας δὲν συγκεντρώσει τὸν πλειοψηφίαν τῶν 4/5 τουλάχιστον, ἡ ἐκλογὴ ἐπαναλαμβάνεται αὐθωρεὶ ἔως τρεῖς φοράς, ὅποτε Καθηγούμενος ἐκλέγεται ὁ πλειοψηφήσας, ἀνεξαρτήτως ποσοστοῦ ψήφων.

Ἐπὶ ίσοψηφίας Καθηγούμενος καθίσταται ὁ ἔχων τὰ πρεσβεία τῆς μοναχικῆς κουρᾶς. Ἀκολούθως ὁ Τοποτηροπτὴς ἀνακοινοῖ τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἐκλογῆς παρουσιάζων τὴν Ἀδελφότητα τὸν νέον Αὔτης Γέροντα, Καθηγούμενον καὶ πνευματικὸν πατέρα.

θ) Ἐνστάσεις περὶ τῆς ἐκλογῆς ύποβάλλονται εὐθὺς ἀμέσως μετὰ τὴν ὡς ἄνω ἀναγγελίαν, καὶ γίνονται δεκταὶ συγκεντρώνουσαι τὸ 1/3 τῶν παρόντων Ἀδελφῶν. Αἱ ἐνστάσεις ἐπιμένονται ὑπὸ τῆς Ἐφορευτικῆς Ἐπιτροπῆς, μὴ δυναμένης δὲ ταύτης ὑπὸ τῆς Συνάξεως τῆς Ἀδελφότητος, μὴ δυναμένης δὲ καὶ ὑπὸ αὐτῆς ἀποφαίνεται ὁ Μητροπολίτης Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης, ὁ ὁποῖος ἡτοιογημένως τὰς ἀπορρίπτει ἢ τὰς παραδέχεται διατάσσων νέαν ἐκλογήν.

ι) Ἐπὶ παντὸς ἀπροβλέπτου, κατὰ τὴν ὅλην διαδικασίαν τῆς ψηφοφορίας, ἀποφασίζει τελεσιδίκως κατὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἡ Σύναξις τῆς Ἀδελφότητος.

ια) Περαιωθείσης τῆς διαδικασίας ἐκλογῆς ύπογράφεται ύπὸ πάντων τῶν ψηφισάντων Ἀδελφῶν τὸ Πρακτικὸν τῆς ἐκλογῆς, ἀντίγραφον τοῦ ὁποίου ὑποβάλλεται ἐντὸς πενθημέρου εἰς τὸν Μητροπολίτην Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης διὰ τὰ περαιτέρω. Ἡτοι, τὴν δι’ εἰδικῆς τελετῆς ἐγκατάστασιν τοῦ νέου Καθηγούμενου ἐν τῷ Καθολικῷ τῆς Ἱερᾶς Μονῆς, ὅπως ἡ ἀρχαία μοναχικὴ τάξις ὁρίζει¹².

”Αρθρον 8 Τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιον

α) Τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιον συγκείμενον ἐκ δύο συμβούλων μελῶν, τῇ προεδρίᾳ τοῦ Καθηγούμενου, ἀποτελεῖ αἵρετὸν καὶ διαρκὲς συμβούλιον σῶμα, ἀσκοῦν τὸν διοίκησιν τῆς Μονῆς καὶ τὸν ἐκτελεστικὸν ἔξουσίαν. Τὰ μέλη τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου ἀποκαλοῦνται «Ἡγουμενοσυμβούλοι» καὶ ἐκλέγονται ἀνὰ πενταετίαν διὰ μυστικῆς ψηφοφορίας, εἶναι δὲ ἀπεριορίστως ἐπανεκλέξιμα.

β) Η ἐκλογὴ διενεργεῖται ἐντὸς τῆς τελευταίας ἐβδομάδος πρὸ τῆς ηήξεως τῆς θητείας τοῦ προηγουμένου Ἡγουμενοσυμβουλίου. Eis περίπτωσιν καθ’ ἣν ἡ ηήξις τῆς θητείας τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου συμπέσει μετὰ τῆς χρείας τῆς θέσεως τοῦ Καθηγούμενου παρατείνεται ἡ θητεία αὐτοῦ μέχρι τῆς ἐκλογῆς τοῦ νέου Καθηγούμενου.

12. Βλ. «Τάξις ἐπὶ προχειρήσει Ἡγουμένου», *Εύχολόγιον Τὸ Μέγα*, ἐκδ. Ἀστέρος, Ἀθῆναι x.x., σ. 181.

γ) Τὰ τῆς ἐκλογῆς τοῦ νέου Ἡγουμενοσυμβουλίου ρυθμίζει Ἐφορευτικὴ Ἐπιτροπὴ ἀποτελουμένη ἐκ τοῦ Καθηγουμένου καὶ δύο Ἀδελφῶν, τοῦ κατέχοντος τὰ δευτερεῖα τῆς τάξεως καὶ τοῦ νεωτέρου ὅλων τῇ τάξει, ἐκτελοῦντος καὶ χρέον Γραμματέως.

δ) Ἐκαστος τῶν ἐκλογέων ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ψηφοδελτίου ἀναγράφει μόνον τὸν προβλεπόμενον ἀριθμὸν ὀνομάτων διὰ τὴν συγκρότησιν τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου. Ἐὰν ἀναγράφονται ὄνόματα Ἀδελφῶν πλέον τοῦ προβλεπομένου ἀριθμοῦ καθίσταται ἀκυρὸν τὸ ψηφοδέλτιον.

ε) Δικαίωμα τοῦ ἐκλέγειν καὶ ἐκλέγεσθαι ἔχουν ἄποντες οἱ ἐγγεγραμμένοι ἐν τῷ Μοναχολογίῳ καὶ μονίμως ἐγκαταβιοῦντες Ἀδελφοὶ τῆς Ἱερᾶς Μονῆς.

στ) Ἐπὶ ίσοψηφίας προκρίνεται ὁ ἀρχαιότερος τῇ τάξει.

ζ) Ἐντὸς τριῶν ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ἐκλογῆς, ὁ Καθηγούμενος ἀναφέρει ἐγγράφως εἰς τὸν Μητροπολίτην τὰ μέλη τοῦ ἀναδειχθέντος Ἡγουμενοσυμβουλίου.

η) Ὁ Γραμματεὺς καὶ ὁ Ταμίας ὥριζονται ὑπὸ τοῦ Καθηγουμένου, ἐκ τῶν μελῶν τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου.

θ) Αἱ ἀποφάσεις λαμβάνονται κατὰ πλειοψηφίαν, ὑπερισχυούσոς τῆς ψήφου τοῦ Καθηγουμένου ἐπὶ ίσοψηφίας.

Ἄρθρον 9

Ἀρμοδιότητες Ἡγουμενοσυμβουλίου

α) Τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιον ἀποφασίζει περὶ πάντων ὅσων δὲν προβλέπει ὁ «Ἐσωτερικὸς Κανονισμός».

β) Συγκαλεῖ τὴν Σύναξιν τῆς Ἀδελφότητος.

γ) Συντάσσει τὸν ἑταῖρον προϋπολογισμὸν καὶ ἀπολογισμὸν τῆς Ἱερᾶς Μονῆς καὶ ὑποβάλλει αὐτοὺς εἰς τὸν Μητροπολίτην Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης.

δ) Ἀποφασίζει τὴν πρόσληψιν ἢ ἀποβολὴν δοκίμων, καθὼς καὶ τὰ περὶ τῆς κουρᾶς καὶ τῆς χειροτονίας τῶν καταληκτῶν πρὸς τοῦτο Ἀδελφῶν.

ε) Διαχειρίζεται πᾶσαν κινητὴν καὶ ἀκίνητον περιουσίαν τῆς Ἱερᾶς Μονῆς, ἀποδέχεται ἢ ἀποποιεῖται δωρεὰς ἢ κληρονομίας, συνάπτει δάνεια, προβαίνει εἰς ἀγορὰς καὶ πωλήσεις κινητῶν καὶ ἀκινήτων οἰασδήποτε ἀξίας, ἀποφασίζει περὶ τῶν οἰκοδομικῶν συγκροτημάτων ἢ ούσιωδῶν ἐπισκευῶν, μεριμνᾷ διὰ τὴν προμήθειαν πάντων τῶν ἀναγκαίων ἐφοδίων τῆς Ἱερᾶς Μονῆς καὶ τῶν Ἀδελφῶν αὐτῆς.

στ) Ἐν γένει ἐνεργεῖ καὶ φροντίζει διὰ πᾶν ἔτερον θέμα μὴ ρωτῶς ἀναφερόμενον ἐν τῷ παρόντι ἀρθρῷ, συντελοῦν εἰς τὴν εὔρυθμον λειτουργίαν τοῦ Ἱεροῦ Κοινοβίου.

Ἄρθρον 10

Ἡ Συγκρότησις τῆς Ἀδελφότητος

α) Ἡ Ἀδελφότης συγκροτεῖται ἐξ ἀπάντων τῶν ἐν τῷ Μοναχολογίῳ ἐγγεγραμμένων Ἀδελφῶν.

β) Ἡ σειρὰ ἀρχαιότητος τῶν πατέρων καθορίζεται ἐκ τῆς προτεραιότητος ἐγγραφῆς αὐτῶν ἐν τῷ Μοναχολογίῳ.

γ) Ἀπαντεῖσθαι ἐγκαταβιοῦσιν ἐν τῇ Ἱερᾷ Μονῇ.

Ἄρθρον 11

Ἡ Σύναξις τῆς Ἀδελφότητος

Ἡ Σύναξις τῆς Ἀδελφότητος:

α) Ἀπαρτίζεται ἐξ ἀπάντων τῶν ἐν τῷ Μοναχολογίῳ αὐτῆς ἐγγεγραμμένων Ἀδελφῶν καὶ ἀποτελεῖ τὸ ἀνώτατον διοικητικὸν ὅργανον τῆς Ἱερᾶς Μονῆς.

β) Συγκαλεῖται ὑπὸ τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου, ἐκτὸς τῶν ἐν τῷ παρόντι «Ἐσωτερικῷ Κανονισμῷ» ἀπλῆως προβλεπομένων, τακτῶς μὲν τὴν 1ην Σεπτεμβρίου, ἐκάστου ἔτους, ἐκτάκτως δὲ πρὸς ἀντιμετώπισιν πίστην σοβαρῶν θεμάτων τῆς Ἱερᾶς Μονῆς.

γ) Εὑρίσκεται ἐν ἀπαρτίᾳ παρόντων τῶν 4/5 τῶν μελῶν αὐτῆς. Μὴ ἐπιτευχθεῖστος τῆς ὡς ἀνωτέρας, ἡ Σύναξις συνέρχεται πάλιν μετὰ τρεῖς ἡμέρας, ἐφ' ὅσον παρίσταται τὸ ἕμισυ πλέον ἐνὸς τῶν Ἀδελφῶν.

δ) Αἱ ἀποφάσεις λαμβάνονται κατὰ πλειοψηφίαν, ἐκτὸς τῶν περιστάσεων δι' ἃς ἀπλῆως ὥριζεται ἐν τῷ παρόντι «Ἐσωτερικῷ Κανονισμῷ».

ε) Τῶν Συνάξεων τηροῦνται Πρακτικὰ ὑπογραφόμενα ὑπὸ πάντων τῶν παρόντων Ἀδελφῶν.

Ἄρθρον 12

Ἡ Κοινοβίασις ἐν τῇ Ἀδελφότητι

Ἡ συγκαταρίθμησις λαϊκῶν ἀδελφῶν εἰς τὴν τάξιν τῶν δοκίμων ἀδελφῶν ἐνεργεῖται μετὰ πολλῆς σπουδῆς καὶ διακρίσεως. Πρὸ δὲ τῆς εἰσόδου τῶν ἀπαιτεῖται ἢ ἐπὶ χρονικόν τι διάστημα πνευματικὴ ἐπικοινωνία αὐτῶν μετὰ τοῦ Καθηγουμένου, ὅστις ἔξετάζει τὴν ἀληθίην κλίσιν αὐτῶν πρὸς τὸν μοναχισμὸν καὶ τὴν εἰλικρινῆ διάθεσίν των ἵνα ἐπιτύχωσιν τὴν «μίμη-

σιν Χριστοῦ ἐν τῷ μέτρῳ τῆς ἑνανθρωπήσεως, κατὰ τὸ ἐπιβάλλον τῇ ἑκάστου κλήσει»¹³. „Ινα καταστῇ τις μέλος τῆς Ἀδελφότητος ἀπαιτοῦνται αἱ κάτωθι προϋποθέσεις:

α) Νόμιμος ἡλικία.

β) Κανονικὴ δοκιμασία.

γ) Ἔγγραφος αἴτησις τοῦ ἑνδιαφερομένου.

δ) Διάθεσις ὀλοκλήρου τῆς κινητῆς καὶ ἀκινήτου προσωπικῆς περιουσίας τοῦ ἑνδιαφερομένου πρὸ τῆς μοναχικῆς κουρᾶς, ὥστε νὰ ἀποδεσμευθῇ οὗτος ἐξ αὐτῆς.

ε) Πρότασις τοῦ Καθηγουμένου καὶ ἀποδοχὴ ταύτης ὑπὸ τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου.

στ) Eἰς τὴν Ἱερὰν Μονὴν δὲν γίνονται δεκτοί «ξενόκουροι» καὶ ἡ κατὰ τύποις μόνον ἔγγραφὴ ἀδελφῶν. Eἰς ἔξαιρετικὰς δὲ περιπτώσεις ἀποφασίζει ἡ Σύναξις τῆς Ἀδελφότητος.

ζ) Ἡ διάρκεια τῆς δοκιμασίας ὄριζεται ἔως τρία ἔτη. Eἰς ἔξαιρετικὰς δὲ περιπτώσεις δύναται νὰ συντυπιθῇ ἢ καὶ ἐκταθῇ αὕτη τῇ εἰσηγήσει τοῦ Καθηγουμένου καὶ ἀποδοχῇ τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου.

η) Μετὰ τὴν ἐπιτυχὴ ὀλοκλήρωσιν τῆς κανονικῆς δοκιμασίας καὶ ἐφ' ὅσον ὁ δόκιμος «πρὸς πᾶσαν ταπεινοφροσύνην ἀνεπαισχύντως διάκειται»¹⁴, προτάσει τοῦ Καθηγουμένου, ἀποφάσει τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου καὶ ἔγκρίσει τοῦ Μητροπολίτου, κείρεται μοναχὸς καὶ ἔγγράφεται εἰς τὸ Μοναχολόγιον.

θ) Οἱ δόκιμοι ἀδελφοὶ ἔχουν ιδίαν ιεραρχίαν, καθοριζόμενην ἐκ τοῦ χρονικοῦ σημείου προσελεύσεως αὐτῶν εἰς τὴν δοκιμασίαν. Ἐὰν ὁ Καθηγούμενος τῇ συμφώνῳ γνώμῃ τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου κρίνῃ δόκιμόν τινα ὡς ἀνέτοιμον ἵνα λάβῃ τὸ μοναχικὸν σχῆμα, δύναται ὅπως προβῇ εἰς τὴν κουρὰν τοῦ ἀμέσως ἐπομένου κατὰ τὴν τάξιν τῶν δοκίμων. Ἡ μοναχικὴ κουρὰ ὡς καὶ ἡ ιερωσύνη συνιστοῦν κλήσεις τοῦ Ἅγιου Πνεύματος, οὐδέποτε δὲ δικαιώματα.

ι) Τὸ Μυστήριον τῆς Ἐξομολογήσεως τελεῖται ὑπὸ τοῦ Καθηγουμένου, ἃπαντες δὲ οἱ ἀδελφοὶ προσέρχονται τακτικῶς εἰς αὐτὴν, μὴ ἐπιτρεπομένης τῆς Ἐξομολογήσεως αὐτῶν ὑπὸ ἄλλου Πνευματικοῦ συμφένων καὶ πρὸς τὴν πατερικὴν προτροπήν «μὴ φεῦγε

13. Βλ. Μ. Βασιλείου, „Οροι κατὰ πλάτος, 43, 1, PG 31, 1028B.

14. Ἐνθ' ἀνωτ. 10, 2, PG 31, 945C.

χείρας τοῦ τῷ Κυρίῳ σε προσενέγκαντος, οὐκ αἰδεσθῇ γὰρ ὡς αὐτὸν ἐν τῇ ζωῇ σου τινά»¹⁵.

ια) Ἡ Τράπεζα τῶν μοναχῶν ἀποτελεῖ προέκτασιν τῆς Εὐχαριστιακῆς Τραπέζης. Διὰ τοῦτο οἱ ἀδελφοί, συμφώνως πρὸς τὴν μοναχικὴν παράδοσιν, προσέρχονται εἰς τὴν Τράπεζαν τῆς Ἱερᾶς Μονῆς ἐνδεδυμένοι ράσον καὶ κουκούλιον «μεταπλαμβάνοντες τροφῆς ἐν ἀγαθῇ καὶ ἀφελότητι καρδίας»¹⁶ ἐν πάσῃ εὐχαριστίᾳ καὶ σιωπῇ ἅμα τε ἀκροώμενοι ὑπὸ τοῦ ὄριζομένου ἀναγνώστου πατερικὰς ἐρμηνείας τῶν πλόγων τῆς Ὁρθοδόξου ἡμῶν πίστεως.

ιβ) Οὔδεις ἐπιτιμᾷ ἀδελφὸν ἢ παρατηρεῖ ἢ διορθώνει, πλὴν τοῦ Καθηγουμένου ἢ τοῦ ὑπὸ αὐτοῦ ὄρισθέντος. «Εἴ τις ἐλεγχον δίκαιον ἢ ἄδικον ἐξ ἑαυτοῦ ἀπεριψατο, οὗτος τὸν ἑαυτοῦ σωτηρίαν ἡρνήσατο, εἰ δέ τις τοῦτον μετὰ πόνου ἢ καὶ ἀπόνως ἐδέξατο, ταχέως τῆς τῶν ἑαυτοῦ πταισμάτων ἀφέσεως τεύξεται»¹⁷. Ο ἐλεγχος τῶν παραπτωμάτων τῶν ἀδελφῶν ἀσκεῖται κατὰ πρῶτον ὑπὸ τοῦ Καθηγουμένου, ὅστις μετὰ διακρίσεως καὶ ἀγάπης ἐπιβάλλει τὰ ὑπὸ τῶν Ἱερῶν Κανόνων προβληπόμενα ἐπιτίμια, ἀποβλέπων εἰς τὴν διόρθωσιν τοῦ πεπτωκότος ἀδελφοῦ. «Εἴ τις ίδιᾳ ἐλεγχόμενος οὐκ αἰσχύνεται»¹⁸ καὶ εἰς περίπτωσιν ὑποτροπῆς ἢ διαπράξεως βαρυτέρου παραπτώματός του δὲν συμμορφοῦται, τὸν πειθαρχικὸν ἐλεγχον ἀσκεῖ τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιον τῆς Ἱερᾶς Μονῆς ἢ ἡ Σύναξις τῆς Ἀδελφότητος, ἀναλόγως τῆς βαρύτητος τοῦ ἀδικήματος. Eἰς τοιαύτην περίπτωσιν οὐδὲν τῶν ἐπιτιμίων ἐπιβάλλεται ἀνευ κλήσεως πρὸς ἀπολογίαν τοῦ πρὸς τιμωρίαν ἀδελφοῦ.

Ἄρθρον 13

Τηρούμενα Βιβλία

Ἐν τῇ Ἱερᾷ Μονῇ, μερίμνη τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου, τηροῦνται τὰ κάτωθι βιβλία:

α) Βιβλίον Πρακτικῶν τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου.

β) Βιβλίον Πρακτικῶν τῶν Συνάξεων τῆς Ἀδελφότητος.

γ) Πρωτόκολλον εἰσερχομένων καὶ ἐξερχομένων ἔγγράφων.

15. Βλ. Ἰωάννου τοῦ Σιναϊτού, *Κλῆμαξ*, Λόγος Δ', ἔκδ. Ἰ. Μ. Παρακλήτου, Ὁρωπὸς Ἀττικῆς 1997, σ. 97.

16. Πράξ., 2:46-47.

17. Βλ. Ἰωάννου τοῦ Σιναϊτού, σ. 91.

18. Ἐνθ' ἀνωτ., σ. 387.

- δ) Μοναχολόγιον - Δοκιμολόγιον.
 ε) Κτηματολόγιον.
 στ) Βιβλίον Ταμείου.
 ζ) Βιβλίον Αγίων Λειψάνων καὶ Ἱερῶν Κειμηλίων.

“Αρθρον 14
Σφραγὶς Ἱερᾶς Μονῆς

Ἡ σφραγὶς τῆς Ἱερᾶς Μονῆς εἶναι κυκλική, εἰκονίζουσα εἰς τὸ κέντρον αὐτῆς τοὺς Ἀγίους Ἀναργύρους Κοσμᾶν καὶ Δαμιανόν, κύκλῳ δὲ αὐτῆς φέρει τὴν ἐπιγραφὴν «ΣΦΡΑΓΙΣ ΤΗΣ ΘΕΙΑΣ ΚΑΙ ΙΕΡΑΣ ΜΟΝΗΣ ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ ΑΝΑΡΓΥΡΩΝ ΚΟΣΜΑ ΚΑΙ ΔΑΜΙΑΝΟΥ».

“Αρθρον 15
Οι Προσκυνηταὶ

α) «Φῶς μὲν μοναχοῖς, ἄγγελοι· φῶς δὲ πάντων ἀνθρώπων, μοναδικὴ πολιτεία»¹⁹. Οἱ ἐγκαταβιοῦντες Πατέρες εἰς τὴν μετὰ τῶν προσκυνητῶν συναναστροφήν των, δέον ὅπως μετὰ σπουδῆς ἀγωνίζωνται, ἵνα «τύπος ἀγαθὸς γίνεσθαι πᾶσι, μπδεμίαν ἐν μπδενὶ διδόντες προσκοπὴν ἐν οἷς ἀν ἔργαζωνται ἢ ἀποφθέγγωνται»²⁰.

β) Ἡ Ἱερὰ Μονὴ φιλοξενεῖ ἀριθμὸν προσκυνητῶν κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Καθηγουμένου καὶ πάντοτε κατόπιν προειδοποιήσεως.

γ) Γενικῶς δὲ τὰ τῆς εἰσόδου τῶν προσκυνητῶν ἐπαφίενται εἰς τὴν διάκρισιν τοῦ Καθηγουμένου.

“Αρθρον 16
Αἱ Πρόσοδοι

Αἱ πρόσοδοι τῆς Ἱερᾶς Μονῆς προέρχονται:

- α) ἐκ τοῦ ἔργοχείρου τῶν Ἀδελφῶν,
 β) ἐκ δωρεῶν, κληρονομιῶν, παντὸς εἴδους ἐπιχορηγήσεων, ἐπιδοτήσεων κ.λπ.,
 γ) ἐκ τοῦ κηροῦ τῆς Ἐκκλησίας,
 δ) ἐξ ἐκμεταλλεύσεως τῆς ἐκάστοτε περιουσίας τῆς Ἱερᾶς Μονῆς,
 ε) ἐκ τῶν εἰσκομισθέντων ὑπὸ τῶν ἐγκαταβιοῦντων Ἀδελφῶν καὶ
 στ) ἐκ πάστος χροστῆς καὶ νομίμου πηγῆς.

“Αρθρον 17
Διάθεσις Προσόδων

- Αἱ πρόσοδοι τῆς Ἱερᾶς Μονῆς διατίθενται:
 α) διὰ πάστος φύσεως ἀνάγκας τῶν Ἀδελφῶν,
 β) διὰ τὴν συντήρησιν καὶ ἐπέκτασιν τῶν κτηριακῶν ἐγκαταστάσεων τῆς Ἱερᾶς Μονῆς,
 γ) διὰ τὴν προμήθειαν καὶ συντήρησιν πάντων τῶν συντελούντων εἰς τὴν εὔρυθμον πειτουργίαν τῆς Ἱερᾶς Μονῆς,
 δ) διὰ φιλανθρωπικοὺς σκοποὺς καὶ ἄλλας ἐκδηλώσεις ἀγάπης,
 ε) Διὰ πᾶσαν δαπάνην μὴ πειταμβανομένην μεταξὺ τῶν ἀνωτέρω ἀποφασίζει τὸ Ἕγουμενοσυμβούλιον,
 στ) Γενικῶς, αἱ πρόσοδοι διατίθενται διὰ τοὺς ἀναφερομένους εἰς τὰ ἀρθρα 17 καὶ 18 τοῦ 1/5-3-1932 σκοποὺς καὶ κατὰ σειρὰ προτεραιότητος ποὺ θέτουν αὐτά.

“Αρθρον 18
Περὶ τοῦ Παρόντος Ἐσωτερικοῦ
Κανονισμοῦ

- α) Οἱ παρών «Ἐσωτερικὸς Κανονισμός» ρυθμίζει ἀπαρασαθεύτως τὴν ὄργάνωσιν, πειτουργίαν καὶ διοίκησιν τῆς Ἀδελφότητος τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ἀγίων Ἀναργύρων Πάρνων.
 β) Διὰ πᾶν θέμα μὴ προβλεπόμενον ὑπὸ τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ ως καὶ εἰς περίπτωσιν αὐθεντικῆς ἐρμηνείας τῶν διατάξεων αὐτοῦ, ἀποφαίνονται σχετικῶς καὶ ἡτιολογημένως «μαρτυρίαν ἔχοντες ἐκ τῶν Γραφῶν ἢ ἐκ πατρικῆς συνηθείας, ἀνευ παραβάσεως ἐντολῆς Θεοῦ»²¹ τὰ μέλη τοῦ Ἕγουμενοσυμβουλίου.

- γ) Ἐὰν παραστῇ ἀνάγκη τροποποιήσεως, συμπληρώσεως ἢ καταργήσεως ἀρθρου ἢ καὶ ἀρθρων τινῶν ἐκ τῶν μὴ θεμελιωδῶν τοῦ παρόντος «Ἐσωτερικοῦ Κανονισμοῦ», ἀποφασίζει ἢ Σύναξις τῆς Ἀδελφότητος, κατόπιν ἡτιολογημένης εἰσηγήσεως τοῦ Ἕγουμενοσυμβουλίου, ἐφ' ὅσον συμφωνήσωσιν πρὸς τοῦτο τὰ 4/5 τῶν μελῶν αὐτῆς. Τῶν ἐκάστοτε τροποποιήσεων παραβάνει γνῶσιν ὁ Μητροπολίτης Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης διὰ τὴν ὑπ' αὐτοῦ γνωμοδότησιν καὶ παραπομπὴν εἰς τὴν Ἱερὰν Σύνοδον πρὸς ἔγκρισιν. Ἡ

19. Ἔνθ' ἀνωτ., σ. 289.

20. Αὐτόθι.

21. Πρβλ. Θεοδώρου Στουδίου, Διαθήκη 13, PG 99, 1820C.

ισχὺς τῆς τροποποιίσεως θὰ ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς ἐγκριτικῆς τῆς τροποποιίσεως τοῦ Κανονισμοῦ ἀποφάσεως τῆς Δ.Ι.Σ. εἰς τὸν Ἐφομερίδα τῆς Κυβερνήσεως καὶ τὸ περιοδικὸν «ΕΚΚΛΗΣΙΑ». Εἰς κάθε περίπτωσιν θὰ ἀκολουθεῖται ἀνευ χρείας τροποποιίσεως τοῦ παρόντος ἢ προβλεπομένη ἐκ τοῦ νόμου διαδικασία τροποποιίσεως τοῦ Κανονισμοῦ.

δ) Ο παρών «Ἐσωτερικὸς Κανονισμός» τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ἀγίων Ἀναργύρων Πάρνων συνετάγη ἐπὶ Ἀρχιερατείας τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης κ.κ. ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ καὶ ἡγουμενίας τοῦ Πανοσιολογιωτάτου Ἀρχιμανδρίτου κ. Παμφίλου καὶ ἀνεγνώσθη ἐνώπιον τῆς Συνάξεως τῆς

Ἀδελφότητος. Ὅπαντες οἱ Ἀδελφοὶ ἦσαν παρόντες, ἀπεδέχθησαν ἅπαντα τὰ ἄρθρα αὐτοῦ καὶ ὑπεσχέθησαν τὴν τίρησιν αὐτῶν.

ε) Ἡ ισχὺς τοῦ παρόντος ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως του εἰς τὸ ἐπίσημον περιοδικόν «ΕΚΚΛΗΣΙΑ».

Ἐν τῇ Ἱερᾷ Μονῇ Ἀγίων Ἀναργύρων Πάρνων
τῇ 1η Νοεμβρίου 2007

ΤΟ ΗΓΟΥΜΕΝΟΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ

† Ἀρχιμ. Πάμφιλος, Καθηγούμενος
Ἱερομόναχος Πορφύριος
Μοναχὸς Δαμιανὸς

ΤΟ ΝΕΟ ΘΕΟΛΟΓΙΚΟ ΦΟΙΤΗΤΙΚΟ ΟΙΚΟΤΡΟΦΕΙΟ ΤΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗΣ ΔΙΑΚΟΝΙΑΣ

Ἡ Αποστολικὴ Διακονία φέρει σὲ γνώση τῶν εὐλαβῶν ἀναγνωστῶν τῆς «ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ», πώς, μὲ τὴ Χάρη τοῦ Θεοῦ, τὸ Θεολογικὸ φοιτητικὸ Οίκοτροφεῖο της μεταστεγάστηκε (ἀπὸ τὴν περιοχὴ τοῦ Καρέα) καὶ ἔδη πλειουργεῖ στὸ προσφάτως ἀνακαινισθὲν ἴδιόκτητο κτίριό της, πλησίον τοῦ ἱεροῦ Προσκυνήματος τῆς Ἀγ. Βαρβάρας, τοῦ ὁμωνύμου Δήμου Ἀττικῆς, τὸ ὅποιο ἔχει πλέον τὴ δυνατότητα νὰ φιλοξενεῖ ἀκόμη περισσότερους φοιτητές (περὶ τοὺς 100). Τὸ κόστος, ὅμως, γιὰ τὰ ἐπιπλέον πλειουργικὰ ἔξοδα τοῦ νέου Θεολογικοῦ Οίκοτροφείου, σὲ συνδυασμὸ μὲ τὶς πρόσφατες δαπάνες γιὰ τὴν ἀνακαίνιση τοῦ κτιρίου καὶ τοῦ ἱεροῦ Προσκυνηματικοῦ Ναοῦ τῆς Ἀγ. Βαρβάρας, κατέστη δυσβάστακτο γιὰ τὸ ταμεῖο τοῦ ἱεραποστολικοῦ Ὁργανισμοῦ τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας. Γιὰ τὸ πλόγο αὐτό, παρακαλοῦμε θερμά, ὅσοι ἐπιθυμοῦν νὰ συνδράμουν οἰκονομικὰ στὰ ἔξοδα πλειουργίας τοῦ νέου Θεολογικοῦ Οίκοτροφείου νὰ ἀποστείλουν τὴ χρηματικὴ τους ἐνίσχυση, ὅσο μικρὴ κι ἂν εἶναι, στὴ διεύθυνση: Ἀποστολικὴ Διακονία, Ἰασίου 1, 115 21 Ἀθῆνα, μὲ τὴ σημείωση: γιὰ τὸ Θεολογικὸ Οίκοτροφεῖο, ἢ νὰ τὴν καταθέσουν στὸ λογαριασμὸ 146/546024-74 τῆς Ἑθνικῆς Τραπέζης. Τηλέφωνο ἐπικοινωνίας: 210.7272323.

Τὸ μάθημα τῶν Θρησκευτικῶν

**Μνήμη Μητροπολίτου
Διονυσίου Ψαριανοῦ**

**Παρεμπόδιση Ὁρθοδόξων
Λειτουργιῶν στὰ κατεχό-
μενα τῆς Κύπρου**

**Τὸ νέο Ἐγκόλπιο Ἡμερο-
λόγιο τῆς Ἀποστολικῆς
Διακονίας**

Τὸ μάθημα τῶν Θρησκευτικῶν

Πολλὲς ἀντιδράσεις ἔχει προκαλέσει ἡ Ἐγκύλιος τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων, μὲ τὴν δοπία ἐπιτρέπεται ἡ ἀπαλλαγὴ μαθητῶν ἀπὸ τὸ μάθημα τῶν Θρησκευτικῶν μὲ μίᾳ ἀπλῇ δήλωση τῶν γονέων καὶ μάλιστα χωρὶς νὰ αἰτιολογεῖται. Βεβαίως ἐπακολούθησαν δύο ἄλλες Ἐγκύλιοι τοῦ Ὑπουργείου, μιὰ περὶ ὑποχρεωτικότητος τοῦ μαθήματος γιὰ τοὺς Ὁρθοδόξους Χριστιανοὺς καὶ μίᾳ γιὰ τὸ ἐναλλακτικὸ μάθημα ποὺ θὰ παρακολουθοῦν ὅσοι ἀπαλλάσσονται ἀπὸ τὰ Θρησκευτικά. Ὁμως ἡ ἀνησυχία καὶ ἡ συζήτηση συνεχίζεται. Στὸ τεῦχος αὐτὸ τοῦ περιοδικοῦ ΕΚΚΛΗΣΙΑ καὶ συγκεκριμένα στὴν ἐνότητα τῶν ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΩΝ ΧΡΟΝΙΚΩΝ δημοσιεύονται οἱ σχετικὲς ἀνακοινώσεις τῆς Τερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, τῆς Τερᾶς Κοινότητος τοῦ Ἅγιου Ὁρούς καὶ τῆς Πανελληνίου Ἐνώσεως Θεολόγων. Ὑπῆρξαν πάντως καὶ ἄλλες ἀνακοινώσεις καὶ δημοσιεύσεις ἀπὸ πρόσωπα καὶ σωματεῖα. Μία ἐνδιαφέρουσα ἀνοικτὴ ἐπιστολὴ πρὸς τὸν Ὑπουργὸ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων ἀπέστειλε στὶς 26.8.2008 ὁ Κοσμήτωρ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Ἀριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεοσαλονίκης Καθηγητὴς Ἰωάννης Κογκούλης, στὴν δοπία μεταξὺ ἄλλων τονίζονται καὶ τὰ ἔξῆς: «Ἡ παράδοση ἀποτελεῖ ἔνα ἀπὸ τὰ ὑποστατικὰ στοιχεῖα τοῦ κάθε ἀνθρώπου καὶ τῆς κοινωνικῆς διαφορετικότητας τῶν μελῶν μᾶς κοινωνικῆς ὁμάδος. Τὴ γνώση καὶ τὴν ἐμπειρία αὐτῆς τῆς παράδοσης ἀπὸ τοὺς μαθητὲς φαίνεται πὼς διάφοροι ζητοῦν νὰ ἔξαφανίσουν ἀπὸ τὸ χῶρο τοῦ σχολείου. Ἡ παράδοση δίδει τὸ δικό της προσανατολισμὸ στὴν Παιδεία κάθε κοινωνίας. Μὲ βάση τὰ παραπάνω γίνεται φανερὸ πὼς ἐμεῖς προσφέρουμε ἡ μᾶλλον ὀφείλουμε νὰ προσφέρουμε στοὺς κατοικοῦντες στὸν ἑλλαδικὸ τόπο μαθητὲς τὴν Παιδεία ἐκείνη, ἡ δοπία εἶναι προσανατολισμένη καὶ ἀνταποκρίνεται στὴ δική μας περιορέουσα ἀτμόσφαιρα, τὴ δική μας παράδοση. Μάλιστα γιὰ μᾶς ἡ ἐν λόγῳ Παιδεία μπορεῖ ἀβίαστα νὰ χαρακτηριστεῖ ὡς Οἰκουμενικὴ Παιδεία. Οἱ θρησκεῖες χωρὶζουν τὸν κόσμο, ἀλλὰ ἡ Ὁρθοδοξία τὸν ἐνώνει. Προσφέροντας στοὺς μαθητὲς τὴν ἐν λόγῳ παράδοση δὲν κάνουμε «πλύνη ἐγκεφάλου». Τὸ ἀν καὶ πότε αὐτὴ ἡ προσφορὰ πληροφόρησης καὶ ἐμπειρίας καρποφορήσει εἶναι ἔργο Ἀλλου, ὁ δοπίος σέβεται τὴν ἀποδοχὴ ἡ ἀπόρριψη τῆς ἀπὸ τὸ ὑποκείμενο τῆς ἀγωγῆς, καὶ ἀσφαλῶς ὅχι τοῦ προσφέροντος στοὺς μαθητὲς τὴν ἐν λόγῳ πληροφόρηση καὶ ἐμπειρία».

Μνήμη Μητροπολίτου Διονυσίου Ψαριανοῦ

‘Απὸ τὸ περιοδικὸ ΛΕΙΜΩΝΑΡΙΟΝ τῆς Τερᾶς Μητροπόλεως Σερβίων καὶ Κοζάνης, τεῦχος Ἀπριλίου - Μαΐου 2008, πληροφορούμεθα τὶς τιμητικὲς ἐκδηλώσεις, οἱ δοπίες πραγματοποιήθηκαν στὴν Κοζάνη τὸν Δεκέμβριο τοῦ 2007 γιὰ τὴ συμπλήρωση δεκαετίας ἀπὸ τὴν ἐκδημίᾳ τοῦ μακαριστοῦ Μητροπολίτου Κοζάνης Διονυσίου Ψαριανοῦ. Ὁ ἀοίδιμος Μητροπολίτης Διονύσιος ὑπῆρξε πολυγραφότατος καὶ ἔγκριτος συγγραφεὺς βιβλίων καὶ μελετῶν ἐπὶ θεμάτων θεολογικῶν, ἴστορικῶν καὶ μουσικολογικῶν. Στὸ περιο-

δικὸ δημοσιεύεται σχετικὸ μήνυμα, τὸ ὅποιο ἀπέστειλε στὶς 7.12.2007 ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Περιγάμου τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου κ. Ἰωάννης καὶ στὸ ὅποιο τονίζονται μεταξὺ ἄλλων τὰ ἔξῆς: «Ο Μητροπολίτης Διονύσιος δὲν ὑπῆρξε μόνον καλὸς Ποιμὴν τῆς ἴστορικῆς Μητροπόλεως Σερβίων καὶ Κοζάνης, ὁ ὅποιος ἐπὶ τεσσαράκοντα ἔτη ἐποίμανε τὸν λαὸν τῆς Ἐπαρχίας του μὲ σύνεσιν καὶ σοφίαν. Η παρουσία του εἰς τὴν καθ' ὅλην ἐκκλησιαστικὴν ζωὴν ἔθεσεν ἀνεξίτηλα τὴν σφραγῖδα τῆς εἰς τὴν ἴστορίαν τῆς Ἐκκλησίας κατὰ τὸν 20ὸν αἰῶνα. Κατεξοχὴν παραδοσιακὸς Ἱεράρχης ἐπίστενε καὶ διεκήρυττε ὅτι ἡ Ὁρθοδοξία δὲν εἶναι κατ' οὐσίαν παρὰ ἀγιασμὸς καὶ ἀσκησις καὶ ὅτι τὸ κύριον ἔργον τῆς Ἐκκλησίας δὲν συνίσταται εἰς τὴν κοινωνικὴν δρᾶσιν τῆς οὔτε εἰς τὸν ἀτομικὸν εὐσεβισμόν, ἀλλὰ εἰς τὴν λατρείαν καὶ μάλιστα εἰς τὴν Θείαν Εὐχαριστίαν». Δημοσιεύεται ἐπίσης ἡ ὁμιλία, τὴν ὅποια πραγματοποίησε κατὰ τὶς τιμητικὲς ἐκδηλώσεις ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Θεσσαλονίκης κ. Ἀνθιμος, ὁ ὅποιος ὡς κατακλεῖδα ἀνέφερε τὰ ἔξῆς: «Ο μακαριστὸς Μητροπολίτης Σερβίων καὶ Κοζάνης Διονύσιος Λεωνίδου Ψαριανός, Ἱεράρχης τῆς Ἐκκλησίας ἄξιος, ὡς χρυσορρόας ποταμός, «ταῖς καλαῖς ἀναβάσεσι, πλημμυρεῖ τὰ χρυσόρρειθρα τῆς ἀθανασίας χεύματα καὶ τροφὴν ἀμβροσίας καρποδοτῶν, διὰ τῆς ὑψηλῆς θεηγορίας» στὶς δικές μας ἡμέρες καὶ πρὸς δόξαν Θεοῦ ἐπὶ πλέον ἀνεδείχθη πρότυπον Ἱερατικῆς αὐτοσυνειδησίας, στέλεχος ὁρθοδόξου θεολογικῆς καὶ θύραθεν παιδείας, ψυχὴ φιλότεχνος καὶ εὐαίσθητος, ποιμὴν συνέσεως καὶ σωφροσύνης, γεροντικὴ μορφὴ ταπεινώσεως καὶ ὑπομονῆς, ὑπόδειγμα ἐκκλησιαστικῆς εὐταξίας καὶ συνοδικῆς πειθαρχίας, τῆς πίστεως ἐμπνευστῆς καὶ τῶν ἔργων τηρητής, τοῦ θείου Λόγου Ἱερουργός, τοῦ Ἱεροῦ Θυσιαστηρίου Ἀρχιθύτης καὶ τῆς αἰώνιου τοῦ Χριστοῦ Βασιλείας ζητητής. Αἰώνια αὐτῷ ἡ μνήμη!»!

Παρεμπόδιση Ὁρθοδόξων Λειτουργιῶν στὰ κατεχόμενα τῆς Κύπρου

Μὲ θλίψη ἐπληροφορήθη ὁ ἀπανταχοῦ Ἑλληνισμὸς καὶ σύμπασα ἡ Οἰκουμενικὴ Ὁρθοδοξία ὅτι κατὰ τὴν διάρκεια τῶν τελευταίων δύο μηνῶν παρεμποδίσθησαν δύο τουλάχιστον φορές Ὁρθόδοξοι κληρικοὶ καὶ

λαϊκοὶ προσκυνητὲς ἀπὸ τὶς Δυνάμεις Κατοχῆς. Στὶς 3 Αὐγούστου διεκόπη ἀποτόμως ἡ τέλεση τῆς Θείας Λειτουργίας στὴν Ἱερὰ Μονὴ τοῦ Ἀποστόλου Βαρνάβα. Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ταμασοῦ καὶ Ὁρεινῆς κ. Ἡσαΐας καὶ ὁ π. Γαβριήλ, Ἡγούμενος τῆς Μονῆς, ὑποχρεώθηκαν νὰ ὀλοκληρώσουν τὴν Θεία Εὐχαριστία κάτω ἀπὸ ἔνα δένδρο, ἐνῷ ἀρχικῶς εἶχε δοθεῖ ἀδεια ἀπὸ τὶς Ἀρχές Κατοχῆς. Ἐπίσης στὶς ἀρχές Σεπτεμβρίου παρεμποδίσθηκε ἡ προσέλευση Ἑλληνοκυπρίων προσκυνητῶν στὴν κατεχόμενη Μόρφου. Δυστυχῶς συνεχίζεται καὶ ἡ καταστροφὴ Ὁρθοδόξων Ναῶν καὶ Μονῶν στὸ τουρκοκρατούμενο Τμῆμα τῆς Μεγαλονήσου. Τὴν καταγραφὴ τῶν καταστροφῶν συνοψίζει ἡ πρόσφατη ἐκδοση τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Κύκκου ὑπὸ τὸν τίτλο: «Τὰ θρησκευτικὰ μνημεῖα στὴν Τουρκοκρατούμενη Κύπρο. Ὅψεις καὶ πράξεις μιᾶς συνεχιζόμενης καταστροφῆς». Κατὰ τὴν παρουσίαση τῆς ἐκδόσεως στοὺς δημοσιογράφους τῆς Κύπρου (18.7.2008) ὁ Διευθυντὴς τοῦ Μουσείου τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Κύκκου κ. Στυλιανὸς Περδίκης καὶ ὁ Βυζαντινολόγος κ. Χαράλαμπος Χοτζάκογλου κατήγγειλαν καὶ ἔνα νέο περιστατικό. Συγκεκριμένα ὁ Ἱερὸς Ναὸς τῆς Ἀγίας Αἰκατερίνης στὸ χωρὶς Γεράνι τῆς Καρπασίας ἰσοπεδώθηκε τὸν περασμένο Μάιο καὶ τὰ ὑλικὰ χρησιμοποιήθηκαν γιὰ τὴν ἐπιχωμάτωση ἀνεγειρομένων κτισμάτων στὴν περιοχὴ Τρικώμου. Ή ἐν λόγῳ ἐκδοση παρουσιάζει μὲ εὐγλωττο τρόπο τὴν σημερινὴ τραγικὴ κατάσταση τῶν ναῶν διαφόρων Χριστιανικῶν ὁμολογιῶν (Ὁρθοδόξων, Ρωμαιοκαθολικῶν, Μαρωνιτῶν, Ἀρμενίων) στὴν κατεχόμενη Κύπρο.

Τὸ νέο Ἐγκόλπιο Ἡμερολόγιο τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας

Ἐγκαίρως, ὅπως κάθε χρόνο, ἡ Ἀποστολικὴ Διακονία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἐξέδωσε τὸ Ἐγκόλπιο Ἡμερολόγιο γιὰ τὴν χρονιὰ ποὺ ἔρχεται, δηλαδὴ γιὰ τὸ 2009. Τὸ Ἡμερολόγιο αὐτό, μικροῦ μεγέθους, εὐχρηστὸ καὶ καλαίσθητο, εἶναι ἐφέτος ἀφιερωμένο στὴν Ἐξωτερικὴ Ἱεραποστολὴ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Στὸν σχετικὸ πρόλογο ἐπισημαίνονται μεταξὺ ἄλλων τὰ ἔξῆς: «Σκοπὸς τῆς Ἱεραποστολῆς δὲν εἶναι ἡ κατάκτηση τοῦ κόσμου, ἀλλὰ ἡ με-

τάδοση τοῦ λόγου καὶ τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ. Δὲν εἶναι ἡ αὔξηση τῆς δυνάμεως μιᾶς ὁργανωμένης Ἐκκλησίας, ἀλλὰ ἡ διακονία τοῦ κόσμου ἐν ταπεινώσει, «ἡ σωτηρία αὐτοῦ», ἡ αἰσθητοποίηση τῆς παρουσίας καὶ τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ... Οἱ δυσκολίες στὸ ἔργο τῆς Ιεραποστολῆς δυσαρίθμητες. Η Χάρις, ὅμως, καὶ ἡ

εὐλογία τοῦ Θεοῦ ἀνεξάντλητες καὶ φέρουν «καρπὸν ἐκαπονταπλασίονα». Τὸ Ἡμερολόγιο διανθίζεται μὲ ἀπόψεις ἐκλεκτῶν Ὀρθοδόξων Θεολόγων, οἵ δποῖοι ἔχουν μελετήσει καὶ ἔχουν γράψει γιὰ τὴν διακονία τῆς Ιεραποστολῆς.

(Ἐπιμέλεια: Κων/νος Χολέβας)

I' ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟ ΣΥΜΠΟΣΙΟ

Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἐλλάδος διοργανώνει ἀπὸ 20 ᾄως 22 Ὁκτωβρίου τ.ξ. στὸ Συνεδριακὸ Κέντρο τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Δημητριάδος καὶ Ἀλμυροῦ στὰ Μελισσιάτικα Νέας Ιωνίας Βόλου τὸ I' Πανελλήνιο Λειτουργικὸ Συμπόσιο Στελεχῶν Ἱερῶν Μητροπόλεων, μὲ γενικὸ θέμα προβληματισμοῦ: «Η ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ Η ΑΣΘΕΝΕΙΑ ΣΤΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗ ΖΩΗ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ "Eis ἵασιν ψυχῆς καὶ σώματος"».

Τὸ Συμπόσιο τελεῖ ὑπὸ τὴν αἰγίδα τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσος Ἐλλάδος κ. Ἱερωνύμου καὶ φορέας διοργανώσεώς του εἶναι ἡ Εἰδικὴ Συνοδικὴ Ἐπιτροπὴ Λειτουργικῆς Ἀναγεννήσεως.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Ίερὰ Σύνοδος τῆς
Ἐκκλησίας τῆς Ἐλλάδος

Ι. Κοινότης Ἅγιου Ὁρους

Ἐκκλησία τῆς Κύπρου

Πανελλήνιος Ἔνωσις Θεολόγων

ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Οι ἐργασίες τῆς ΔΙΣ τῆς 30.7.2008

Αθήνα 30 Ιουλίου 2008

Συνῆλθε τὸν Τετάρτη 30.7.2008, στὸν πρώτη Τακτικὴ Συνεδρίᾳ Της γιὰ τὸ μῆνα Ιούλιο ἡ Διαρκὴς Ίερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἐλλάδος τῆς 151ης Συνοδικῆς Περιόδου, ὑπὸ τὴν Προεδρία τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάστος Ἐλλάδος κ. Ἰερωνύμου.

Κατὰ τὴν Συνεδρίᾳ αὐτή:

1. Ἡ Διαρκὴς Ίερὰ Σύνοδος ἐπικύρωσε τὰ Πρακτικὰ τῆς Ἐξουσιοδοτήσεως.

2. Ἡ Διαρκὴς Ίερὰ Σύνοδος ἐνημερώθηκε:

· Ἀπὸ τὸν Μακαριωτάτο Πρόεδρο γιὰ τὸ ταξίδι καὶ τὴν παρουσίᾳ τῆς Ἀντιπροσωπείας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἐλλάδος, στὸν ἔορτασμοὺς τῶν 1020 ἑτῶν ἀπὸ τὸν ἐκχριστιανισμὸ τῶν Ρώσων, στὸ Κίεβο τῆς Οὐκρανίας, ἀπὸ 24ης ἕως 27ης Ιουλίου ἐ.ἔ.

3. Κατόπιν ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Φιλίππων, Νεαπόλεως καὶ Θάσου κ. Προκόπιος παρουσίασε περιήλπτικῶς τὸ περιεχόμενο τῆς Ἐκθέσεώς του μετὰ τῶν προσαρτημάτων της, περὶ τῆς δομῆς καὶ λειτουργίας τῆς Μ.Κ.Ο. «ἈΛΛΗΛΕΓΓΥΗ» καὶ ἀπάντησε σὲ διευκρινιστικὲς ἐρωτήσεις. Τὸ θέμα θὰ συνεχιστεῖ καὶ στὴν αὔριανὴ Συνεδρίᾳ τῆς Διαρκοῦς Ίερᾶς Συνόδου, μὲ ἐνημέρωση τοῦ Προέδρου τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τῆς Μ.Κ.Ο. «ἈΛΛΗΛΕΓΓΥΗ», Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Ἡλείας κ. Γερμανοῦ.

(Ἐκ τοῦ Γραφείου Τύπου τῆς Ίερᾶς Συνόδου)

Οι ἐργασίες τῆς ΔΙΣ τῆς 31.7.2008

Αθήνα 31 Ιουλίου 2008

Συνῆλθε τὸν Πέμπτη 31.7.2008, στὸν δεύτερη Συνεδρίᾳ Της γιὰ τὸ μῆνα Ιούλιο ἡ Διαρκὴς Ίερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἐλλάδος τῆς 151ης Συνοδικῆς Περιόδου, ὑπὸ τὴν Προεδρία τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάστος Ἐλλάδος κ. Ἰερωνύμου.

Κατὰ τὴν Συνεδρίᾳ αὐτή:

1. Ἡ Διαρκὴς Ίερὰ Σύνοδος ἐπικύρωσε τὰ Πρακτικὰ τῆς προηγουμένης Συνεδρίας.

2. Ἡ Διαρκὴς Ίερὰ Σύνοδος συνέχισε τὸ συζήτηση περὶ τῆς δομῆς καὶ λειτουργίας τῆς Μ.Κ.Ο. «ἈΛΛΗΛΕΓΓΥΗ», μὲ ἐνημέρωση τοῦ Προέδρου τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τῆς Μ.Κ.Ο. «ἈΛΛΗΛΕΓΓΥΗ», Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Ἡλείας κ. Γερμανοῦ. Μετὰ τὸ τέλος τῆς Εἰσηγήσεως, γενομένης συζητήσεως μεταξὺ τῶν Σεβασμιωτάτων Συνέδρων καὶ ἔξαιτίας τοῦ εὔρους τῶν οἰκονομικῶν θεμάτων, τὰ ὅποια παρουσιάσθηκαν καὶ τῆς σοβαρότητος αὐτῶν, ἀπεφασίσθη νὰ θέσει ἡ Ε.Κ.Υ.Ο. στὴν διάθεση τῶν Ἐταίρων (Ίερὰ Ἀρχιεπισκοπὴ Ἀθηνῶν καὶ Διορθόδοξο Κέντρο) τοὺς κ.κ. Τσομπανάκη Ἰωάννην καὶ Τίκα Δημήτριο, Ὑπαλλήλους τῆς Ε.Κ.Υ.Ο., οἱ ὅποιοι σὲ συνεργασία μὲ τὸν Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Ἡλείας κ. Γερμανό, Πρόεδρο τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τῆς Μ.Κ.Ο. «ἈΛΛΗΛΕΓΓΥΗ», θὰ διερευνήσουν, θὰ καταγράψουν καὶ ἐντὸς τριμήνου θὰ παρουσιάσουν στὴν Διαρκὴ Ίερὰ Σύνοδο τὴν πορισματικὴν Ἐκθεσην τῆς Ἐπιτροπῆς καὶ τὰ ἀκριβῆ στοιχεῖα περὶ τῶν οἰκονομικῶν αὐτῶν θεμάτων.

Στὴ συνέχεια ἡ Διαρκὴς Ἱερὰ Σύνοδος, βάσει τῶν στοιχείων τοῦ ἐλέγχου, θὰ προβεῖ στὶς ἐνδεδειγμένες ἐνέργειες γιὰ τὴν συνέχιση τῆς εὔρυθμης πλειουργίας τῆς Μ.Κ.Ο. «ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗ».

- Κατόπιν ἀνεγνώσθη τὸ περιεχόμενο τῆς Ἐκθέσεως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τῆς «ΣΥ.ΜΕ.ΑΝ. Α.Ε.», περὶ τῆς δομῆς καὶ πλειουργίας τῆς Ἀνωνύμου Ἑταιρείας Διαχείρισης Ὑποστήριξης Ἐπιχειρήσεων καὶ Χρηματοδοτικῶν Προγραμμάτων, Μελετῶν καὶ Ἔργων «ΣΥ.ΜΕ.ΑΝ. Α.Ε.». Γιὰ τὰ προβλήματα ποὺ ἔχουν προκύψει στὴ διαχείριση τῆς «ΣΥ.ΜΕ.ΑΝ. Α.Ε.», τὸ σημερινὸ Διοικητικὸ Συμβούλιο αὐτῆς ἀπεφάσισε τὴν διενέργεια οἰκονομικοῦ ἐλέγχου, ἀπὸ τὴν Γενικὴν Οἰκονομικὴν Ἐπιθεώρησην τῆς Ἑκκλησίας, ὥστε νὰ ἀποτυπωθεῖ ἐπίσημα τὸ οἰκονομικὸ πρόβλημα τῆς Ἑταιρείας.

- Σχετικὰ μὲ τὴν Ἐγκύκλιο τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων γιὰ τὸ μάθημα τῶν Θρησκευτικῶν στὴν Δευτεροβάθμια Ἐκπαίδευση, τὸ Ὑπουργεῖο διευκρίνισε πρὸς τὴν Διαρκὴ Ἱερὰ Σύνοδο, ὅτι τὸ μάθημα τῶν Θρησκευτικῶν ἔξακολουθεῖ νὰ παραμένει ὡς ὑποχρεωτικὸ καὶ μόνον ὅσοι μαθηταὶ δὲν ἐπιθυμοῦν νὰ τὸ παρακολουθήσουν, θὰ δηλώνουν οἱ ἴδιοι, ἐὰν εἶναι ἐνήλικοι, ἢ οἱ κηδεμόνες αὐτῶν, ὅτι δὲν ἐπιθυμοῦν νὰ τὸ παρακολουθήσουν. Ἡ αἰτιολογία τῆς ἀρνήσεως, πλέγει τὸ Ὑπουργεῖο, ὄφείλεται στὴν ὁδηγία τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἐνώσεως, γιὰ νὰ μὴν παραβιάζονται τὰ ἀτομικὰ δικαιώματα. Ἐπὶ τοῦ θέματος ἀναμένεται διευκρινιστικὴ Ἐγκύκλιος τοῦ Ὑπουργείου.

3. Τέλος ἡ Δ.Ι.Σ. συζήτησε καὶ ἔλαβε ἀποφάσεις σχετικὰ μὲ τρέχοντα ὑπηρεσιακὰ ζητήματα.

(Ἐκ τοῦ Γραφείου Τύπου τῆς Ἱερᾶς Συνόδου)

Οι ἐργασίες τῆς ΔΙΣ τῆς 27.8.2008

· Αθήνα 27 Αύγουστου 2008

Συνῆλθε τὴν Τετάρτη 27.8.2008, στὴν πρώτη Συνεδρία Της γιὰ τὸν μῆνα Αὔγουστο ἡ Διαρκὴς Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἑκκλησίας τῆς Ἐλλάδος τῆς 151ης Συνοδικῆς Περιόδου, ὑπὸ τὴν Προεδρία τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάστος Ἐλλάδος κ. Ἱερωνύμου.

Κατὰ τὴν Συνεδρία αὐτήν:

· Ἡ Διαρκὴς Ἱερὰ Σύνοδος:

1. Ἐπικύρωσε τὰ Πρακτικὰ τῆς Ἐξουσιοδοτήσεως.

2. Ασχολήθηκε μὲ τὸ θέμα τῆς διδασκαλίας τοῦ μαθήματος τῶν Θρησκευτικῶν καὶ διατύπωσε τὴν ἔξῆς θέσην:

Τὸ μάθημα τῶν Θρησκευτικῶν εἶναι γιὰ τὸν Ἐλληνα Ὁρθόδοξο μαθητὴ ὑποχρεωτικό, σύμφωνα μὲ τὴ σχε-

τικὴ διάταξη τοῦ ἄρθρου 16, παρ. 2 τοῦ ἰσχύοντος Συντάγματος καὶ διδάσκεται σὲ ὅλες τὶς σχολικὲς μονάδες τῆς Πρωτοβάθμιας καὶ τῆς Δευτεροβάθμιας Ἐκπαίδευσης, σύμφωνα μὲ τὰ ἐπίσημα ὑποχρεωτικὰ ἀναλυτικὰ ὠρολόγια προγράμματα ποὺ ἔχουν καθορισθεῖ ἀπὸ τὸ Ὑπουργεῖο Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων. Κατὰ τὰ ποιπά ἰσχύουν ὅσα διαλαμβάνει ἢ ὑπ’ ἀριθμ. 61723/Γ2/13.6.2002 Ἐγκύκλιος τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων.

3. Πληροφορήθηκε μὲ ίκανοποίηση, ἀπὸ τὰ ἀποτελέσματα τῶν Πανελλήνιων Ἐξετάσεων, τὴν ἐπιτυχία γιὰ τὴν εἰσαγωγὴ στὶς τέσσερις Ἀνώτατες Ἐκκλησιαστικὲς Ἀκαδημίες συνολικῶν 419 σπουδαστῶν καὶ σπουδαστριῶν ἔναντι τῶν 140 εἰσαχθέντων τοῦ παρελθόντος ἔτους.

4. Εξέτασε τὸ ζήτημα ποὺ ἔχει προκύψει μεταξὺ τῶν Σεβασμιωτάτων Μητροπολιτῶν Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης κ. Εύσταθίου καὶ Μεσσηνίας κ. Χρυσοστόμου καὶ ἀποφάσισε νὰ τεθεῖ ἢ ὑπόθεση στὸ Ἀρχεῖο.

5. Ἐνέκρινε τὸν τελικὸ Πίνακα Κληρικῶν, ὑποψηφίων πρὸς ἐγγραφὴ στὸν Κατάλογο τῶν πρὸς Ἀρχιερατεία ἐκλογίμων.

6. Ἀνακοίνωσε ὅτι οἱ Σεβασμιώτατοι Μητροπολίτες Ἡλείας, Καλαβρύτων καὶ Αιγαίας, Ἀργολίδος, Μεγάρων καὶ Σαλαμίνος, Πειραιῶς, Θεσσαλιώτιδος καὶ Φαναριοφερσάλην, Κορίνθου, Νικαίας καὶ Λαγκαδᾶ, ζητοῦν Βοηθὸν Ἐπίσκοπο γιὰ τὶς Ἱερὲς Μητροπόλεις τους. Ἀποφάσισε νὰ ἀποσταθεῖ ἐγγραφο πρὸς τὸ Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο μὲ τὸ ὄποιο θὰ ἐρωτᾶται ἢ δυνατότητα ἐκλογῆς Βοηθοῦ Ἐπισκόπου στὶς Μητροπόλεις τῶν «Νέων Χωρῶν». Στὴ συνέχεια τὸ θέμα θὰ εἰσαχθεῖ στὴν προσεχὴ Τακτικὴ Ἱερὰ Σύνοδο τῆς Ἑκκλησίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἐλλάδος μνηνὸς Ὁκτωβρίου 2008.

7. Συζήτησε καὶ ἐνέκρινε τὸν Οἰκονομικὸ Ἀπολογισμὸ τοῦ ἔτους 2007 τῆς Ε.Κ.Υ.Ο.

8. Τέλος ἡ Δ.Ι.Σ. συζήτησε καὶ ἔλαβε ἀποφάσεις σχετικὰ μὲ τρέχοντα ὑπηρεσιακὰ ζητήματα.

(Ἐκ τοῦ Γραφείου Τύπου τῆς Ἱερᾶς Συνόδου)

Οι ἐργασίες τῆς ΔΙΣ τῆς 28.8.2008

· Αθήνα 28 Αύγουστου 2008

Συνῆλθε τὴν Πέμπτη 28.8.2008, στὴν δεύτερη Συνεδρία Της γιὰ τὸν μῆνα Αὔγουστο ἡ Διαρκὴς Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἑκκλησίας τῆς Ἐλλάδος τῆς 151ης Συνοδικῆς Περιόδου, ὑπὸ τὴν Προεδρία τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάστος Ἐλλάδος κ. Ἱερωνύμου.

Κατά τὴν Συνεδρία αύτη:

1. Ἡ Δ.Ι.Σ. ἐπικύρωσε τὰ Πρακτικὰ τῆς προηγουμένης Συνεδρίας.

2. Στὸ τέλος τοῦ πρώτου μέρους τῆς Συνεδρίας τῆς Δ.Ι.Σ., ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἰερώνυμος, συνοδευόμενος ἀπὸ τοὺς Σεβασμιώτατους Συνοδικοὺς Μητροπολίτες Ζακύνθου κ. Χρυσόστομο, Καλαβρύτων καὶ Αιγαίαθεας κ. Ἀμβρόσιο, Ἡλείας κ. Γερμανὸς καθὼς καὶ τὸν Γενικὸ Διευθυντὴ τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Κεντρικῆς Ὑπηρεσίας Οἰκονομικῶν (Ε.Κ.Υ.Ο.) κ. Ἀντώνιο Ζαμπέλη, ἐπισκέφθηκε τὸν Ἐξοχώτατο κ. Γεώργιο Ἀλογοσκούφη, Ὑπουργὸ Οἰκονομίας καὶ Οἰκονομικῶν. Στὴ συνάντηση ἦταν παρόντες οἱ Ὑφυπουργοὶ Οἰκονομικῶν κ. Ἀντώνιος Μπέζας καὶ Ἰωάννης Παπαθανασίου, οἱ Γενικοὶ Γραμματεῖς καὶ ἄλλοι Ὑπηρεσιακοὶ Παράγοντες.

Ο Μακαριώτατος, ἀφοῦ ἐνημέρωσε τὸν κ. Ὑπουργὸ σχετικὰ μὲ τὴ σημασία τῆς ἐνταξης τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος γιὰ χρηματοδότηση στὰ Τομεακὰ καὶ Περιφερειακὰ Προγράμματα τοῦ ΕΣΠΑ, ἐνὸς κρίσιμου ἀριθμοῦ ὥριμων ἔργων καὶ ἀύλων δράσεων τὰ ὅποια θὰ συμβάλλουν στὴν κοινωνικὴ καὶ πολιτιστικὴ πρόοδο τοῦ τόπου, στὸν διοικητικὸ ἐκσυγχρονισμὸ τῆς Ἐκκλησίας καθὼς καὶ στὴν παροχὴ ὑπηρεσιῶν ἀνθρωπιστικοῦ χαρακτήρα, τοῦ ἐπέδωσε σχετικὸ Ὕπόμνημα τῆς Διαρκοῦς Ἰερᾶς Συνόδου.

Κατὰ τὴν ἐπιστροφὴ τοῦ ὁ Μακαριώτατος ἐνημέρωσε ληπτομερῶς τὰ Μέλη τῆς Δ.Ι.Σ. σχετικὰ μὲ τὴν ἀνωτέρω συνάντηση καὶ ἔξεφρασε τὴν ικανοποίησό του γιὰ τὰ ἀποτελέσματα αύτῆς.

3. Ἡ Δ.Ι.Σ.:

- Μελέτησε τὰ Πορίσματα Ἡμερίδος τῆς Εἰδικῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς Γυναικείων Θεμάτων.
- Ἐνέκρινε Ἀποσπάσεις Κληρικῶν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος στὸ Ἐξωτερικό.
- Συζήτησε καὶ ἔλαβε ἀποφάσεις σχετικὰ μὲ τρέχοντα ὑπηρεσιακὰ ζητήματα.

Ἡ σημερινὴ Συνεδρία ἦταν καὶ ἡ τελευταία τῆς 151ns Συνοδικῆς Περιόδου. Μετὰ τὸ πέρας τῆς Συνεδρίας ὁ Μακαριώτατος εὐχαρίστησε τὰ Μέλη τῆς Δ.Ι.Σ. γιὰ τὴν συνεργασία τους μὲ σκοπὸ τὴν καλὴ ἔκβασην τῶν θεμάτων τῆς Ἐκκλησίας καὶ εὐχήθηκε δεόντως. Στὴ συνέχεια ἀντιφώνησε ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Νέας Κρήνης καὶ Καλαμαριᾶς κ. Προκόπιος, Ἀντιπρόεδρος τῆς Δ.Ι.Σ. τῆς 151ns Συνοδικῆς Περιόδου, εὐχαριστώντας τὸν Μακαριώτατο Πρόεδρο. Στὴ συνέχεια ἔλαβαν τὸ πόγο καὶ ἄλλοι Ἀρχιερεῖς, μέσα σὲ ἀτμόσφαιρα ἀγάπης καὶ συγκινήσεως.

Ἡ νέα Σύνοδος τῆς 152as Συνοδικῆς Περιόδου θὰ συνεδριάσει τὴν 2α Σεπτεμβρίου 2008, ἡμέρα Τρίτη.
(Ἐκ τοῦ Γραφείου Τύπου τῆς Ἰερᾶς Συνόδου)

Οι ἐργασίες τῆς ΔΙΣ τῆς 2.9.2008

Συνῆλθε τὴν Τρίτη, 2.9.2008, στὴν πρώτη Συνεδρία της ἡ Διαρκὴς Ἰερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος τῆς 152as Συνοδικῆς Περιόδου.

Στὴν ἀρχὴ τελέσθηκε ἡ εἰδικὴ Ἰερὰ Ἀκολουθία ἐπὶ τῇ ἐνάρξει τῶν ἐργασιῶν τῆς Ἰερᾶς Συνόδου καὶ στὴ συνέχεια ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἰερώνυμος καθωσόρισε τὰ νέα Μέλη τῆς Διαρκοῦς Ἰερᾶς Συνόδου, εὐχήθηκε εὐόδωση τῶν ἐργασιῶν τῆς Συνόδου σὲ πνεῦμα ἀγάπης καὶ συνεργασίας καὶ τόνισε τὶς βασικὲς ἀρχὲς ποὺ διέπουν τὴν ηειτουργία τῶν Συνεδριάσεων τῆς Διαρκοῦς Ἰερᾶς Συνόδου, ὅπως εἶναι ἡ ἐλεύθερη ἐκφραση τῶν ἀπόψεων τῶν Μελῶν, ἡ ὁποία βεβαίως πρέπει νὰ διατυπώνεται μὲ ύπευθυνότητα καὶ τεκμηρίωση.

Ο Μακαριώτατος, κατὰ τὴν εἰσαγωγική του ὄμιλία ἀνεφέρθη στοὺς βασικοὺς ἄξονες ποὺ πρέπει νὰ ἀπασχολήσουν τὶς ἐργασίες τῆς Διαρκοῦς Ἰερᾶς Συνόδου:

A' ἄξονας.

Στελέχωση τῆς Ἐκκλησίας.

a. Καθηλιέργεια τῶν Ἰερατικῶν κλίσεων.

β. Ἐκκλησιαστικὴ Ἐκπαίδευση.

γ. Ἀξιοποίηση τῆς Ριζαρείου Ἐκκλησιαστικῆς Σχολῆς, δημιουργία Μεταπτυχιακοῦ Προγράμματος Ποιμαντικῆς Κατεύθυνσης.

δ. Δία βίου γνωστικὴ καὶ πνευματικὴ καληλιέργεια καὶ ἐκπαίδευση τῶν ἐν ἐνεργείᾳ Κληρικῶν.

ε. Μελέτη τῶν συγχρόνων δρωμένων στὸν πολιτισμό, τὸν στοχασμὸ καὶ τὴν ἐπιστήμην.

σ. Προσπάθεια τόνωσης τῆς πνευματικῆς ζωῆς τῆς Ἐνορίας.

B' ἄξονας.

Κοινωνικὸ ἔργο τῆς Ἐκκλησίας.

Δημιουργία νέων Κέντρων καὶ ἔξυγίανση τῶν ὑπαρχόντων Ιδρυμάτων γιὰ τὴν ἀνακούφιση τοῦ πάσχοντος ἀδελφοῦ μας, εἰ δυνατὸν σὲ ὅπλα τὰ εἴδο τῆς ἀνάγκης του. Ἀμεσοπροτεραιότητα στοὺς τέσσερις τομεῖς :

1. Γιὰ τὸν κατάκοιτο καὶ ἐγκαταλειμμένο ἀνθρώπο.

2. Γιὰ ἄτομα μὲ εἰδικὲς ἀνάγκες.

3. Γιὰ ἔξαρτημένα ἄτομα ἀπὸ διάφορες οὔσεις.

4. Γιὰ τὰ καθημερινὰ προβλήματα καὶ ἀνάγκες (φτώχεια, ἀρρώστια, στέγη κ.π.).

Γ' ἄξονας.

Ἐνημέρωση τῆς Διαρκοῦς Ἱερᾶς Συνόδου στὴ πλήξη κάθε ἔξαμνου, γιὰ τὶς δραστηριότητες τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Ὀργανισμῶν.

Ἡ ἀρχὴ ἔγινε στὸ τέλος τῆς σημερινῆς Συνεδρίας, κατὰ τὴν ὁποίᾳ ὁ Πρόεδρος τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Κεντρικῆς Ὑπηρεσίας Οἰκονομικῶν, Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Ἰωαννίνων κ. Θεόκλητος καὶ ὁ Γενικὸς Διευθυντὴς αὐτῆς κ. Ἀντώνιος Ζαμπέλης, ἐνημέρωσαν τὸ Σῶμα γιὰ τὴν πορεία τοῦ Ὀργανισμοῦ. Ὁ Μακαριώτατος τόνισε ὅτι, στόχος τοῦ Ὀργανισμοῦ δὲν εἶναι ἡ αὔξηση τῶν κερδῶν καὶ ἡ τοποθέτησή τους σὲ χρεόγραφα καὶ Τράπεζες, ἀλλὰ μέρος τῶν ἐσόδων αὐτῶν νὰ γίνουν πόροι ποὺ θὰ ἐπιστρέψουν στὸν πλαό μας μέσα ἀπὸ τὸ ἔργο τῆς Ἐκκλησιαστικῆς διακονίας.

Μετὰ τὴν εἰσήγηση τοῦ Μακαριωτάτου Προέδρου, ἐκ μέρους τῶν Σεβασμιωτάτων Συνοδικῶν Συνέδρων ἀντιφώνησε ὁ Ἀντιπρόεδρος τῆς Δ.Ι.Σ., Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Νικοπόλεως καὶ Πρεβέζης κ. Μελέτιος ὁ ὁποῖος, ἀφοῦ εὐχαρίστησε τὸν Πρόεδρο, δι' ὄσα ἐποικοδομητικὰ εἶπε, διαβεβαίωσε γιὰ τὴν ἐπιθυμία ὅλων τῶν Μελῶν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου νὰ ἐργασθοῦν μὲ πνεῦμα ὄμονοιας καὶ ἀγάπης γιὰ τὴν καλύτερην ἀντιμετώπιση τῶν Ἐκκλησιαστικῶν θεμάτων.

Μετὰ τὴν ἐπικύρωση τῶν Πρακτικῶν τῆς Ἐξουσιοδοτήσεως ἀπὸ τῆς πλήξης τῆς προηγουμένης Συνόδου ἔως σήμερα, συγκροτήθηκαν τὰ Συνοδικὰ Δικαστήρια σύμφωνα μὲ τὶς διατάξεις τοῦ Νόμου 5383/1932 «Περὶ Ἐκκλησιαστικῶν Δικαστηρίων καὶ τῆς πρὸ αὐτῶν διαιδικασίας». Στὴ συνέχεια διορίσθηκαν οἱ Σεβασμιώτατοι Συνοδικοὶ Σύνδεσμοι Μέλη τῶν Συνοδικῶν Ἐπιτροπῶν κατὰ τὶς διατάξεις τῆς παραγράφου 1 τοῦ ἀρθρου 10 τοῦ Νόμου 590/1977, καθὼς καὶ τὰ Συνοδικὰ Μέλη στὰ Διοικητικὰ Συμβούλια Ἀποστολικῆς Διακονίας, Ἐφορευτικῆς Ἐπιτροπῆς Βιβλιοθήκης τῆς Ἱερᾶς Συνόδου καὶ Ὑποεπιτροπῆς «Διπτύχων». Ἐπίσης ἔγινε ἡ συγκρότηση τοῦ Α.Υ.Σ.Ε. καὶ τῶν πλοιπῶν Ὑπηρεσιακῶν Συμβουλίων.

Εἰδικότερα, ὡς Συνοδικοὶ Σύνδεσμοι τῶν Συνοδικῶν Ἐπιτροπῶν, διορίσθηκαν:

– Στὴν Συνοδικὴν Ἐπιτροπὴν ἐπὶ τῆς Ἀρχιγραμματείας ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Λαρίσης καὶ Τυρνάβου κ. Ἰγνάτιος.

– Στὴν Συνοδικὴν Ἐπιτροπὴν Ἐκκλησιαστικῆς Τέχνης καὶ Μουσικῆς ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Νέας Ἰωνίας καὶ Φιλαδελφείας κ. Κωνσταντῖνος.

– Στὴν Συνοδικὴν Ἐπιτροπὴν Θείας Λατρείας καὶ Ποιμαντικοῦ Ἐργού ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Ἰερισσού, Ἅγιου Ὄρους καὶ Ἀρδαμερίου κ. Νικόδημος.

– Στὴν Συνοδικὴν Δογματικῶν καὶ Νομοκανονικῶν Ζητημάτων ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Νικοπόλεως καὶ Πρεβέζης κ. Μελέτιος.

– Στὴν Συνοδικὴν Ἐπιτροπὴν ἐπὶ τοῦ Μοναχικοῦ Βίου ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Κίτρους καὶ Κατερίνης κ. Ἀγαθόνιος.

– Στὴν Συνοδικὴν Ἐπιτροπὴν Χριστιανικῆς Ἀγωγῆς τῆς Νεότητος ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Ἀρτης κ. Ἰγνάτιος.

– Στὴν Συνοδικὴν Διορθοδόξων καὶ Διαχριστιανικῶν Σχέσεων ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Μαντινίεας καὶ Κυνουρίας κ. Ἀλέξανδρος.

– Στὴν Συνοδικὴν Ἐπιτροπὴν Ἐκκλησιαστικῆς Ἐκπαιδεύσεως καὶ Ἐπιμορφώσεως Ἐφημεριακοῦ Κλήρου ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Ἀργολίδος κ. Ἰάκωβος.

– Στὴν Συνοδικὴν Ἐπιτροπὴν Τύπου καὶ Δημοσίων Σχέσεων ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Μυτιλήνης, Ἐρεσσοῦ καὶ Πλωμαρίου κ. Ἰάκωβος.

– Στὴν Συνοδικὴν Ἐπιτροπὴν ἐπὶ τῶν Αἰρέσεων ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Φωκίδος κ. Ἀθηναγόρας.

– Στὴν Συνοδικὴν Ἐπιτροπὴν Κοινωνικῆς Προνοίας καὶ Εύποιΐας ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Μηθύμνης κ. Χρυσόστομος.

– Στὴν Συνοδικὴν Ἐπιτροπὴν ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Διδυμοτείχου καὶ Ὁρεστιάδος κ. Νικηφόρος.

Κατόπιν ἀναγνώσθηκε ὁ Κανονισμὸς Ἐργασιῶν τῆς Διαρκοῦς Ἱερᾶς Συνόδου.

(Ἐξ ἀφορμῆς ἐγγράφου, τὸ ὁποῖον ἐστάθη ἀπὸ τὴν Πανελλήνια Ἐνωση Θεολόγων (Π.Ε.Θ.), ἡ Διαρκὴς Ἱερὰ Σύνοδος μετὰ ἀπὸ συζήτηση, κατέληξε ὅτι ὁφείλει ἡ Ἐκκλησία νὰ ἀναπτύξει συνεργασία μὲ τὴν θεολογοῦσα Ἐπιστήμην, τὴν ἀπασχόληση τὸ θέμα τῶν ἀδιορίστων θεολογῶν Καθηγητῶν, καὶ ὅρισε τοὺς Σεβασμιώτατους Μητροπολίτες Ἱερισσοῦ, Ἅγιου Ὄρους καὶ Ἀρδαμερίου κ. Νικόδημο καὶ Ἀργολίδος κ. Ἰάκωβο, ὡς ἐκπροσώπους γιὰ τὴν πραγματοποίηση τῆς πρώτης συναντήσεως, σχετικὰ μὲ τὴν ἐτοιμασία τοῦ τακτικοῦ Συνεδρίου τῆς Π.Ε.Θ.

Τέλος ἡ Δ.Ι.Σ. ἀσχολήθηκε μὲ τρέχοντα Ὑπηρεσιακὰ ζητήματα.

(Ἐκ τοῦ Γραφείου Τύπου τῆς Ἱερᾶς Συνόδου)

Οι έργασίες της ΔΙΣ της 3.9.2008

Συνῆλθε τὸν Τετάρτη 3.9.2008, στὸν δεύτερο Συνεδρία Της γιὰ τὸ μῆνα Σεπτέμβριο ἡ Διαρκὴς Ἱερὰ Σύνοδος της Ἐκκλησίας της Ἐλλάδος της 152as Συνοδικῆς Περιόδου, ὑπὸ τὴν Προεδρία τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάστος Ἐλλάδος κ. Ἱερωνύμου.

Κατὰ τὴν αὐτὴν Συνεδρία ἡ Διαρκὴς Ἱερὰ Σύνοδος:

Α. Ἐπικύρωσε τὰ Πρακτικὰ τῆς προηγουμένης Συνεδρίας.

Β. Ἐνέκρινε τὸν κατάλογο τῶν δικαιούχων τοῦ ἐπιδόματος γιὰ τὸ τρίτο τέκνο στὴ Θράκη, γιὰ τὸ δίμυνο Ἰουλίου - Αὔγουστου 2008. Οἱ οἰκογένειες ποὺ θὰ λάβουν τὸ ἐπίδομα εἶναι 885 καὶ τὸ ποσὸ ἀνέρχεται στὰ 193.218 €.

Γ. Ὁρισε τοὺς Σεβασμιωτάτους Μητροπολίτες Νέας Ἰωνίας καὶ Φιλαδελφείας κ. Κωνσταντῖνο καὶ Σύρου, Τίνου, Ἀνδρου, Κέας καὶ Μήλου κ. Δωρόθεο ὡς Μέλη τοῦ νέου Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ἰδρύματος Βυζαντινῆς Μουσικολογίας, γιὰ τὴν τριετία ἀπὸ 1ns Σεπτεμβρίου 2008 ἕως 31ns Αὔγουστου 2011, καὶ ἀνανέωσε τὴν θητεία τῶν ύπολοίπων Μελῶν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου, ὡς ἀκολούθως:

Τακτικὰ Μέλη τοὺς κ.κ. Καθηγητὲς Πρωτοψάλτες Ἀθανάσιο Βουρλῆ, Γεώργιο Φίλια, Ἀχιμήτεα Χαλδαιάκη, Δημήτριο Μπαλαγέωργο καὶ Κωνσταντῖνο Καραγκούνη, καὶ Ἀναπληρωματικὰ Μέλη τὸν Πρεσβύτερο κ. Σπυρίδωνα Ἀντωνίου, καὶ τοὺς Καθηγητὲς Πρωτοψάλτες Θωμᾶ Ἀποστολόπουλο, Δημήτριο Νεραντζῆ, Θεόδωρο Βασιλείου καὶ Γεώργιο Χατζηχρόνογλου. Εἰσηγητικὸ Μέλος διόρισε τὸν Διευθυντὴ τοῦ Ἰδρύματος Ἐλλογιμώτατο Καθηγητὴ κ. Γρηγόριο Στάθη.

Δ. Μετὰ ἀπὸ τὴν χθεσινὴ Ἀπόφαση τῆς Διαρκοῦς Ἱερᾶς Συνόδου γιὰ τὴν στενώτερη συνεργασίᾳ μὲ τὴν Ριζάρειο Ἐκκλησιαστικὴ Σχολή, ὅρισε τοὺς Σεβασμιωτάτους Μητροπολίτες Περιστερίου κ. Χρυσόστομο καὶ Σύρου, Τίνου, Ἀνδρου, Κέας καὶ Μήλου κ. Δωρόθεο ὡς ἐκπροσώπους τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, προκειμένου νὰ συνεργαστοῦν μὲ τὸ πολυμερὲς Διοικητικὸ Συμβούλιο τῆς Σχολῆς, γιὰ τὴν ύλοποίηση τοῦ σκοποῦ αὐτοῦ.

Ε. Διόρισε τοὺς ὡς κάτωθι Μέλη τῆς Ειδικῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῆς Βιοθικῆς, ἡ ὁποία ἔχει συσταθεῖ βάσει τοῦ ὑπ’ ἀριθμ. 101/1998 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, μὲ ἐνιαύσια θητεία: Πρόεδρο τὸν Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Μεσογαίας καὶ Λαυρεωτικῆς κ. Νικόλαο, Τακτικὰ Μέλη τὸν Πρωτοπρεσβύτερο κ. Βασίλειο Καλλιακάνη, καὶ τοὺς Ἐλλογιμωτάτους Κα-

θηγητὲς κ.κ. Γεώργιο Μαντζαρίδη, Κωνσταντῖνο Σκουτέρη, Σταύρο Μπαλογιάννη, Δημήτριο Μπούμπα, Σεραφεῖμ Νανᾶ, Γεώργιο Μανιάτη, Ἰσμήνη Κριάρη - Κατράνη καὶ Ἀναπληρωματικὰ Μέλη τὸν Αἰδεσιμ. Πρωτοπρεσβύτερο κ. Ἀθανάσιο Γκίκα, τοὺς Ἐλλογιμωτάτους Καθηγητὲς κ.κ. Ἀνέστη Κεσελόπουλο, Χαρὰ Σπηλιοπούλου, Γρηγόριο Τσιώτο, Ἰωάννα Χριστοπούλου, Νικόλαο Μοσχονᾶ, Κωνσταντῖνο Πάγκαλο, Δημήτριο Ρουπακιᾶ, Μαριάνο Καράση καὶ Καλλιρρόη Παντελίδου καθὼς καὶ τὸν Ἐντιμότατο Ἀρεοπαγίτη κ. Χαράλαμπο Παρμπούκη.

Σ. Στὸ δεύτερο μέρος τῆς σημερινῆς Συνεδρίας, ἡ Διαρκὴς Ἱερὰ Σύνοδος ἐνημερώθηκε ἀπὸ τὸν Πρόεδρο τῆς Ἀνωνύμου Ἐταιρείας «Διαχείρισης Χώρων Σταθμεύσεως Αύτοκινήτων Α.Ε.», Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Γρεβενῶν κ. Σέργιο καὶ τὸν Διευθύνοντα Σύμβουλο αὐτῆς κ. Γεώργιο Γκανέτσο, Διδάκτορα Χημικὸ Μηχανικό. Ἀκολούθησε ἡ ἐνημέρωση τῆς Διαρκοῦς Ἱερᾶς Συνόδου ἀπὸ τὸν Πρόεδρο τῆς Μ.Κ.Ο. «Ἀθλητεγγύη», Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Ἡλείας κ. Γερμανὸ καὶ τὸν Διευθύνοντα Σύμβουλο αὐτῆς κ. Κωνσταντῖνο Δήμτσα, γιὰ τὴν πορεία καὶ τὸ ἔργο τοῦ Ὀργανισμοῦ. Ὁ Μακαριώτατος Πρόεδρος ἔξεφρασε τὶς εὐχαριστίες του πρὸς τοὺς τὸν ἀνωτέρω γιὰ τὴν ἐνημέρωση τοῦ Σώματος.

Ζ. Τέλος ἡ Δ.Ι.Σ. συζήτησε καὶ ἔλαβε ἀποφάσεις σχετικὰ μὲ τρέχοντα ύπορεσιακὰ ζητήματα.

(Ἐκ τοῦ Γραφείου Τύπου τῆς Ἱερᾶς Συνόδου)

Οι έργασίες της ΔΙΣ της 4.9.2008

Συνῆλθε τὸν Πέμπτη 4.9.2008, στὸν τρίτη Συνεδρία Της γιὰ τὸ μῆνα Σεπτέμβριο ἡ Διαρκὴς Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας της Ἐλλάδος της 152as Συνοδικῆς Περιόδου, ὑπὸ τὴν Προεδρία τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάστος Ἐλλάδος κ. Ἱερωνύμου.

Κατὰ τὴν Συνεδρία αὐτὴν ἡ Διαρκὴς Ἱερὰ Σύνοδος:

Α. Ἐπικύρωσε τὰ Πρακτικὰ τῆς προηγουμένης Συνεδρίας.

Β. Ἐνέκρινε:

– τὴν ἴδρυσην Ἐνορίας ἐντὸς τῆς πόλεως καὶ τοῦ Δήμου Κιλκίς ύπὸ τὴν ἐπωνυμία «Ἐνορία Ἱεροῦ Ναοῦ Ἀγίου Θεράποντος Κιλκίσ» τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Πολυανῆς καὶ Κιλκισίου.

– τὴν σύστασην καὶ πειτουργία Ἐκκλησιαστικῶν Ἰδρυμάτων τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Μεσογαίας καὶ Λαυρεωτικῆς, ύπὸ τὴν ἐπωνυμία: «ΕΚΘΕΣΙΣ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ ΚΑΙ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΩΝ ΕΙΔΩΝ -

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ» καί «ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΝ ΚΗΡΟΠΛΑΣΤΕΙΟΝ».

— τὴν τροποποίησην τοῦ Κανονισμοῦ πειτευργίας Ἐκκλησιαστικῆς Ὑπηρεσίας ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν: «ΓΕΝΙΚΟΝ ΦΙΛΟΠΤΩΧΟΝ ΤΑΜΕΙΟΝ» τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Μεσσηνίας.

— ἀποσπάσεις Κληρικῶν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἐλλάδος γιὰ τὴν ἔξυπηρέτησην Ὁρθοδόξων Κοινοτήτων τοῦ Ἐξωτερικοῦ.

Γ. Ἀποφάσισε νὰ ἀναθέσει στὸν Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Μαντινείας καὶ Κυνουρίας κ. Ἀλέξανδρο, νὰ ἐνημερώσει, κατὰ τὶς ἐργασίες τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας, τὸν προσεχῆ Ὁκτώβριο, τὸ Σῶμα γιὰ τὴ θέσην καὶ τὴν Ἀπόφασήν της ἐπὶ τοῦ θέματος τῶν Βοηθῶν Ἐπισκόπων.

Δ. Τέλος ἡ Δ.Ι.Σ. συζήτησε καὶ ἔλαβε ἀποφάσεις σχετικὰ μὲ τρέχοντα ὑπηρεσιακὰ ζητήματα.

Ε. Στὸ δεύτερο μέρος τῆς σημερινῆς Συνεδρίας ἡ Διαρκὴς Ἱερὰ Σύνοδος ἐνημερώθηκε ἀπὸ τὸν Γενικὸ Διευθυντὴν τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἐλλάδος Θεοφιλέστατο Ἐπίσκοπο Φαναρίου κ. Ἀγαθάγγελο καθὼς καὶ ἀπὸ τὸν Πρόεδρο τοῦ Ἀναπτυξιακοῦ Ὀργανισμοῦ τῆς Ἐκκλησίας, Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Φιλίππων, Νεαπόλεως καὶ Θάσου κ. Προκόπιο καὶ τὸν Διευθύνοντα Σύμβουλο κ. Ἰωάννη Λιάκο, γιὰ τὴν πορεία καὶ τὸ ἔργο τῶν Ὀργανισμῶν αὐτῶν. Ο Μακαριώτατος Πρόεδρος ἐξέφρασε τὶς εὐχαριστίες τοῦ πρὸς τοὺς ἀνωτέρω γιὰ τὴν ἐνημέρωσην τοῦ Σώματος.

(Ἐκ τοῦ Γραφείου Τύπου τῆς Ἱερᾶς Συνόδου)

Ἐκοιμήθη ὁ Μητροπολίτης πρώην "Υδρας κυρὸς Ἱερόθεος

Στὶς 15.7.2008 ἐξεδήμησεν πρὸς Κύριον ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης πρώην "Υδρας, Σπετσῶν καὶ Αιγίνης κυρὸς Ἱερόθεος (Τσαντίλης). Η Ἐξόδιος Ἀκολουθία ἐτελέσθη στὶς 17.7.2008 στὸν νέο Ἱερὸ Ναὸ Ἅγιου Νεκταρίου Αιγίνης. Τὸν Οἰκουμενικὸ Πατριάρχην κ. Βαρθολομαῖο ἐξεπροσώπησε ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Πειραιῶς κ. Σεραφείμ. Τὴν Ἱερὰ Σύνοδο τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἐλλάδος καὶ τὸν Μακαριώτατο Ἀρχιεπίσκοπο Ἅθηνῶν καὶ πάστος Ἐλλάδος κ. Ἱερώνυμο ἐξεπροσώπησε ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Καρυστίας κ. Σεραφείμ. Παρέστησαν ἐπίστος πολλοὶ Ἀρχιερεῖς, οἱ πρώην Ὑπουργοὶ κ.κ. Β. Μιχαλοπλάκος καὶ Γ. Καλός, Βουλευτές, Δήμαρχοι, Καθηγηταὶ Πανεπιστημίου καὶ πλήθος κόσμου.

Ἐκ μέρους τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τὸν ἐπικήδειο ἐξεφώνησε ὁ Πανος Ἀρχιμανδρίτης Μᾶρκος Βασιλάκης, Α' Γραμματεὺς τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, ὁ ὅποιος μεταξὺ ἄλλων τόνισε καὶ τὰ ἔξης: « Ὡς Ἄξιόν ἐστιν ἵνα σημανθῇ ὅτι ἀφ' ὅτου ἔθεσε τὴν δεξιὰν αὐτῷ ἐπὶ τὸ ἄροτρον διὰ νὰ καλλιεργήσῃ τὸν ἐμπεπιστευσμένον αὐτῷ πολύκαρπον καὶ εὔκαρπον ἀειθαλέστατον πλειμῶνα τοῦ Κυρίου, διεκρίθη διὰ τὸ ἀνεπίληπτον τοῦ βίου, τὴν πολιὰν φρόνησιν καὶ σύνεσιν, τὴν ἀκεραιότητα τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ἥθους, τοὺς ἐνζήλους ἴεραποστολικοὺς μόχθους, τὴν ἀπαράμιλλον ἐργατικότητα, τὴν φιλοπτωχίαν καὶ, ἀφιλοχρηματίαν καὶ πρὸ παντός, τὴν στερράν προσήλωσιν εἰς τὴν ἀμήμπτον πίστιν τῆς Ἅγιας ἡμῶν Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, τὴν ἐλληνορθόδοξον παράδοσιν καὶ τὸν καθαρὸν ἔλληνα λόγον».

Ἡ ἐκδημία τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου πρώην Νεαπόλεως καὶ Σταυρουπόλεως κυροῦ Διονυσίου

Στὶς 9.8.2008 ἐκοιμήθη ἐν Κυρίῳ ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης πρώην Νεαπόλεως καὶ Σταυρουπόλεως κυρὸς Διονύσιος.

Ο μακαριστὸς Μητροπολίτης Νεαπόλεως καὶ Σταυρουπόλεως κυρὸς Διονύσιος (κατὰ κόσμον Ἰωάννης) Λαδόπουλος, ἐγεννήθη ἐν Καστελλήι Κισσάμου Κρήτης τὸ 1929. Ἀπεφοίτησε ἐκ τῆς Ἰ. Θεολογικῆς Σχολῆς Χάλκης τὸ 1965. Διάκονος ἐχειροτονήθη τὸ 1955, Πρεσβύτερος δὲ τὸ 1960. Υπηρέτησε ὡς Κωδικογράφος ἐν τῷ Οἰκουμενικῷ Πατριαρχείῳ, ὡς Ἱερεὺς καὶ Ἱεροκήρυξ ἐν τῇ Ἱερᾷ Μητροπόλει Κίτρους καὶ ὡς καθηγητὴς ἐν τῷ Ἀνωτέρῳ Ἐκκλησιαστικῷ Φροντιστηρίῳ Κατερίνης. Ἐξελέγη τὴν 22αν Μαΐου 1974 Μητροπολίτης τῆς ἀρτισυστάτου Μητροπόλεως Νεαπόλεως καὶ Σταυρουπόλεως.

Ἡ Ἐξόδιος Ἀκολουθία ἐτελέσθη στὶς 11.8.2008 στὸν Καθεδρικὸ Ἱερὸ Ναὸ Τιμίου Προδρόμου Νεαπόλεως Θεσσαλονίκης. Ο Σεβ. Μητροπολίτης Τυροβόλης κ. Παντελεήμων ἐξεπροσώπησε τὸ Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο καὶ ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Νέας Κρήνης καὶ Καλαμαριᾶς ἐξεπροσώπησε τὴν Ἱερὰ Σύνοδο τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἐλλάδος. Παρέστησαν ἐπίστος ἐκπρόσωποι τῶν Πατριαρχείων Ἀλεξανδρείας, Σερβίας καὶ Βουλγαρίας, πολλοὶ Ἱεράρχες τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἐλλάδος καὶ πλήθος πιστῶν.

Τὸν ἐπίστομο Ἐπικήδειο Λόγο ἐξεφώνησε ὁ Β' Γραμματεὺς τῆς Ἱερᾶς Συνόδου Ἀρχιμ. Κλήμης Κοτσομύτης, ὁ ὅποιος μεταξὺ ἄλλων εἶπε τὰ ἔξης:

«Σήμερα, στὸν περικαλῆ τοῦτο Καθεδρικὸ τοῦ Τιμίου Προδρόμου Ναό, ἔνα ἀπὸ τὰ λαμπρὰ ἐπιτεύγματα τῆς ἀρχιερατικῆς διακονίας του, μέσα στὸν ὄποιο ὁ ἀοιδόμος Ποιμενάρχης «ἐν ἀναβάσει θυσιαστηρίου ἐδόξασε περιβολὴν ἀγίασματος» καὶ ἐφανερώθη «ὡς ἥπιος ἐκλάμπων ἐπὶ Ναὸν Ὑψίστου». (Σοφ. Σειρὰς 11,7), κύκλῳθεν αὐτοῦ, εὐρίσκεται ὀδυνώμενος «στέφανος ἀδελφῶν ὡς βλάστημα κέδρων ἐν Λιβάνῳ καί... ὡς στελέχη φοινίκων» ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Νεαπόλεως καὶ Σταυρουπόλεως κ. Βαρνάβας, τέκνον πνευματικὸν καὶ ἡγαπημένον τοῦ ἀειμνήστου, διάδοχος τοῦ στοργικοῦ Γέροντος, ἀλλὰ καὶ ἄγγελος διακονῶν τὸ γῆρας του καὶ ἔως τὴν Παρασκευὴ τὸ βράδυ, τῆς 8ης Αὔγουστου, ὅπου ὁ Σεπτὸς Γέροντας ἀπεδήμησε γιὰ τὴν αἰωνιότητα.

Τὸ περικοσμούμενον μὲ εὐώδη ἄνθη ἀγάπης καὶ σεβασμοῦ σκήνωμά του, κυκλώνουν ἐπίστης οἱ Σεβασμιώτατοι ἀδελφοί του, ὁ Ἱερὸς Κλῆρος, οἱ Ἀρχὲς καὶ ὁ πενθοφόρος τοῦ Κυρίου Λαὸς, γιὰ ν' ἀποτίσουν τὸν ὕστατο σεβασμὸν καὶ νὰ δῶσουν τὸν τελευταῖο ἀσπασμὸν στὸν ἀποκόμενο Πατέρα καὶ νὰ τὸν κατευδώσουν ἐν προσευχῇ στὴν θίτη καὶ ἀπέριττη τελευταίᾳ του κατοικία.

Ἐπισφραγίζεται σήμερα ἡ πλούσια λευτικὴ καὶ Ἀρχιερατικὴ πορεία ἀγώνων πνευματικῶν καὶ θεαρέστων ἔργων, γιὰ τὰ ὄποια «ἀπόκειται αὐτῷ ὁ τῆς δικαιοσύνης στέφανος, ὃν ἀποδώσει αὐτῷ ὁ Κύριος» κατὰ τὴν ἡμέρα τῆς δευτέρας καὶ ἐνδόξου παρουσίας Του (Β' Τιμ. δ' 8). Αὐτὴ θὰ εἶναι καὶ ἡ ἀμοιβὴ Του, ὁ αἰώνιος καὶ ἀναφαίρετος ἔπαινός Του. Διότι πράγματι, ὁ ἐκδημήσας Ἱεράρχης ὑπῆρξε, κατὰ κοινὴν ὄμοιογίαν, ὁ στοργικὸς Γέροντας, ὁ Ἱεράρχης τῆς εὐθύνης.

ΙΕΡΑ ΚΟΙΝΟΤΗΣ ΑΓΙΟΥ ΟΡΟΥΣ

‘Απόφαση γιὰ τὸ μάθημα τῶν Θροσκευτικῶν

Τὸ Σῶμα τῆς Ἐκτάκτου Διπλῆς Ἱερᾶς Συνάξεως τοῦ Ἅγιου Ὁρούς ποὺ συνῆλθε στὶς Καρυὲς τὴν 20.8/-2.9.2008 ἔξεφρασε τὸν ἐντονο προβληματισμό, τὴν θλῖψι, τὴν ἀπορία καὶ τὴν πικρία γιὰ τὴν πρόσφατη ἐγκύκλιο τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας μὲ τὴν ὄποια δίδεται τὸ δικαίωμα ἀποχῆς ἀπὸ τὸ μάθημα τῶν Θροσκευτικῶν, τοὺς ἐκκλησιασμοὺς καὶ τὴν σχολικὴν προσευχὴν στοὺς μαθητὰς τῆς Πρωτοβαθμίου καὶ Δευτεροβαθμίου Ἐκπαίδευσεως.

Στὴν πράξη, ἡ ἐνέργεια αὐτὴ τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας καθιστᾷ ἔνα μάθημα ιδιαίτερης παιδευτικῆς, κοινωνικῆς καὶ ἀνθρωπιστικῆς ἀξίας, περισσότερο ἀπὸ τὰ Λατινικά, τὶς ξένες γηῶσσες καὶ τὰ λοιπὰ γνωσιολογικὰ

μαθήματα, προαιρετικὸ καὶ ἀνατρέπει κατὰ τρόπο ἀνεύθυνο καὶ πρόχειρο τὴν μακραίων μέριμνα τῆς Πολιτείας καὶ τῆς Ἐκκλησίας γιὰ τὴν ἐξεύρεση μέσων καὶ τρόπων, ὡστε ἡ παιδεία νὰ ἀποβλέπει συνειδητὰ στὴν ἀνάπτυξη τῆς Ἐθνικῆς καὶ Θροσκευτικῆς συνειδήσεως τῶν παιδιῶν καὶ νὰ ἐμπνέει σ' αὐτὰ τὴν ἀγάπη καὶ τὸ σεβασμὸ πρὸς τὸν ἄνθρωπο καὶ τὴν δημιουργία, τὴν πίστη πρὸς τὴν πατρίδα καὶ πρὸς τὴν Ἐλληνορθόδοξο παράδοση.

Οἱ ἀνωτέρω σκοποὶ δὲν ἀποτελοῦν ἀπλὲς σκέψεις, ἀλλὰ εἶναι αὐτὰ ρητὰ ἐνσωματωμένοι στὸ ἅρθρο 16, παρ. 2 τοῦ Ἐλληνικοῦ Συντάγματος καὶ στὸ ἅρθρο 1 τοῦ N. 1566/1985 (Δομὴ καὶ πειτούργια τῆς Πρωτοβαθμίου καὶ Δευτεροβαθμίου Ἐκπαίδευσεως) καὶ βέβαια στὸ ὅπλο ἦθος καὶ τὴν διδασκαλία τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας.

Ἡ ἀποψη ὅτι μὲ αὐτὸν τὸν τρόπο ἡ Ἐλληνικὴ νομοθεσία ἐναρμονίζεται μὲ τὶς κατὰ καιροὺς ἀποφάσεις τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ Δικαστηρίου ἀνθρωπίνων δικαιωμάτων καὶ τὶς συμβατικὲς ὑποχρεώσεις γιὰ τὸν σεβασμὸ τῶν ἀτομικῶν δικαιωμάτων εἶναι ἐν μέρει πειστική, διότι ἔξισου ἰσχύει ἡ πρόβλεψη τῆς Εὐρωπαϊκῆς νομοθεσίας γιὰ τὴν διατήρηση τῶν ιδιαιτεροτήτων τῶν ἐπὶ μέρους παραδόσεων καὶ μάλιστα αὐτῶν ποὺ ἀφοροῦν τὴν ταυτότητα καὶ αὐτοσυνειδοσία κάθε χώρας.

Ἡ Εὐρωπαϊκὴ νομοθεσία ὑποστηρίζει τὴν Θροσκευτικὴν ἐλευθερία κάθε πολίτη, ἀλλὰ δὲν καταργεῖ τὸν κοινοτικὸ καὶ κοινωνικὸ χαρακτῆρα τῆς ὄρθιδοξου πίστεως, ἡ ὄποια ὄμιλεῖ γιὰ κοινὸ σῶμα καὶ ἀλλήλων μέλη γιὰ ἐνότητα καὶ θυσία. Δὲν πρέπει νὰ λησμονηθεῖ τὸ γεγονὸς ὅτι τὸ κοινὸν καὶ κοινοτικὸν πνεῦμα διετήρησε τὴν συνοχὴ καὶ τὴν συνέχεια τοῦ Ἐλληνικοῦ Ἐθνους.

Ἡ προσπάθεια ἐφαρμογῆς τῶν κοινοτικῶν ὀδηγιῶν τῆς E.E. θεραπεύει μὲν τὸν τύπο, παραγνωρίζει ὅμως καὶ βλάπτει καίρια τὴν ούσια. Καὶ ἡ ούσια εἶναι ἡ ἀγωγὴ τῶν παιδιῶν, τῶν πλασμάνων «κατ' εἰκόνα καὶ καθ' ὄμοιώσιν» τοῦ Θεοῦ Πατρός.

Καὶ δὲν εἶναι δυνατόν, ἡ παιδεία, ὡς βασικὴ ἀποστολὴ τοῦ Κράτους νὰ παραθεωρῇ τὴν πλευρὰ τῆς βαθυτέρας ψυχικῆς ἀνάγκης τοῦ ἀνθρώπου γιὰ γνώση τῆς ἀποκεκαλυμμένης ἀλήθειας τῆς ὄρθιδοξου πίστεως, αὐτῆς ποὺ ὄντως συντελεῖ, ὡστε οἱ πολῖτες «νὰ γίνονται ἐλεύθεροι, ὑπεύθυνοι, δημοκρατικοὶ πολῖτες... καὶ νὰ ἐμπνέονται τὴν ἀγάπη πρὸς τὸν ἄνθρωπο, τὴν ζωὴν καὶ τὴν φύση... (ἄρθρο 1, παρ. α' τοῦ v. 1566/85).

Μὲ τὴν δυνατότητα ποὺ παρέχει ἡ ἐγκύκλιος 91109/Γ2/10.07.008 καὶ ἡ συμπληρωματικὴ τῆς 104-

671/Γ2/24.08-.2008 τοῦ ΥΠ.Ε.Π.Θ. ἀδικοῦνται κατάφωρα οἱ μαθηταὶ καὶ στὸ τέλος ὅλη ἡ κοινωνία καὶ ἡ πολιτεία, διότι μὲ τὴν ἐπικρατοῦσα σήμερα νοοτροπία στὰ σχολεῖα τῆς ἱσσονός προσπάθειας καὶ ἀνέσεως, οἱ μαθηταὶ θὰ στερηθοῦν αὐτοβούλως τῆς μοναδικῆς δυνατότητος, μὲ ὅχι πολὺ κόπο, νὰ γνωρίσουν τὴν πίστη τῶν πατέρων τους, τῶν ἀγίων, τῶν ἀποστόλων, τὴν διδασκαλία τοῦ Χριστοῦ, τὴν ἀλήθεια ποὺ σώζει.

Ἐτσι μπορεῖ νὰ ἀποφοιτήσουν ἀπὸ τὰ σχολεῖα μὲ ἄριστα, ἀλλὰ κωρὶς τὰ βασικὰ ἐφόδια τῆς πνευματικῆς καὶ ψυχικῆς καταρτίσεως, ὡστε μετὰ νὰ ζήσουν στὴν κοινωνία ὀλοκληρωμένοι καὶ ἰσορροπημένοι, ἀλλὰ ἐκληπιπεῖς καὶ μονομερεῖς, ὡς ἔξαρτήματα μιᾶς ἐπαγγελματικῆς μηχανῆς, κωρὶς ὅμως νὰ εἶναι ὅντως ἐλεύθερες ὀλοκληρωμένες προσωπικότητες.

Πιστεύουμε ὅτι ἡ ἡγεσία τοῦ ΥΠ.Ε.Π.Θ δὲν ἔχει σταθμίσει τὶς ἀρνητικὲς συνέπειες αὐτῆς τῆς «Πύσεως» ἡ οποία, ἀν καὶ φαίνεται ἀσήμαντη, ἀφαιρεῖ τὴν δυνατότητα στὴν νέα γενεὰ νὰ ἀναγνωρίσει τὴν ταυτότητα καὶ τὴν αὐτοσυνειδοσία της.

Σὲ μία ἐποχὴ δύσκολη καὶ μάλιστα σὲ ἐποχὴ ποὺ οἱ λοιπὲς Ὀρθόδοξες χώρες ζητοῦν ἐνθάρρυνση ἀπὸ τὴν Ἐλλάδα γιὰ ἐπανεισαγωγὴ τοῦ μαθήματος τῶν Θρησκευτικῶν στὰ σχολεῖα τους, κάνουμε ἔκκληση στὴν πολιτικὴ ἡγεσία τοῦ ΥΠ.Ε.Π.Θ. νὰ ἐπανεκτιμήσει τὶς ἀποφάσεις της καὶ νὰ ἐπανατοποθετήσει τὸ μάθημα τῶν Θρησκευτικῶν ὡς βασικὸ στοιχεῖο ἀγωγῆς καὶ πνευματικῆς ἀναπτύξεως τῶν παιδιῶν.

Ἐξ ἄλλου, ἡ Ἐλληνικὴ Ὀρθόδοξη παιδεία ἔχει ιστορικὴ ὑποχρέωση νὰ διαδραματίσει τὸν παραδοσιακὸ της ρόλο, αὐτὸν τῆς προσπλήψεως χροσίμων στοιχείων, ἀλλὰ καὶ τῆς μεταλλαμπαδεύσεως τοῦ πνεύματός της στὴν Δύσι, ὅπως ἔπραξε αὐτὸ ἡ κλασσικὴ παιδεία καὶ ἀργότερα ἡ λόγια Βυζαντινὴ παράδοση.

Καθοῦμε ἐπίσης τοὺς πολῖτες καὶ τοὺς ἐκπαιδευτικοὺς ὅλων τῶν βαθμίδων νὰ διαδηλώσουν τὴν γονικὴ καὶ ἐκπαιδευτικὴ φροντίδα τους γιὰ τὴν προστασία τῆς ὡρῆς ἀγωγῆς καὶ πνευματικῆς ἀναπτύξεως τῶν παιδιῶν.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΚΥΠΡΟΥ

‘Αποσπάσματα ἀπὸ τὴν ὄμιλία τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Κύπρου κ. Χρυσοστόμου στὸ Πανεπιστήμιο Ἀθηνῶν γιὰ τὴν ἐπέτειο τῆς 9ης Ιουλίου

1821

‘Η 9η Ιουλίου δὲν εἶναι μία ἀπὸ τὶς πολλὲς ἐπετείους τοῦ ιστορικοῦ βίου μας. Εἶναι κορυφαῖο σημεῖο ἀνα-

φορᾶς ὀλόκληρου τοῦ Ἐλληνισμοῦ. Συμπύκνωση διαχρονικῶν ἀξιῶν καὶ μνημάτων. “Οταν ἔνας ἀρχιεπίσκοπος κι ἄλλοι ἀρχιερεῖς θυσιάζονται ἐκουσίως γιὰ τὴν ἀξία τῆς πατρίδας καὶ τὴν ὄρθοδοξην πίστην τους, ὁ θάνατός τους ξεπερνᾷ τὸ τέλος τῆς βιολογικῆς ὑπαρξῆς τους καὶ γίνεται καθοδηγητικὸς φάρος τοῦ λαοῦ, ὑπόθεση ἀντλησης διδαγμάτων.

...

“Ἐρχεται λοιπὸν ὁ Χριστιανισμὸς καὶ δίνει νέες ιδέες, νέες ἡθικὲς ἀρχές, νέο πνευματικὸ πλοῦτο, ἀναζωογονώντας καὶ πάλι τὴν Ἐλληνικὴ πνευματικὴ παραγωγήν.

Ἐδωσε, ὑστερα, ὁ Χριστιανισμὸς στὸν Ἐλληνισμὸ τὸν ἀνθρωπισμὸ τοῦ Εὔαγγελίου, τὴν ἀγάπην πρὸς τὸν πλησίον, καὶ τοῦ ἐνεφύσησε τὸ οἰκουμενικὸ πνεῦμα τῶν ἀρχῶν καὶ ἰδανικῶν του. Καὶ τέλος τοῦ ἔδωσε τὸ ἡρωϊκὸ πνεῦμα τῆς θυσίας τοῦ σταυροῦ. Οἱ Ἐλληνες, βέβαια, εἶχαν παράδοση στὸ νὰ θυσιάζουν τὴν ζωὴν τους γιὰ τὴν πατρίδα. Μαραθώνας, Σαλαμίνα, Θερμοπύλες, εἶναι ἐνδεικτικὰ παραδείγματα τέτοιας θυσίας καὶ πρὶν τὸν Χριστό. Τὸ Ἐλληνικὸ αὐτὸ πνεῦμα, ὅμως, μεταπλάττεται μέσα στὴ μήτρα τοῦ Χριστιανισμοῦ, μὲ τὴ γόνιμη σκέψη καὶ τὴ μεταφυσικὴ θεμελίωση τῶν Ἐλλήνων Πατέρων καὶ τὴν ἀσκητικὴν παράδοση τῆς Χριστιανικῆς Ἀνατολῆς. Μέσα ἀπ’ αὐτὸ τὸν συγκερασμὸ καὶ μ’ αὐτὴ τὴ διασταύρωση ἔχουμε τὴν ταύτιση τῆς ἐθνικῆς καὶ τῆς Χριστιανικῆς συνείδησης καὶ τὴν ἀνάδειξη τῆς θυσίας ὑπὲρ πίστεως καὶ πατρίδος, ὡς τῆς μέγιστης καταξίωσης τοῦ ἀνθρώπου. Κι ἐπειδὴ τὰ ὅρια τῶν δύο μεγεθῶν, τοῦ Ἐλληνισμοῦ καὶ τοῦ Χριστιανισμοῦ κατέστησαν ἀδιαχώριστα, ὅταν τὸ ἔθνος ὑπέκυπτε σὲ ὑπέρτερες δυνάμεις καὶ ὑποδουλωνόταν, ἡ Ἐκκλησία γινόταν βακτηρία καὶ ὑποστηριγμός, ἐλπίδα καὶ τροφοδότης τοῦ ἀγῶνα γιὰ τὴν παιδιγγενεσία του.

...

Κι ὅμως ἡ Κύπρος δὲν διέψυγε τὴν καταστροφή. Ἡ Κύπρος καὶ ὁ Ἀρχιεπίσκοπός της πιλήρωσαν μὲ τὸ αἷμα τους τὴν ταπείνωσην καὶ τὸν ἔξευτελισμὸ ποὺ ὑφίστατο ἡ Οθωμανικὴ αὐτοκρατορία στὴν ξηρὰ καὶ τὴ θάλασσα ἀπὸ τὶς δυνάμεις τῆς ἐπανάστασης. “Ἐτσι σὰν σύμερα, πρὶν ἀπὸ 187 χρόνια, τὴν 9η Ιουλίου 1821, ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Κυπριανός, οἱ τρεῖς Μητροπολίτες, ἡγούμενοι, ἀξιωματοῦχοι καὶ ἄλλοι κληρικοὶ καὶ λαϊκοί, 486 ἄτομα, θυσιάστηκαν, ὡς «ἄγνα καὶ ἄμωμα ιερεῖα» ὑπὲρ πίστεως καὶ πατρίδος.

...

Οι Κύπριοι ιεράρχες δὲν ἥσαν ἀπροετοίμαστοι γιὰ τὴ θυσία αὐτήν. “Ηξεραν πὼς ἡ ἐλεύθερία, περισσότερο

ἀπὸ κάθε ἄνθη ἀγαθό, ἐκτὸς ἀπὸ μόχθους καὶ ἀνδρείᾳ ἀπαιτεῖ ἄφθονο μαρτυρικὸν αἷμα.

Κι ὅταν διεφάνη ὅτι ἡ κατοχικὴ δύναμι δὲν εἶχε διάθεσην νὰ παραχωρήσει ἐλευθερία στὸν Κυπριακὸν λαό, ἡ Ἐκκλησία ἠγόρασε, διὰ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Μακαρίου, τοῦ ἀγῶνα γιὰ ἀποτίναξη τοῦ ἀποικιακοῦ ζυγοῦ. Τὰ μοναστήρια μας ἔγιναν οἱ τροφοδότες τοῦ ἀγῶνα καὶ ὁ τόπος καταφυγῆς καὶ ἀπόκρυψης τῶν ἀγωνιστῶν. Οἱ ναοὶ πειτούργησαν καὶ πάλι ὡς «κρυφὰ σχολεῖα» ὅταν ὁ δυνάστης, στὴν ἀπόγνωσή του, ἀπαγόρευσε τὴν πειτούργια τῶν σχολείων. Ὁ ἀγῶνας ἐκεῖνος δὲν ὑπερέφθη σὲ τίποτα τῶν παλαιότερων ἀγώνων τοῦ ἔθνους. Στὸ πρόσωπο τοῦ Αὐξεντίου ἐπανελήφθη τὸ «Μοῆλων λαβέ» τοῦ Λεωνίδα, στὸν ἀχυρῶνα τοῦ Λιοπετρίου ἀναβίωσε τὸ Χάνι τῆς Γραβιᾶς, στὸ Δίκωμο ὁ Μάτσος μιμήθηκε τὸν Παλαιολόγο. «Οσο κι ἂν τὰ ξένα συμφέροντα δὲν ἐπέτρεψαν τὴν δικαίωσην ἐκείνου τοῦ ἀγῶνα, ὅπος ὁ Κυπριακὸς λαός, ιδιαίτερα ὅμως ἡ Κυπριακὴ Ἐκκλησία, νιώθουν περήφανοι γι’ αὐτόν.

...

Θὰ πρέπει ὅμως νὰ γρηγοροῦν καὶ οἱ συνειδήσεις μας. Ἡ κούραση ποὺ κατέλαβε μερικούς, ὁ ραγιαδισμὸς ποὺ χαρακτηρίζει ἄνθησαν, ἡ ἐκούσια ἡ ἀκούσια προώθηση τῶν θέσεων τῆς Τουρκίας ἀπὸ μερικοὺς Ἐλληνοκυπρίους, εἶναι φαινόμενα ποὺ θὰ πρέπει ἀμέσως νὰ ἐκμείψουν.

Ἄκούσαμε πρόσφατα ἀπὸ στόμα πανεπιστημιακοῦ καθηγούτη, ὅτι θὰ ἥταν ὄρθον νὰ μὴν ἀναφερόμαστε σὲ Τουρκικὴ εἰσβολὴ ἀφοῦ ἡ «ἄνθη πλευρά» μιλᾶ γιὰ εἰρηνευτικὴ ἐπιχείρησην. Τοῦτο συνιστᾶ μίαν ἄκρως ἐπικίνδυνη ἀπολογίωση τῆς ταυτότητας καὶ τῆς συνείδησης ἔστω καὶ λίγων στὸν τόπο μας, ποὺ ἐπιφέρει μία τραγικὴ σύγχυση πραγμάτων, ιδεῶν καὶ ἐπιδιώξεων. «Οταν ἀπλωθοῦν κατὰ τέτοιο τρόπο οἱ συνειδήσεις, γιὰ ποιά ίδανικὰ θὰ ἀγωνιστοῦμε; Ἐπείγει ἡ ἀμεσητὴ ἀπομόνωση τέτοιων φωνῶν.

...

Τὸ καθῆκον μας ἀπέναντι στοὺς προγόνους μας, ἀπέναντι στὴ μνήμην ὅλων τῶν ἡρωϊκῶν νεκρῶν μας καὶ ιδιαίτερα αὐτῶν ποὺ θυσιάστηκαν τὸ 1821, σὰν σύμερα, τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Κυπριανοῦ καὶ τῶν ἄνθησαν κληρικῶν καὶ λαϊκῶν ἐπιτάσσει αὐτὴν τὴν προσπάθεια. Εἶναι ὁ μόνος τρόπος γιὰ νὰ πλέξουμε γι’ αὐτούς, κι ἐλπίζω σύντομα, τὸ στεφάνι μας μὲ ἐλεύθερην τὴν δάφνην τοῦ σεβασμοῦ καὶ τοῦ ιστορικοῦ μας χρέους!

Σᾶς εὔχαριστῷ ποιῶν.

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ ΕΝΩΣΙΣ ΘΕΟΛΟΓΩΝ

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

‘Αθήνα 7.8.2008

‘Αριθμ. Πρωτ. 121

ΘΕΜΑ: ‘Απαλλαγὴ ἀπὸ τὸ μάθημα τῶν Θρησκευτικῶν

‘Η Πανελλήνιος Ἐνωσις Θεολόγων (ΠΕΘ) ἐπιθυμεῖ νὰ ἐνημερώσει τὸν ἐλληνικὸν γνῶμην καὶ ὅλους τοὺς γονεῖς τῶν μαθητῶν τῆς Πρωτοβάθμιας καὶ Δευτεροβάθμιας Ἐκπαίδευσης γιὰ τὴ σημασία τῆς μεταβολῆς, ποὺ ἐπιφέρει στὴ διδασκαλία τοῦ μαθήματος τῶν Θρησκευτικῶν ἡ τελευταία διαταγὴ τοῦ ‘Υπουργείου ‘Εθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων (ΥΠΕΠΘ).

Γι’ αὐτὸν παρακαλοῦμε νὰ ληφθοῦν ὑπὸψη τὰ παρακάτω:

1. Μέχρι σήμερα ἴσχυε ἡ ρύθμιση ποὺ ὅριζε ὅτι ἀπὸ τὸ μάθημα μποροῦσαν νὰ ἀπαλλαγοῦν ὅσοι δὲν εἶναι ‘Ορθόδοξοι Χριστιανοὶ καὶ δήλωναν τοῦτο στὸ σχολεῖο. Φυσικὰ ὅλοι τὸ θεωροῦμε τοῦτο νόμιμο, δίκαιο καὶ ἀπολύτως ἐπιβεβλημένο. Στὸ σχολεῖο δὲν ἐπιδιώκουμε Θρησκευτικὸ προσoplηστισμὸ καὶ μάθηστα ἀπὸ τὴν ἔδρα τοῦ διδάσκοντος. ‘Η πράξη ποὺ ἀκολουθούσαμε σ’ ὅλη τὰ σχολεῖα κανένα πρόβλημα δὲν δημιουργοῦσε.

Σχετικὴ καὶ ἀπολύτως σαφὴς εἶναι ἡ ἐγκύκλιος διαταγὴ τοῦ ‘Υπουργείου ‘Εθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων μὲ ἀριθμ. πρωτ. 61723/Γ2 καὶ ἡμερομηνία 13.6.2002 ποὺ παραθέτουμε ἐδῶ:

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝ. ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΝΙΑΙΟΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ ΘΕΜΑΤΩΝ
ΣΠΟΥΔΩΝ,
ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗΣ ΚΑΙ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΩΝ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΣΠΟΥΔΩΝ Δ/ΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΤΜΗΜΑ Γ'

‘Αθήνα 13.06.2002

‘Αριθ. Πρωτ. 1723/Γ2

ΘΕΜΑ: ‘Απαλλαγὴ ἀπὸ τὸ μάθημα τῶν Θρησκευτικῶν».

«“Υστερα ἀπὸ τὴν ὑποβολὴν ἐρωτημάτων σχετικὰ μὲ τὸ θέμα τῆς ἀπαλλαγῆς τῶν μαθητῶν τῆς Δευτεροβάθ-

μιας Ἐκπαιδεύσεως ἀπὸ τὸ μάθημα τῶν θρησκευτικῶν, τὴν προσευχὴν καὶ τὸν ἐκκλησιασμό, σᾶς κάνουμε γνωστὸν ὅτι ἡ ἀπαλλαγὴ αὐτὴν πρέπει νὰ στηρίζεται σὲ δῆλωση τοῦ ἴδιου τοῦ μαθητῆ ἀν εἶναι ἐνήλικος ἢ τῶν γονέων του ἀν εἶναι ἀνήλικος στὴν ὁποίᾳ θὰ ἀναφέρει ὅτι δὲν Χριστιανὸς Ὁρθόδοξος, χωρὶς νὰ εἶναι ὑποχρεωτικὴ ἢ ἀναφορὰ τοῦ θρησκεύματος στὸ ὄποιο ἀνήκει.

Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΓΚΕΣΟΥΛΗΣ

2. Ἡ κατὰ τὴν πιὸ πάνω διαταγὴ δῆλωση ὅτι «δὲν εἶναι χριστιανὸς Ὁρθόδοξος» ἀφήνει ἐντελῶς ἀνοικτὸν καὶ ἀδῆλωτὸν τὸ θέμα τῆς θρησκευτικῆς πίστης ἢ καὶ ἀποστίας, τοῦ μαθητῆ καὶ τῆς οἰκογένειάς του. Καὶ φυσικὰ καλύπτει ὅλους τοὺς «φόβους» τῆς Ἀρχῆς τῶν Προσωπικῶν Δεδομένων.

3. Ἡ νέα ἐγκύκλιος διαταγὴ τοῦ ἴδιου Ὅπουργείου ποὺ ἔχει ἀριθμ. πρωτ. 91109/Γ2 καὶ ἡμερομηνία 10.7.2008 ὥριζε νὰ δηλώνεται «ἡ ἐπιθυμία ἀπλαγῆς, χωρὶς νὰ δηλώνεται ὁ λόγος τῆς συγκεκριμένης ἐπιλογῆς». Παραθέτουμε τὸ σχετικὸ μέρος της:

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝ. ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΝΙΑΙΟΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ
ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΚΑΙ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
Δ/ΝΣΕΙΣ ΣΠΟΥΔΩΝ Π/ΘΜΙΑΣ ΚΑΙ Δ/ΘΜΙΑΣ,
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΤΜΗΜΑΤΑ Α΄ ΚΑΙ Γ΄

Μαρούσι 10.07.2008
Ἀριθ. Πρωτ. 91109/Γ2

ΘΕΜΑ: «Ρύθμιση μαθητικῶν θεμάτων».

2. "Υστερα ἀπὸ τὴν ὑποβολὴν ἐρωτημάτων σχετικὰ μὲ τὸ θέμα τῆς ἀπαλλαγῆς τῶν μαθητῶν τῶν θρησκευτικῶν, σᾶς κάνουμε γνωστὸν ὅτι γιὰ τὴν ἀπαλλαγὴν αὐτὴν ἀπαιτεῖται ὑπεύθυνη Δῆλωση τοῦ κινδεμόνα τοῦ μαθητῆ ἀν εἶναι ἀνήλικος ἢ τοῦ ἴδιου ἀν εἶναι ἐνήλικος, στὴν ὁποίᾳ θὰ ἀναφέρεται ἢ ἐπιθυμία ἀπαλλαγῆς, χωρὶς νὰ δηλώνεται ὁ λόγος τῆς συγκεκριμένης ἐπιλογῆς

ΕΙΔΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΓΟΥΣΗΣ

4. Μὲ τὴν ρύθμισην αὐτὴν θὰ μπορεῖ καὶ μαθητὴς ποὺ εἶναι Ὁρθόδοξος Χριστιανὸς καὶ ἀνήκει σὲ ὄρθόδοξην οἰκογένεια, νὰ ἀπαλλάσσεται ἀπὸ τὸ δῆθεν «ὑποχρεωτικό», κατὰ τὰ ἀλλὰ, μάθημα τῶν θρησκευτικῶν.

5. "Ἄν ληφθούν ύπ' ὅψη οἱ συνθῆκες ποὺ ὑπάρχουν στὰ σχολεῖα καὶ ιδίως στὰ Λύκεια, οἱ παρεμβάσεις τρίτων, ὅπως φαίνονται στὶς καταλήψεις, τὸ σύστημα ἐπιλογῆς γιὰ τὴν Τριτοβάθμια Ἐκπαίδευση, τὸ γεγονὸς ὅτι ἔξι αὐτοῦ τοῦ συστήματος οἱ μεγαλύτεροι μαθητὲς ἐγκαταλείπουν στὴν πράξη τὰ λοιπὰ μαθήματα, πέρα τῶν ἔξι ἐξεταζομένων στὶς πανελλήνιες ἐξετάσεις, τότε εὔκολα κατανοεῖ ὁ καθένας ποιά θὰ εἶναι ἡ τύχη τοῦ μαθημάτου στὴ συνέχεια. "Οταν θὰ μπορεῖ ὁ καθένας νὰ υποστηρίζει ὅτι ναὶ μὲν εἶναι Χριστιανὸς Ὁρθόδοξος, ἀλλὰ θέλει νὰ μὴ διδάσκεται τὸ μάθημα τῶν θρησκευτικῶν. 'Ο ἀπλούστερος λόγος μπορεῖ νὰ εἶναι: γιὰ νὰ ἔχει λιγότερο φόρτο μαθητικῆς ἐργασίας.

6. Τὸ ἀποτέλεσμα θὰ εἶναι νὰ ἔχουμε μιὰ ἔθνικὴ κοινότητα, ἔνα λαό, μέρος τοῦ ὄποιου, εἴτε λόγω καλαρῆς σχέσεως μὲ τὴν Ἐκκλησία, εἴτε λόγω οἰκογενειακῶν συνθηκῶν, θὰ λέγεται (καὶ θὰ εἶναι ἐνδεχομένως) Ὁρθόδοξος, ἀλλὰ δὲν θὰ ἔχει ἀκούσει τίποτα γιὰ τὸ Χριστὸ καὶ τὴ διδασκαλία Του.

7. Βασικὴ ἐπιδίωξή μας εἶναι νὰ μὴ γίνει αὐτὸν ὁ πραγματικότητα τῆς ζωῆς τῶν Ἐλλήνων. Τὸ κλαδικό - ἐργασιακό μας ζήτημα, ποὺ βεβαίως συνυφαίνεται μὲ τὰ παραπάνω, –πιστέψτε μας- ἀκολουθεῖ σ' ὅλα τὰ παραπάνω.

8. Τὸ ΥΠΕΠΘ ἔστειλε καὶ νέα διευκρινιστικὴ ἐγκύκλιο γιὰ τὸ ἴδιο θέμα (μὲ ἀριθμ. Πρωτ. 104071/Γ2 καὶ ἡμερομηνία 4.8.2008), μὲ τὴν ὁποίᾳ τὸ μόνο στοιχεῖο ποὺ προσθέτει εἶναι ὁ τονισμὸς τοῦ ὅτι τὸ μάθημα διδάσκεται σύμφωνα μὲ τὰ ἐπίσημα ὑποχρεωτικὰ ἀναλυτικὰ προγράμματα, ἀλλὰ δὲν ἀλλάζει τίποτε ἀλλο.

"Οπως ὁ καθένας καταλαβαίνει δὲν πρόκειται περὶ ὅποιας διορθώσεως, ἀλλὰ μόνο περὶ προσπάθειας διασκεδάσεως τῶν ἐντυπώσεων. Κάτι ἀπολύτως ἀπαράδεκτο.

Πιστεύουμε ὅτι τὸ πρόβλημα ποὺ δημιουργεῖται εἶναι κυρίως πρόβλημα τῆς Ὁρθόδοξης Ελλάδας.

Γιὰ τὸ Διοικητικὸ Συμβούλιο τῆς ΠΕΘ

'Ο Πρόεδρος καὶ ἀ.α.

ο Ἀντιπρόεδρος

'Ηλίας Χρ. Φραγκόπουλος

τ. Προϊστάμενος Γραφείου Δ.Ε.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ**Προκηρύξεις****Ίερῶν Μητροπόλεων:****΄Ηλιείας****Κυθήρων****Καρπενησίου****Έπιασσάνων****Παροναξίας****Τρίκκης
καὶ Σταγῶν****Έκκλησία Κρήτης****Κυδωνίας
καὶ Ἀποκορώνου****Κλητήρια Ἐπικρίματα****Ίερᾶς Συνόδου τῆς
Έκκλησίας τῆς Ἐλλάδος****Σισανίου
καὶ Σιατίστης****Διδυμοτείχου
καὶ Ὄρεστιάδος****Ζιχνῶν
καὶ Νευροκοπίου****Ίερὰ Μητρόπολις Ήλιείας**

“Εχοντες ύπ’ ὅψει τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 38 παρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 “Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἐλλάδος” καὶ τῶν ἄρθρων 33-37 τοῦ ύπ’ ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ίερᾶς Συνόδου «Περὶ Ίερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προκειμένου νὰ πληρώσωμεν τὰς κενὰς ὄργανικὰς θέσεις τακτικῶν ἐφημερίων τῶν Ίερῶν Ναῶν

‘Αγίου Κωνσταντίνου Χειμαδιοῦ,

‘Αγίου Γεωργίου Ἀμυγδαλῆς,

καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικά καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάθμωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά διὰ τὴν κατάληψιν τῶν ἀνωτέρω κενῶν θέσεων.

Ἐν Πύργῳ τῇ 5ῃ Αύγουστου 2008

† Ο Ήλιείας ΓΕΡΜΑΝΟΣ

Ίερὰ Μητρόπολις Κυθήρων

“Εχοντες ύπ’ ὅψει τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 38 παρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 “Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἐλλάδος” καὶ τῶν ἄρθρων 33-37 τοῦ ύπ’ ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ίερᾶς Συνόδου «Περὶ Ίερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προκειμένου νὰ πληρώσωμεν τὴν κενὴν ὄργανικὴ θέσιν τακτικοῦ β’ ἐφημερίου τοῦ Ίεροῦ Ναοῦ

‘Εσταιρωμένου Χριστοῦ Χώρας,

καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικά καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάθμωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικὰ διὰ τὴν κατάληψιν τῆς ἀνωτέρω κενῆς θέσεως.

Ἐν Κυθήραις τῇ 11ῃ Αύγουστου 2008

† Ο Κυθήρων ΣΕΡΑΦΕΙΜ

Ίερὰ Μητρόπολις Κυθήρων

“Εχοντες ύπ’ ὅψει τὰς διατάξεις α) τῶν ἄρθρων 38 παρ. 2 καὶ 67 τοῦ Ν. 590/1977, β) τοῦ Ν.Δ. 1398/1973, Γ) τοῦ Ν. 673/1977, καὶ προκειμένου ἵνα προβῶμεν εἰς ἀνακήρυξιν ὑποψηφίου πρὸς πλήρωσιν τῆς κενῆς θέσεως τακτικοῦ Διακόνου ἐν τῷ Ίερῷ Ναῷ

‘Εσταιρωμένου Χριστοῦ Χώρας,

καλοῦμεν τοὺς βουλομένους ἵνα καταλάβωσι τὴν Διακονικὴν ταύτην θέσιν καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ ύπ’ ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ «Περὶ Ίερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προβλεπόμενα κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάθμωσιν ἡμῖν τὰ νενομισμένα δικαιολογητικὰ διὰ τὰ περαιτέρω.

Ἐν Κυθήραις τῇ 11ῃ Αύγουστου 2008

† Ο Κυθήρων ΣΕΡΑΦΕΙΜ

Ίερὰ Μητρόπολις Καρπενησίου

”Εχοντες ύπ’ ὄψει τὰς διατάξεις· α) τῶν ἄρθρων 38 παρ. 2 καὶ 67 τοῦ Ν. 590/1977, β) τοῦ Ν.Δ. 1398/1973, Γ) τοῦ Ν. 673/1977, καὶ προκειμένου ἵνα προβῶμεν εἰς ἀνακήρυξιν ὑποψηφίων πρὸς πλήρωσιν τῶν κενῶν θέσεων τακτικῶν Διακόνων ἐν τοῖς ί. ναοῖς

Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτῆρος Φουρνᾶ Εύρυτανίας,

‘Αγίου νεομάρτυρος Μιχαὴλ Γρανίτσης Εύρυτανίας, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους ἵνα καταπλάβωσι τὰς Διακονικὰς ταύτας θέσεις καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ ύπ’ ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ «Περὶ Ίερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προβλεπόμενα κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μνηὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ νενομισμένα δικαιολογητικὰ διὰ τὰ περαιτέρω.

’Ἐν Καρπενησίῳ τῇ 19ῃ Αύγουστου 2008

† Ο Καρπενησίου ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Ίερὰ Μητρόπολις Ἐλασσῶνος

”Εχοντες ύπ’ ὄψει τὰς διατάξεις· α) τῶν ἄρθρων 38 παρ. 2 καὶ 67 τοῦ Ν. 590/1977, β) τοῦ Ν.Δ. 1398/1973, Γ) τοῦ Ν. 673/1977, καὶ προκειμένου ἵνα προβῶμεν εἰς ἀνακήρυξιν ὑποψηφίων πρὸς πλήρωσιν τῶν κενῶν θέσεων τακτικῶν Διακόνων ἐν τοῖς ί. ναοῖς

Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου Λιβαδίου Ἐλασσῶνος,

Εἰσοδίων τῆς Θεοτόκου Ἐλασσῶνος,

‘Αγίου Δημητρίου Ἐλασσῶνος,

καλοῦμεν τοὺς βουλομένους ἵνα καταπλάβωσι τὰς Διακονικὰς ταύτας θέσεις καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ ύπ’ ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ «Περὶ Ίερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προβλεπόμενα κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μνηὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ νενομισμένα δικαιολογητικὰ διὰ τὰ περαιτέρω.

’Ἐν Ἐλασσῶνι τῇ 20ῃ Αύγουστου 2008

† Ο Ἐλασσῶνος ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ

Ίερὰ Μητρόπολις Παροναξίας

”Εχοντες ύπ’ ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 38 παρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 “Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἐλλάδος” καὶ τῶν ἄρθρων 33-37 τοῦ ύπ’ ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ιερᾶς Συνόδου «Περὶ Ίερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προκειμένου νὰ πληρώσωμεν τὰς κενὰς ὄργανικὰς θέσεις τακτικῶν ἐφημερίων τῶν Ίερῶν Ναῶν

‘Αγίου Θαΐλελαιού ‘Αγίου Θαΐλελαιού Νάξου,

Κοιμήσεως Θεοτόκου Ἐγγαρῶν Νάξου,

Γενεσίου Θεοτόκου Κορωνίδος (Κωμιακῆς) Νάξου,

‘Αγίας Παρασκευῆς Μέσης Νάξου,

Κοιμήσεως Θεοτόκου Σκαδοῦ Νάξου,

Ζωοδόχου Πηγῆς Χειμάρρου Νάξου,

καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικά καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μνηὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά διὰ τὴν κατάθηψιν τῶν ἀνωτέρω κενῶν θέσεων.

’Ἐν Νάξῳ τῇ 27ῃ Αύγουστου 2008

† Ο Παροναξίας ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΣ

Ίερὰ Μητρόπολις Τρίκκης καὶ Σταγῶν

”Εχοντες ύπ’ ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 38 παρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 “Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἐλλάδος” καὶ τῶν ἄρθρων 33-37 τοῦ ύπ’ ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ιερᾶς Συνόδου «Περὶ Ίερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προκειμένου νὰ πληρώσωμεν τὰς κενὰς ὄργανικὰς θέσεις τακτικῶν ἐφημερίων τῶν Ίερῶν Ναῶν

‘Αγίας Παρασκευῆς Ἀετοῦ,

‘Αγίας Παρασκευῆς Ἀγίας Παρασκευῆς,

Προφήτου Ἡλίοι Δέσποι,

καλοῦμεν τούς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικά καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μνηὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά διὰ τὴν κατάθηψιν τῶν ἀνωτέρω κενῶν θέσεων.

’Ἐν Τρικάλοις τῇ 11ῃ Αύγουστου 2008

† Ο Τρίκκης καὶ Σταγῶν ΑΛΕΞΙΟΣ

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΚΡΗΤΗΣ

Ίερὰ Μητρόπολις Κυδωνίας καὶ Ἀποκορώνου

Προκήρυξις Θέσεως Διακόνου

Διὰ τῆς ύπ’ ἀριθμ. 31/14.7.2008 Πράξεως Ἡμῶν προκηρύσσομεν τὴν διακονικὴν θέσιν τῆς Ἐνορίας τοῦ Ίεροῦ Ναοῦ «Ἀγίου Νικολάου» Βρυσῶν Κυδωνίας καὶ προσκαλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα ὅπως ἐνεργήσουν τὰ νόμιμα διὰ τὰ περαιτέρω.

’Ἐν Χανίοις τῇ 14ῃ Ιουλίου 2008

† Ο Κυδωνίας καὶ Ἀποκορώνου ΔΑΜΑΣΚΗΝΟΣ

ΚΛΗΤΗΡΙΑ ΕΠΙΚΡΙΜΑΤΑ

Ίερὰ Σύνοδος τῆς Ἑκκλησίας τῆς Ἐλλάδος Πρωτοβάθμιον Συνοδικὸν Δικαστήριον

Πρὸς τὸν

Τὸν Πρεσβύτερον

Φίλιππον Ἀποστολόπουλον τοῦ Γεωργίου

Κληρικὸν τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ἀττικῆς
(καὶ νῦν Ἀγνώστου διαμονῆς)

Καλεῖσθε ὅπως ἐμφανισθῆς αὐτοπροσώπως ἐνώπιον τοῦ Πρωτοβάθμιου Συνοδικοῦ διὰ Πρεσβυτέρους, Διακόνους καὶ Μοναχοὺς Δικαστηρίου τῆς Ἑκκλησίας τῆς Ἐλλάδος, ἐν Ἀθήναις καὶ ἐν τῷ Συνοδικῷ Μεγάρῳ, κειμένῳ ἐπὶ τῶν ὁδῶν Ἰωάννου Γενναδίου 14 καὶ Ἰασίου 1, τὴν 14ην Ἰανουαρίου 2009, ἡμέραν Τετάρτην καὶ ὥραν 6 μ.μ., ἵνα δικασθῆς κατηγορούμενος ἐπὶ ἀντικανονικοῖς ἀδικήμασι ἄτινα προσάπτονταί σοι ἐν τῷ κατηγορητηρίῳ ἐγγράφῳ καὶ κρίνεται σκόπιμον ὅπως μὴ ἀναγραφῶσιν ἐν τῷ παρόντι κλητηρίῳ θεσπίσματι δυνάμει τῶν διατάξεων τῆς παρ. 3 τοῦ ἄρθρου 110 τοῦ Ν. 5383/1932 «Περὶ Ἑκκλησιαστικῶν Δικαστηρίων καὶ τῆς πρὸ Αὐτῶν Διαδικασίας».

Προσεπιδηλοῦμέν σοι ὅτι ἐν περιπτώσει ἀπειθείας σου καὶ μὴ ἐμφανίσεως σου τῇ ὡς ἄνω ἡμέρᾳ τε καὶ ὥρᾳ, θέλεις δικασθῆ ἐρήμην.

‘Ο Πρόεδρος τοῦ Πρωτοβάθμιου
Συνοδικοῦ Δικαστηρίου

† ‘Ο Νικοπόλεως καὶ Πρεβέζης ΜΕΛΕΤΙΟΣ

‘Ο Γραμματέας
‘Αρχιμ. Χρυσόστομος Τσιρίγκας

Ίερὰ Μητρόπολις Σισανίου καὶ Σιατίστης

Πρὸς τὸν

Πρεσβύτερον κ. Χρῆστον-Ραφαὴλ Ἐκιζόνη
πρών Εφομέριον Ἱεροῦ Ναοῦ Ἅγιου Κοσμᾶ Δ.Δ.
Ἀγίου Κοσμᾶ
(καὶ νῦν Ἀγνώστου διαμονῆς)

Καλεῖσθε ὅπως ἐμφανισθῆτε ἐνώπιον ἐμοῦ τοῦ Ἀρχιμανδρίτου Ἐφομέριον Τριανταφυλλοπούλου ἐνεργοῦντος ὡς ἀνακριτοῦ συνωδὰ τῇ ὑπ’ ἀριθμ. 310/27.-06.2008 ἐντολῇ τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Σισανίου καὶ Σιατίστης κ. Παύλου καὶ δυνάμει τοῦ ἄρθρου 110 τοῦ Ν.5383/1932 ἐν Σιατίστῃ καὶ ἐν τοῖς Γραφείοις τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως τῇ 16ῃ Σεπτεμβρίου 2008 ἡμέραν Δευτέραν καὶ ὥραν 10.00 π.μ. προκειμένου νὰ ἀπολογηθῆς ἐπὶ ἀποδιδομένων σοι κατηγοριῶν.

Γραφείοις τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως τῇ 10ῃ Σεπτεμβρίου 2008 ἡμέραν Τετάρτην καὶ ὥραν 10.00 π.μ. προκειμένου νὰ ἀπολογηθῆς ἐπὶ ἀποδιδομένων σοι κατηγοριῶν.

Προσεπιδηλοῦμεν σοι ὅτι ἐν περιπτώσει μὴ ἐμφανίσεως θέλεις ἐνεργηθῶσι κατὰ σοῦ τὰ ὑπὸ τῶν ἄρθρων 62 καὶ 112 τοῦ Ν. 5383/1932 ὡς ταῦτα ἰσχύουσι κατὰ τὰ σαφῶς ὄριζόμενα ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 44 παρ. 1 τοῦ Ν. 590/1977 διατασσόμενα.

Ἐν Σιατίστῃ τῇ 30ῃ Ἰουνίου 2008

‘Ο Ἀνακριτὴς
‘Αρχιμ. Εφομέριον Τριανταφυλλοπούλου
‘Ο Γραμματεὺς
Πρωτοπρ. Βασίλειος Βασιλείου

Ίερὰ Μητρόπολις Σισανίου καὶ Σιατίστης

Πρὸς τὸν

‘Αρχιμ. κ. Ἀθανάσιον Βακρᾶκον
Κληρικὸν Ἱερᾶς Μητροπόλεως Σισανίου καὶ
Σιατίστης
(καὶ νῦν Ἀγνώστου διαμονῆς)

Καλεῖσθε ὅπως ἐμφανισθῆτε ἐνώπιον ἐμοῦ τοῦ Ἀρχιμανδρίτου Ἐφομέριον Τριανταφυλλοπούλου ἐνεργοῦντος ὡς ἀνακριτοῦ συνωδὰ τῇ ὑπ’ ἀριθμ. 308/27.06.2008 ἐντολῇ τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Σισανίου καὶ Σιατίστης κ. Παύλου καὶ δυνάμει τοῦ ἄρθρου 110 τοῦ Ν.5383/1932 ἐν Σιατίστῃ καὶ ἐν τοῖς Γραφείοις τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως τῇ 16ῃ Σεπτεμβρίου 2008 ἡμέραν Δευτέραν καὶ ὥραν 10.00 π.μ. προκειμένου νὰ ἀπολογηθῆς ἐπὶ ἀποδιδομένων σοι κατηγοριῶν.

Προσεπιδηλοῦμεν σοι ὅτι ἐν περιπτώσει μὴ ἐμφανίσεως θέλεις ἐνεργηθῶσι κατὰ σοῦ τὰ ὑπὸ τῶν ἄρθρων 62 καὶ 112 τοῦ Ν. 5383/1932 ὡς ταῦτα ἰσχύουσι κατὰ τὰ σαφῶς ὄριζόμενα ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 44 παρ. 1 τοῦ Ν. 590/1977 διατασσόμενα.

Ἐν Σιατίστῃ τῇ 30ῃ Ἰουνίου 2008

‘Ο Ἀνακριτὴς
‘Αρχιμ. Εφομέριον Τριανταφυλλοπούλου
‘Ο Γραμματεὺς
Πρωτοπρ. Βασίλειος Βασιλείου

Ίερὰ Μητρόπολις Σισανίου καὶ Σιατίστης

Πρὸς τὸν

Πρεσβύτερον κ. Ἰωάννην Παπουτσῆν
πρών Έφημέριον Ἱεροῦ Ναοῦ Ἅγιου Γεωργίου Τρα-
πεζίτεας
(καὶ νῦν Ἀγνώστου διαμονῆς)

Καλεῖσθε ὅπως ἐμφανισθῆτε ἐνώπιον ἐμοῦ τοῦ Ἀρ-
χιμανδρίτου Ἐφραὶμ Τριανταφυλλοπούλου ἐνερ-
γοῦντος ὡς ἀνακριτοῦ συνῳδὰ τῇ ὑπὲρ ἀριθμ.
308/27.06.2008 ἐντολῇ τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητρο-
πολίτου Σισανίου καὶ Σιατίστης κ. Παύλου καὶ δυνάμει
τοῦ ἄρθρου 110 τοῦ Ν.5383/1932 ἐν Σιατίστῃ καὶ ἐν
τοῖς Γραφείοις τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως τῇ 4ῃ Σεπτεμ-
βρίου 2008 ἡμέραν Πέμπτην καὶ ὥραν 10.00 π.μ. προ-
κειμένου νὰ ἀπολογηθῆται ἐπὶ ἀποδιδομένων σοι κατη-
γοριῶν.

Προσεπιδηλοῦμεν σοι ὅτι ἐν περιπτώσει μὴ ἐμφανί-
σεως θέλει ἐνεργηθῶσι κατὰ σοῦ τὰ ὑπὸ τῶν ἄρθρων
62 καὶ 112 τοῦ Ν. 5383/1932 ὡς ταῦτα ἰσχύουσι κατὰ
τὰ σαφῶς ὀριζόμενα ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 44 παρ. 1 τοῦ
Ν. 590/1977 διατασσόμενα.

Ἐν Σιατίστῃ τῇ 30ῃ Ἰουνίου 2008

· Ο Ἀνακριτὴς
· Αρχιμ. Ἐφραὶμ Τριανταφυλλοπούλος
· Ο Γραμματεὺς
Πρωτοπρ. Βασίλειος Βασιλείου

Ίερὰ Μητρόπολις Διδυμοτείχου καὶ Ὁρεστιάδος

Ἀριθμ. Πρωτ.: Γ.516/14.7.2008

Πρὸς

Τὸν Ἱερομόναχον Φιλάρετον Παπαδόπουλον
Κληρικὸν τῆς καθ' Ἡμᾶς Ἱερᾶς Μητροπόλεως

Καλεῖσαι ἵνα ἐμφανισθῆται αὐτοπροσώπως ἐνώπιον
τοῦ Ἐπισκοπικοῦ Δικαστηρίου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλε-
ως Διδυμοτείχου, Ὁρεστιάδος καὶ Σουφλίου τῇ 4ῃ
Αὔγουστου 2008, ἡμέρᾳ Δευτέρᾳ καὶ ὥρᾳ 12ῃ με-
σημβρινὴ ἐν Διδυμοτείχῳ καὶ ἐν τοῖς Γραφείοις τῆς
Ἱερᾶς Μητροπόλεως ὁδὸς Πατριάρχου Διονυσίου 7,
ἵνα δικασθῆται ἐπὶ α) κατασκανδαλισμῷ τοῦ πληρώμα-
τος τῆς Ἐκκλησίας, β) ἀντεκκλησιαστικῇ συμπεριφορᾷ

καὶ ἀναρμόστῳ ἡθικῷ βίῳ, πράξεις δι' ὧν στοιχειοθε-
τοῦνται τὰ ἀνωτέρω κανονικὰ ἀδικήματα, ἃτινα καὶ
σαφῶς προβλέπονται καὶ ρητῶς τιμωροῦνται, ὑπὸ
τῶν Θείων καὶ Ἱερῶν Κανόνων ὡς καὶ ὑπὸ τῶν Γρα-
φικῶν Λογίων ΝΗ' Ἱεροῦ Κανόνος τῶν Ἅγιων Ἀπο-
στόλων, Γ' Ἱεροῦ Κανόνος τῆς Α΄ Οἰκουμενικῆς Συνό-
δου, Ε΄ Ἱεροῦ Κανόνος τῆς Πενθέκτης Οἰκουμενικῆς
Συνόδου, Α΄ Τιμόθεον δ' 12-13 καὶ Ματθ. ΙΗ' 6-9.

Προσεπιδηλοῦμεν σοι, ὅτι, μὴ ἐμφανισθῆται τῇ ὡς
ἄνω τε ἡμέρᾳ τε καὶ ὥρᾳ θέλησι δικασθῆ ἐρήμην.

· Ο Πρόεδρος τοῦ Ἐπισκοπικοῦ Δικαστηρίου
Μητροπολίτης

† · Ο Διδυμοτείχου καὶ Ὁρεστιάδος ΝΙΚΗΦΟΡΟΣ

Ίερὰ Μητρόπολις Ζικνῶν καὶ Νευροκοπίου

Τὸν Αἰδεσιμώτατον Πρεσβύτερον
Δημήτριον Παντούδην
Ἐφημέριον Ἱεροῦ Ναοῦ
Ζωοδόχου Πηγῆς Ἡλιοκάμπης.
(καὶ νῦν Ἀγνώστου διαμονῆς)

Καλοῦμέν σε ὅπως ἐμφανισθῆται ἐνώπιον τοῦ Ἐπι-
σκοπικοῦ Δικαστηρίου τῆς καθ' Ἡμᾶς Ἱερᾶς Μητροπό-
λεως Ζικνῶν καὶ Νευροκοπίου τῇ 7ῃ Ὁκτωβρίου
2008, ἡμέραν Τρίτην καὶ ὥρα 9:00 π.μ. προκειμένου
ἵνα ἀπολογηθῆται ἐπὶ τῶν ἀποδιδομένων σοι κατη-
γοριῶν, α) ἐπὶ ἔκουσίᾳ παραιτήσει ἐκ τῆς Ἱερατικῆς ιδιό-
τητος, β) αὐτογνώμονι ἀποβολῇ τοῦ Ἱερατικοῦ Σχή-
ματος καὶ γ) βαρυτάτῳ σκανδαλισμῷ τῆς συνειδήσεως
τῶν πιστῶν, ἀδικήματα προβλεπόμενα καὶ τιμωρού-
μενα ὑπὸ τῶν ΞΒ' καὶ ΝΗ' Ἱερῶν Κανόνων τῶν Ἅγιων
Ἀποστόλων, Ζ' Ἱεροῦ Κανόνος τῆς Δ΄ Οἰκουμενικῆς
Συνόδου, ὡς καὶ ὑπὸ τῶν Γραφικῶν Λογίων Ματθ.
ΙΗ'. 6-9.

Προσεπιδηλοῦμεν σοι, ὅτι, ἐν περιπτώσει μὴ ἐμφα-
νίσεώς σου θέλει ἐνεργηθῶσι κατὰ σοῦ τὰ ὑπὸ τῶν
ἄρθρων 62 καὶ 112 τοῦ Ν. 5383/1932 ὡς ταῦτα ἰσχύ-
ουσι κατὰ τὰ σαφῶς ὀριζόμενα ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 44
παρ. 1 τοῦ Ν.590/1977.

· Ο Πρόεδρος τοῦ Ἐπισκοπικοῦ Δικαστηρίου

† · Ο Ζικνῶν καὶ Νευροκοπίου ΙΕΡΟΘΕΟΣ